

**TÜRKİYE KAMU VE BELEDİYE YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ
(PUMREP)**

ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI (ÇSYP)

Sultangazi Belediyesi

10,92 MWp / 9,9 MWe Güneş (Fotovoltaik) Enerji Santrali Projesi

Kasım 2025

Belge Geçmişi

Revizyon	Gönderildiği yer	Yayın Tarihi	Revizyon Detayları
v1	İLBANK	05.08.2025	Taslak 1
v2	İLBANK	02.10.2025	Taslak 2
v3	ILBANK	24.10.2025	Taslak 3
v4	ILBANK	17.11.2025	Final

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, Dünya Bankası (WB) desteğiyle ve finansal aracı olarak İLBANK iş birliğinde yürütölen Türkiye Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP) kapsamında, Sultangazi Belediyesi adına Ardea Enerji Teknolojileri A.ř. tarafından hazırlanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ	9
1. GİRİŞ	12
1.1. Arkaplan	12
1.2. ÇSYP'nin Amacı	13
1.3. Alt Projeye Uygulanabilir Çevresel ve Sosyal Gerekliliklere Genel Bakış	14
1.4. Gözden Geçirme ve Güncelleme	15
1.5. Uygulama Düzenlemeleri	15
2. ALT PROJE TANIMI	17
2.1. Alt Proje Bilgileri	17
2.1.1. Alt Proje Alanı	18
2.1.2. Saha Erişim Güzergâhı	21
2.1.3. Enerji Nakil Hattı (ENH)	22
2.2. İlişkili Tesisler	24
2.3. Alt Proje Etki Alanı	24
2.4. Çevresel ve Sosyal Mevcut Durum	27
2.4.1. Fiziksel Çevre	28
2.4.2. Biyoçeşitlilik	35
2.4.3. Sosyo-ekonomik Çevre	39
3. ALT PROJE FAALİYETLERİ	47
3.1. İnşaat Aşaması	47
3.1.1. İnşaat Faaliyetleri	47
3.1.2. İnşaat Tesisleri	52
3.2. İşletme Aşaması	53
3.2.1. İşletme Faaliyetleri	53
3.2.2. İşletme Tesisleri	54
3.3. İşgücü Gereksinimleri	55
3.4. Arazi Edinimi Durumu	55
3.5. İzin Durumu	56
4. ÇSYP MATRİSİ: RİSK VE ETKİLER, AZALTIM VE İZLEME	58
4.1. Alt Projenin Çevresel ve Sosyal Riskleri ve Etkileri	58
4.2. İnşaat Aşaması	58
4.2.1. Çevresel Etkiler ve Riskler	58
4.2.2. İşletme Aşaması	68

4.3.	İnşaat ÇSYP Matrisi	72
4.4.	İşletme ÇSYP Matrisi.....	90
4.5.	İzleme ve Raporlama.....	97
4.6.	İlişkili Planlar ve Prosedürler Listesi	116
4.7.	Değişiklik Yönetimi	116
5.	KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİM	118
5.1.	Kurumsal Kapasite	118
5.2.	Roller ve Sorumluluklar	119
5.3.	Kapasite Geliştirme ve Eğitim	121
6.	UYGULAMA PROGRAMI VE MALİYET TAHMİNLERİ.....	122
6.1.	Uygulama Programı	122
6.2.	Maliyet Tahminleri.....	122

Tablo 1: Alt Proje ile İlgili Dünya Bankası ÇSS'lerinin Uygunluğu	15
Tablo 2: Alt Proje ile İlgili Temel Teknik Bilgiler	17
Tablo 3: Alt Proje Konumu.....	18
Tablo 4: Alt Proje Alanının Koordinatları	20
Tablo 5: ENH (Enerji Nakil Hattı) ile İlgili Teknik Bilgiler	22
Tablo 6: Mevcut Alan Çalışmalarının Özeti	27
Tablo 7:Proje Alanı İçinde ve Çevresinde Tanımlanan Sürüngen (Reptilia) Türleri ve Koruma Durumları.....	38
Tablo 8: Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahallelerinin Nüfus Değerleri Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahallelerinin Nüfus Değerleri	40
Tablo 9. Mahallelerdeki Sosyal Altyapı Sayısı.....	43
Tablo 10: İnşaat Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar	48
Tablo 11: İnşaat Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar	53
Tablo 12: İşletme Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar	54
Tablo 13: İhtiyaç Duyulan İşgücü.....	55
Tablo 14: Alt-proje Arazi Edinim Durumu.....	56
Tablo 15: İnşaat Aşaması için Alınan İzin Durumları	56
Tablo 16:2020 yılı Hava Kalitesi Geçerli Limit Değeri.....	60
Tablo 17: 50 m ve 560 m Mesafede İnşaat Ekipmanlarının Tahmini Gürültü Seviyeleri (Yarım Küre Yayılma Modeli).....	61
Tablo 18: Alt Projenin İnşaat ve İşletme Aşamaları için Temel Performans Göstergeleri.....	97
Tablo 19: İnşaat Aşaması Çevresel ve Sosyal İzleme Tablosu.....	101
Tablo 20: İşletme Aşaması Çevresel ve Sosyal İzleme Tablosu.....	109
Tablo 21: Uygulanacak Plan ve Prosedürler	116
Tablo 22: ESMP Uygulamasıyla İlişkili Kilit Tarafların Roller ve Çevre ve Sosyal Sorumlulukları	119
Tablo 23: Yüklenici Personelinin Eğitimi için Eğitim Bileşenleri	121
Tablo 24: ÇSYP Uygulama Maaliyeti	122

Şekil Listesi

Şekil 1. Alt Proje Konum Haritası	19
Şekil 2. Alt Projenin Malatya İli İçerisindeki Konumu	19
Şekil 3. Proje Alanı ve Parsel Sınırları	20
Şekil 4. ENH (Enerji Nakil Hattı) Güzergâh Haritası.....	23
Şekil 5. ENH Güzergâhının Genel Yerleşim Planı	23
Şekil 6. GES Alt Proje Alanı – Erişim Yolu.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Şekil 7. Alt Proje Etki Alanı	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Şekil 8. Alt Proje Alanının Etki Alanındaki Mahalle Merkezlerine Uzaklıkları.....	26
Şekil 6. Ölçeksiz Alt Proje Alanı Eğim Haritası	29
Şekil 7. GES Alt Proje Alanının Deprem Tehlike Haritası (Deprem Tehlike Haritaları İnteraktif Web Uygulaması, 2025, (https://tdth.afad.gov.tr)	30
Şekil 9. Alt Proje Alanı 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı.....	36
Şekil 10. GES Alt Proje Sahasının Genel Görünümü.....	37
Şekil 11. GES Alt Proje Sahasındaki Kültürel Miras Alanı	44
Şekil 12. Organizasyon Şeması – Proje Uygulama Birimi (PUB).....	118

Kısaltmalar

İT	İlişkili Tesis
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
KSS	Kurumsal Sosyal Sorumluluk
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇİSG	Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği
ÇİSGK	Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği Kılavuzları
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇSDA	Çevresel ve Sosyal Değerlendirme
ÇSEEP	Çevresel ve Sosyal Eylem Planı
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSP	Çevresel ve Sosyal Politika
ENH	Enerji Nakil Hattı
AB	Avrupa Birliği
CDŞ	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet
TKA	Toprak Kaçağı Akım Kesici
İUGUP	Uluslararası En İyi Uygulama Prensipleri
ŞM	Şikâyet Mekanizması
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
UFK’ler	Uluslararası Finans Kuruluşları
UFK	Uluslararası Finans Kurumu
İLBANK	İller Bankası A.Ş.
MİSK	Uluslararası Kimyasal Güvenlik Kartları
KPG	Kilit Performans Göstergesi
kWe	Kilo Watt Electric
kWh	Kilovat Saat
kWp	Kilovat Pik Güç
LEL	Alt Patlama Limiti
LMP	İşgücü Yönetim Planı
MSDS	Malzeme Güvenlik Bilgi Formları
MoEUCC	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
MW	Megavat
MWe	Megavat Elektrik
MWh	Megavat Saat
MWp	Megavat Pik Güç
RG	Resmî Gazete
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
PEK	Projeden Etkilenen Kişiler
PUB	Proje Uygulama Birimi
KKE	Kişisel Koruyucu Ekipman
KB-YEP	Kamu ve Belediyeler Yenilenebilir Enerji Projesi
BM	Bölge Müdürlüğü
YE	Yenilenebilir Enerji
GBF	Güvenlik Bilgi Formları
PKP	Paydaş Katılım Planı
Alt Proje	10,92 MWe / 9,9 MWp Güneş Enerji Santrali Alt Projesi
DB	Dünya Bankası

Terimler Sözlüğü

İlişkili tesisler	Alt projeye doğrudan finansman sağlanmayan ancak: (a) projeye doğrudan ve önemli ölçüde ilişkili olan, (b) proje ile eş zamanlı olarak yürütülen veya yürütülmesi planlanan ve (c) projenin uygulanabilirliği için gerekli olup, proje var olmasaydı inşa edilmeyecek, genişletilmeyecek veya yürütülmeyecek tesisler veya faaliyetlerdir. Bir tesisin veya faaliyetin “ilişkili tesis” olarak kabul edilebilmesi için bu üç koşulun tamamını sağlaması gerekir.
Yüklenici	Belirlenmiş şartname, hüküm ve koşullar doğrultusunda işverenin çalışma sahasında hizmet sağlayan kişi veya kuruluş.
Kazı malzemesi	İnşaat öncesinde gerçekleştirilen kazı ve benzeri faaliyetler sonucunda ortaya çıkan malzeme veya toprak.
Yasal olarak korunan alan	Biyoçeşitlilik özelliklerini, doğal ve ilişkili kültürel kaynakları korumak ve sürdürmek amacıyla ilgili mevzuat kapsamında yönetilen karasal, sucul veya deniz ekosistemleri. Türkiye’de yasal olarak korunan alanlar; kıyı bölgelerinden dağlara, deltalar, ormanlar, ovalar, stepler, göller, nehir sistemleri, derin vadiler, kanyonlar ve buzullara kadar uzanan çeşitli doğal ekosistemleri ve bunlara bağlı unsurları kapsar.
Malzeme temin sahası	Kaya parçalanması, ufalanması, ayrışması, taşınması ve/veya yerinde çökmesi gibi doğal ve jeolojik süreçlerle oluşan, çakıl, kum, mil ve kil içeren gevşek malzemenin bulunduğu ve dolgu malzemesi olarak kullanılmak üzere çıkarıldığı alanlar.
Şantiye dışı konaklama	Alt proje sahası yakınında bulunan otel, kiralık konut vb. yerlerde işçilerin konaklaması.
Şantiye içi konaklama	Alt proje için sahada kurulan geçici keşif kampları, inşaat kampları, yatakhaneler vb. yerlerde işçilerin konaklaması.
Risk	Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile bu olay sonucunda insanların sağlığına gelebilecek yaralanma veya zararın şiddetinin birleşimi.
Üst toprak	Bitkisel gelişim için gerekli organik ve inorganik maddeleri, hava ve suyu sağlayan ve alt topraktan ayrı olarak depolanması gereken toprak tabakası.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP), Dünya Bankası (DB) tarafından finanse edilmekte olup, mali aracılık görevi İller Bankası A.Ş. (İLBANK) tarafından yürütülmektedir. Bu proje, Türkiye’de kamu sektörü için sürdürülebilir enerji çözümlerine ve enerji güvenliğinin artırılmasına yönelik önemli bir adımı temsil etmektedir. Güneş enerjisi santrali projesi Dünya Bankası’nın desteğiyle başlatılmıştır. Proje, ülkedeki enerji karmasında yenilenebilir enerji kaynaklarının payını artırmayı ve sera gazı emisyonlarını azaltmayı amaçlamaktadır.

Alt proje, İstanbul ilinde bulunan Sultangazi Belediyesi tarafından uygulanmaktadır. Ancak, alt proje sahası Malatya ili Battalgazi ilçesi Yaygın Mahallesi’nde yer almaktadır. Sultangazi Belediyesi sınırları içinde uygun arazi bulunmadığından, GES Malatya Battalgazi ilçesinde kurulacaktır. Saha, Kamu ve Belediyeler Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP) kapsamında yenilenebilir enerji yatırımlarını desteklemek amacıyla belediyeye resmi bir düzenleme yoluyla tahsis edilmiştir. Lokasyon seçimi, arazi uygunluğu, güneş enerjisi üretimine teknik uygunluk ve kamulaştırma veya yeniden yerleşim gereksiniminin bulunmaması esas alınarak yapılmıştır. Bu durum, ulusal mevzuat ile Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi’ne (ÇSC) uyumu sağlarken Türkiye’nin yenilenebilir enerji hedeflerini de desteklemektedir. Santralin kurulu gücü 9.990 kWe / 10.920 kWp olup, yılda 18.492.402 kWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Alt proje sahası, Sultangazi Belediyesi tarafından tahsis edilmiş 30 hektarlık bir arazi üzerinde yer almaktadır. Alt projede kullanılacak güneş panelleri yüksek kalitede olup 30 yıl ömre sahiptir. Çevresel ve Sosyal Çerçeve’ye (ÇSC) uygun bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı’nın (ÇSYP) hazırlanması, projelerin ulusal ve uluslararası çevre düzenlemeleri ile sosyal güvence gerekliliklerine uygun yürütülmesini sağlamak açısından zorunludur. Proje, mevcut ÇED Yönetmeliği’nin (RG-26/6/2025-32938 tarihli değişiklikten önceki haliyle) Ek-I listesinde yer almakta olup, bu nedenle tam kapsamlı bir ÇED sürecine tabidir ve bu kapsamda Ağustos 2025’te “ÇED Olumlu Kararı” alınmıştır. ÇED Olumlu Belgesi Ek B.1’de sunulmuştur.

Çevresel ve sosyal değerlendirmeler, ulusal mevzuata ve Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi’ne (ÇSC) uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Alt proje, emek ve çalışma koşulları, kirlilik önleme, toplum sağlığı ve güvenliği, biyolojik çeşitlilik ve kültürel mirasın korunması konularına ilişkin Çevresel ve Sosyal Standartlar’ı (ÇSS) uygun önlemlerle ele almaktadır. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı’nın (ÇSYP) etkin bir şekilde uygulanabilmesi için roller, sorumluluklar, performans göstergeleri, izleme ve raporlama mekanizmaları açıkça tanımlanmıştır.

Alt proje kapsamında herhangi bir kamulaştırma faaliyeti bulunmamaktadır. Alt proje alanı, Malatya ili Battalgazi ilçesi Yaygın Mahallesi 117 ada 1 parselde yer almakta olup, Sultangazi Belediyesi’ne tahsis edilmiştir. Tahsis belgesi Ek C’de sunulmuştur.

Alt proje, bir trafo merkezi ve enerji nakil hattının inşasını da içerecek şekilde yerel altyapının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Alt projenin, malzeme temini ve montaj işlerini de kapsayacak şekilde yüklenici tarafından yaklaşık 8 ayda tamamlanması öngörülmektedir. Toplam uzunluğu yaklaşık 700 metre olan enerji nakil hattının, mevcut yol boyunca yeraltına dönecek 3x150mm² AL XLPE kablo ile inşa edilmesi planlanmaktadır. Parsel içinde bir dağıtım merkezi (DM binası) kurulacak olup, ENH direklerine yeraltı giriş-çıkış bağlantıları yapılacaktır. Ayrıca, parsel içindeki DM'den başlayarak, bitişik orman vasıflı 121 ada 1 parselde ikinci bir DM inşa edilerek ulusal şebekeye bağlantı sağlanacaktır. Parsel içindeki DM ile 121 ada 1 parselde yapılacak yeni DM arasındaki bağlantı, söz konusu parselden geçen yeraltı kablosu aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, 121 ada 1 parsel için Orman Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır.

Mevcut servis yolunda herhangi bir yol genişletmesi planlanmamakta, ancak hem inşaat hem de işletme aşamasında sorunsuz ulaşımın sağlanabilmesi amacıyla belediye ekipleri tarafından iyileştirme yapılacaktır. Dolayısıyla, enerji nakil hattı veya proje sahası için ilave kamulaştırmaya gerek bulunmamaktadır; gerekli altyapı zaten mevcut olup, arazi Orman Genel Müdürlüğü tarafından tahsis edilmiştir. ENH güzergâhına ilişkin ilgili tahsis belgesi Ek B.2'de sunulmuş, güzergâh ise Şekil 4'te gösterilmiştir. Ayrıca, Karayolları Genel Müdürlüğü 8. Bölge Müdürlüğü'nün resmi yazısında belirtilen gereklilikler dikkate alınmıştır. Bunlar arasında; proje sahasına erişimin öncelikle mevcut kavşaklar üzerinden sağlanması, yeni bir bağlantı gereksinimi halinde yetkili kurumdan "geçiş izni" alınması, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine uyulması, karayollarına zarar verilmemesi ve olası etkilerin kuruma yapılacak protokol kapsamında telafi edilmesi ile hem inşaat hem işletme aşamasında tüm gerekli trafik güvenliği önlemlerinin uygulanması yer almaktadır. Yazışmalarda belirtilen tüm taahhütler ve izin yükümlülükleri, bu alt proje kapsamında eksiksiz olarak yerine getirilecektir (Ek B.10).

Malatya Valiliği Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nden alınan yazıya göre, 117 ada 1 parselde yer alan alt proje arazisi, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında "tarım dışı arazi" olarak sınıflandırılmıştır. Bu nedenle, Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik kapsamına girmemektedir (Ek B.3).

Genel olarak, alt proje hem ulusal mevzuata hem de Uluslararası İyi Endüstri Uygulamaları'na (GIIP) uygun olacak şekilde tasarlanmıştır ve Dünya Bankası'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC) gereklilikleriyle uyum içindedir. Projenin uzun vadede çevresel ve sosyal faydalar sağlaması, yerel altyapıyı güçlendirmesi ve Türkiye'nin temiz enerji dönüşümüne katkıda bulunması beklenmektedir.

İLBANK ve Dünya Bankası tarafından onaylanan bu ÇSYP'nin taslak versiyonu, 09 Aralık 2025 tarihinde Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen halkın katılımı

toplantısında ilçe sakinleriyle paylaşılmıştır. Sultangazi Belediyesi GES Projesi, Türkiye’deki şehirlerde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla, Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (KABYEP- PUMREP) finansmanı kapsamında yürütülen alt projeden oluşmaktadır. Halkın Katılımı Toplantısı kapsamında, Sultangazi Belediyesi yetkilileri ve müşavir firma temsilcileri tarafından projeye dair bilgilendirmeler yapılmıştır. Toplantının açılış konuşması gerçekleştirilmiş; projeye ilişkin genel bilgiler kamuoyuyla paylaşılmıştır. Ardından, danışman firma tarafından projelerin önemi vurgulanmış, projelerin Dünya Bankası finansmanı ile PUMREP (KABYEP) kapsamında yürütüldüğü belirtilmiştir. Sultangazi Belediyesi iş birliğiyle yürütülen proje kapsamında düzenlenen Halkın Katılım Toplantısı, Sultangazi Belediyesi ve Battalgazi Belediyesi personelleri, müşavir firma yetkilileri ve bölge halkının katılımıyla 12 kişi ile yaklaşık 45 dakika sürmüştür. Toplantıda, projenin amacı, teknik detayları, çevresel ve sosyal etkileri ile halk için sağlayacağı faydalar detaylı bir şekilde açıklanmış; özellikle inşaat ve işletme süreçlerinde alınacak tedbirler üzerinde durulmuştur. Katılımcılardan gelen sorular, proje ekibi tarafından yanıtlanmış ve halkın öneri ve görüşleri dikkatle dinlenerek kayıt altına alınmıştır. Toplantı sonunda, projenin bir sonraki aşamaları hakkında bilgi verilmiş ve halkın süreç boyunca iletişimde kalabileceği şikayet kanalları paylaşılmıştır.

1. GİRİŞ

1.1. Arkaplan

Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP) (bundan sonra “Proje” olarak anılacaktır), kamu tesislerinde kendi enerji üretimi yoluyla yenilenebilir enerji kullanımını artırmayı amaçlamaktadır. Proje, kamu tesislerinde dağıtılmış yenilenebilir enerji (YE) piyasasının genişlemesine katkı sağlayacak ve sürdürülebilir enerji çözümleri kullanımı konusunda kamu sektöründe liderlik örneği oluşturacaktır. Böylece, Türkiye’nin iklim değişikliğini azaltma taahhütlerine katkıda bulunulacak ve enerji güvenliği güçlendirilecektir.

PUMREP, Dünya Bankası (DB) tarafından finanse edilmekte olup, belediyelerde yenilenebilir enerji teknolojilerinin yaygınlaştırılmasını desteklemektedir. İller Bankası A.Ş. Finansal Aracı (FA) olarak görev yapmaktadır. Proje, dört bileşen aracılığıyla uygulanacaktır:

Bileşen 1: Merkezi kamu tesislerinde yenilenebilir enerji yatırımları

Bileşen 2: Belediyelerde yenilenebilir enerji yatırımları

Bileşen 3: Teknik destek ve proje uygulama desteği

Bileşen 4: Acil Durum Müdahale Bileşeni (CERC).

Sultangazi Belediyesi (bundan sonra “Alt Borçlu” olarak anılacaktır), Bileşen 2 kapsamında 10,92 MWp / 9,9 MWe kapasiteli Güneş Enerjisi (Fotovoltaik) Santrali Projesi (bundan sonra “Alt Proje” olarak anılacaktır) için İLBANK’a alt finansman başvurusunda bulunmuştur. Alt Proje, Malatya ili Battalgazi ilçesi Yaygın Mahallesi 117 ada 1 parselde yer almakta olup toplam proje alanı 30 hektardır.

Alt Proje, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen 27.08.2025 tarihli ve 8559 sayılı “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu Kararı” almıştır. Bakanlık tarafından onaylanan Nihai ÇED Raporu (2023), kapsamlı çevresel ve sosyal değerlendirmeleri içermekte ve Alt Borçlu’nun alması gereken önlemleri belirtmektedir. Bu taahhütler, ulusal gerekliliklerle ve Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC) ile tam uyumu sağlamak amacıyla bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı’na (ÇSYP) entegre edilmiştir.

İLBANK, 24 Aralık 2023 tarihinde yürürlüğe giren bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) oluşturmuştur. ÇSYS, Dünya Bankası’nın (DB) 2018 tarihli Çevresel ve Sosyal Çerçevesi’nin (ÇSC) gereklerini, bu çerçeveyi oluşturan Çevresel ve Sosyal Standartlar’ı (ÇSS) ve İLBANK’ın iş birliği yaptığı diğer Uluslararası Finans Kurumlarının (UFK) çevresel ve sosyal politika ile standartlarını karşılayacak şekilde uyumlu hale getirilmiştir. Bu sistem, İLBANK’ın

uluslararası finans kuruluşları aracılığıyla finanse edilen tüm projeleri ve alt projeleri için geçerli olacaktır.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS), Uluslararası Finans Kuruluşları (UFK) tarafından finanse edilen projelerin ve alt projelerin çevresel ve sosyal (Ç&S) risklerinin ve etkilerinin sistematik biçimde tanımlanması, değerlendirilmesi, yönetilmesi, izlenmesi ve raporlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu süreç, Türkiye'nin taraf olduğu ulusal mevzuat, uluslararası anlaşmalar ve protokoller ile finansman sağlayan UFK'ların (PUMREP için Dünya Bankası) Ç&S standartları doğrultusunda, kredi süresince sürekli olarak uygulanacaktır. ÇSYS'nin temel bir unsuru olarak, İLBANK tüm İLBANK projeleri ve UFK finansmanı sağlanan alt projeler için geçerli bir Ç&S Politikasını benimsemiş ve yayımlamıştır.

İLBANK'ın ÇSYS'si ve Dünya Bankası'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC) kapsamında projeler, potansiyel risk ve etkiler dikkate alınarak Yüksek Risk, Önemli Risk, Orta Risk veya Düşük Risk olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma; alt projenin türü, konumu, hassasiyeti ve ölçeği; potansiyel Ç&S risk ve etkilerinin niteliği ve büyüklüğü; alt borçlunun kapasite ve taahhüdü ile beklenmedik sonuçlara yol açabilecek diğer risk alanları göz önüne alınarak yapılmaktadır.

İLBANK, PUMREP kapsamında Alt Proje'nin finansmanını değerlendirmektedir. ÇSYS'ye uygun olarak İLBANK, alt proje için bir Ç&S taraması ve risk sınıflandırması gerçekleştirmiş ve faaliyeti "Orta Düzeyde Ç&S Riski" olarak derecelendirmiştir. Alt Borçlu, alt proje için belirlenen Ç&S risk kategorisine uygun olarak gerekli Ç&S belgelerinin hazırlanması amacıyla üçüncü taraf bir danışmanlık firmasıyla anlaşmıştır.

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Ardea Enerji Mühendislik & Danışmanlık Şirketi tarafından, geçerli Ç&S gereklilikleri doğrultusunda hazırlanmıştır (Bkz. Bölüm 1.3). ÇSYP'nin hazırlanmasına katkı sağlayan kişi ve kuruluşların listesi Ek A'da sunulmuştur.

Ayrıca, alt proje için bağımsız bir Paydaş Katılım Planı (PKP) de hazırlanmıştır.

1.2. ÇSYP'nin Amacı

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), alt finansman anlaşması süreci boyunca alt projenin hem inşaat hem de işletme aşamalarında uygulanması gereken çevresel ve sosyal önlemleri belirlemek ve ayrıntılandırmak amacıyla hazırlanmıştır. ÇSYP, olası olumsuz Ç&S etkilerini kabul edilebilir düzeylere kadar ortadan kaldırmayı, telafi etmeyi veya azaltmayı ve aynı zamanda ulusal mevzuat ile Dünya Bankası'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi'ne (ÇSC) tam uyumu sağlamayı hedeflemektedir.

Bu plan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 27.08.2025 tarihli ve 8559 sayılı kararla verilen “ÇED Olumlu” kararında ve Nihai ÇED Raporu’nda belirtilen azaltıcı taahhütleri uygulamaya geçirmektedir. Ayrıca, ÇSYP bu taahhütleri yansıtmakla birlikte; erişim yolu rehabilitasyonu, arazi kullanım kısıtlamaları, biyolojik çeşitliliğin korunması, iş sağlığı ve güvenliği, atık yönetimi ile toplum sağlığı ve güvenliği gibi saha özelinde risk ve etkileri de ele almaktadır. Bunun yanı sıra, ÇSYP; alt borçlu, yükleniciler, alt yükleniciler ve belediye otoriteleri tarafından etkin bir şekilde uygulanabilmesi için kurumsal sorumlulukları, zaman çizelgelerini ve gerekli kaynakları tanımlamaktadır. Ayrıca, Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile sürekli uyumu sağlamak ve ulusal ve uluslararası gerekliliklere uygunluğu doğrulamak amacıyla izleme, raporlama ve uyarlamalı yönetim mekanizmaları da kurulmuştur.

Genel olarak bu ÇSYP, alt projenin sürdürülebilir, çevresel açıdan güvenli ve sosyal olarak sorumlu bir şekilde hayata geçirilmesini sağlayacak pratik bir araç niteliği taşımaktadır.

1.3. Alt Projeye Uygulanabilir Çevresel ve Sosyal Gerekliliklere Genel Bakış

Alt Proje, Türkiye’nin taraf olduğu ulusal mevzuatın yanı sıra uluslararası anlaşma ve sözleşmelere de uygun şekilde uygulanacaktır. Buna ek olarak, Alt Proje; İLBANK tarafından finanse edilen alt projelerin çevresel ve sosyal risklerinin yönetilmesine yönelik kurumsal çerçeve ve prosedürleri tanımlayan İLBANK Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) gerekliliklerine de uyacaktır. Ayrıca, Alt Proje aşağıda belirtilen uluslararası gerekliliklerle de uyum içinde uygulanacaktır:

- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ, 2018) ve bu çerçevenin bir parçası olan Çevresel ve Sosyal Standartlar (ÇSS),
- Dünya Bankası Grubu Genel Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları (ÇSGK) (2007),
- Dünya Bankası Grubu Elektrik Enerjisi İletimi ve Dağıtımı için Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları (2007).
- Uluslararası İyi Sektör Uygulamaları (GIIP) kapsamında yer alan ve arazi tipi güneş enerjisi projelerine uygulanabilir aşağıdaki Uluslararası İyi Sektör Uygulamaları (**GIIP**):
 - UFK Performans Standartları (2012) – özellikle PS1, PS2, PS3, PS4 ve PS6,
 - ISO 14001 (Çevre Yönetim Sistemleri), ISO 45001 (İş Sağlığı ve Güvenliği) v
 - ISO 26000 (Sosyal Sorumluluk),
 - Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) çalışma koşulları ve işçi haklarına ilişkin temel sözleşmeleri,
 - Elektrik ve manyetik alanlara maruziyete ilişkin ICNIRP Kılavuzları (2020),
 - UFK/EBRD İşçi Konaklama Kılavuzları (2009),

- IEA PVPS Kılavuzları ve SolarPower Europe tarafından yayımlanan Güneş Enerjisi Projeleri İçin İşletme ve Bakım (O&M) En İyi Uygulama Kılavuzları.

Tablo 1, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlarının (ÇS Standartları) Alt Proje ile ilgililik durumunu göstermektedir.

Tablo 1: Alt Proje ile İlgili Dünya Bankası ÇSS’lerinin Uygunluğu

ÇSS	Açıklama	Alt Projeye İlişkisi
ÇSS 1	Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi	İlgili
ÇSS 2	Emek ve Çalışma Koşulları	İlgili
ÇSS 3	Kaynak Verimliliği ile Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi	İlgili
ÇSS 4	Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Emniyeti	İlgili
ÇSS 5	Arazi Edinimi, Arazi Kullanımına Kısıtlamalar ve İstemsiz Yeniden Yerleşim	İlgili
ÇSS 6	Biyoçeşitliliğin Korunması ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi	İlgili
ÇSS 7	Yerli Halklar / Sahra Altı Afrika’da Tarihsel Olarak Dışlanmış Geleneksel Yerel Topluluklar	Türkiye’de geçerli değildir
ÇSS 8	Kültürel Miras	İlgili
ÇSS 9	Finansal Aracılar	Geçerli değildir
ÇSS 10	Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklama	İlgili

Ulusal gereklilikler ile Çevresel, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzlarında (EHS’ler) belirtilen seviyeler ve önlemler arasında farklılık olması durumunda, Alt Projede daha sıkı olan hükümler uygulanacaktır.

Alt Projenin çevresel, sosyal, sağlık ve güvenlik unsurlarının yönetimine ilişkin yürürlükteki ulusal mevzuat ve uluslararası standartların özeti Ek F’de sunulmuştur.

1.4. Gözden Geçirme ve Güncelleme

Bu ÇSYP, Alt Borçlu tarafından Alt Projenin uygulanması sürecinde, ulusal mevzuat çerçevesindeki değişiklikler, İLBANK politikaları ve diğer gelişmeler doğrultusunda veya belirli durumlarda (örneğin organizasyon yapısındaki değişiklikler, önemli olayların meydana gelmesi, İLBANK Ç&S Risk Yönetim Sistemine yeni araçların, yazılımların veya veri tabanlarının dahil edilmesi gibi) gerektiğinde gözden geçirilecek ve güncellenecektir. Alt Borçlu, ÇSYP’de yapılan her türlü güncellemeyi İLBANK’a bildirecektir. Alt Borçlu, ÇSYP’de yapılan değişikliklerin, ulusal mevzuat ve alt projeye uygulanabilir Ç&S gerekliliklerinde belirtilen hükümlerden sapma yaratmamasını sağlayacaktır.

1.5. Uygulama Düzenlemeleri

Alt Borçlu, bu ÇSYP’nin uygulanmasından, Alt Proje ile bağlantılı olarak görev alan kendi proje ekibinin yanı sıra yüklenici ve alt yüklenici ekiplerinin de sorumluluğunu üstlenecektir. Alt Borçlu, ÇSYP’nin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için yeterli mali ve insan kaynağının Alt Borçlu, kontrolör müşavir ve yüklenici kuruluşlarda hazır bulunmasını sağlayacaktır. Ayrıca, ulusal

mevzuatın gerekliliklerini karşılamak amacıyla, Nihai ÇED Raporu ve evre, şehircilik ve İklım Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen ÇED Olumlu Kararında (Karar No: 8559, 27.08.2025 tarihli) tanımlanan tüm taahhütlerin, yüklenicilerin ve müşavir firmaların sözleşme yükümlölüklerine tam olarak entegre edilmesini sağlayacaktır.

Alt Borçlu ayrıca, tesisin işletmeye alınmasının ardından faaliyetlerin Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlarına (S Standartları) ve İşletme Dönemi ÇSYP'sine uygun şekilde sürdürölmesini temin etmekle yükümlöl olacaktır. ÇSYP'nin uygulanması, izlenmesi ve raporlanmasına ilişkin olarak Alt Borçlu, yüklenici, alt yüklenici ve kontrolör müşavir ekiplerinin ayrıntılı rol ve sorumlulukları Bölüm 5'te açıklanmıştır.

2. ALT PROJE TANIMI

2.1. Alt Proje Bilgileri

Alt Projeye ilişkin temel teknik bilgiler Tablo 2’de özetlenmiştir. İnşaat ve işletme aşamasındaki faaliyetler ile tesislere ilişkin daha ayrıntılı bilgiler bu bölümün devamında sunulmuştur.

Sultangazi Belediyesine ait, kurulu gücü 10.920 kWp / 9.990 kWe olan lisanssız bir güneş enerjisi santrali projesidir. Santral, yılda 18.492.402 kWh elektrik üretimiyle 15.410’dan fazla hanenin enerji ihtiyacını karşılayacak, belediyeye 30 yıl içerisinde 37,6 milyon Avrodan fazla enerji maliyeti tasarrufu sağlayacak ve yılda 3.926 tondan fazla CO₂ salımını önleyecektir.

Alt Projeye ilişkin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci, ulusal Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (Resmî Gazete Tarihi: 29.07.2022, Sayı: 31907) doğrultusunda yürütülmüştür. Arazi kullanımı, biyo çeşitlilik, toprak ve su kaynakları, atık yönetimi, görsel etkiler ve sosyo-ekonomik koşullar üzerindeki potansiyel etkilerin değerlendirilmesini takiben, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Ağustos 2025’te “ÇED Olumlu” kararı vermiştir. ÇED kapsamında, Sultangazi Belediyesi inşaat ve işletme aşamaları boyunca etkin atık yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması, erozyon kontrolü, iş sağlığı ve güvenliği önlemleri ile çevresel performansın izlenmesini içeren azaltıcı önlemleri uygulamayı taahhüt etmiştir.

Tesisin ekonomik ömrü 30 yıl sonunda sona erdiğinde devre dışı bırakılacak olup, demontaj maliyeti 32.000,00 Avro/MWp olarak hesaplanmıştır. Buna göre, santralin toplam kapatma maliyeti 351.894,40 Avro olacaktır.

Planlanan Alt Proje, 550 Wp MonoPerc Half-Cut modüllü, 30° eğim ve 25° azimut açısına sahip Topcon N-tip modüllerle donatılacaktır ve güneş enerjisini yakalayıp elektriğe dönüştürmek için çeşitli bileşenleri içerecektir:

- Solar Güneş Panelleri (Fotovoltaik Hücreler): Güneş ışığını yakalayıp fotovoltaik etki yoluyla elektriğe dönüştüren temel bileşenlerdir.
- Çelik Konstrüksiyonlar: Güneş panellerini taşıyacak destek yapıları olarak inşa edilecektir.
- Yansıma Önleyici Kaplama (ARC): Fotovoltaik hücrelerin yüzeyine uygulanarak ışık yansımasını en aza indirmek ve parlama etkisini azaltmak amacıyla kullanılacaktır.

Tablo 2: Alt Proje ile İlgili Temel Teknik Bilgiler

Bilgi	Notlar/Açıklamalar
Teknoloji	Fotovoltaik

Kurulu Güç	10.920 kWp
Bağlantı Gücü	9.990 kWe
Yıllık Elektrik Üretimi	18.492.402 kWh
Güneş Paneli Tipi	Monokristal Monoperc
Yıllık Karbon Emisyonu Azaltımı	3.926 ton
Toplam Karbon Emisyonu Azaltımı (Tesis Ömrü Boyunca)	117.780 ton
Enerjisi Karşılanan Hane Sayısı	15.410
Santralin Ekonomik Ömrü (İşletme Süresi)	30 yıl

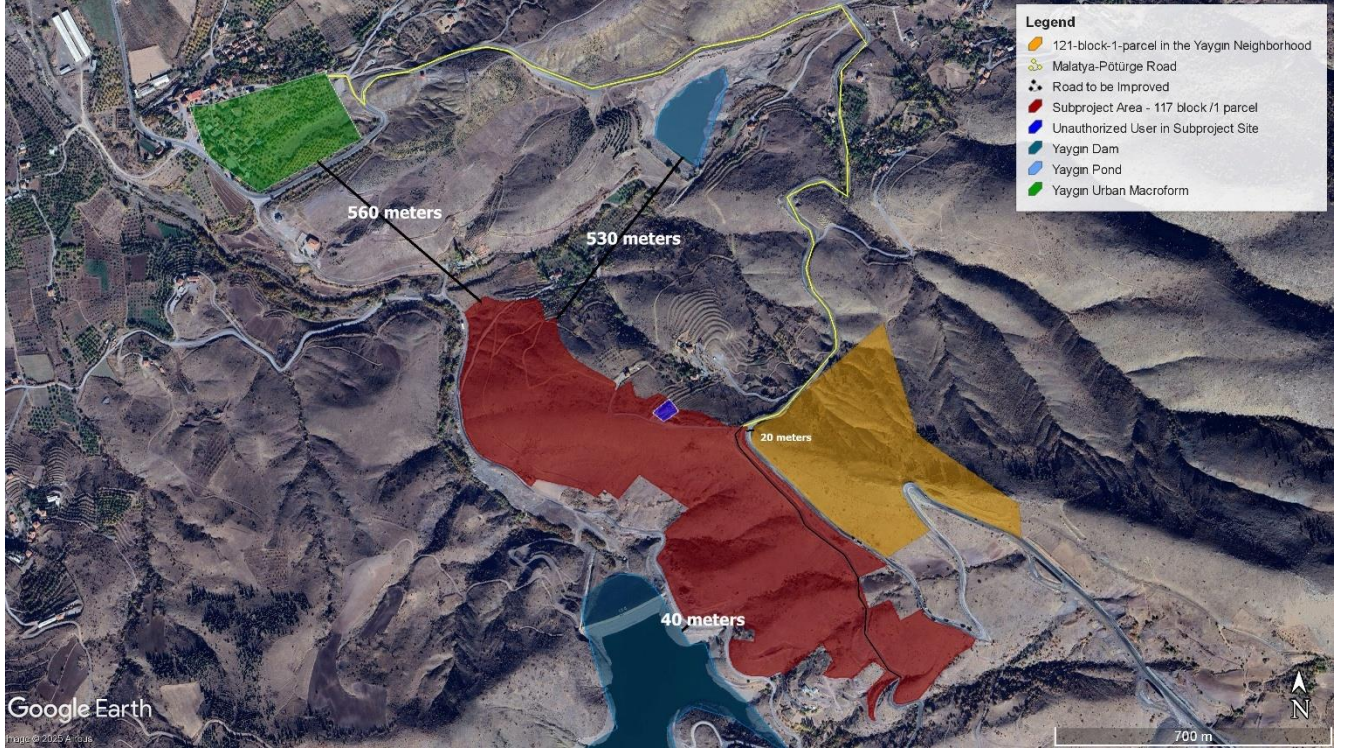
2.1.1. Alt Proje Alanı

Alt Proje, Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi’nde, 117/1 numaralı parsel üzerinde (30 hektar) yer almaktadır. Söz konusu arazi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Sultangazi Belediyesine 2 yıllığına ön tahsis edilmiş olup, tahsis süresi yakın zamanda 2 yıl daha uzatılmıştır. Alt Projenin konumuna ilişkin bilgiler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Alt Proje Konumu

Bilgi	Notlar/Açıklamalar
İl	Malatya
İlçe	Battalgazi İlçesi
Mahalle / Köy	Yaygın Mahallesi
Arazi Büyüklüğü (ha)	300.000 m ²
Tapu Kayıtlarına Göre Arazi Kullanım Türü	Arazi – Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Sultangazi Belediyesine 2 yıllığına ön tahsis edilmiştir, ayrıca ön tahsis süresi Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından resmi olarak 2 yıl daha uzatılmıştır (Ek C.1).
Mevcut Arazi Kullanımı	Proje parseli Büyük Ova sınırları içerisinde yer almamakta olup kuru marjinal tarım arazisi olarak sınıflandırılmıştır. Milli Emlak Genel Müdürlüğü’ne ait 117 Ada 1 Parselde bulunan 447.399,72 m ² taşınmazın 300.000 m ² ’lik kısmı, gerekli izinlerin alınması koşuluyla, Sultangazi Belediyesine Güneş Enerjisi Santrali (GES) Projesi için 2 yıllığına ön tahsis edilmiştir. Yatırım süreçlerinin devam etmesi üzerine, ön tahsis süresi Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından resmi olarak 2 yıl daha uzatılmıştır. İlgili belge Ek C.1’de sunulmuştur.
Yakın Çevredeki Diğer Tesisler ve Faaliyetler	Alt proje sahası, Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi sınırları içerisinde, Yaygın Barajı’nın kuzeyinde yer almaktadır. Parsel sınırı ile baraj gövdesi arasındaki mesafe yaklaşık 40 metredir. Parsel sınırında mevcut bir yerleşim alanı bulunmakta olup yakın çevrede ilave yerleşim alanları da mevcuttur. Alt proje sahasının kuzeyinde Malatya-Pötürge Yolu, güneyinde ise Yaygın Mahalle Yolu yer almaktadır. Ayrıca, Yaygın Göleti parsel sınırının yaklaşık 530–560 metre kuzeyinde bulunmakta olup proje faaliyetlerinin potansiyel çevresel etkileri açısından dikkate alınması gereken bir unsurdur. Buna ek olarak, 121 ada 1 parselde yer alan orman vasıflı bir alan alt proje sahasının yaklaşık 20 metre doğusunda yer almaktadır.

Alt projenin konumunu gösteren harita Şekil 1 ve Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 1. Alt Proje Konumu Haritası

Şekil 2. Alt Projenin Malatya İli İçerisindeki Konumu

Şekil 3. Proje Alanı ve Parsel Sınırları

Alt proje alanının koordinatları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

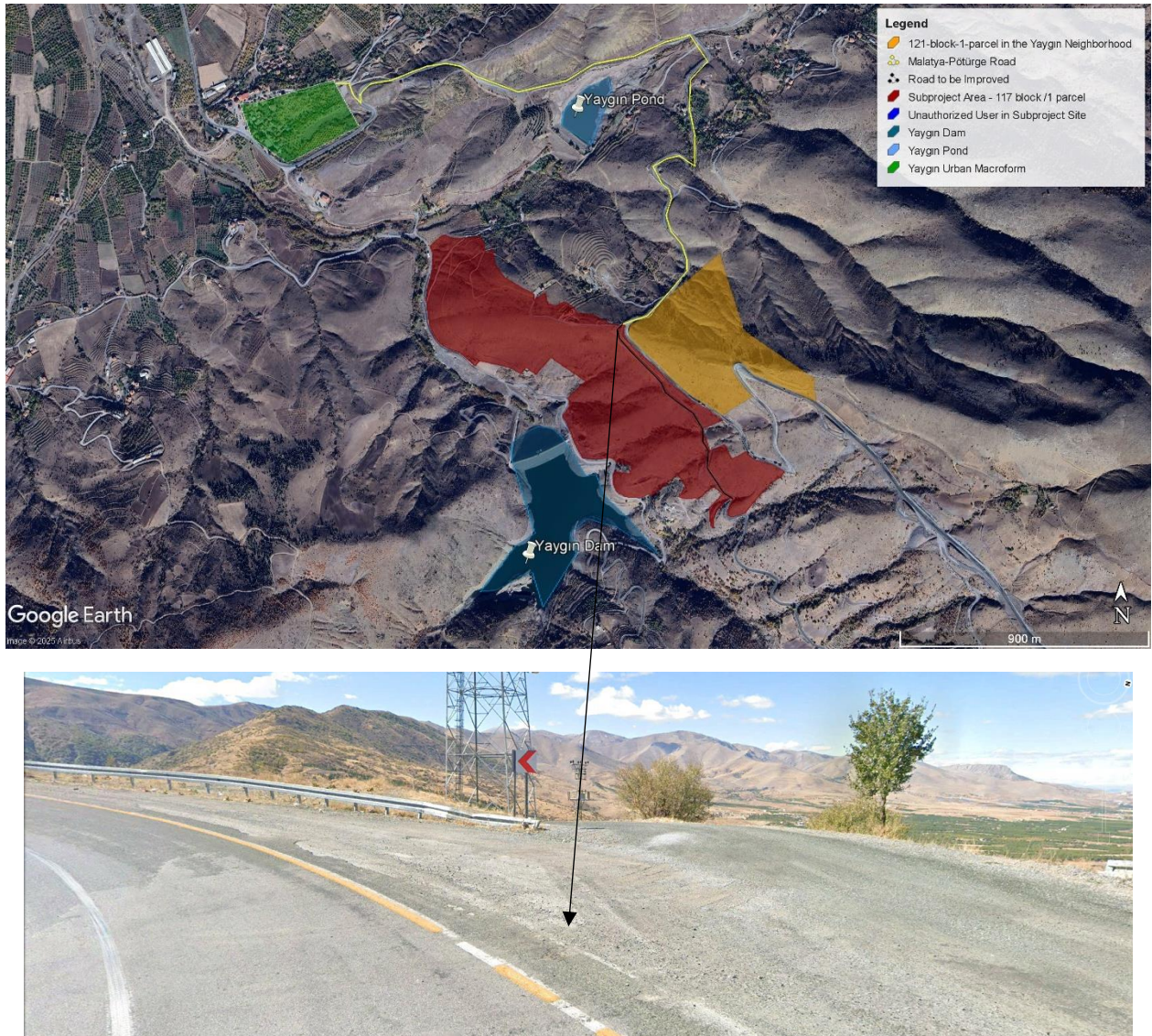
Tablo 4: Alt Proje Alanının Koordinatları

Birim	Koordinatlar (WGS84 ondalık olarak)	
	Y	X
Alt proje alanı 117/1	K1 (4238029,24)	K1 (457707,34)
	K2 (4237944,33)	K2 (457765,76)
	K3 (4237878,48)	K3 (457880,61)
	K4 (4237791,95)	K4 (457855,02)
	K5 (4237742,07)	K5 (458154,29)
	K6 (4237484,84)	K6 (458407,09)
	K7 (4237337,63)	K7 (458200,07)
	K8 (4237570,43)	K8 (458079,73)

* K, Alt proje alanının köşe noktalarını temsil eder.

2.1.2. Saha Erişim Güzergâhı

Malatya-Pötürge Yolu, Alt Proje parselinin sınırına yakın bir konumdan geçmekte olup genel olarak iyi durumdadır. Bu nedenle herhangi bir yol genişletme çalışması planlanmamakta ve ilave arazi edinimi gerekmemektedir. Şantiyeye ulaşım için mevcut asfalt ve stabilize (toprak) yollardan yararlanılacaktır. Ayrıca, Şekil 4'te siyah renkle gösterilen mevcut belediye hizmet yolunun bir kısmı kötü durumda olup, güvenli ve kesintisiz ulaşımın sağlanabilmesi için stabilize edilmesi gerekmektedir. Hem inşaat hem de işletme aşamasında ulaşımın aksamaması için söz konusu yol kesimi belediye ekipleri tarafından rehabilite edilecektir. İlgili yol için herhangi bir genişletme çalışması öngörülmemektedir.

Şekil 4: GES Alt-proje Alanı Erişim Yolu

2.1.3. Enerji Nakil Hattı (ENH)

ENH'ye (Enerji Nakil Hattı) ilişkin teknik bilgiler Tablo 5'te sunulmuştur. ENH güzergâhını ve ulusal şebeke bağlantı noktasını gösteren harita ise Şekil 5 ve Şekil 6'da verilmiştir. Güzergâha ait detaylı .kmz dosyası Ek B.11'de yer almaktadır.

Sultangazi Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali Projesi için planlanan ENH yaklaşık 700 metre uzunluğunda olup 3x150 mm² AL XLPE yeraltı kablosu kullanılacaktır. Hat, güneş enerjisi santralini doğrudan yerel trafo merkezine bağlayarak güvenli ve verimli enerji iletimi sağlayacaktır.

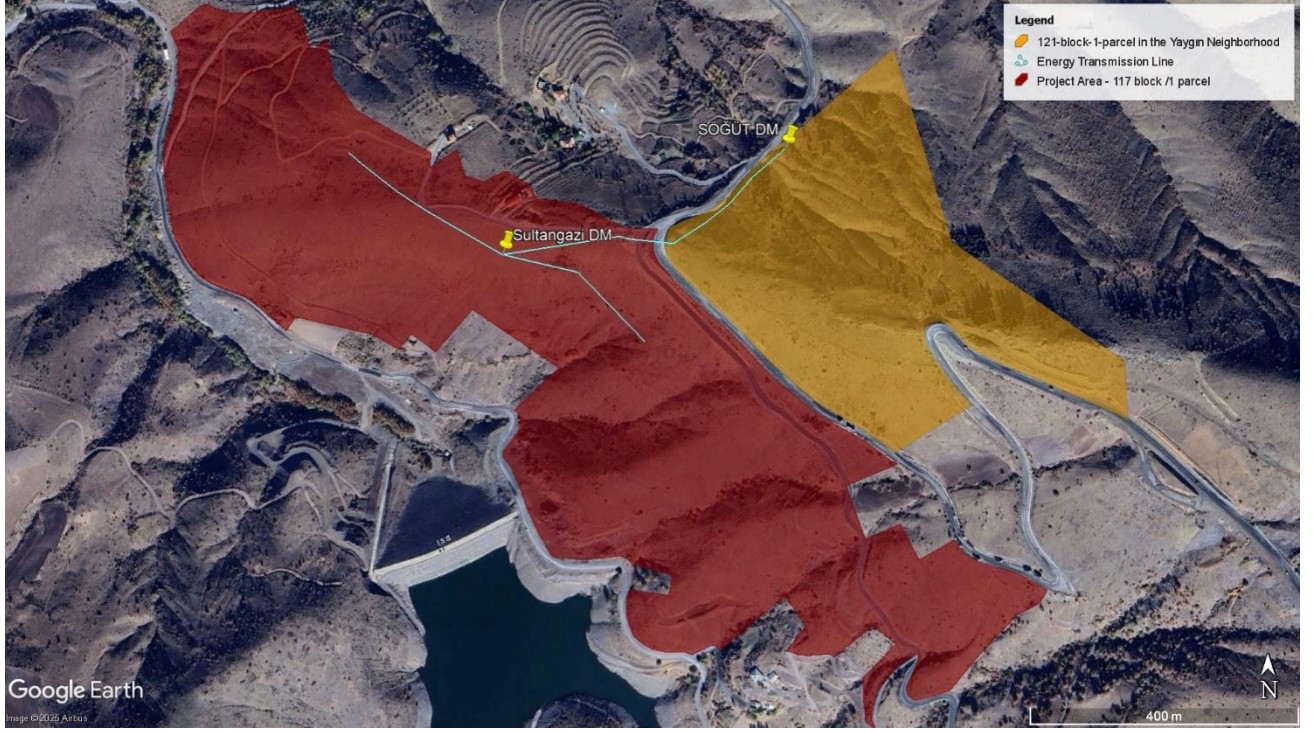
Proje parseli içerisinde bir Dağıtım Merkezi (DM) binası inşa edilecektir. Bu DM'den, yeraltı kablosu aracılığıyla 121 ada 1 parselde (orman vasıflı alan) inşa edilecek başka bir DM'ye bağlantı sağlanacaktır. Bu düzenleme sayesinde ulusal şebekeye doğrudan entegrasyon gerçekleştirilecektir. ENH güzergâhı, 121 ada 1 parselin belirli kısımlarından geçmekte olup gerekli resmi izin alınmış ve Ek B.2'de sunulmuştur.

ENH, Dağıtım Merkezi'ne enerji nakil hattı direklerinden yeraltından giriş ve çıkış yapacak şekilde bağlanacaktır. Kurulum çalışmaları; hassas kazı işlemleri, yeraltı kablo döşeme, bağlantı ve test aşamalarını kapsayacak olup trafo merkeziyle kesintisiz entegrasyon ve güneş santralinden ulusal şebekeye güvenilir enerji aktarımı sağlanacaktır.

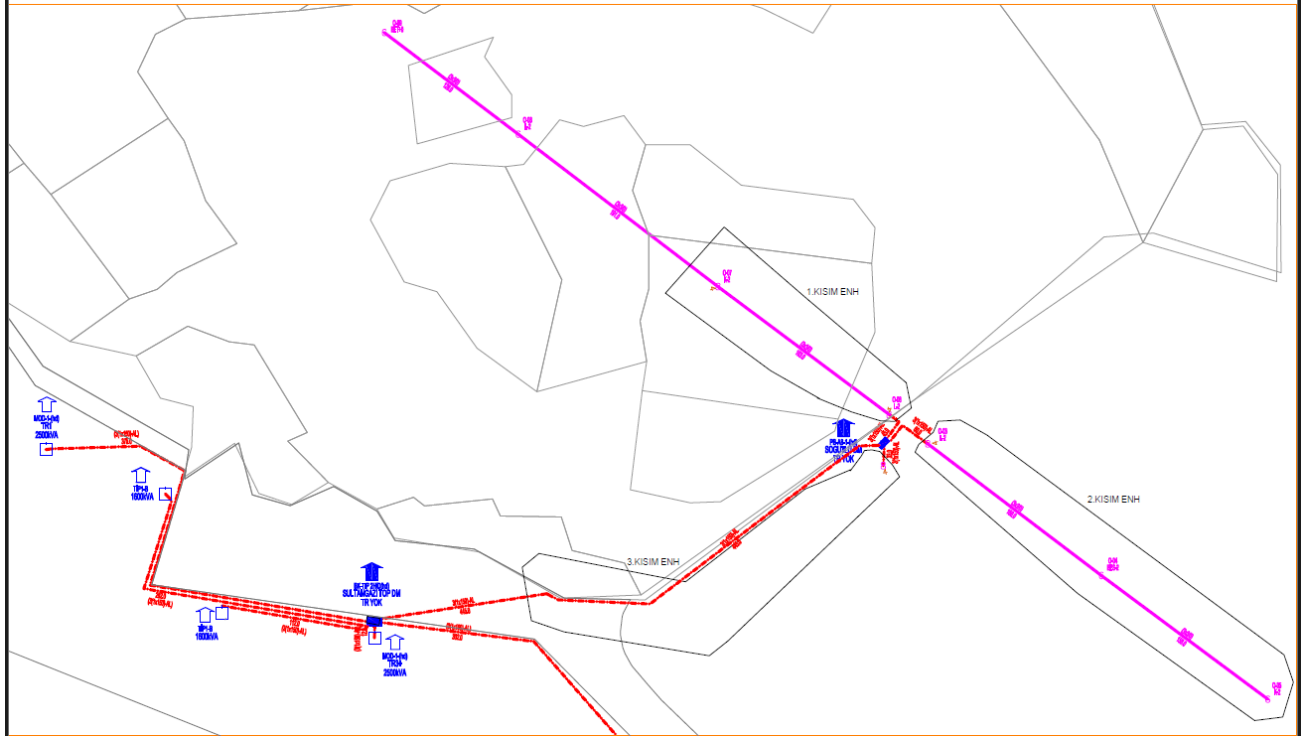
ENH, alt proje bütçesine tamamen dâhildir ve arazi edinim durumuna ilişkin ayrıntılı bilgiler bölüm 3.4'te açıklanmıştır.

Tablo 5: ENH (Enerji Nakil Hattı) ile İlgili Teknik Bilgiler

Bilgi	Açıklamalar/Notlar
ENH'nin Durumu	ENH yeni inşa edilecektir.
Trafo Merkezi (ulusal şebeke bağlantısı için)	Bitişik orman vasıflı parselde (121 ada, 1 parsel) yeni bir Dağıtım Merkezi (DM) binası inşa edilecektir. Tapu senedi Ek B.2'de verilmiştir.
Güzergâh Uzunluğu (km)	0,70 km
Gerilim Seviyesi (kV)	33 kV
ENH Direği (Pilonu) Sayısı	Yeraltı Kablo Bağlantısı
Her Bir ENH Direği için Toplam Kaplama Alanı (m ²)	Uygulanamaz
Kamulaştırmaya Tabi Parsel Sayısı	Yok – güzergâh, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Sultangazi Belediyesine tahsis edilen arazi ve orman alanı üzerinden geçmektedir.
İrtifak Hakkına Tabi Parsel Sayısı	Yok – güzergâh kamu arazisi üzerinden geçmektedir; irtifak hakkı gerekmemektedir.

Şekil 5. ENH (Enerji Nakil Hattı) Güzergâh Haritası

Şekil 6. ENH Güzergâhının Genel Yerleşim Planı

2.2. İlişkili Tesisler

Bölüm 2.1.1’de belirtildiği üzere, mevcut belediye hizmet yolunun bir kısmının güvenli ve kesintisiz ulaşımın sağlanabilmesi için stabilize edilmesi gerekmekte olup bu yol belediye ekipleri tarafından rehabilite edilecektir.

2.3. Alt Proje Etki Alanı

Alt Proje Etki Alanı, alt projenin inşaat, işletme ve işletmeden çıkarma (dekomisyon) aşamalarında doğrudan, dolaylı ve kümülatif çevresel ve sosyal etkilerinden etkilenebilecek coğrafi bölgeyi ifade eder. Bu kapsamlı tanım, yalnızca proje ayak izini değil; arazi kullanımı değişikliklerinden, doğal kaynak kullanımından, emisyonlardan, gürültüden, trafikten ve sosyo-ekonomik dinamiklerden etkilenebilecek çevreyi, ekosistemleri ve yerleşim alanlarını da kapsar. Ayrıca, ilişkili tesisler ve yardımcı faaliyetlerden etkilenebilecek alanlar ile bölgedeki mevcut veya planlanan diğer projelerle etkileşim sonucu ortaya çıkabilecek kümülatif etkilerin görülebileceği bölgeler de bu kapsam dahilindedir.

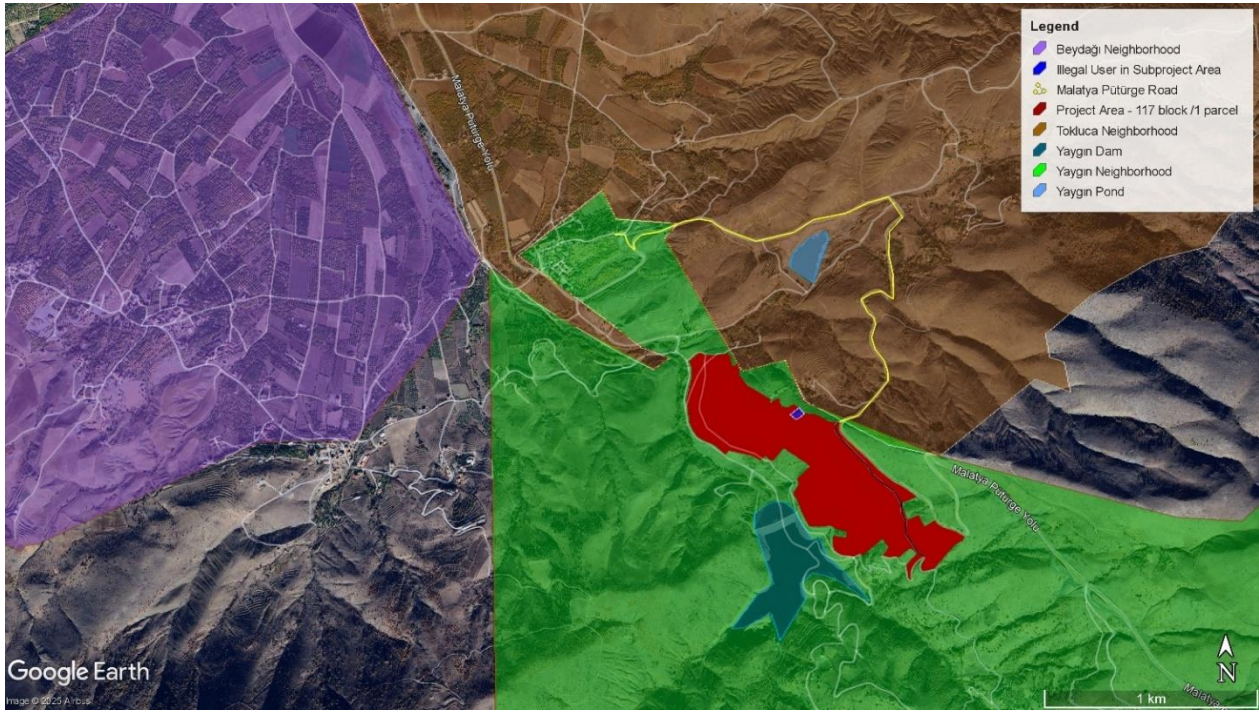
- **Doğrudan Etki Alanı:** İnşaat, işletme ve işletmeden çıkarma faaliyetlerinin yürütüleceği ve etkilerin doğrudan gerçekleşeceği proje ayak iziyle sınırlı alanı ifade eder. Proje sahası, enerji nakil hattı güzergâhı, geçici şantiye alanları, erişim yolları ve yardımcı tesisleri kapsar. Doğrudan etkiler; arazi kullanımı değişiklikleri, inşaat kaynaklı gürültü ve toz, yüzey sularına olası etkiler, katı atık yönetimi ve iş sağlığı ve güvenliği risklerini içerir.
- **Dolaylı Etki Alanı:** Proje ayak izi dışında yer alan ancak proje faaliyetlerinden etkilenme olasılığı bulunan çevresel ve sosyal bileşenleri kapsar. Bu alan; yerleşim yerleri, tarım arazileri, ormanlık alanlar, mevcut yollar ve altyapı tesislerini içerir. Dolaylı etkiler; artan trafik yükü, arazi kullanım baskısı, gürültü ve görsel etkiler, habitat parçalanması riski ve yerel halkın yaşam kalitesi üzerindeki potansiyel etkileri içerebilir.
- **Kümülatif Etki Alanı:** Alt projenin etkilerinin, bölgede mevcut veya planlanan diğer projelerin etkileriyle birleşerek kümülatif çevresel ve sosyal sonuçlar doğurabileceği coğrafi alanı ifade eder. Bu bağlamda kümülatif etkiler, diğer enerji projeleri, ulaşım altyapı çalışmaları ve tarımsal faaliyetlerle etkileşimden kaynaklanabilir. Suyun ortak kullanımı, biyolojik çeşitlilik üzerindeki artan baskı, hava kalitesinde bozulma ve sera gazı emisyonlarındaki artış gibi etkiler gözlemlenebilir.

Alt proje etki alanı, ÇSS1 gereklerine uygun olarak çevresel ve sosyal bileşenler dikkate alınarak tanımlanmıştır. Bu yaklaşım, doğrudan etkilenen alanları, dolaylı etkilenen alanları ve potansiyel olarak kümülatif etkilerden etkilenebilecek daha geniş alanları kapsamaktadır.

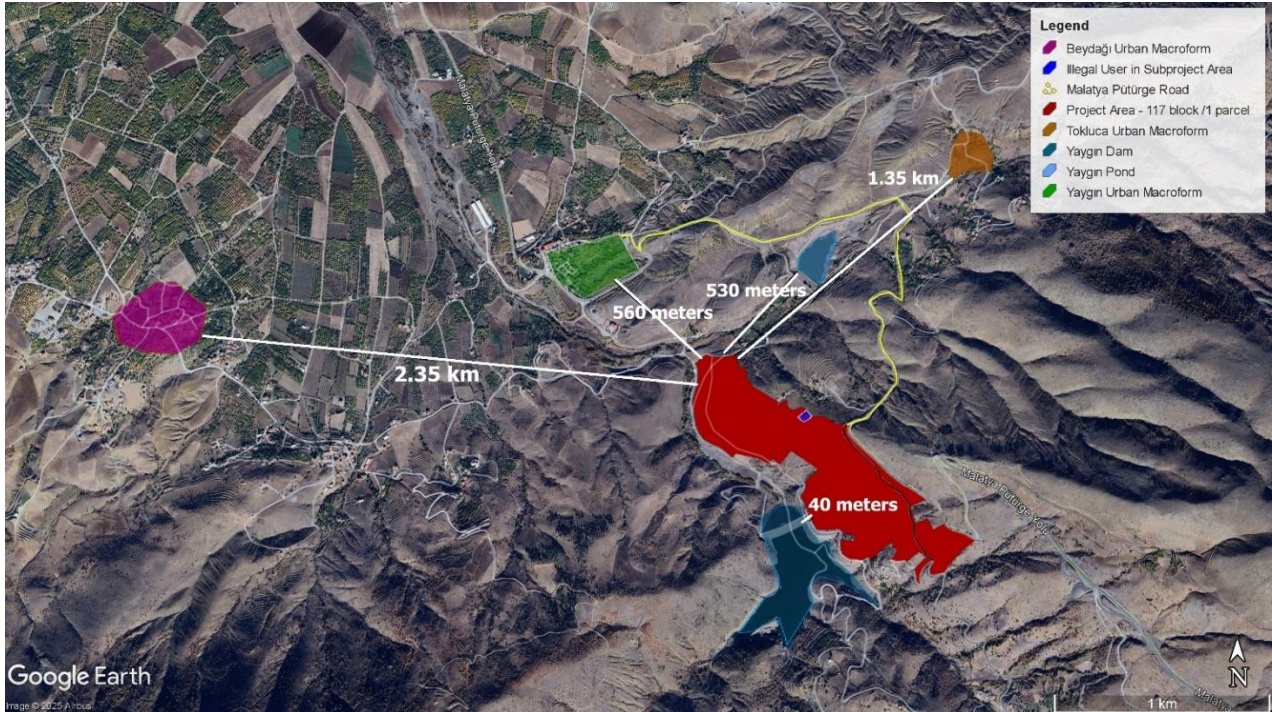
- **Yaygın Mahallesi:** Alt proje sahası, Yaygın Mahallesi sınırları içinde ve mahalle merkezine yaklaşık 700 metre mesafede yer almaktadır. Proje parselinde kullanılan bir konut bulunmakta olup diğer konutlar proje sınırına yaklaşık 80 metre mesafededir. Projenin doğrudan mahalle içinde konumlanması ve yerleşimlere yakınlığı nedeniyle Yaygın Mahallesi etki alanının çekirdek bileşenlerinden biridir.
- **Tokluca Mahallesi:** Proje sahasına yaklaşık 1,35–2 km uzaklıkta olmasına rağmen, 2–2,5 km yarıçap içinde meydana gelebilecek gürültü, toz ve görsel etkiler nedeniyle etki alanı içinde değerlendirilmektedir. Ayrıca proje sınırına yakın altı hane hayvancılıkla uğraşmakta olup, bu durum arazi kullanım değişikliklerine karşı sosyo-ekonomik hassasiyet oluşturmaktadır. Proje kapsamında planlanan erişim yolu Tokluca Mahallesi sınırlarından geçtiği için inşaat ve işletme dönemlerinde trafik kaynaklı etkiler meydana gelebilir.
- **Beydağı Mahallesi:** Proje sahasına yaklaşık 2,35 km mesafede yer almakta olup 2–2,5 km etki yarıçapı içinde çevresel ve sosyal etkiler oluşma olasılığı nedeniyle etki alanına dahil edilmiştir. Mahalle merkezi 2 km sınırının dışında olsa da Beydağı Mahallesi'ne ait yerleşim alanlarının bazı bölümleri bu yarıçap içinde yer almakta ve dolaylı etkilenme ihtimali bulunmaktadır. Mahalle sakinleri proje sahasını doğrudan kullanmamakla birlikte, Malatya-Pötürge Yolu gibi ortak ulaşım güzergâhlarının kullanımı nedeniyle dolaylı olarak etkilenebilir.
- **Yaygın Göleti ve Yaygın Barajı:** Her iki su kaynağı da proje sahasına yakın konumda olup yerel topluluklar için ekolojik ve sosyo-ekonomik açıdan önem taşımaktadır. Bu su kaynaklarının etki alanına dahil edilmesi, su kalitesi, biyolojik çeşitlilik ve geçim kaynakları (ör. balıkçılık, sulama) üzerindeki potansiyel etkilerin tam olarak değerlendirilmesi ve yönetilmesi açısından gereklidir.
- **Proje Sahasındaki Gayriresmî Kullanıcılar:** Saha çalışmaları sırasında proje parselinde gayriresmî kullanıcıların varlığı tespit edilmiştir. Bu kişiler, araziye hayvancılık ve arıcılık amacıyla, resmi mülkiyet hakları olmadan kullanmaktadır. Bu nedenle sosyal açıdan hassas bir grubu temsil etmekte olup, geçim kaynakları üzerindeki etkilerin değerlendirilmesi ve ÇSS5 (Arazi Edinimi, Arazi Kullanım Kısıtlamaları ve İstemsiz Yeniden Yerleşim) gereklerine uyumun sağlanması açısından etki alanına dahil edilmiştir.

Sonuç olarak, etki alanı; Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahalleleri ile Yaygın Göleti, Yaygın Barajı ve proje sahasındaki gayriresmî kullanıcıları kapsamaktadır. Bu tanım, coğrafi yakınlık, çevresel hassasiyet, arazi kullanımı etkileşimi ve sosyo-ekonomik önem kriterlerine dayanmaktadır.

Böylelikle, çevresel ve sosyal risklerin bütüncül şekilde değerlendirilmesi ve tüm potansiyel olarak etkilenecek toplumlar ile çevresel unsurların ihtiyaçlarını ele alan önlem ve izleme tedbirlerinin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Şekil 7: Alt Proje Etki Alanı

Şekil 8. Alt Proje Alanının Etki Alanındaki Mahalle Merkezlerine Uzaklıkları

2.4. Çevresel ve Sosyal Mevcut Durum

Sosyal temel veriler (sosyal mevcut durum), mevcut sosyal durumu değerlendirmek, risk ve etkileri belirlemek ve azaltıcı önlemleri geliştirmek için bir temel işlevi görür. Sosyal temel araştırmaları iki yöntemle gerçekleştirilir: masa başı çalışmaları ve saha çalışmaları. Masa başı incelemesi, mevcut çevresel ve sosyal belgelerin, stratejik düzeydeki değerlendirmelerin ve destekleyici materyallerin analizini içerir. Bu inceleme, ayrıca, bugüne kadar tamamlanmış çalışmaları anlamak ve bu raporda daha fazla değerlendirilmesi gereken temel konuları belirlemek amacıyla mevcut proje belgelerinin incelenmesini de kapsar.

Bu çalışmada, çevresel ve sosyal mevcut durum koşullarını tanımlamak için bilimsel olarak kabul görmüş çeşitli veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Çevresel temel veriler; masa başı incelemeleri, ikincil verilerin (örneğin meteorolojik, hidrolojik, toprak ve arazi kullanımı verileri) analizi, mevcut bilimsel literatürün incelenmesi ve saha gözlemleri yoluyla belirlenmiştir. Ayrıca, doğruluk ve güvenilirliği sağlamak amacıyla ilgili kurumlardan temin edilen resmi veri setleri kullanılmıştır.

Sosyal temel veriler açısından ise, alt proje etki alanındaki mahalle muhtarlarıyla gerçekleştirilen görüşmeler ve kilit bilgi kaynaklarıyla yapılan mülakatlar, yerel sosyo-ekonomik koşullar hakkında değerli bilgiler sağlamıştır. Bu görüşmelerden elde edilen bilgiler; tarımsal uygulamalar, sosyal yapılar, yerel yönetim faaliyetleri ve toplulukların bakış açıları hakkında önemli bilgiler sunmuş, bilimsel veri kaynaklarını tamamlamıştır.

Ayrıca, kurum raporları ve izinler, projenin etkileri hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır. Bu yöntemlerin bir araya getirilmesiyle, proje alanının çevresel ve sosyal koşullarını anlamaya yönelik zengin ve çeşitli bir veri seti oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) kapsamındaki değerlendirmelerin temelini oluşturmaktadır.

Tablo 6, ÇSYP çalışması kapsamında gerçekleştirilen mevcut durum saha çalışmalarının özeti sunmaktadır.

Tablo 6: Mevcut Alan Çalışmalarının Özeti

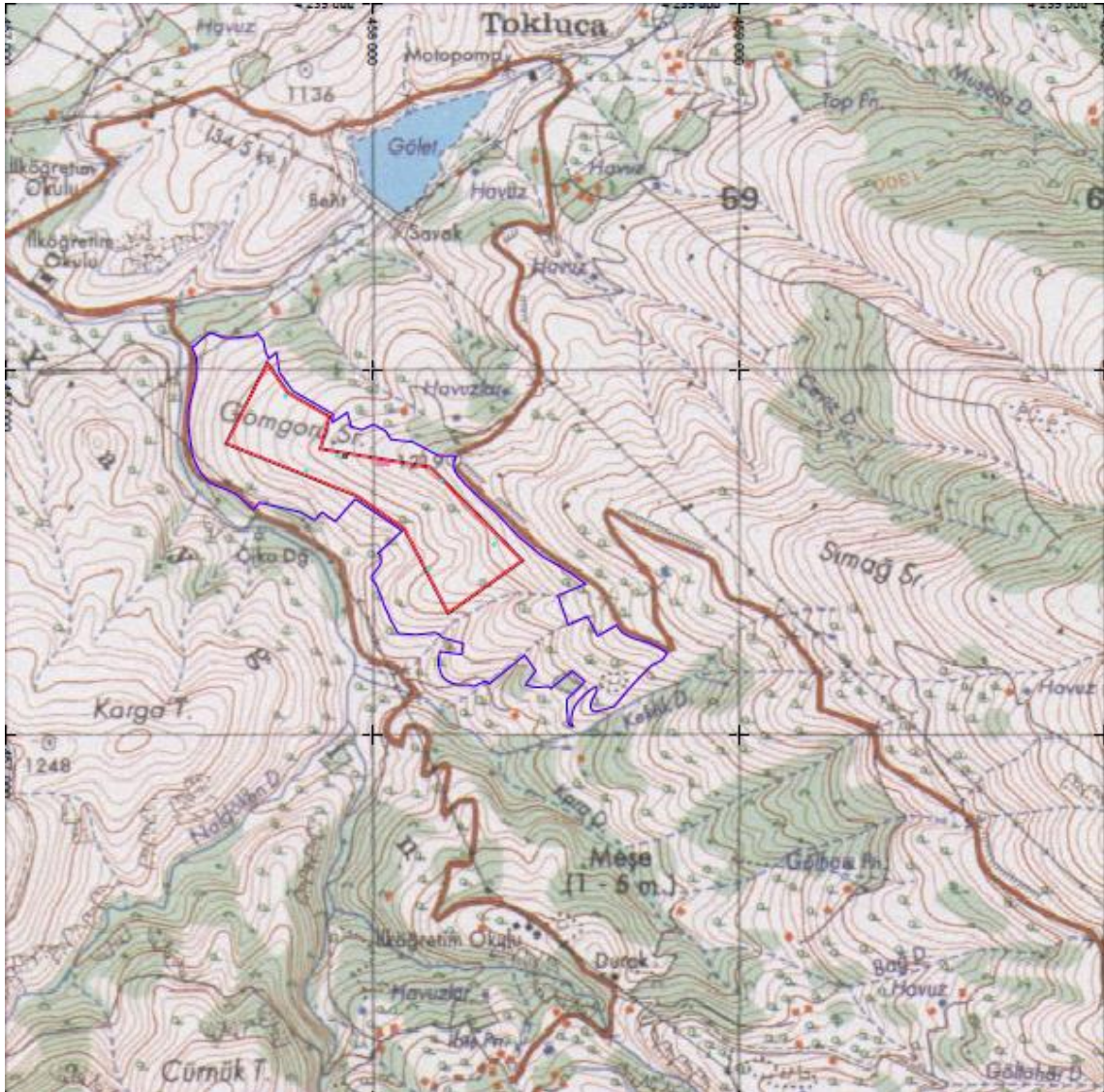
Konu	Saha Çalışmasının Tarihi	Saha Çalışmasına Katılan Uzmanlar
Sosyal Mevcut Durum / Paydaş Katılımı	17 Ocak 2025	Sosyal Uzman / Sosyolog (Didar Güngör) (Yaygın Mahallesi Muhtarı ile paydaş görüşmesi)
Sosyal Mevcut Durum / Paydaş Katılımı	24 Ocak 2025	Sosyal Uzman / Sosyolog (Didar Güngör) (Tokluca Mahallesi Muhtarı ile paydaş görüşmesi)
Sosyal Mevcut Durum / Paydaş Katılımı	24 Ocak 2025	Sosyal Uzman / Sosyolog (Didar Güngör) (Beydağı Mahallesi Muhtarı ile paydaş görüşmesi)

Çevresel Mevcut Durum (Masa başı çalışması, saha gözlemi, ikincil veri analizi)	Ocak-Şubat 2025	Çevre Uzmanları (Burcu Kalkan Aydın) (ekoloji, jeoloji, hidroloji, toprak vb.) / Saha Çalışmaları
Sosyal Mevcut Durum / Saha Çalışması	Eylül 2025	Danışmanlık Firması Saha Temsilcisi / Abuzer Yiğit

2.4.1. Fiziksel Çevre

2.4.1.1. Topografi

Battalgazi ilçesi, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'nde yer alan Malatya ili sınırları içerisinde bulunmaktadır. İlçe, Güneydoğu Toros Dağları'nın Beydağı yüksek kütlesinin kuzeyinde, hafif eğimli Malatya Ovası'nın kuzeyinde konumlanmıştır. Jeolojik ve Geoteknik Etüt Raporu'na göre, Proje alanının eğimi genel olarak %0–20, %20–40 ve %40–60 aralığındadır. En düşük kot 1051 metre, en yüksek kot ise 1237 metredir. Aşağıda yer alan Alt Proje alanının eğim haritası incelendiğinde, alanın eğiminin genel olarak düşük ve yüksek eğim aralıkları arasında değiştiği görülmektedir.

2.4.1.2. Jeoloji

Battalgazi ilçesi, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü'nde, Malatya ili sınırları içerisinde yer almaktadır. İlçe, Güneydoğu Torosları'nın Beydağı yüksek kütlesinin kuzey eteklerinde, hafif eğimli Malatya Ovası'nın kuzeyinde konumlanmıştır. Jeolojik ve Jeoteknik Etüt Raporu'na göre, Proje alanındaki eğimler genel olarak %0–20, %20–40 ve %40–60 aralığındadır. Alanın en düşük kotu 1051 metre, en yüksek kotu ise 1237 metredir. Alt Proje alanına ait eğim haritası incelendiğinde, eğim dağılımının ağırlıklı olarak düşük ve orta eğim seviyeleri arasında değiştiği görülmektedir.

Jeomorfolojik açıdan değerlendirildiğinde, ilçenin batı kesimlerinde geniş ova ve düzlüklerde alüvyal topraklar yayılım gösterirken, güneybatı ve doğu kesimlerinde zonal karakterli kahverengi topraklar daha geniş alanlarda görülmektedir. Bölgenin en yaşlı birimi Paleozoik–Mesozoik yaşlı Keban Metamorfikleri ile temsil edilmekte olup, proje alanı ise jeolojik olarak Paleosen yaşlı Maden Formasyonu'na ait bazaltik birimlerden oluşmaktadır. Bu litolojiler; bazalt, bazaltik tuf, lapilli taşları ve aglomera şeklinde gözlenmekte, yer yer dasitik kayalara da rastlanmaktadır.

Detaylı jeolojik ve jeoteknik etüt raporuna göre, proje alanındaki zemin türü ve sınıfı; zayıf ayrılmış, orta derecede konsolide kayalar, çok sıkı kum-çakıl seviyeleri, sert kil tabakaları veya sık çatlaklı, ayrılmış zayıf kayalardan oluşmaktadır. Bu yapısal ve litolojik çeşitlilik, bölgenin mühendislik jeolojisini kontrol ettiği gibi, proje alanındaki yamaç duraylılığı, zemin geçirgenliği ve arazi kullanım potansiyelini de doğrudan etkilemektedir..

2.4.1.3. Tektonik ve Depremsellik

Malatya ili, Doğu Anadolu Fay Sistemi'nin (DAFS) doğrudan etkisi altında olup Türkiye'nin 1. derece deprem bölgesinde bulunmaktadır. Malatya Ovası'nın batısında kuzeydoğu–güneybatı doğrultusunda uzanan Malatya Fayı yaklaşık 75 km uzunluğundadır. Alt Proje alanı ise Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi sınırları içinde yer almakta olup bölgedeki sismik aktiviteden önemli ölçüde etkilenen yerleşimlerden biridir. Depremler, astenosfer magması üzerinde hareket eden tektonik plakaların fay hatları boyunca biriktirdiği enerjinin ani boşalmasıyla oluşur. Bu hareketler, kabuk içerisinde yayılan sismik dalgalar üretir ve yüzeyde titreşimlere neden olur. Son yıllarda Malatya ve çevresi birçok şiddetli deprem yaşamış olup bölgedeki sismik hareketlilik devam etmektedir.

22.01.2018 tarih ve 2018/11275 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türkiye Deprem Tehlike Haritası'na göre Malatya, yaklaşık 0,448 g yer ivmesi (PGA) değerine karşılık gelen bir

sismik tehlike bölgesinde yer almaktadır. Sismisite sınıflandırmasına göre bu değer 0,4–0,5 aralığına karşılık gelmektedir. Proje kapsamında hazırlanan Aktif Fay Haritası (Ek-VIII.2.9) ve Türkiye Deprem Tehlike Haritası (Ek-VIII.2.11) da Alt Proje alanının önemli deprem risklerine maruz olduğunu göstermektedir.

Bu nedenle, planlanan GES'in tasarım, inşaat ve işletme aşamalarında Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği (2018)'nin ilgili tüm hükümlerinin eksiksiz uygulanması gerekmektedir.

Şekil 10. GES Alt Proje Alanının Deprem Tehlike Haritası (Deprem Tehlike Haritaları İnteraktif Web Uygulaması, 2025, <https://tdth.afad.gov.tr>)¹

* 18.04.1996 tarihli ve 96/8109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası, 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Türkiye Deprem Tehlike Haritası ve Bina Deprem Yönetmeliği ise 18 Mart 2018 tarihli ve 30364 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2.4.1.4. Toprak ve Arazi Bileşimi

Malatya İlinin toplam yüzölçümü 1.241.200 hektardır. Bunun 425.450 hektarı tarım arazisi, 729.551 hektarı mera ve orman alanı, kalan 86.199 hektarı ise diğer kullanımlar (kayalık ve yerleşim alanları dâhil) olarak sınıflandırılmaktadır. Tarım arazileri içinde yaklaşık 173.389 hektar sulanan arazi, 218.857 hektar sulanabilir arazi ve 33.204 hektar sulanamayan arazi olarak yer almaktadır.² Jeomorfolojik açıdan, ilin batı kesimlerinde yer alan ova ve düz alanlarda alüvyal topraklar geniş bir yayılım göstermektedir; Battalgazi ilçe merkezi de bu alanlara dahildir. İlçenin güneybatı ve doğu bölümlerinde ise zonal karakterli kahverengi topraklar daha hakimdir. Bu topraklar tarımsal verimlilik açısından önemli olmakla birlikte, yerleşim alanlarının genişlemesi, sanayi faaliyetleri ve kentsel yayılma nedeniyle artan baskıyla karşı karşıyadır.

¹ 50 yılda %10 aşım olasılığı için oluşturulan PGA değerini gösteren tehlike haritası (475 yıllık tekrarlanma süresi)

² Malatya İl Çevre Durum Raporu (2022)

Verimli tarım arazilerini korumak amacıyla 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu yürürlüğe konmuş olup, tarım topraklarının tarım dışı amaçlarla kullanılabilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Alt Proje alanı ve çevresinde tarımsal reform bölgeleri, tarımsal kalkınma proje alanları veya “tarım için korunacak” nitelikte sınıflandırılmış araziler bulunmamaktadır. Bununla birlikte, proje uygulaması sırasında herhangi bir tarım arazisinin etkilenmesi söz konusu olursa, 5403 sayılı Kanun kapsamında tüm yasal izinler alınacak ve olası etkileri en aza indirmek veya telafi etmek için gerekli önlemler uygulanacaktır.

2.4.1.5. Meteoroloji ve İklim Özellikleri

Malatya, yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve karlı geçen karasal iklim özelliklerine sahiptir. İklim koşulları yükseltiye göre değişmekte; alçak kesimlerde daha ılıman bir iklim hâkimken, plato ve dağlık alanlarda daha sert koşullar görülmektedir. Proje için, 1969–2023 dönemine ait Malatya Meteoroloji İstasyonu verileri (Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü) değerlendirilmiştir.

Uzun yıllar kayıtlarına göre, yıllık ortalama hava basıncı 905,4 hPa olup, en yüksek değer Ocak ayında 924,6 hPa, en düşük değer ise Mart ayında 880,2 hPa olarak ölçülmüştür. Yıllık ortalama sıcaklık 13,9 °C olup, en yüksek sıcaklık Ağustos ayında 42,7 °C, en düşük sıcaklık ise Aralık ayında –19 °C'dir. Yıllık ortalama toplam yağış miktarı 306,2 mm olup, en fazla yağış 44,6 mm ile Ekim ayında gerçekleşmektedir.

Yıllık ortalama bağıl nem oranı %53,4'tür. Nem oranı yaz aylarında en düşük seviyelere (%31,8–32,2), kış aylarında ise en yüksek seviyelere (%73–75) ulaşmaktadır. Yıllık ortalama kar yağışlı gün sayısı 15,4, karla örtülü gün sayısı ise 23,7'dir. Maksimum kar kalınlığı Şubat ayında ölçülen 61 cm'dir.

Aşırı hava olayları açısından bakıldığında; yılda ortalama 3,36 sisli gün, 1,78 dolu olayı, 14,95 kırılgılı gün ve 2,25 gök gürültülü fırtına günü yaşanmaktadır. Hakim rüzgâr yönü ağırlıklı olarak güneybatı (GB) olup, bunu kuzeydoğu (KD) ve güney-güneybatı (GGB) izlemektedir. Yıllık ortalama fırtınalı gün sayısı 2,3; kuvvetli rüzgârlı gün sayısı ise 48,35'tir. Buharlaşma verilerine göre, yıllık açık su yüzeyi buharlaşması 1.509,5 mm olup, en yüksek günlük buharlaşma Temmuz ayında 19 mm olarak kaydedilmiştir.

Genel olarak bu veriler, Proje alanının yaz aylarında yüksek sıcaklık ve buharlaşma değerleri, kış aylarında ise kar örtüsü ile karakterize yarı kurak karasal iklim koşullarına sahip olduğunu göstermektedir. Bu iklim özellikleri, özellikle su yönetimi, toz kontrolü, inşaat faaliyetlerinin planlanması ve iş sağlığı ve güvenliği önlemleri açısından Proje için kritik önem taşımaktadır.

2.4.1.6. Hava Kalitesi

Battalgazi ilçesindeki hava kalitesi seviyesi orta düzeydedir ve ortalama 56 hava kalitesi indeksi ile çoğu insan için genel olarak kabul edilebilir durumdadır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı verilerine göre, hem il merkezinde hem de Battalgazi ilçesinde NO₂, PM_{2.5} ve PM₁₀ konsantrasyonları orta seviyelerde ölçülmektedir. GES Alt Projesi, endüstriyel tesislerin veya önemli emisyon kaynaklarının bulunmadığı kırsal bir bölge olan Yaygın Mahallesi'nde yer aldığından, çevredeki diğer alanlara kıyasla hava kalitesi daha yüksektir.

2.4.1.7. Gürültü

GES alt projesi, yerleşim alanlarına yakın olan Yaygın Mahallesi'nde yer almaktadır. Proje sahasının yakın çevresinde önemli bir endüstriyel veya ulaşım kaynaklı gürültü bulunmamaktadır. Bölgedeki genel gürültü düzeyi, ara sıra gerçekleşen araç hareketleri ve tarımsal faaliyetler gibi kırsal arka plan gürültüsüyle karakterizedir.

En yakın hassas alıcılar; proje parseli içinde bulunan küçük bir informel yerleşim birimi, Yaygın Mahallesi'ndeki konut alanları ve yakın konumdaki Yaygın Göleti'dir. Bu alıcılar, özellikle inşaat dönemindeki artan gürültü seviyelerine karşı hassas kabul edilmektedir.

Mevcut durum değerlendirmesine göre ortamdaki gürültü seviyelerinin, Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği (Resmî Gazete No: 27601, 2010) kapsamında belirlenmiş ulusal sınır değerlerin altında kalması beklenmektedir. İlgili sınır değerler aşağıdaki gibidir:

Zaman Aralığı	Ses Limiti (dBA)
Gündüz (07:00–19:00)	65 dBA
Akşam (19:00–23:00)	60 dBA
Gece (23:00–07:00)	55 dBA

2.4.1.8. Su Kaynakları

Jeolojik ve Jeoteknik Rapor'a göre, Alt Proje alanında yapılan 16 sondaj ve jeofizik çalışmalarının sonucunda yeraltı suyuna rastlanmamıştır. Bu bulgu, proje sahasının önemli bir akifer sistemi üzerinde bulunmadığını ve inşaat faaliyetlerinin yeraltı su kaynaklarını doğrudan etkilemesinin beklenmediğini göstermektedir.

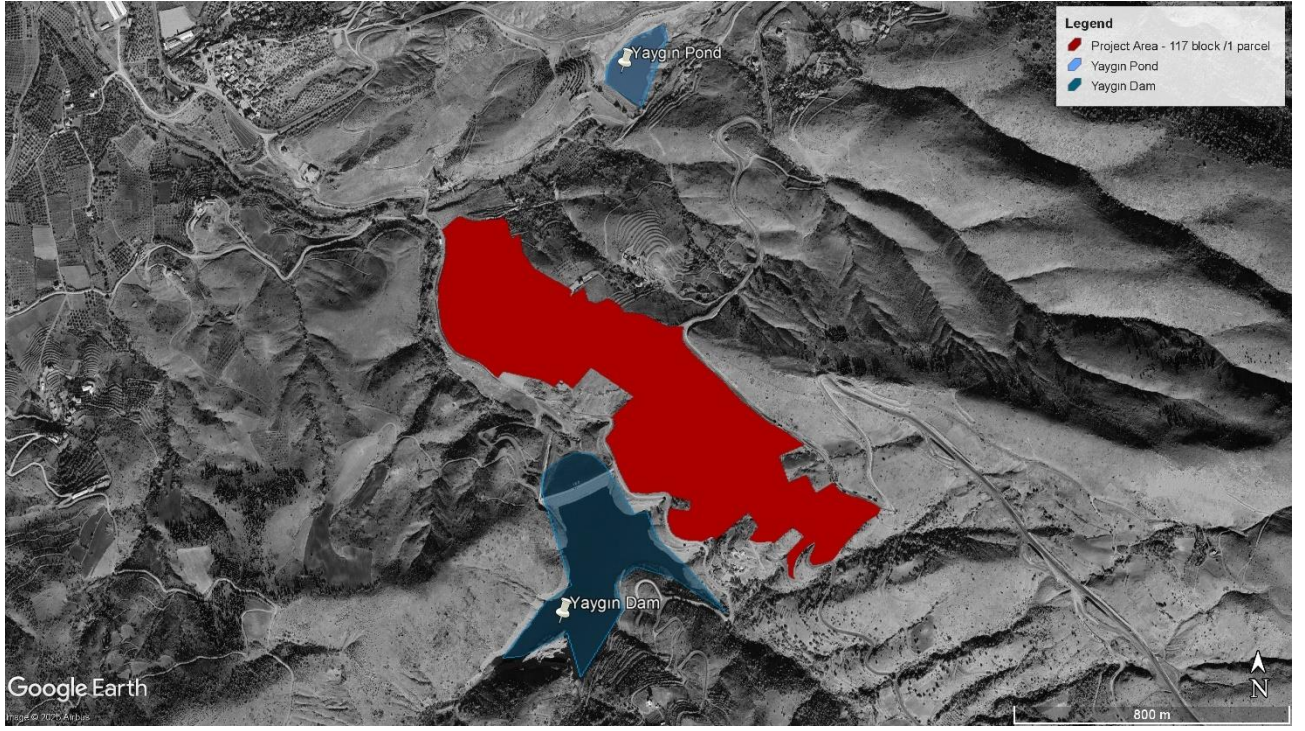
Yüzey suyu kaynakları açısından, proje sahasının yakın çevresinde iki önemli su kaynağı tespit edilmiştir:

- **Yaygın Şehit Piyade Onbaşı Mahmut Kaynak Barajı:** Proje sahasının yaklaşık 130 m güneybatısında yer almaktadır. Devlet Su İşleri (DSİ) İşletme ve Bakım Dairesi'nin 11.12.2024 tarihli ve 5279302 sayılı yazısına göre baraj hâlen sulama amacıyla kullanılmaktadır. Baraj, bölgedeki tarımsal faaliyetleri destekleyen önemli bir su kaynağıdır ve kırsal topluluklar için kritik bir rol üstlenmektedir.
- **Yaygın Göleti:** Proje sahasının yaklaşık 560 m kuzeydoğusunda bulunmaktadır. Baraja göre daha küçük ölçekli olmakla birlikte, mevsimsel yüzey akışını depolayan bir su birikimi alanı olarak işlev görmektedir.

Proje etki alanında içme suyu amacıyla kullanılan herhangi bir gölet, rezervuar veya baraj bulunmadığı doğrulanmıştır. Dolayısıyla projenin belediye veya hane halkı içme suyu temini üzerinde olumsuz bir etkisi bulunmamaktadır. Belirlenen yüzey suyu kaynakları esas olarak sulama ve mevsimsel akış düzenlemesi amacıyla kullanılmaktadır.

Bunun yanında, Naldöken Deresi, Keklik Deresi, Kara Deresi ve Karataş Deresi gibi mevsimsel akışa sahip derelerin proje alanının güneybatısına doğru aktığı ve Yaygın Baraj Gölü'ne döküldüğü belirlenmiştir. Bu dereler genellikle yağışlı dönemde aktif olup havzanın hidrolik dengesine katkıda bulunmaktadır.

Bu su kaynaklarının varlığı, proje uygulaması sırasında çevresel yönetimin önemine işaret etmektedir. Projenin yeraltı veya yüzey suyu kaynakları üzerinde doğrudan bir olumsuz etkisi beklenmemekle birlikte, kaynakların proje sahasına yakınlığı nedeniyle dolaylı etkileri (erozyon, sedimentasyon, kazara kirlilik vb.) önlemek için dikkat gerekmektedir. Bu risklere yönelik azaltım ve izleme tedbirleri ÇSYP matrisinde ayrıntılı şekilde ortaya konacaktır.

Şekil 11. Alt Proje Alanı Çevresindeki En Yakın Su Kaynakları

2.4.1.9. Doğal Afetler (sel, heyelan, yangın vb.)

Jeolojik ve Jeoteknik Rapor'a göre, Alt Proje alanında korunması gereken belirlenmiş bir erozyon riski alanı, heyelan tehlike bölgesi, ağaçlandırma alanı veya akifer bulunmamaktadır. Alan resmi bir heyelan bölgesi içinde yer almamakta olup çığ, oturma, sedimantasyon, karstlaşma ya da tıbbi jeolojiyle ilişkili tehlikelerin görülmesi beklenmemektedir.

Bununla birlikte, topoğrafik değerlendirmeler Alt Proje alanındaki bazı yamaçların yer yer oldukça dik olduğunu, eğim değerlerinin bazı kesimlerde %20–40, bazı bölümlerde ise %40–60 aralığına kadar çıktığını göstermektedir. Bu durum özellikle yoğun yağış dönemlerinde yüzey erozyonu, yamaç dengesizliği veya küçük ölçekli heyelan oluşumu gibi riskleri artırabilmektedir.

Bu risklerin uygun şekilde yönetilebilmesi için detaylı jeoteknik analizler ve erozyon kontrol değerlendirmeleriyle yamaç stabilitesinin tekrar kontrol edilmesi önerilmektedir. Gerekli görülmesi halinde yamaç güçlendirme çalışmaları, teraslama, erozyon kontrol örtüleri veya yeniden bitkilendirme gibi önleyici tedbirlerin proje tasarımı ve yönetim planlarına entegre edilmesi gerekmektedir.

Diğer doğal afet türleri açısından değerlendirildiğinde, Alt Proje alanı büyük taşkın ovaları dışında bulunduğundan taşkın riski önemli bir tehdit oluşturmamaktadır. Ancak, Alt Proje alanının Yaygın Şehit Piyade Onbaşı Mahmut Kaynak Barajı'na (yaklaşık 130 m güneybatı) yakınlığı dikkate alınarak olağanüstü taşkın olayları veya baraj güvenliğiyle ilgili düşük ihtimalli riskler göz ardı

edilmemelidir. Ayrıca, geniş havza içerisinde yer alan mevsimsel dereler yüzey akışına katkı sağladığından drenaj ve su yönetimi planlamasında dikkate alınmalıdır.

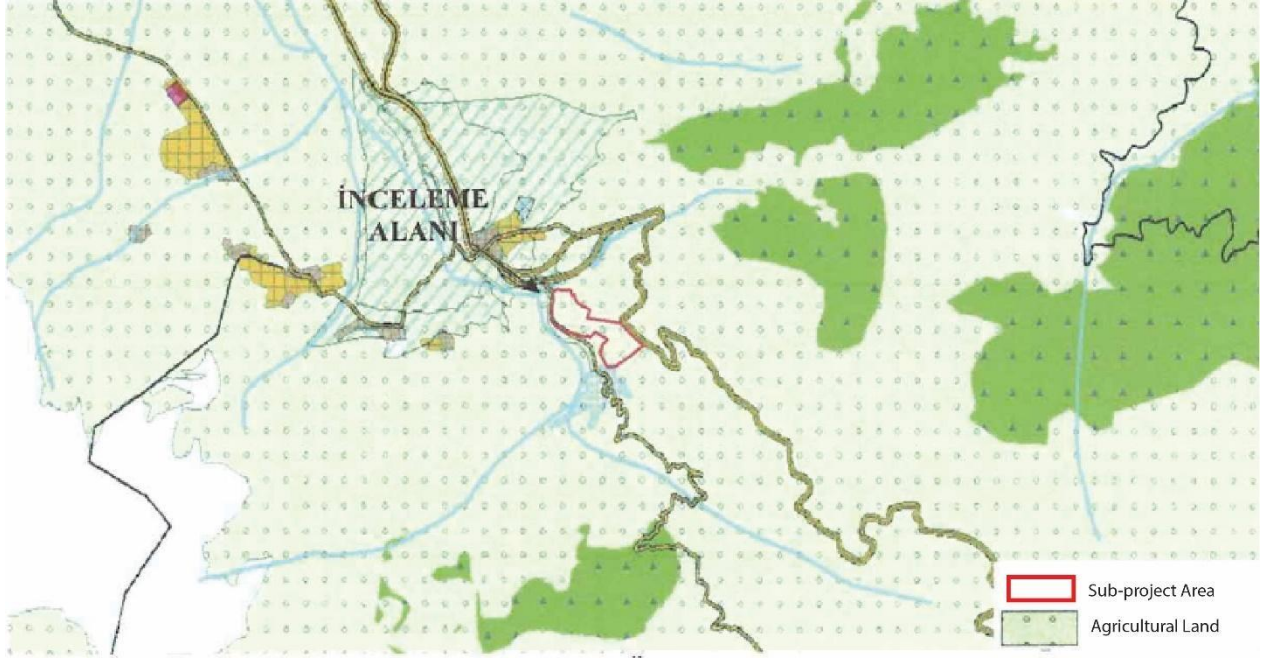
Alanda belirgin bir orman yangını riski bulunmamakla birlikte, inşaat ve işletme dönemlerinde standart yangın önleme tedbirleri (kontrollü bitki temizliği ve acil durum hazırlık planlaması gibi) uygulanacaktır.

2.4.2. Biyoçeşitlilik

Biyoçeşitlilik değerlendirmeleri, 2024 sonbaharında ÇED süreci kapsamında proje alanında (16,6 ha) ve 5 km yarıçaplı etki alanında gerçekleştirilen kapsamlı arazi çalışmaları ve literatür taramaları ile iki uzman tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmaların amacı; mevcut flora ve fauna türlerini belirlemek, uluslararası sözleşmelere göre (IUCN Kırmızı Liste, Bern Sözleşmesi, CITES) koruma statülerini incelemek ve proje kaynaklı etkilere karşı potansiyel duyarlılıklarını değerlendirmektir. Nihai ÇED Raporu'nda sunulan değerlendirmeler ESS6 ile uyumludur ve bu bölümde özetlenmiştir.

Proje alanı ağırlıklı olarak tarım arazileri, kayalık çıkıntılar, çalılık alanlar ve uzun süreli insan kullanımına bağlı olarak ekolojik çeşitliliğin sınırlı olduğu antropojenik habitatlardan oluşmaktadır. Arazi çalışmaları; ekolojik yapının büyük ölçüde insan etkisine toleransı yüksek, gerekirse komşu habitatlara göç edebilen türler tarafından domine edildiğini doğrulamıştır. Endemik veya lokal endemik bitki türüne rastlanmamış, kritik öneme sahip herhangi bir habitat tanımlanmamıştır.

Fauna ve flora değerlendirmeleri, uluslararası sözleşmeler (IUCN Kırmızı Liste, Bern Sözleşmesi, CITES) ve ulusal mevzuat (MAK kararları 2024–2025) doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Proje alanı ve yakın çevresinde tespit edilen yabani hayvanlar ve fauna taksonlarının tamamı IUCN tehdit kriterlerine göre LC kategorisinde olup; *Testudo graeca* (VU), *Miniopertus schreibersii* (VU) ve *Vormela peregusna* (VU) istisnadır. *Testudo graeca* Türkiye'de geniş yayılım gösteren bir türdür. Tespit edilen taksonlar arasında endemik tür bulunmamaktadır.

Şekil 12. Alt Proje Alanı 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

2.4.2.1. Flora

Alt proje alanı (16,6 ha) ve 5 km yarıçaplı etki alanında gerçekleştirilen arazi ve literatür çalışmaları, vejetasyon yapısının büyük ölçüde antropojenik kullanımdan, özellikle de kuru tarım faaliyetlerinden etkilendiğini ortaya koymuştur. Hakim arazi örtüsü; marjinal kuru tarım alanları, nadas tarlaları, bozkır parçaları ve seyrek çalı topluluklarından oluşmakta olup, Orta ve Doğu Anadolu genelinde yaygın olarak görülen ekolojik toleransı yüksek türleri barındırmaktadır.

2024 sonbaharında gerçekleştirilen arazi çalışmaları sırasında proje alanında endemik veya lokal endemik hiçbir tür tespit edilmemiştir. Aynı şekilde, Bern Sözleşmesi Ek I listesinde veya CITES Eklerinde yer alan hiçbir bitki türüne rastlanmamıştır. Alandaki türlerin büyük çoğunluğu, uzun süreli tarımsal kullanım ve otlatma baskısına uyum sağlamış yaygın bozkır ve ruderal bitki topluluklarına aittir.

Proje alanındaki vejetasyon yapısı, hassas veya koruma öncelikli bitki türleri için bir yaşam alanı sunmamakta; bunun yerine bozulmuş veya yarı doğal ekosistemlerde gelişebilen geneldeci bitki taksonlarını barındırmaktadır. Tür çeşitliliği, doğal bozkır habitatlarına kıyasla nispeten düşüktür ve alanın flora açısından ekolojik değeri sınırlıdır. Bununla birlikte, akarsu koridorları ve kayalık alanlar gibi komşu habitatlar daha zengin bitki örtüsü barındırmakta ve ekolojik tampon alan görevi üstlenmektedir.

ÇSS6 açısından, flora bileşimi ulusal veya uluslararası koruma statüsüne sahip tür içermese de, inşaat sırasında gerçekleştirilecek vejetasyon temizliği; uygun şekilde yönetilmediği takdirde habitat kaybına ve toprak erozyonuna yol açabilir. Bu nedenle aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Arazi temizliğinin en aza indirilmesi ve çalışmaların kesin proje alanı ile sınırlandırılması,
- Mümkün olan yerlerde alanın çevresindeki doğal çalı ve bozkır parçalarının korunması,
- Üst toprağın uygun şekilde yönetilmesi ve inşaat sonrası ekolojik toparlanmayı desteklemek amacıyla yerel türlerle restorasyon yapılması,
- Malzeme taşınması ve peyzaj çalışmaları sırasında istilacı yabancı tür girişinin önlenmesi.

Sonuç olarak, proje alanının florası; IUCN, Bern veya CITES kapsamına giren tür içermeyen, yaygın ve dayanıklı bitkilerden oluşmaktadır. Vejetasyonun ekolojik önemi sınırlı olmakla birlikte, uygulanacak restorasyon ve azaltım önlemleri sayesinde ÇSS6 ve ulusal gerekliliklerle uyum sağlanacak; çevre habitatlarla ekolojik bağlantı korunacaktır.

Şekil 13. GES Alt Proje Sahasının Genel Görünümü

2.4.2.2. Fauna³

Saha çalışmalarında toplam 150 omurgalı türü tespit edilmiştir; bunlar 2 amfibi, 19 sürüngen, 93 kuş ve 35 memeli türünden oluşmaktadır.

³ Bu bölüm, Nihai ÇED Raporunda yer alan Ekosistem Değerlendirme Raporu'ndan elde edilen bilgilere dayanılarak hazırlanmıştır.

- **Amphibians: Amfibiler:** İki tür belirlenmiştir (*Pseudepidalea variabilis*, *Bufo bufo*). Her iki tür de IUCN Kırmızı Listesi'nde LC (Asgari Endişe) kategorisinde olup Bern Sözleşmesi Ek Liste III'te yer almaktadır. Endemik amfibi türüne rastlanmamıştır.
- **Sürüngenler:** On bir tür kaydedilmiştir; bunlar arasında bir kaplumbağa türü, sekiz kertenkele türü ve iki yılan türü bulunmaktadır. Türlerin çoğu IUCN'e göre LC kategorisindedir; ancak *Testudo graeca* IUCN Kırmızı Listesi'nde VU (Hassas) kategorisinde olup CITES Ek II'de yer almaktadır ve ticareti kısıtlanmıştır. Sürüngen türlerinden altısı Bern Sözleşmesi Ek Liste II'de, beşi ise Ek Liste III'te bulunmaktadır. Bu türler 'da verilmiştir.

Tablo 7:Proje Alanı İçinde ve Çevresinde Tanımlanan Sürüngen (Reptilia) Türleri ve Koruma Durumları⁴

SIRA	FAMİLYA	TÜRLER	IUCN	BERN	CITES
<i>Testudines</i> (Kaplumbağalar)	<i>Testudinidae</i> (Tosbağagiller)	<i>Testudo graeca</i>	VU	EK-II	Ek-II
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Gekkonidae</i> (Gekolar, Ev Kelerleri)	<i>Mediodactylus</i> <i>kotschy</i>	LC	EK-II	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Gekkonidae</i> (Gekolar, Ev Kelerleri)	<i>Hemidactylus</i> <i>turcicus</i>	LC	Ek-III	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Scincidae</i> (Parlak Kertenkeleler)	<i>Ablepharus</i> <i>kitaibei</i>	LC	EK-II	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Scincidae</i> (Parlak Kertenkeleler)	<i>Trachylepis</i> <i>aurata</i>	LC	Ek-III	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Scincidae</i> (Parlak Kertenkeleler)	<i>Trachylepis</i> <i>vittata</i>	LC	Ek-III	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Lacertidae</i> (Asıl Kertenkeleler)	<i>Parvilacerta</i> <i>parva</i>	LC	Ek-II	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Lacertidae</i> (Asıl Kertenkeleler)	<i>Anatololacerta</i> <i>anatolica</i>	LC	Ek-III	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Lacertidae</i> (Asıl Kertenkeleler)	<i>Lacerta trilineata</i>	LC	Ek-II	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Colubridae</i> (Yılanlar)	<i>Dolichophis</i> <i>schmidt</i>	LC	Ek-III	
<i>Squamata</i> (Pullu Sürüngenler)	<i>Colubridae</i> (Yılanlar)	<i>Platycephalus</i> <i>najadum</i>	LC	Ek-II	

- **Kuşlar:** Geniş alanda toplam 93 tür gözlemlenmiştir. IUCN Kırmızı Listesi'ne göre türlerin çoğu LC (Asgari Endişe) kategorisindedir; ancak üç tür NT (Neredeyse Tehdit Altında)

(*Falco vespertinus*, *Falco peregrinus*, *Falco tinnunculus*), bir tür EN (Tehlikede) ve bir tür VU (Hassas) (*Streptopelia turtur*) statüsündedir. Bern Sözleşmesi'ne göre 67 tür Ek II (kesin olarak korunan), 18 tür ise Ek III (korunan) listesinde yer almaktadır. Mevsimsel değerlendirmelere göre 23 tür göçmen, 63 tür yerli ve altı tür hem göçmen hem de yerli olarak sınıflandırılmıştır. Merkez Av Komisyonu'nun (MAK) 2024–2025 kararlarına göre 15 kuş türü Ek I kapsamında kesin olarak korunan türdür; 12 tür ise Ek II kapsamında dönemsel av kısıtlamalarına tabidir.

- Memeliler: Yarasa, kirpi, kemirgen, etçil ve toynaklılardan oluşan toplam 35 memeli türü tespit edilmiştir. Koruma statüsü değerlendirmelerine göre bir tür EN (Tehlikede), beş tür VU (Hassas) (*Vormela peregusna*, *Miniopterus schreibersii*), beş tür NT (Neredeyse Tehdit Altında), bir tür DD (Yetersiz Veri) (*Nannospalax xhantodon*) olup diğer türler LC (Asgari Endişe) kategorisindedir. Hassas kategoride yer alan türler arasında Uzun Parmaklı Yarasa (*Miniopterus schreibersii*) ve Alaca Sansar (*Vormela peregusna*) bulunmaktadır.

2.4.3. Sosyo-ekonomik Çevre

Bu bölümde, Proje Etki Alanına ilişkin sosyal ve ekonomik yapı değerlendirmeleri kapsamında, mevcut sosyal durumun, risklerin, etkilerin ve azaltıcı tedbirlerin belirlenmesine yönelik sosyal temel ortaya konulmaktadır. Proje alanının sosyo-ekonomik çevresi; nüfus dinamikleri, mülkiyet yapısı, istihdam, eğitim, sağlık hizmetleri ve altyapı gibi insan yaşamına ilişkin çeşitli unsurları içermektedir. Bu bölümde demografi ve nüfus, arazi kullanımı ve mülkiyet durumu, geçim kaynakları ve eğitim, sağlık ile altyapı gibi temel hizmetlerin sunumu başta olmak üzere temel sosyo-ekonomik göstergeler incelenecektir. Ayrıca ulaşım, somut ve somut olmayan kültürel miras ile kırılgan ve dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına da dikkat edilecektir. Bu unsurların incelenmesi, projenin etki alanı üzerindeki potansiyel etkilerinin değerlendirilmesini sağlayacaktır.

2.4.3.1. Demografi ve Nüfus

2023 yılı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre Yaygın Mahallesi'nin toplam nüfusu 602 olup, bunun 287'sini kadınlar, 315'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Tokluca Mahallesi'nin toplam nüfusu 338 olup, kadın nüfusu 159, erkek nüfusu 179'dur. Beydağı Mahallesi'nin toplam nüfusu ise 1.354 olup, bunun 640'ı kadın, 714'ü erkektir.

Tablo 8: Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahallelerinin Nüfus Değerleri Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahallelerinin Nüfus Değerleri⁵

Nüfus	Yaygın Mahallesi	Tokluca Mahallesi	Beydağı Mahallesi
Kadın Nüfusu	287	159	640
Erkek Nüfusu	315	179	714
Toplam	602	338	1354

2.4.3.2. Etkilenen Kişilerin Arazi Mülkiyet Durumu ve Arazi Kullanımı

Sultangazi Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali (GES) alanı, Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi'nde, 117 Ada 1 Parselde yer almaktadır. Parselin toplam büyüklüğü 447.399,72 m² olup bunun 300.000 m²'lik kısmı GES için kullanılacaktır. Alan Hazine mülkiyetinde olup, Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Sultangazi Belediyesi'ne 2 yıllığına ön tahsis yapılmıştır. Tahsis belgesine göre yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve belirtilen süre içerisinde tesis/bina inşaatına başlanması halinde ön tahsis kesin tahsise dönüştürülecektir. Tahsis Belgesi Ek C'de sunulmaktadır.

Resmî mülkiyet durumuna ek olarak, parsel üzerinde mevcut olabilecek herhangi bir gayriresmî veya geçim amaçlı kullanımın doğrulanması amacıyla saha gözlemleri, hane anketleri ve muhtarlarla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. ÇED süreci kapsamında düzenlenen Halkın Katılımı Toplantısı sırasında Yaygın ve Tokluca Mahalle Muhtarları, alanın otlatma ve arıcılık faaliyetleri için kullanıldığını ve parsel sınırına yakın konumdaki Tokluca Mahallesi'nden yaklaşık 6 hanenin büyükbaş hayvancılıkla geçimini sağladığını ifade etmiştir. Buna karşılık Beydağı Mahallesi Muhtarı, mesafenin uzaklığı ve Yaygın Barajı'nın varlığı nedeniyle alt proje alanını kullanmadıklarını belirtmiştir.

30 Eylül 2025 tarihinde, danışman firmanın saha temsilcisi tarafından Yaygın, Beydağı ve Tokluca mahallelerini kapsayan Alt Proje etki alanında bir saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret sırasında yerel halk Alt Proje hakkında bilgilendirilmiş ve ÇSYP için hazırlanan Toplum Düzeyi Anketi aracılığıyla görüşleri alınmıştır. Proje detayları tüm katılımcılara açıklanmış ve proje sahası haritalar kullanılarak gösterilmiştir. Saha ziyareti fotoğrafları ve toplum düzeyi anket formu Ek B.13 ve Ek B.14'te sunulmaktadır.

Yaygın Mahallesi'nde dört kişi ile görüşülmüştür. Katılımcılar, proje hakkında daha önce yapılan ÇED halkın katılımı toplantısı ve muhtar bilgilendirmeleri sayesinde zaten bilgi sahibi olduklarını

⁵ TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2024
<https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>

ifade etmiştir. Genel olarak projeye herhangi bir itirazları bulunmadığı, istihdam yaratılması ve temiz enerji üretimi açısından projeyi faydalı gördükleri belirtilmiştir. Katılımcılardan ikisi inşaat işçisi, biri kamu çalışanı, biri ise ticaret ve tarımla uğraşmaktadır. Tümü proje alanını herhangi bir faaliyet için kullanmadıklarını ve yakın çevrede alternatif otlatma alanlarının mevcut olduğunu belirtmiştir. En çok vurguladıkları konu, inşaat sürecinde trafik, toz ve gürültüye karşı gerekli azaltıcı tedbirlerin alınması gerekliliğidir.

Tokluca Mahallesi'nde ikisi çiftçi, biri ücretli çalışan olmak üzere üç kişiye ulaşılmıştır. Katılımcıların hiçbiri Alt Proje alanını veya çevresini geçim amaçlı kullanmamaktadır. İki katılımcı, projenin tarıma zarar verebileceği ve meyve-sebze üretimini etkileyebileceği konusunda endişelerini dile getirmiştir. Güneş enerji santrallerinin tarımsal faaliyetlere olumsuz etkisi bulunmadığı ve projenin temiz enerji üretimine katkı sağlayacağı kendilerine açıklanmıştır. Katılımcılar ayrıca yol iyileştirmeleri, istihdam imkanları ve enerji maliyetlerinde düşüş gibi potansiyel faydaları da vurgulamıştır.

Beydağı Mahallesi'nde tamamı çiftçi olan dört kişiyle görüşülmüştür. Katılımcılar Alt Proje sahasını kullanmadıklarını, ancak proje alanı dışında alternatif otlatma alanlarının bulunduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı üretilen elektriğin kendilerine doğrudan fayda sağlayıp sağlamayacağını sormuş; üretilen enerjinin yerel tüketime değil ulusal şebekeye verileceği açıklanmıştır. Bir başka katılımcı elektrik çarpması riski konusunda endişe belirtmiş; proje alanının çitle çevrili olması ve kapalı elektrik sistemi nedeniyle bu riskin son derece düşük olduğu açıklanmıştır. Genel olarak Beydağı sakinleri yol iyileştirmeleri ve istihdam fırsatları bakımından projenin olumlu katkılar sağlayacağını ifade etmiştir.

Proje parseli içerisinde, yasal kaydı bulunmayan bir adet gayriresmî konut yapısı tespit edilmiştir. Bu yapı parsel sınırları içerisinde olmakla birlikte güneş panellerinin kurulacağı alanın dışındadır. Yapı, İmar Planı Taslağı kapsamı dışında tutulmuş olup Alt Proje kapsamında herhangi bir müdahaleye tabi olmayacaktır. Yapı sakini ile yapılan görüşmelerde, hayvancılık yaptığı ve proje sınırına yakın yaşadığı ancak yolun mülkü ile GES sahası arasında doğal bir fiziksel bariyer oluşturduğu anlaşılmıştır. Alt Projenin hayvanlarını, mülkünü veya geçim kaynağını etkilemeyeceğini, kendisinin ve diğer mahalle sakinlerinin alt proje alanında hayvancılık veya otlatma faaliyeti yürütmediğini beyan etmiştir. Bu durum bir yazılı taahhütname ile kayıt altına alınmıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere, parselin toplam büyüklüğü 447.399,72 m² olup bunun yaklaşık 300.000 m²'lik kısmı Güneş Enerjisi Santralinin (GES) inşası için kullanılacaktır. Güvenlik ve işletme gerekçeleriyle yalnızca güneş panellerinin kurulacağı alan çitle çevrilecek, parselin geri kalan kısmı ise çevrilmeden erişime açık bırakılacaktır. Bu tasarım yaklaşımı—çevirmeyi yalnızca panel kurulum alanı ile sınırlandırmak—parselin geri kalan bölümüne erişimin kısıtlanmamasını

sağlayarak ÇSS5 kapsamında herhangi bir ekonomik veya fiziksel yer değiştirme riskinin ortaya çıkmasını önlemektedir.

2.4.3.3. İstihdam ve Geçim Kaynakları

Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahalle Muhtarları ile görüşmeler gerçekleştirilmiş olup, bölgenin sosyo-ekonomik profiline ilişkin bilgiler elde edilmiştir. Bölge ekonomisi ağırlıklı olarak tarım, meyvecilik, hayvancılık ve arıcılığa dayanmaktadır. Tarımla uğraşan sakinler genellikle kayısı, üzüm, arpa ve buğday yetiştirmektedir. Hayvancılık ise ağırlıklı olarak büyükbaş hayvancılığa dayalıdır; Yaygın Mahallesi'nde yaklaşık 700–800 büyükbaş, 300 küçükbaş ve 100–150 kanatlı; Tokluca Mahallesi'nde ise yaklaşık 400 büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Yaygın ve Tokluca Mahalle Muhtarlarına göre Alt Proje alanı otlatma ve arıcılık faaliyetleri için kullanılmaktadır. Beydağı Mahallesi Muhtarı ise mesafe ve Yaygın Barajı'nın varlığı nedeniyle mahalle sakinlerinin proje alanını otlatma amaçlı kullanmadığını belirtmiştir. Bu görüşler, ÇED süreci kapsamında gerçekleştirilen Halkın Katılımı Toplantısı'nda da dile getirilmiştir.

ÇSYP'nin hazırlanması sürecinde, Alt Proje alanının fiili kullanımını doğrulamak amacıyla hane anketleri ve saha gözlemleri yapılmıştır. Görüşülen sakinler alanı halihazırda otlatma, arıcılık ya da başka herhangi bir geçim faaliyeti için kullanmadıklarını bildirmiş, saha ziyaretinde de bu tür faaliyetlere ilişkin herhangi bir fiziksel bulguya rastlanmamıştır.

Muhtarlar alanın otlatma ve arıcılık amacıyla kullanılabileceği yönünde görüş bildirmiş olsa da, bu görüş saha gözlemleri veya hane anketi sonuçları ile desteklenmemiştir; faaliyet veya bağımlılığa işaret eden herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bununla birlikte alt proje tasarımı, bu hassasiyetleri zaten dikkate almaktadır: yalnızca güneş paneli kurulumu yapılacak alan çitle çevrilecek, parselin geri kalan kısmı çevrilmeden ve erişime açık bırakılacaktır. Dolayısıyla yerel paydaşlar—muhtarlar dahil—parselin belirli bölümlerini otlatma veya arıcılık için uygun görse bile, çitle çevrilmeyen alanlara fiziksel erişim kısıtlanmayacaktır.

Ayrıca proje parselinde yaşayan gayriresmî kullanıcıyla yapılan görüşmelerde herhangi bir ekonomik yer değiştirme veya erişim kısıtının söz konusu olmayacağı doğrulanmıştır. Görüşülen kişi her ne kadar hayvan sahibi olsa da, kendisinin veya başkalarının proje alanını otlatma amacıyla kullanmadığını ifade etmiştir. Konutu proje parseli içinde yer almakla birlikte mevcut bir yol sayesinde GES kurulum alanından doğal biçimde ayrılmakta ve açık bir fiziksel sınır oluşturmaktadır. Bu nedenle proje faaliyetleri konutunu etkilemeyecek olup, yapı aktif inşaat alanı dışında kalacaktır.

Sultangazi Belediyesi, alt proje sınırlarını ve sahadaki inşaat faaliyetlerini dikkatle incelemiş ve ilgili hanenin alt projenin uygulanmasından etkilenmeyeceğini teyit etmiştir. Buna göre, gelecekte

hayvancılık faaliyetleri meydana gelse dahi, Belediye alt projenin uygulanma süresi boyunca aynı hassasiyetin korunacağını taahhüt etmektedir.

Ayrıca çevrede otlatma için uygun geniş alternatif arazilerin bulunması nedeniyle, yerel geçim kaynakları veya doğal kaynaklara erişim üzerinde herhangi bir olumsuz etki oluşması beklenmemektedir.

2.4.3.4. Eğitim ve Sağlık

Yaygın Mahallesi'nde 1 ilkokul ve 1 ortaokul bulunmaktadır ve mahalledeki toplam öğrenci sayısı 181'dir. Tokluca Mahallesi Muhtarı, Tokluca Mahallesi'ndeki öğrencilerin Yaygın Mahallesi'ndeki okulları kullandığını belirtmiştir. Yaygın Mahallesi'nde 1 sağlık tesisi bulunmaktadır ve hem Yaygın hem de Tokluca Mahalleleri bu tesisten yararlanmaktadır. Ayrıca Beydağı Mahallesi'nde 1 sağlık tesisi ve 1 eğitim tesisi bulunmaktadır.

Tablo 9. Mahallelerdeki Sosyal Altyapı Sayısı

Mahalleler	Sağlık Hizmetleri (ASM)	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı
Yaygın	1	2	181
Tokluca	0	0	
Beydağı	1	1	271

2.4.3.5. Altyapı Hizmetleri

Muhtarlarla yapılan görüşmelere göre altyapı hizmetlerine ilişkin bilgiler şu şekildedir. Mahallelerde ısınma amacıyla odun ve yakıt kullanılmaktadır. Mahallelerin atıkları Battalgazi Belediyesi tarafından toplanmaktadır. Mahallelerde kanalizasyon sistemi bulunmaktadır ve mahallelerde veya proje alanı çevresinde foseptik çukurları kullanılmamaktadır. Bölgenin su ihtiyacı şebeke suyu ile karşılanmaktadır.

2.4.3.6. Ulaşım ve Trafik

Ulaşım altyapısı yeterlidir. Bölgede önemli bir trafik sorunu bulunmamakta olup ulaşım, tüm mevsimlerde trafiğe açık asfalt yollar üzerinden sağlanmaktadır. GES alt proje alanı Malatya–Pötürge Yolu'na yakın konumdadır.

2.4.3.7. Kültürel Miras (Somut ve Somut Olmayan)

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü tarafından verilen görüşe göre, Yaygın Mahallesi sınırları içerisindeki tapuda 117 ada 1 parselde yer alan taşınmazın bulunduğu ÇED alanlarının, mevcut durumda herhangi bir koruma alanı içinde yer almadığı ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli olmadığı anlaşılmaktadır. Proje alanına yaklaşık 300 metre mesafede Yaygın Höyüğü, yaklaşık 1 km mesafede ise Sevserek Han bulunmaktadır. Hyk, Yaygın Mahallesi merkezinin yaklaşık 600 metre güneydoğusunda yer almaktadır. Tunç ağı yerleşimine ait izlerin tespit edildiği hyk alanı, kaçak kazılar sonucu tahrip olmuştur.

şekil 14. GES Alt Proje Sahasındaki Kültürel Miras Alanı

2.4.3.8. Kırılğan ve Dezavantajlı Gruplar

Alt Proje sahasına yakın konumda bulunan Yaygın, Tokluca ve Beydağı mahalleleri için kırılğan ve dezavantajlı gruplara ilişkin bilgiler saha gözlemleri, hane anket formları ve yerel muhtarlarla yapılan görüşmeler aracılığıyla elde edilmiştir.

Yaygın Mahallesi'nde yaklaşık 15 engelli birey bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca mahallede kendi bakımını yapmakta zorlanan yaşlı birey bulunmadığı ve Suriyeli veya başka bir mülteci grubunun yer almadığı doğrulanmıştır. Tokluca Mahallesi'nde 2 yaşlı birey tespit edilmiş olup

Suriyeli nüfus bulunmadığı bildirilmiştir. Beydağı Mahallesi'nde ise 4 engelli birey ve yaklaşık 4 yaşlı sakın bulunduğu, ayrıca Suriyeli nüfusun olmadığı belirlenmiştir.

Bu bulgular saha gözlemleri ve hane anket formları ile doğrulanmıştır.

2.4.3.9. Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklaması

2.4.3.9.1. ÇED Sürecinde Önceki Paydaş Katılımı

ÇED süreci kapsamında, 28.05.2024 tarihinde Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahalle Muhtarları da dahil olmak üzere yerel paydaşların katılımıyla bir Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı sırasında katılımcılar, bölgenin 1. derece deprem bölgesi olması nedeniyle, 6 Şubat depremleri sonrasında proje alanının olası bir toplu konut alanı kullanılma ihtimali gibi önemli konuları gündeme getirmiştir. Ayrıca, bazı haneler için temel geçim kaynakları arasında yer alan otlatma ve büyükbaş hayvancılık faaliyetleri üzerindeki olası etkiler ile bölgede arıcılık faaliyetlerinin devamına ilişkin endişeler dile getirilmiştir. Buna ek olarak, katılımcılar ekonomik beklentilerini paylaşmış ve Alt Projenin topluma sağlayabileceği potansiyel faydaları tartışmıştır. Projenin genel kabul düzeyi ile birlikte, projenin adil ve şeffaf bir şekilde uygulanmasında Belediyenin rolüne ilişkin sorular da gündeme getirilmiştir. Toplantıda ifade edilen tüm görüş ve endişeler uygun şekilde kayıt altına alınmış olup, toplantı tutanağı, katılım listesi ve görsel kayıtları içeren ilgili dokümantasyon Ek B.7'de sunulmaktadır.

2.4.3.9.2. ÇSYP Hazırlık Sürecinde Paydaş Katılımı

ÇSYP hazırlık süreci kapsamında, proje sahası ve çevresindeki arazi kullanımı ile geçim uygulamalarını doğrulamak amacıyla ek paydaş katılım faaliyetleri yürütülmüştür. Bu süreç; saha ziyaretlerini, hane anket formlarını ve Yaygın, Tokluca ve Beydağı Mahalle Muhtarları ile yapılan görüşmeleri içermektedir.

Yaygın Mahallesi Muhtarı, proje alanının yalnızca Yaygın sakinleri tarafından değil, çevredeki diğer yerleşimler tarafından da otlatma ve arıcılık faaliyetleri için geniş ölçekte kullanıldığını ve parsel içinde resmî kaydı bulunmayan gayriresmî konut yapılarının bulunduğunu ifade etmiştir.

Tokluca Mahallesi Muhtarı, proje parsel sınırına yakın yaklaşık altı hanenin büyükbaş hayvancılıkla uğraştığını, ancak bu haneler dışında Tokluca Mahallesi'nden kimsenin proje alanını otlatma veya tarımsal faaliyetler için kullanmadığını belirtmiştir.

Beydağı Mahallesi Muhtarı ise, mesafe ve Yaygın Barajı'nın konumu nedeniyle proje alanının Beydağı sakinleri tarafından kullanılmadığını vurgulamıştır.

Saha gözlemleri ve hane anketlerinden elde edilen bulgular, yalnızca muhtar beyanlarına dayanılmasının mevcut arazi kullanımının değerlendirilmesi için yeterli bir temel oluşturmadığını ortaya koymuştur. Bu nedenle, proje sahasındaki fiili otlatma ve arıcılık uygulamaları dikkate alınarak bir geçim kaynakları başlangıç durumu (livelihood baseline) oluşturulmuştur. Olası kısıtlamalar durumunda, geçim kayıplarını önlemek veya telafi etmek amacıyla uygun tedbirler hazırlanmış olup, bu tedbirler Bölüm 4'te yer alan ÇSYP Matrisinde sunulmaktadır.

3. ALT PROJE FAALİYETLERİ

3.1. İnşaat Aşaması

3.1.1. İnşaat Faaliyetleri

İnşaat faaliyetlerinin 12 ay içerisinde tamamlanması beklenmektedir. İnşaat aşaması faaliyetlerine (geçici kabul dâhil) ilişkin ayrıntılı uygulama programı Bölüm 6'da sunulmaktadır.

İnşaat aşaması faaliyetleri aşağıda kısaca açıklanmaktadır:

- **İnşaat öncesi faaliyetler:** İnşaat çalışmalarının başlamasından önce, Alt Proje sahasının uygun şekilde hazırlanması ve inşaatın sağlıklı şekilde yürütülebilmesi için çeşitli hazırlık ve saha mobilizasyon faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin Belediye ve/veya Yüklenici tarafından kontrol mühendisi ile koordineli biçimde yürütülmesi beklenmektedir. Başlıca faaliyetler aşağıdaki gibidir:
 - **Saha temizliği ve atık bertarafı:** Proje parselindeki mevcut atıkların (kazı atıkları, plastikler, evsel atıklar vb.) Belediye tarafından bertarafı.
 - **Şantiye kamp alanı ve depolama alanlarının kurulması:** Geçici tesislerin inşası; işçi konaklama alanı (gerekirse), ofis konteynerleri, sanitasyon birimleri ile ekipman ve malzemeler için depolama alanları.
 - **Mevcut ulaşım yollarının iyileştirilmesi:** Proje alanına ulaşımı sağlayan mevcut kırsal erişim yolunun onarılması ve iyileştirilmesi.
 - **Alt Proje sahası içinde iç bağlantı yollarının yapılması:** Güneş paneli dizilerini, trafo istasyonunu ve diğer tesisleri birbirine bağlayacak yeni stabilize yolların inşa edilmesi.
 - **Geçiş yapıları (menfez/ dere geçişleri, gerekirse):** Mevsimsel su akışına izin vermek ve erozyonu önlemek için küçük menfezlerin kurulması.
 - **Sel önleme ve yüzey drenaj sistemleri:** Yüzey akışını kontrol etmek amacıyla proje parseli çevresinde drenaj kanalları ve sel önleme hendeklerinin kazılması ve inşa edilmesi.
 - **Alt Proje alanının çit ile çevrilmesi:** Güvenliğin sağlanması ve izinsiz girişlerin önlenmesi amacıyla proje parselinin güvenlik çiti ile çevrilmesi.
 - **Güvenlik altyapısının kurulması:** Giriş kapısı, güvenlik kulübesi inşası ve stratejik noktalara aydınlatma sistemlerinin kurulması (1 kapı + 1 kulübe planlanmaktadır).

Bu hazırlık çalışmaları, ana inşaat faaliyetlerinden önce tamamlanacak olup saha mobilizasyonunun temelini oluşturacaktır. Kesin miktarlar (uzunluklar, hacimler ve adetler) uygulama projeleri ve Yüklenici'nin uygulama planlaması sırasında netleştirilecektir.

- **İnşaat/kurulum faaliyeti:** Jeolojik ve Geoteknik Rapor'a göre proje sahası, Paleosen oluşumuna ait kahverengi-gri renkli, çatlaklı ve ayrılmış bazalt birimlerinden oluşmaktadır. Sahanın topraklı kesimlerinde güneş panellerinin ayakları 120 cm derinliğe kadar çakılacak (ramming yöntemi), kayalık bölgelerde ise stabilizasyon için sıg betonarme temeller kullanılacaktır. Patlatma veya derin kazık çakılması öngörülmemektedir.

Alt Projenin başlıca inşaat ve kurulum faaliyeti şunlardır:

- 19.855 adet fotovoltaik (PV) panelin (her biri 550 W) çelik taşıyıcı konstrüksiyonlarla montajı.
- İnvertörlerin kurulumu ve şalt merkezine/trafo merkezine bağlantısı.
- Yeraltı elektrik bağlantıları için kablo kanallarının inşası.
- Tesisin şebekeye bağlanması için Enerji Nakil Hattının (ENH) (700 metre) yapımı.
- İç erişim yolları, sel önleme ve yüzey drenaj sistemleri ile çit çalışmalarını içeren saha altyapı işlerinin gerçekleştirilmesi.
- 1 adet güvenlik kulübesi ve kontrol binası gibi yardımcı tesislerin inşası.
- Transformatörler, kontrol binası ve kayalık alanlardaki panel taşıyıcıları için temel betonarme imalatlarının yapılması.

Tablo 10: İnşaat Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar

No	Makine / Ekipman	Adet	Kullanım Amacı
1	Kaldırma ekipmanı (manitou)	2 adet	Panellerin ve yapısal bileşenlerin kaldırılması/yerleştirilmesi
2	Nakliye kamyonu	1 adet	Malzeme ve ekipman taşınması
3	Pikap (hizmet aracı)	1 adet	Personel ve küçük ekipman taşınması
4	JCB (Ekskavatör)	1 adet	Kazı, tesviye ve toprak işleri
5	Çakma makinesi (ramming machine)	1 adet	Destek kazıklarının zemine çakılması

Su kullanımı ve atık su yönetimi: Su, başlıca toz bastırma ve diğer inşaat faaliyeti için kullanılacaktır. Proje sahasında mevcut bir su altyapısı bulunmadığından su, tankerler aracılığıyla temin edilecektir. Sahada oluşacak atık su ise hem inşaat hem de işletme aşamalarında foseptik sistem aracılığıyla toplanacak ve yönetilecektir.

Su ihtiyacı hesaplaması:

Toplam günlük su ihtiyacı (Q_{total}) iki ana bileşen üzerinden hesaplanmıştır:

1. **Toz bastırma ve inşaat faaliyeti, ve**
2. **Çalışanların evsel (sanitasyon) amaçlı su kullanımı.**

$$Q_{toplam} = Q_{inşaat} + Q_{evsel}$$

Buna göre:

- $Q_{inşaat} = (2.0 \text{ m}^3/\text{ha} \cdot \text{gün}) \times 15 \text{ ha} = 30.0 \text{ m}^3/\text{gün}$

(Toz kontrolü ve zemin sıkıştırma çalışmaları için hektar başına günde 2,0 m³ su kullanıldığı ve toplam aktif alanın ≈ 15 ha olduğu varsayılmıştır).

- $Q_{evsel} = (0.105 \text{ m}^3/\text{kişi} \cdot \text{gün}) \times 25 \text{ persons} = 2.625 \text{ m}^3/\text{gün}$

(Türk standartlarına göre şantiye çalışanları için kişi başı günlük 105 litre su kullanımı esas alınmıştır).

Dolayısıyla,

$$Q_{toplam} = 30.0 + 2.625 = 32.625 \text{ m}^3/\text{gün} \approx 32.6 \text{ m}^3/\text{gün}$$

Bu doğrultuda, ortalama günlük su ihtiyacı yaklaşık 32,6 m³/gün olup, temel imalatları ve yol sıkıştırma gibi yoğun faaliyetlerin yürütüldüğü dönemlerde su tüketiminin daha yüksek olması beklenmektedir.

Atık su oluşumu:

Evsel su kullanımının **%80'inin** atık suya dönüştüğü varsayıldığında::

$$Q_{atıksu} = 0.8 \times Q_{evsel} = 0.8 \times 2.625 = 2.1 \text{ m}^3/\text{gün}$$

Bu nedenle, oluşacak evsel nitelikli atık su miktarı yaklaşık 2,1 m³/gün olup, sahada bulunan foseptik sistem aracılığıyla yönetilecektir.

- **Atık ve tehlikeli madde yönetimi:** İnşaat sırasında oluşacak atıklar; genel inşaat molozları, ambalaj malzemeleri ile tehlikeli madde içeren hasarlı veya kullanılmamış panelleri kapsayacaktır. Tehlikeli maddeler ise ağırlıklı olarak makine ekipmanlarında kullanılan yakıtlar ve yağlardan oluşacaktır. 10,92 MWp kapasiteli GES'in inşası (≈19.855 modül) sırasında yaklaşık 22,4 ton ahşap palet, 6,4 ton karton, 3,2 ton plastik film, 0,64 ton plastik çember, ~20 ton inert karışık atık (≈80 m³), ~1,2 ton kablo makarası atığı, ~2 m³ donmuş beton ve ~5 m³ beton yıkama suyu çamuru oluşması beklenmektedir. Özel atık akışları ise ~2,5 ton hasarlı/kullanılmamış PV modülü (AEEE), ~66 L atık yağ, ~10 kg kullanılmış yağ

filtresi, ~100 kg yağlı bez/emici malzeme, ~30 kg boş yağ kutusu ve (olması halinde) küçük dökülmelerden kaynaklı 1 m³'e kadar kirlenmiş topraktan oluşacaktır.

Calculation basis:

- **Ahşap palet:** $19.855 \text{ modül} \div 36 \text{ modül/palet} \times 41 \text{ kg/palet} = \sim 22,6 \text{ ton}$
- **Karton:** $19.855 \text{ modül} \times 0,32 \text{ kg/modül} = \sim 6,35 \text{ ton}$
- **Plastik film:** $19.855 \times 0,16 \text{ kg/modül} = \sim 3,18 \text{ ton}$
- **Plastik çember:** $552 \text{ palet} \times 1,16 \text{ kg} = \sim 0,64 \text{ ton}$
- **İnert atık:** $1,8 \text{ t/MWp} \times 10,92 \text{ MWp} = \sim 19,7 \text{ ton} (\sim 80 \text{ m}^3 @ 0,25 \text{ t/m}^3)$
- **Kablo makarası atığı:** ENH ve DC kablo uzunluklarına göre ~1,2 ton
- **Donmuş beton:** döküntülerden ~2 m³
- **Beton yıkama çamuru:** $0,2 \text{ m}^3/\text{gün} \times 25 \text{ gün} = \sim 5 \text{ m}^3$
- **AEEE (hasarlı modüller):** $19.855 \times 0,005 \times 25 \text{ kg} = \sim 2,5 \text{ ton}$
- **Atık yağ:** 7 büyük makineden (ortalama 9–10 L/makine) = ~66 L
- **Kullanılmış filtreler:** ~10 adet $\times 1 \text{ kg} = \sim 10 \text{ kg}$
- **Yağlı bezler:** $2 \text{ kg/gün} \times 50 \text{ gün} = \sim 100 \text{ kg}$
- **Boş yağ kapları:** ~30 adet $\times 1 \text{ kg} = \sim 30 \text{ kg}$
- **Kirlenmiş toprak:** lokal dökülme durumunda en fazla 1 m³.

Diğer kaynak ve malzemelerin kullanımı: Alt projenin inşaat aşamasında fotovoltaiik modüllere ek olarak çeşitli kaynak ve malzemelere ihtiyaç duyulacaktır. Başlıca inşaat malzemeleri; montaj yapıları için yaklaşık 1.200 ton çelik, kayalık zeminlerde kullanılacak temeller için 3.500 m³ beton, iç yolların stabilizasyonu için 4.500 ton micir ve gerekli görülmesi halinde erişim yollarında kullanılmak üzere 3.000 tona kadar asfalt olacaktır. Elektrik ve yardımcı ekipmanlar kapsamında yaklaşık 220 km DC kablo, 25 km AC kablo, 3 km fiber optik kablo, ~50 adet inverter (her biri 250 kW) ve 2 $\times$ 5 MVA güç transformatörü yer almaktadır. Proje sahasının çevresine yaklaşık 4 km çit kurulacak ve giriş noktalarına güvenlik kulübeleri yerleştirilecektir. Ortalama genişliği 6 m ve asfalt kalınlığı 6 cm olan 0,80 km uzunluğundaki erişim yolunun rehabilitasyonu için yaklaşık 700 ton asfalt gerekmektedir. Kesin miktar detay tasarım aşamasında netleştirilecektir. Kaynak tüketimi açısından bakıldığında inşaat süresince yaklaşık 60.000 litre motorin ve 8 aylık inşaat dönemi boyunca ağırlıklı olarak toz bastırma, beton işleri ve işçi ihtiyaçları için 7.200 m³ su kullanılması beklenmektedir.

Belirtilen tüm miktarlar ön tahmini değerler olup detay tasarım ve tedarik aşamalarında kesinleştirilecektir.

- **Hammadde Tedariki, Taşınması ve Depolanması:** Alt projenin inşaat aşamasında kullanılacak başlıca hammaddelerin yaklaşık miktarları şu şekildedir: yaklaşık 1.200 ton

elik, 3.500 m³ beton, 4.500 ton mıcır ve en fazla 3.000 ton asfalt. Buna ek olarak elektrik bileşenleri; yaklaşık 220 km DC kablo, yaklaşık 25 km AC kablo, yaklaşık 3 km fiber optik kablo, yaklaşık 50 adet inverter (her biri 250 kW) ve 2 × 5 MVA güç transformatöründen oluşacaktır. Çelik yapılar ve elektrik ekipmanları yerli üreticilerden tedarik edilecek ve Malatya–Battalgazi karayolu üzerinden sahaya taşınacaktır. Beton, Malatya’daki hazır beton tesislerinden temin edilirken, mıcır ve asfalt lisanslı yerel ocaklardan ve tedarikçilerden sağlanacaktır. Motorin, Malatya’daki lisanslı akaryakıt dağıtıcılarından temin edilecektir. Tüm hammaddeler proje sahasına ağır vasıta kamyon ve treylerlerle taşınacaktır. Proje parseli içinde geçici bir malzeme depolama alanı oluşturulacak olup, bu alan uygun yüzey sağlamlaştırma ve drenaj önlemleri ile donatılacaktır. Yakıtlar ve yağlar gibi tehlikeli maddeler, toprak ve su kirliliğini önlemek amacıyla geçirimsiz ve seddeli özel depolama alanlarında muhafaza edilecektir.

- **Malzeme ve ekipman tedariki:** Alt projenin inşasında kullanılacak temel malzeme ve ekipmanların tamamı, inverterler hariç olmak üzere ağırlıklı olarak yurt içinden tedarik edilecektir. Yaklaşık miktarlar, taşıma güzergahları ve depolama detayları aşağıdaki gibidir:

- **Fotovoltaik Paneller:** ~19.855 adet (her biri 550 W, ~23 kg/panel; toplam ~456 ton). Paneller tedarikçinin yurt içi deposundan (muhtemel Ankara/Kayseri bölgesi) karayolu kamyonlarıyla sahaya taşınacaktır. Montaj öncesine kadar sahada güvenli ve kapalı bir depolama alanında muhafaza edilecektir.
- **Montaj Çelik Yapıları:** ~1.200 ton. Yerli çelik üreticilerinden temin edilerek kamyonlarla sahaya taşınacaktır.
- **Beton:** ~3.500 m³ (kayalık zemin temelleri için). Hazır beton, Malatya’daki lisanslı beton santralinden tedarik edilecek ve transmikserlerle sahaya taşınacaktır. Uzun süreli depolama gerekmemeyecektir.
- **Mıcır:** ~4.500 ton (iç yollar için). En yakın lisanslı ocaktan temin edilerek damperli kamyonlarla taşınacaktır. Yayılmadan önce sahada geçici olarak depolanacaktır.
- **Asfalt:** ~3.000 tona kadar (0,8 km’lik erişim yolunun rehabilitasyonu için; nihai miktar tasarım aşamasında netleşecektir). Malatya asfalt tesisinden tedarik edilerek kamyonlarla sahaya taşınacak ve doğrudan uygulanacaktır.
- **Inverterler:** ~50 adet (her biri 250 kW, ithal). Deniz yolu ile Mersin Limanı’na getirilecek, ardından kamyon ile Malatya’ya taşınacaktır. Montaj aşamasına kadar sahada hava koşullarına karşı korunaklı şekilde depolanacaktır.

- **Transformatörler:** 2×5 MVA ünite. Yurt içinden tedarik edilecek ve ağır tonaj nedeniyle özel low-bed araçlarla taşınacaktır. Sahada belirlenmiş temel pedleri üzerinde depolanacaktır.
- **Kablolar:** ~220 km DC kablo, ~25 km AC kablo ve ~3 km fiber optik kablo. Yurt içinden tedarik edilerek kablo makarası halinde kamyonlarla taşınacak ve sahada depolanacaktır.
- **Yardımcı Elektrik Bileşenleri (kontrol panoları, aydınlatma direkleri, CCTV, toplaklama malzemeleri vb.):** Miktarlar detay tasarım aşamasında netleşecektir. Tamamı yurt içinden tedarik edilecek, karayolu ile taşınacak ve sahada güvenli konteynerlerde depolanacaktır.
- **Güvenlik ve Çit Sistemleri:** ~4 km çit ve güvenlik kulüpleri. Yerli tedarikçilerden sağlanacak olup, sahada doğrudan kurulacak ve minimum depolama gerektirecektir.
- **Test ve devreye alma:** Kurulum tamamlandıktan sonra sistemin doğru şekilde çalıştığını doğrulamak amacıyla bir dizi test gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda fotovoltaik paneller, inverterler, transformatörler ve diğer elektrik sistemleri test edilerek verimlilikleri ve proje şartnamelerine uygunlukları kontrol edilecektir.
- **Geçici inşaat tesislerinin sökümü:** İnşaatın tamamlanmasının ardından depolama konteynerleri veya işçi konaklama birimleri gibi tüm geçici tesis ve yapılar sökülerek sahadan kaldırılacaktır.

3.1.2. İnşaat Tesisleri

Tablo 12’de yer alan bilgiler, inşaat sürecinde kullanılacak geçici ve kalıcı tesislere ilişkin ayrıntılı bilgileri sunmaktadır. İnşaat tamamlandığında, işçi kampları, makine parkları ve malzeme depolama alanları gibi tüm geçici tesisler sökülerek sahadan tamamen kaldırılacaktır. Proje alanı dışında taşeron kampları veya geçici malzeme depolama alanları kullanılması durumunda, bu alanlar da inşaat sonunda eski haline getirilecektir.

Genel Yerleşim Planı’nda (Ek B.12) gösterildiği üzere, alt projenin bileşenleri; Çevresel ve Sosyal Çerçeve (ÇSC) ve özellikle ÇSS5 kapsamında uygun çevresel ve sosyal değerlendirmelerin yapılabilmesini sağlayacak şekilde belirlenmiş konumlara sahiptir. Yerleşim planı, güneş paneli kurulum alanlarını, inverter merkezlerini, trafo alanlarını, iç erişim yollarını, çit hattını, malzeme depolama bölgelerini ve belirlenmiş şantiye tesislerini (kamp ve makine parkı) açıkça göstermektedir. Kalıcı tesisler, yalnızca işletme aşamasında ihtiyaç duyulacak ekipman ve yedek parçaların depolanması için kullanılacak olup, bunun dışında uzun vadeli depolama alanı planlanmamaktadır.

Tablo 11: İnşaat Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar

Türü	Saha İçi veya Saha Dışı	Geçici veya Kalıcı	Tesis Listesi
İnşaat Kamp Alanı	Saha İçi	Geçici	Prefabrik işçi konaklama birimleri (örn. yatakhane, mutfak, yemekhane)
Depolama Tesisi	Saha İçi	Geçici	- İnşaat malzemeleri için depolama konteynerleri (örn. çelik, kablolar, elektrik bileşenleri) - Yakıt depolama tankları (tehlikeli maddeler için güvenlik önlemleriyle)
Makine Parkı Alanı	Saha Dışı	Geçici	Ağır iş makinelerinin parkı için belirlenmiş alan (örn. JCB, kamyonlar, çakma makinesi)
Alt Yüklenici Kamp Alanı	Saha Dışı	Geçici	Proje alanı dışında konumlanan alt yüklenici işçi konaklamaları (uygulanabilir ise, örn. kiralanmış yakın tesisler)
Malzeme Serim (Laydown) Alanı	Saha İçi	Geçici	Kullanım öncesinde büyük ekipman veya malzemelerin geçici olarak depolanacağı saha dışı serim alanları (gerekirse)
Kalıcı Depolama Alanı	Saha İçi	Geçici	Proje tamamlandıktan sonra yedek parça ve bakım ekipmanları için geçici depolama alanı (uygulanabilir ise)

Alt projenin genel yerleşim planı Ek B.12’de sunulmuştur. Yerleşim planında alt projenin tüm bileşenleri gösterilmektedir.

3.2. İşletme Aşaması

3.2.1. İşletme Faaliyetleri

Projenin işletme ve bakım çerçevesi kapsamında tesisin kesintisiz ve düzgün şekilde çalışmasını sağlamak üzere 3 kişiden oluşan özel bir ekip görev yapacaktır. Bu ekip; tüm işletmenin genel yürütülmesinden sorumlu bir tesis müdürü, tesisin günlük işletme faaliyetlerini yürütecek bir işletme personeli ve tüm ekipman ile sistemlerin optimum çalışma koşullarında kalmasını sağlamak amacıyla rutin bakım işlerini yürütecek bir bakım personelinden oluşmaktadır.

Fotovoltaik panellerin, inverterlerin ve diğer elektrik sistemlerinin performansını izlemek amacıyla düzenli denetim ve önleyici bakım çalışmaları yapılacak, böylece arızaların hızlı şekilde tespit edilip giderilmesi sağlanacaktır. Güneş panelleri, maksimum enerji verimi elde edilebilmesi için düzenli olarak temizlenecektir. Temizlik için kullanılacak su yerel kaynaklardan temin edilecek ve israfı önleyecek şekilde sorumlu bir kullanım yaklaşımı benimsenecektir. Temizlikte yumuşak

fırçalar veya otomatik sistemler gibi mekanik temizlik ekipmanları kullanılacaktır. 30 yıllık işletme süresi boyunca panel temizliği ve tesis genel temizliği için toplamda yaklaşık 5.200 m³ suya ihtiyaç duyulacağı öngörülmektedir (yıllık yaklaşık 173 m³). Panel yıkamasının yılda iki kez yapılması ve bunun için yıllık yaklaşık 100 m³ su kullanılması beklenmektedir. Buna ek olarak, 4 kişilik işletme ekibinin günlük temizlik ve bakım faaliyetleri için yıllık yaklaşık 73 m³ temiz suya ihtiyaç duyulacaktır. Temiz su kullanımında tasarruf ön planda tutulacak ve çevreye zarar verilmemesi sağlanacaktır.

Hesaplama esasları:

- **Toplam panel yüzey alanı:** $19.855 \text{ panel} \times 2,6 \text{ m}^2/\text{panel} = \approx 51.623 \text{ m}^2$
- **Temizlik suyu ihtiyacı:** $2 \text{ L/m}^2 \times 51.623 \text{ m}^2 \times 2 \text{ temizlik/yıl} = \approx 206.492 \text{ L/yıl} (\approx 206 \text{ m}^3/\text{yıl})$
- **Optimize edilmiş kullanım** (otomatik kuru temizlik aralıkları) ile yaklaşık %50 azalma beklenmekte olup yıllık $\approx 100 \text{ m}^3$ panel temizlik suyu oluşmaktadır.
- **Tesis ve personel temizlik suyu:** $0,05 \text{ m}^3/\text{gün} \times 4 \text{ personel} \times 365 \text{ gün} = 73 \text{ m}^3/\text{yıl}$
- **Toplam yıllık tüketim:** $100 + 73 = \approx 173 \text{ m}^3/\text{yıl}$
- **30 yıllık işletme süresi için toplam:** $173 \times 30 = \approx 5.200 \text{ m}^3$

Saha, izinsiz girişleri önlemek amacıyla çit sistemi ve kontrollü giriş kapıları ile güvenlik altına alınacaktır. Saha genelinde CCTV güvenlik kameraları kurulacak ve güvenliği artırmak için uzaktan izleme sistemi uygulanacaktır. Alt projenin ihtiyaçlarına bağlı olarak sahada güvenlik personeli bulunabilecek veya yalnızca uzaktan gözetim sistemi kullanılabilecektir. Bir kontrol binasında izleme sistemleri yer alacak ve bu sayede enerji üretimi gerçek zamanlı olarak takip edilebilecek, olası arızalar tespit edilerek giderilebilecektir. Panellerde gölgelenmeyi önlemek amacıyla bitki temizliği yapılacak olup bu işlem esas olarak manuel budama yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Herbisit kullanılması öngörülmektedir. İşletme sürecinde oluşan ambalaj atıkları veya temizlik kaynaklı atıklar sorumlu bir şekilde yönetilecek ve mümkün olan her durumda geri dönüşüm önceliklendirilecektir. Bu işletme ve bakım faaliyetlerinin tümü, güneş enerji santralinin güvenli, verimli ve çevreye duyarlı biçimde çalışmasını sağlayacaktır.

3.2.2. İşletme Tesisleri

İşletme tesisleri **Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.**'te açıklanmaktadır.

Tablo 12: İşletme Aşamasında Kullanılacak Makine ve Ekipmanlar

Bileşen	Özellikler
Güneş panelleri	550 Watt gücünde 19.994 adet Fotovoltaik Panel

Montaj yapıları	287,22 ton çelik konstrüksiyon
İnverterler, transformatörler vb.	31 adet 330 kVA İnverter, 3 adet 2500 kVA + 1 adet 2000 kVA + 1 adet 1600 kVA nominal gücünde transformatör
Kontrol odası, bina, sistem vb.	Tesis SCADA Sistemi
Enerji izleme sistemi	SCADA sistemleri, tesisteki sensörler, ekipmanlar ve cihazlardan gerçek zamanlı veri toplayarak operatörlere süreçleri izleme ve kontrol etme amacıyla kapsamlı bilgi sağlar.
Topraklama sistemi	Topraklama sistemi, ekipmanları ve personeli elektriksel arızalardan ve tehlikelerden korumak için gereklidir. Kısa devre veya yıldırım düşmesi gibi bir arıza durumunda elektrik akımının toprağa (yere) düşük dirençli bir yolla iletilmesini sağlar.
Yıldırımdan korunma sistemi	Yıldırımdan korunma direkleri
Yangın hazırlık ve yangınla mücadele tesisleri	Yangın hazırlık ve yangınla mücadele tesisleri , altyapının, personelin ve yakın çevredeki toplumun güvenliğinin sağlanması açısından kritik öneme sahiptir. - Yangın Alarm Sistemi - Yangın Söndürücü - Yangın Algılama Sistemi -
Güvenlik tesisleri	CCTV, Saha Çiti, Aydınlatma Sistemi

3.3. İşgücü Gereksinimleri

Alt projenin inşaat ve işletme aşamalarında sahada çalışacak (zirve dönemindeki) işçi sayıları Tablo 14’te sunulmaktadır. İşçilerin günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için inşaat sahası içerisinde prefabrik geçici konaklama alanı sağlanacaktır.

Tablo 13: İhtiyaç Duyulan İşgücü

Aşama	İşçi Sayısı (yüklenici ve alt yükleniciler dâhil)	Planlanan Konaklama Düzenlemesi
İnşaat İşçileri (zirve dönemi)	30	Saha içi geçici konaklama (işçiler için prefabrik kamp veya geçici tesisler)
İşletme İşçileri (zirve dönemi)	4	Saha dışı konaklama (sahada kalıcı konut yok, işçiler ihtiyaç halinde gidip gelecektir)

3.4. Arazi Edinimi Durumu

GES Alt Projesi için tahsis edilen arazi, Battalgazi İlçesi’nde 117 Ada 1 Parselde yer almakta olup Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından Sultangazi Belediyesi’ne ön tahsis yapılmıştır. Resmî tahsis belgesi Ek C’de sunulmaktadır.

Erişim yolu veya Enerji Nakil Hattı (ENH) için herhangi bir kamulaştırma gerekmemektedir.

Mevcut Malatya–Pötürge Yolu, alt projenin hem inşaat hem de işletme aşamalarında kullanılacaktır. Yaklaşık 700 metre uzunluğundaki ENH güzergâhı, 121 Ada 1 Parselden geçmekte olup bu parsel kamu mülkiyetinde orman arazisidir. İlgili kurum tarafından bu parsel için gerekli tahsis verilmiş olup resmî tahsis yazısı Ek B’de sunulmaktadır.

Alt projenin bileşenleri tarafından kullanılacak parsellerin arazi edinim ve tahsis durumları aşağıdaki Tablo 14’te özetlenmektedir.

Tablo 14: Alt-proje Arazi Edinim Durumu

Alt Proje Bileşeni & İlişkili Tesis	Ada / Parsel No.	Mevcut Arazi Mülkiyeti	Parsel Türü (tapu kaydına göre)	Arazi Edinim Yöntemi	Parselin Tapu Alanı (m ²)	Alt Proje Tarafından Kullanılacak Alan (m ²)	Arazi Edinim Durumu
GES Alanı	117/1	Sultangazi Belediyesine Ön Tahsisli	Arazi	Tahsis	447.399,72	300,000 m ²	Arazi, Sultangazi Belediyesi tarafından tahsis edilmiştir, belge Ek C’de sunulmaktadır.
ENH	121/1	Kamu Mülkiyeti	Orman Arazisi	Tahsis	174.740,54	Yaklaşık 700 m yeraltı kablo güzergâhı	İlgili kurumdan alınan tahsis yazısı Ek B.2’de sunulmaktadır.

3.5. İzin Durumu

İnşaatin başlamasından önce tamamlanması gereken izin, ruhsat ve onayların durumu Tablo 15’te sunulmaktadır.

Tablo 15: İnşaat Aşaması için Alınan İzin Durumları

İzin, Ruhsat, Onay	Durum (Mevcut, Mevcut Değil)	Açıklamalar/Notlar
GES için ÇED Kararı	ÇED durumu tamamlanmıştır	ÇED süreci tamamlanmış olup 27.08.2025 tarihli “ÇED Olumlu” kararı alınmıştır. Belge Ek B.1’de sunulmaktadır.
Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Yer Tahsisi	Mevcut (Ön tahsis)	Parsel, Milli Emlak Genel Müdürlüğüne ait olup Sultangazi Belediyesine ön tahsis yapılmıştır. 07.08.2025 tarihli tahsis yazısı Ek B.2’de sunulmaktadır.
İmar Planı Onayı	GES Alt Projesi için onaylı 1/1000 veya 1/5000 ölçekli plan bulunmamaktadır.	Proje alanının 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planındaki konumu Şekil 11’de gösterilmektedir.
Tarımsal Amaç Dışı Arazi Kullanım İzni	23.01.2025 tarihinde Malatya Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü kararı mevcuttur.	Proje alanının arazi sınıflandırması kuru marjinal tarım arazisi olarak belirlenmiştir. Ek B.3’te sunulmaktadır.
Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Resmî Kararı	Alt Proje alanı kültürel miras alanında bulunmamaktadır.	İl Müdürlüğü, Alt Proje alanının herhangi bir tescilli kültür varlığı alanı içerisinde yer almadığını teyit etmiştir. Bu nedenle kültürel ve doğal mirasa ilişkin ulusal mevzuat kapsamında ek bir izin

		veya onay gerekmemektedir. Resmî karar Ek B.4'te sunulmaktadır.
Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü (Tarım ve Orman Bakanlığı) Görüşü	Mevcut	Biyoçeşitlilik ile ilgili kurum görüşü 29.05.2024 tarihinde verilmiş olup Ek B.5'te sunulmaktadır.
Devlet Su İşleri (DSİ) Görüşü	Mevcut	DSİ'nin 04.07.2024 tarihli etüt, planlama ve tahsisler birimi görüşü Ek B.6'da sunulmaktadır.
Elektrik Dağıtım Şirketi (FIRAT) ile Bağlantı Anlaşması	İlgili anlaşma 16.07.2024 tarihinde yapılmıştır	Bu anlaşma, Alt Projenin ulusal elektrik şebekesine güvenli ve yetkili şekilde bağlanmasını sağlamak açısından yasal bir gerekliliktir. Detaylar Ek B.8'de sunulmaktadır.
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü (Malatya) Görüşü		İlgili ÇED sürecine ait dokümanlar Ek B.7'de yer almaktadır.
Karayolları Genel Müdürlüğü 8. Bölge Müdürlüğü Görüşü		Yol kullanımı ve erişime ilişkin 04.06.2024 tarihli resmî yazışma Ek B.10'da sunulmaktadır.

4. ÇSYP MATRİSİ: RİSK VE ETKİLER, AZALTIM VE İZLEME

Alt Proje hem inşaat hem de işletme faaliyetlerini içerdiğinden, ÇSYP ilgili aşamalara uygulanacak iki bileşenden oluşmaktadır:

- İnşaat ÇSYP Matrisi
- İşletme ÇSYP Matrisi

Bu ÇSYP'nin uygulanmasına ilişkin rol ve sorumluluklar Bölüm 5.2'de tanımlanmaktadır. ÇSYP uygulamasına yönelik düzenlemeler Bölüm 1.5'te açıklanmaktadır.

Yüklenicinin Ç&S yönetim planları ve prosedürleri, Ç&S değerlendirme dokümanlarının uygulanmasını destekleyecek şekilde Bölüm 4.6'da listelenmektedir.

4.1. Alt Projenin Çevresel ve Sosyal Riskleri ve Etkileri

Bu bölümde, Alt Proje kapsamında gerek inşaat gerekse işletme aşamasındaki faaliyetlerden kaynaklanabilecek potansiyel çevresel ve sosyal etkiler ile riskler belirlenmektedir.

Aşağıda belirtilen etkiler genel nitelikte olup Alt Projenin büyük bölümünde ortaya çıkması muhtemel etkilerdir. Alt projeye özgü potansiyel etkiler ve riskler fizibilite raporunun Ç&S değerlendirme bölümünde detaylı olarak sunulmuştur.

Uygulanacak tipik Alt Proje faaliyetleri genel olarak aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır:

- İnşaat aşaması,
- İşletme aşaması,

Tüm Alt Projeler için geçerli olabilecek genel ve kesişen potansiyel çevresel etkiler aşağıda sunulmaktadır.

4.2. İnşaat Aşaması

4.2.1. Çevresel Etkiler ve Riskler

4.2.1.1. Toprak erozyonu, kaybı ve kirlenmesi

Alt Proje kapsamında kazı yapılacak alanlarda üst toprağın kaybı en önemli potansiyel etki olup, kazılan toprak su ve rüzgâr gibi erozyon etmenlerine açık hâle gelebilir. İnşaat aşamasında ağır iş makinelerinin kullanımı nedeniyle, özellikle kaza sonucu meydana gelebilecek yağ sızıntıları sebebiyle toprak kirlenmesi görülebilir. Bu etkiler yalnızca inşaat faaliyetlerinin yürütüldüğü alanlarla sınırlı olup, genel olarak lokal düzeyde kalacaktır.

Alt Projenin toprak ortamı üzerindeki potansiyel etkileri aşağıda özetlenmektedir:

- Üst toprağın sıyrılması, tesviye, kazı ve dolgu faaliyetleri ile inşaat makinelerinin çalışması sonucunda toprak sıkışması,
- Kazı ve dolgu çalışmaları sonucunda toprak katmanlarının karışması,

- Kaza ve beklenmedik durumlar nedeniyle oluşabilecek yağ veya yakıt sızıntılarından kaynaklı toprak kirliliği,
- Alt Proje kapsamında oluşacak katı ve/veya sıvı atıkların kontrolsüz depolanması veya bertaraf edilmesi durumunda oluşabilecek toprak kirliliği,
- Toprak işleri sonucunda ortaya çıkabilecek erozyon riski.

Genel olarak proje alanının toprak ve arazi yapısı, Paleosen yaşlı Maden Formasyonu'na ait, kahverengi ve gri bazalt kökenli, çatlaklı, ayrışmış ve kayalık bir yapı sergilemekte olup tarımsal açıdan sınırlı bir öneme sahiptir. Çevresel ve sosyal yönetim önlemleri sayesinde inşaat ve işletme faaliyetlerinin çevredeki verimli topraklara veya tarımsal faaliyetlere olumsuz etkide bulunması önlenecektir.

Proje sahasının tarım veya hayvancılık amaçlı kullanılmıyor olması, toprak kaybı, erozyon veya kirlenme gibi risklerin çevresel etkilerini önemli ölçüde azaltmaktadır. Toprak kaybı ve kirlenme risklerini en aza indirmek için gerekli tedbirler alınacak; toprak stabilizasyonu ve kirlenmenin önlenmesine yönelik uygulamalar gerçekleştirilecektir.

4.2.1.2. Doğal Yaşam Alanları Üzerindeki Etkiler

İnşaat aşamasında, gerek erişim yollarının açılması gerekse Alt Projenin asıl inşaat alanı için ağaç ve diğer bitki örtüsünde kayıplar meydana gelebilir. İnşaat faaliyetlerinin gerçekleştirileceği alanın çalışmaya uygun hâle getirilmesi amacıyla bitki örtüsü temizlenecektir. İnşaat çalışmaları; verimli otlak ve tarım arazilerinin doğrudan kullanıma alınmasını, çalı temizliğini, üst toprağın sıyrılmasını, kazı işlemlerini ve hafriyat taşımalarını içerecektir. Bu faaliyetler aynı zamanda araziye rüzgâr ve su gibi erozyon etmenlerine maruz bırakacak ve arazi bozulumunu tetikleyebilecektir.

Etkiler; kimyasal ve tehlikeli maddelerin dökülmesi/sızıntısı ile atık ve atık suyun uygunsuz yönetimi ve bertarafı nedeniyle ortaya çıkabilir. Bu durum, dökülen kimyasalın miktarı, toksisite seviyesi gibi etkenlere bağlı olarak düşükten yükseğe değişen önem derecelerinde ekosistem hizmetleri üzerinde olumsuz etkilere yol açabilir. Alt Proje faaliyetlerinin ekolojik bileşenler üzerindeki etkisi, etkinin büyüklüğü ile alıcı ortamın hassasiyetine bağlıdır.

4.2.1.2.1. Toz ve Egzoz Gazı Emisyonu

İnşaat sırasında Alt Proje sahalarında malzeme taşıma faaliyetleri ile inşaat ekipmanlarının hareketi olacaktır. Kaçak (fugitive) toz emisyonlarına ek olarak ağır inşaat makinelerinin egzoz emisyonları da oluşacaktır. Araç egzoz gazlarından kaynaklanan başlıca emisyonlar NO₂, CO, HC, SO₂ ve PM'dir. Ayrıca atık toplama ve taşıma sırasında ortaya çıkabilecek biyoaerosoller ve kokular da hava kalitesinde bozulmaya neden olabilir.

Alt Proje sahası içinde ve çevresinde belirlenen hassas alıcı ortamlar, proje sahası içinde bulunan gayriresmî yerleşimler (hane halkı) ile yakın konumdaki Yaygın Baraj Gölü'dür. Bu alıcıların varlığı, proje planlaması ve izleme süreçlerinde dikkate alınacaktır. İlgili azaltım önlemleri, Dünya Bankası ÇSS gereklilikleri doğrultusunda ÇSYP matrisinin 4. Bölümünde sunulacaktır.

Tablo 16:2020 yılı Hava Kalitesi Geçerli Limit Değeri⁶

Kirletici	Ortalama Süresi	2020 Limit Değeri (µg/m³)	2021 Limit Değeri (µg/m³)	Alarm Eşiği
SO₂	Saatlik (insan sağlığının korunması için)	350	350	500 µg/m³ (üç ardışık saat boyunca, tamamı bir “bölge” veya “alt bölge” ya da en fazla 100 km²’lik bir alan içinde ölçülmüş)
	24 saatlik (insan sağlığının korunması için)	125	125	–
	Yıllık ve kış dönemi (1 Ekim – 31 Mart) (insan sağlığının korunması için)	20	20	–
NO₂	Saatlik (insan sağlığının korunması için)	240	230	400 µg/m³ (üç ardışık saat boyunca, tamamı bir “bölge” veya “alt bölge” ya da en fazla 100 km²’lik bir alan içinde ölçülmüş)
	Yıllık (insan sağlığının korunması için)	40	40	–
NO_x	Yıllık (bitki örtüsünün korunması için)	30	30	–
PM₁₀	24 saatlik (insan sağlığının korunması için)	50	50	–
	Yıllık (insan sağlığının korunması için)	40	40	–
Pb	Yıllık (insan sağlığının korunması için)	0.5	0.5	–
Benzene	Yıllık (insan sağlığının korunması için)	6	5	–
CO	Günlük maksimum 8 saatlik ortalama (insan sağlığının korunması için)	10,000	10,000	–

⁶ Malatya İl Çevre Durum Raporu (2022)

Ayrıca, hava egzoz gazı emisyonları üzerinde olumsuz etkilerin olduğuna dair herhangi bir belirti bulunması durumunda, ÇSS-3 ve ÇSS-4 protokolleri kapsamlı şekilde değerlendirilmeli ve gerekli görülmesi hâlinde, proje ile ilgili herhangi bir faaliyete başlanmadan önce uygulanmalıdır.

4.2.1.2.2. Gürültü Kirliliği

İnşaat aşamasında gürültü kirliliği oluşabileceğinden, gerekli gürültü azaltım tedbirleri ulusal mevzuat ve Dünya Bankası ÇSS1 gerekliliklerine uygun şekilde uygulanacaktır. GES Alt Projesi yerleşim alanlarına yakın bir konumda bulunmaktadır. Ancak yerleşim alanlarında çevresel gürültüye neden olabilecek şantiye faaliyetleri, 30.11.2022 tarihli ve 32029 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültünün Kontrolü Yönetmeliği’nin Ek-2 hükümleri çerçevesinde yürütülecektir. Tablo 17’ye göre, alt projenin inşaat döneminde endüstriyel ve inşaat faaliyetlerine uygulanabilir gürültü sınırları esas alınacaktır. İnşaat faaliyetleri, yerleşim alanlarında açık alanda izin verilen zaman dilimi içerisinde gerçekleştirilecektir. Şantiye faaliyetlerinden kaynaklanan gürültünün kontrol altına alınması için gerekli gürültü azaltım önlemleri uygulanacaktır.

Delgi makineleri, kamyonlar, yükleyiciler, su tankerleri ve jeneratörler gibi inşaat ekipmanlarının çalışması sırasında gürültü oluşacaktır. Hassas alıcılar üzerindeki potansiyel etkileri değerlendirmek amacıyla, Alt Proje sahasındaki gürültü kaynaklarından itibaren ilk 50 metre (parsel içinde bulunan gayriresmî yerleşimler) ve 560 metre (en yakın yerleşim olan Yaygın Mahallesi merkezi) için gürültü yayılım hesaplamaları yapılmıştır.

Tablo 17: 50 m ve 560 m Mesafede İnşaat Ekipmanlarının Tahmini Gürültü Seviyeleri (Yarım Küre Yayılma Modeli)

Ekipman/Araç	Kaynakta L _w (dB(A))	50 m’de L _p (dB(A))	560 m’de L _p (dB(A))
Ekskavatör	90 – 105	48.0 – 63.0	27.0 – 42.0
Kamyon	85 – 100	43.0 – 58.0	22.0 – 37.0
Su Tankeri	75 – 90	33.0 – 48.0	12.0 – 27.0
Delgi Makinesi	105 – 120	63.0 – 78.0	42.0 – 57.0
Yükleyici	85 – 105	43.0 – 63.0	22.0 – 42.0
Jeneratör	75 – 95	33.0 – 53.0	12.0 – 32.0

Proje parseli içerisinde bir gayriresmî yerleşim (hane) tespit edilmiş olup, yakın çevrede Yaygın Baraj Gölü bulunmaktadır. Gürültü değerlendirmesinde bu alanlar hassas alıcı olarak dikkate alınmıştır. Yayılım modeline göre ekipman kaynaklı gürültü seviyelerinin mesafe arttıkça önemli

ölçüde azalacağı öngörülmektedir. Gürültü etkilerinin yönetimine yönelik detaylı azaltım önlemleri, Dünya Bankası ÇSS gereklilikleri doğrultusunda ÇSYP Matrisinde (Bölüm 4) sunulacaktır.

4.2.1.2.3. Su, Enerji ve Hammadde Kullanımına İlişkin Etkiler

Çalışanların ihtiyaçları ve toz bastırma faaliyetleri su temin gereksinimi oluşturacaktır. İnşaat aşaması; beton, donatı, yapısal çelik, ferrosiman, öngermeli beton, enerji vb. kaynakların tüketimini gerektirecektir. Alt Proje sahasında gerçekleştirilecek inşaat işleri, çimento ve çamurlu suların veya toprak hareketlerinin temiz yüzey sularını kirletme riski taşıyabilir. İnşaat faaliyetleri nedeniyle askıda katı madde miktarının artması, şantiye kampından kaynaklanabilecek insan kaynaklı kirlilik ve çalışanlardan kaynaklanan atık su oluşumu, özellikle Alt Projenin doğal su kaynaklarına yakın olduğu bölgelerde yüzey suyu ve yeraltı suyu kalitesini etkileyebilir.

Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından belirtildiği üzere, Alt Proje alanı ve çevresindeki derelere ve dere yataklarına hiçbir atık malzeme, katı veya sıvı atık, kimyasal, biyolojik, evsel vb. atık bırakılmayacak ve dere kesitleri daraltılmayacaktır. Mevcut kadastroya kayıtlı dere yatağı genişliği korunacaktır (Ek B.3).

4.2.1.2.4. Atık

Alt Projenin inşaat aşamasında; bitki örtüsünün temizlenmesi, tesviye, ana işletme ve yardımcı birimlerin inşası ve montajı, birim ve ekipmanların tedariki, taşınması ve kurulumu gibi faaliyetler yürütülecektir. Bu faaliyetler kapsamında oluşması beklenen katı atık türleri; evsel nitelikli atıklar, sistem ekipmanlarına ait ambalaj atıkları (ör. ahşap, karton, plastik vb.), tehlikeli atıklar, özel atıklar, kazı ve inşaat atıkları (ör. hurda metal, ahşap, beton atığı vb.) ile atık sistem ekipmanlarıdır (paneller, kablolar, elektronik bileşenler). Tehlikeli ve özel atıklar; kimyasal maddeler (ör. boya, solvent, paneller, inverterler vb.) ile yağla kirlenmiş ambalaj malzemeleri ve bezler, makine ve araçların işletme ve bakımından kaynaklanan atık yağlar, solventler, aküler, piller, filtreler ve makine parçalarını içerebilir.

İnşaat sırasında asbest içeren malzemelerle karşılaşılması ihtimali bulunmaktadır. Bu durum, asbest liflerinin solunması nedeniyle akciğer hastalıkları ve mezotelyoma gibi sağlık etkileri açısından risk oluşturabilir.

Evsel Atık

Evsel atıklar; şantiyede çalışanlar tarafından oluşan yemek artıkları, ambalaj malzemeleri ve genel nitelikli evsel atıkları içerecektir. Organik ve inorganik atıklar için ayrı atık kutuları sağlanacaktır. Organik atıklar günlük olarak toplanacak ve lisanslı belediye bertaraf tesisine gönderilecektir.

Plastik, metal kutu vb. geri dönüştürülebilir malzemeler yetkili geri dönüşüm tesislerine gönderilecektir.

Geri Dönüştürülebilir Atık

Bu kategori; panel ve inverter gibi sistem ekipmanlarının karton, plastik ve metal içerikli ambalaj atıklarını kapsayacaktır. Kaynağında ayrıştırmayı sağlamak için sahaya özel geri dönüşüm kutuları yerleştirilecektir. Geri dönüştürülebilir atıklar periyodik olarak toplanarak lisanslı geri dönüşüm firmalarına gönderilecektir.

Tehlikeli Atık

Tehlikeli atıklar; kimyasal maddeler (ör. boyalar, solventler, yağlar), kontamine ambalajlar ve bezler gibi malzemeleri içerebilir. Bu atıklar, etiketli ve sızdırmaz kaplarda, belirlenmiş tehlikeli atık depolama alanında muhafaza edilecektir. Söz konusu atıklar yerel mevzuata uygun şekilde lisanslı tehlikeli atık bertaraf veya arıtma tesislerine gönderilecektir.

Atık Piller ve Fotovoltaik Hücreler

Bu kategori, inşaat veya montaj sırasında oluşabilecek piller ve hasarlı fotovoltaik hücreleri kapsar. Kullanılmış piller, tehlikeli atıklar için uygun şekilde tasarlanmış sızdırmaz kaplarda depolanacaktır. Fotovoltaik hücreler ise lisanslı tesisler tarafından bertaraf veya geri dönüştürülene kadar güvenli bir alanda muhafaza edilecektir.

İnşaat ve Kazı Atıkları

Bu kategori; kazı, tesviye ve inşaat faaliyetlerinden kaynaklanan hurda metal, beton atıkları ve ahşap gibi atıkları içerir. İnşaat atıkları yeniden kullanılabilir ve yeniden kullanılamaz olarak ayrılacaktır. Yeniden kullanılabilir malzemeler şantiyede ileride kullanılmak üzere depolanacak veya geri dönüşüme gönderilecektir.

4.2.1.2.5. Biyoçeşitlilik

Şekil 11'e göre GES proje alanı, önemli bir bitki örtüsünün veya doğal habitatın bulunduğu bir bölgede yer almamaktadır; bu nedenle Alt Proje faaliyetlerinden kaynaklanacak etkilerin düşük olması beklenmektedir. Proje sahasının yapısı gereği, inşaat faaliyetlerinin biyolojik çeşitlilik üzerinde kayda değer bir etkisinin olması öngörülmemektedir. Bölgede inşaat çalışmalarından etkilenebilecek nadir veya hassas tür bulunmamaktadır. Ekolojik bileşenler üzerindeki etkilerin sınırlı olması nedeniyle biyolojik çeşitlilik üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir.

4.2.1.2.6. Su Kaynakları

Alt Proje alanı Yaygın Barajı'na yakın bir konumda olup, proje sahasının içinden kuru bir dere yatağı geçmektedir. İnşaat faaliyetlerinde toz bastırma ve çalışan ihtiyaçları için bir miktar su kullanılacak olsa da, yakın çevrede aktif su yolu bulunmaması nedeniyle nehirlerin veya diğer su kaynaklarının kirlenmesi açısından önemli bir risk bulunmamaktadır. Yine de atık suyun ve yüzey akışının uygun şekilde yönetilmesi için gerekli önleyici tedbirler alınacaktır. Genel olarak su kaynakları üzerindeki etkinin düşük seviyede kalması beklenmektedir. Ayrıca, Devlet Su İşleri'nin (DSİ) ifade ettiği görüşler de dikkate alınacak ve uygulanacaktır (Ek B.5).

4.2.1.3. Sosyal Etkiler ve Riskler

4.2.1.3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Koşulları

İnşaat çalışmaları, gerekli önlemler proaktif olarak alınmadığı takdirde, çalışanların sağlık ve güvenliğini tehdit edebilecek olay ve kazalara neden olabilir.

İnşaat aşamasındaki potansiyel sağlık ve güvenlik riskleri aşağıda verilmiştir.

- Yüksekte çalışma,
- Hareketli cisimler,
- Kayma ve düşme,
- Gürültü, titreşim ve toza maruziyet,
- Malzeme taşıma,
- İstem dışı göçük veya çökme,
- Elektrik kaynaklı riskler,
- Artan trafik nedeniyle trafikle ilişkili riskler,
- Mesleki kazalar, yaralanmalar ve hastalıklarla ilişkili riskler,
- Kimyasallar ve ehlikeli maddeler,
- Kaynak ve sıcak işler,
- Hijyenik olmayan veya sağlıksız yaşam koşullarından kaynaklanan riskler.

Detaylı ve alana özgü riskler saha çalışmaları sırasında belirlenecek ve ilgili ESA dokümanlarının sosyal etki ve risk bölümlerinde değerlendirilecektir. Azaltım önlemleri ile iş sağlığı ve güvenliği konuları, ulusal mevzuata, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na (Kanun No: 6331, Yürürlük Tarihi: 20/06/2012), Dünya Bankası ÇSS2'ye ve Dünya Bankası Grubu Genel Çevresel, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzlarına uygun olarak hazırlanan Alt Proje İşgücü Yönetim Prosedürü çerçevesinde yönetilmektedir.

4.2.1.3.2. Toplum Sağlığı ve Güvenliği

Projenin, belediye hizmetlerine erişimin iyileştirilmesi yoluyla topluma fayda sağlaması; bunun da yerel iş fırsatlarını ve bölgedeki yeni altyapı imkânlarını artırması beklenmektedir. Ancak kazalar, yapısal arızalar, tehlikeli maddelerin yayılması, su kalitesi ve miktarı üzerindeki etkiler, mevcut sosyal altyapı üzerindeki baskı, iş gücü hareketliliğine bağlı CSİ/CT riski, doğal kaynaklar üzerindeki inşaat etkileri ve hastalıklara maruziyet gibi olası etkiler de ortaya çıkabilir. Alt Proje, inşaat aşamasında ortaya çıkabilecek aşağıdaki potansiyel Toplum Sağlığı ve Güvenliği (TSG) etkilerini belirlemiştir.

- Ulaşım ve trafik kaynaklı yol hasarı; artan trafik ve buna bağlı trafik kazası ve yaralanma riski,
- Bağlamsal risklere bağlı acil durumlar (ör. sel, heyelan, deprem, yangın vb.)
- Mevcut yeraltı kamu hizmeti kablolarına ve borularına zarar verilmesi ve hizmet kesintileri,
- Gürültü ve titreşim,
- Geçici işçilerin ve kamp takipçilerinin gelişi nedeniyle mevcut toplum sağlığı ve sanitasyon altyapısı üzerinde artan talep,
- İnşaat işçilerinin ve fırsatçı kişilerin varlığına bağlı olarak toplum kültürüne, güvenliğine ve emniyetine yönelik tehditler,
- İş gücü hareketliliği ve geçici işçilerin toplumla etkileşimi sonucu oluşabilecek etkiler (ör. cinsel yolla bulaşan hastalıklar, CSİ/CT riski),
- Toplumun evlerine, işyerlerine, okullarına vb. erişiminin etkilenmesi,
- Potansiyel kırılgan gruplar üzerindeki etkiler.

4.2.1.3.3. İş ve Çalışma Koşulları

İnşaat aşamasında çalışma koşulları zorlayıcı olabilir ve aşağıdaki gibi çeşitli riskler ortaya çıkabilir:

- Elektrik Tehlikeleri: Çalışanlar, elektrik sistemlerinin ve yüksek gerilimli kabloların montajı sırasında risklerle karşı karşıya kalabilir. Elektrik güvenliği eğitimi ve uygun kişisel koruyucu donanım kullanımı kritik öneme sahiptir.
- Yüksekte Çalışma: Güneş panellerinin montajı çoğu zaman yüksek kotlarda, yükseltilmiş platformlarda veya yapılar üzerinde çalışmayı gerektirir ve bu durum düşme riskini artırır.
- Ağır Ekipman ve Makineler: Panellerin ve diğer ekipmanların taşınması için kullanılan vinçler, forkliftler ve diğer makineler, güvenlik protokolleri sıkı şekilde uygulanmazsa kazalara ve yaralanmalara neden olabilir.

- Sıcaklık Maruziyeti: Güneş enerjisi santralleri genellikle güneşlenmenin yoğun olduğu bölgelerde bulunduğundan, çalışanlar aşırı ısıya maruz kalarak susuz kalma, sıcak çarpması veya bitkinlik gibi ısıya bağlı sağlık sorunları yaşayabilir. Bu nedenle yeterli su temini, gölgelikli dinlenme alanları ve en sıcak saatlerden kaçınacak şekilde uygun çalışma planlaması gereklidir.
- Göçmen İşçiler: Büyük ölçekli projelerde genellikle geçici veya göçmen işçiler istihdam edilmektedir. Bu çalışanların adil koşullarda çalışması, uygun barınma ve sanitasyon imkânlarına erişim sağlaması ve yasal korumalardan yararlanması önemlidir.

4.2.1.3.4. Trafik

Yatırımların inşaat aşamalarında yaşanabilecek trafik sıkışıklığı ve geçici kesintiler; huzursuzluk, günlük yaşamda aksama, sağlık ve güvenlik riskleri ile ekonomik etkilere yol açabilir. Alt Proje sahasında kullanılan inşaat araçları ve makineleri, trafik akışını yavaşlatabilir veya kısıtlayabilir. Bu durum, trafik kazalarının sıklığında ve şiddetinde artışa neden olma olasılığını yükseltmektedir.

4.2.1.3.5. Arazi ve Geçim Kaynaklarının Kaybı

Alt Projenin arazi kullanımı ve geçim kaynakları üzerindeki potansiyel etkileri; paydaş görüşmeleri, hane anketleri ve saha gözlemleri temelinde dikkatle değerlendirilmiştir. Alt proje alanı marjinal tarımsal nitelik taşıdığından ve saha ziyaretinde aktif bir tarımsal faaliyet gözlemlenmediğinden, Alt Proje herhangi bir kalıcı tarım arazisi kaybına neden olmayacaktır.

Proje alanı, marjinal tarımsal potansiyele ve düşük arazi verimliliğine sahip olup, saha çalışmaları sırasında aktif tarımsal faaliyet veya kalıcı tarım kullanımına dair hiçbir bulguya rastlanmamıştır. ÇED süreci kapsamında gerçekleştirilen Halkın Katılımı Toplantısı'nda (HKT), Yaygın ve Tokluca Mahalle Muhtarları, alanın geleneksel olarak mevsimsel otlatma ve küçük ölçekli büyükbaş hayvancılık için kullanıldığını, özellikle proje sınırına yakın yaşayan Tokluca'dan yaklaşık altı hanenin bu faaliyetlerle geçimini desteklediğini belirtmiştir. Ancak ÇSYP hazırlığı kapsamında yapılan saha doğrulamaları ve hane bazlı anketler, bu kullanımın düzensiz ve ekonomik bir nitelik taşımadığını, proje alanı içerisinde kalıcı yapı, ağıl veya belirgin otlatma izlerinin bulunmadığını ortaya koymuştur.

Bu bulgular doğrultusunda, Alt Projenin fiziksel veya ekonomik yerinden etmeye neden olmayacağı değerlendirilmiştir. Çitle çevrilecek alan yalnızca güneş paneli kurulum bölgesiyle (yaklaşık 300.000 m²) sınırlı olacak, parselin geri kalan kısmı ise açık ve erişilebilir kalacaktır. Böylece gelecekte gayriresmî veya geçici otlatma yapılması durumu söz konusu olsa dahi araziye fiziksel erişim kısıtlanmayacaktır.

Ayrıca, parsel içinde yaşayan gayriresmî kullanıcı ile yapılan görüşmeler, ne ikametinin ne de hayvanlarının Alt Projeden etkileneceğini doğrulamıştır. Buna ek olarak, çevrede otlatma için

uygun geniş alternatif alanların bulunması, olası geçim kaybı risklerini daha da azaltmaktadır. Genel olarak arazi kullanımı ve geçim kaynaklarına ilişkin potansiyel risklerin düşük düzeyde olduğu değerlendirilmiş olup, bu riskler ulusal mevzuat ve Dünya Bankası ÇSS5 gereklilikleri doğrultusunda yönetilecek ve izlenecektir.

4.2.1.3.6. Kırılğan Gruplar

Alt Proje bölgesinde engelli bireyler, yaşlı kişiler ve geçim kaynaklarına bağımlı haneler gibi belirli kırılğan gruplar tespit edilmiştir. Mahalle muhtarları ile yapılan görüşmelere göre Yaygın Mahallesi'nde yaklaşık 15 engelli birey, Tokluca'da 2 yaşlı birey ve Beydağı'nda 4 engelli ile 4 yaşlı birey yaşamaktadır. Bölgede mülteci grubunun bulunmadığı bildirilmiş olsa da, bu gruplar Alt Proje uygulaması sırasında belirli risklerle karşı karşıya kalabilir.

Kırılğan gruplar üzerindeki potansiyel etkiler şunları içerebilir:

- **Engelli bireyler:** Hareket kısıtlılıkları nedeniyle sağlık hizmetlerine veya projeye ilişkin şikâyet mekanizmalarına erişimde zorluk yaşanması.
- **Yaşlı bireyler:** İnşaat faaliyetlerinin ulaşım güzergâhlarını etkilemesi durumunda hareketlerinin kısıtlanması veya sağlık kuruluşları, marketler gibi temel hizmetlere erişimde güçlük çekilmesi.
- **Hayvancılık veya arıcılık yapan haneler:** İnşaat kaynaklı geçici kısıtlamalar nedeniyle araziye ve doğal kaynaklara erişimin azalması, bunun da gelir ve gıda güvenliğini etkileme riski.
- **Çocuklar (özellikle okul çağında olanlar):** Yerel yollardaki inşaat trafiğinin artması nedeniyle okula gidiş-geliş sırasında güvenlik risklerinin artması.

4.2.1.3.7. Kültürel Miras

GES Alt Projesi, doğrudan tescilli bir kültürel miras alanı içerisinde yer almamaktadır. Ancak Alt Proje alanının yakın çevresinde Yaygın Höyüğü (proje alanına yaklaşık 300 m mesafede) ve Sevserek Han (proje alanına yaklaşık 1 km mesafede) gibi kültür varlıkları bulunmaktadır. Doğrudan bir etki beklenmemekle birlikte, bu alanlara yakınlık nedeniyle inşaat aşamasında titreşim, toz emisyonu ve görsel rahatsızlık gibi potansiyel riskler ortaya çıkabilir.

4.2.1.3.8. Teknik ve Sosyal Altyapı Hizmetleri

GES Alt Projesinin mevcut teknik ve sosyal altyapı hizmetleri üzerinde minimum düzeyde olumsuz etki yaratması beklenmektedir. İnşaat aşaması, su ve elektrik gibi yerel hizmetlere yönelik talebi

geçici olarak artırabilir; ancak bu artışın mevcut altyapı kapasitesi tarafından karşılanabilir nitelikte olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca, sınırlı sayıdaki çalışan ve sahada kalıcı yerleşimin bulunmaması nedeniyle sağlık veya eğitim gibi sosyal altyapı üzerinde anlamlı bir yük oluşması beklenmemektedir. Uzun vadede ise projenin, bölgesel enerji arzının güvenilirliğini artırarak yeni altyapı yatırımlarına fırsat yaratması ve yerel hizmetlerin gelişmesine katkı sağlaması mümkündür.

4.2.1.3.9. Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklaması

Paydaş katılımı ve bilgilendirme faaliyetleri kapsamında çeşitli sosyal riskler belirlenmiştir. 6 Şubat depremlerinin ardından yerel topluluklar, Alt Proje alanının olası bir toplu konut alanı olarak tahsis edilmesine yönelik beklentilerini dile getirmiştir. Ayrıca mahalle muhtarlarıyla yapılan görüşmeler, alanın bazı sakinler tarafından otlatma ve arıcılık faaliyetleri için kullanıldığını; diğer mahallelerde ise bu tür kullanımın sınırlı veya hiç olmadığını ortaya koymuştur. Bu farklılıklar, Alt Proje alanının gerçek arazi kullanımına ilişkin belirsizlikleri ve potansiyel anlaşmazlıkları göstermektedir. Toplumda, otlatma ve hayvancılık gibi geçim faaliyetlerinde kısıtlama olasılığına yönelik endişeler ile Alt Projeden ekonomik fayda sağlanmasına dair beklentiler de bulunmaktadır. Bu hususlar, sosyal kabul açısından risk teşkil etmekte ve Belediyenin adil ve şeffaf bir uygulama sağlamasının önemini vurgulamaktadır.

4.2.2. İşletme Aşaması

4.2.2.1. Çevresel Etkiler ve Riskler

4.2.2.1.1. Atık

İşletme aşamasında oluşacak atıklar ağırlıklı olarak bakım faaliyetlerinden kaynaklanacak olup, ekipman ambalajları gibi ambalaj atıkları ile kullanılmış yağlar, temizlik kimyasalları ve hasar görmüş güneş panelleri gibi potansiyel tehlikeli atıkları içerecektir. Bu tür atıkların güvenli şekilde elle alınması, depolanması ve bertaraf edilmesini sağlamak amacıyla çevre mevzuatına uygun atık yönetimi protokolleri uygulanacaktır. Sahada oluşan atıkların toplanmasında belediye atık yönetimi ve bertaraf yöntemleri kullanılacaktır. Ambalaj gibi geri dönüştürülebilir malzemeler dâhil tehlikesiz atıklar, kaynağında ayrıştırılarak yetkili belediye atık tesislerine uygun bertaraf veya geri dönüşüm amacıyla gönderilecektir. Kullanılmış yağlar ve hasarlı güneş panelleri gibi tehlikeli atıklar ise belirlenmiş alanlarda depolanacak ve yerel çevre standartlarına uygunluğun sağlanması amacıyla lisanslı tehlikeli atık bertaraf firmaları tarafından yönetilecektir.

4.2.2.1.2. Hava Kalitesi, Koku

GES projesi, enerji üretimi sırasında fosil yakıt kullanmadığı için karbondioksit (CO₂), kükürt dioksit (SO₂) veya azot oksitler (NO_x) gibi hava kirleticiler yaymaz. Bu nedenle, işletme aşamasında hava kalitesi üzerinde herhangi bir olumsuz etki beklenmemektedir. Yenilenebilir ve çevre dostu enerji üretim yöntemlerinden biri olan GES projesi, hava kirliliği ve koku açısından oldukça düşük risk taşımaktadır.

4.2.2.1.3. Gürültü

İşletme aşamasında gürültü seviyeleri son derece düşük olacaktır ve esas olarak güneş panelleri ile invertörlerin temizlik veya bakım-onarım çalışmalarından kaynaklanan zaman zaman gerçekleşen faaliyetlerle sınırlı kalacaktır. Oluşacak gürültü ihmal edilebilir düzeydedir ve çevredeki yerleşimlere herhangi bir rahatsızlık vermesi beklenmemektedir.

4.2.2.1.4. Toprak ve Su Kirliliği

İşletme aşamasında toprak ve su kirliliği riski düşüktür, çünkü kimyasal ya da su kullanımı anlamlı seviyede olmayacaktır. Ekipmanlardan (örneğin, trafolar veya invertörler) oluşabilecek olası sızıntılar, düzenli önleyici bakım ve sızıntı kontrol tedbirleri ile yönetilecek; böylece projenin toprak veya su kirliliğine yol açmasının önüne geçilecektir.

4.2.2.1.5. İklim Değişimi

Alt Proje, temiz ve yenilenebilir enerji üreterek iklim değişikliğiyle mücadeleye olumlu katkı sağlayacaktır. Fosil yakıt temelli enerji kaynaklarından kaynaklanan sera gazı emisyonlarını azaltarak bölgenin karbon ayak izinin düşürülmesinde rol oynayacaktır.

4.2.2.1.6. Su Kaynakları

İşletme aşamasında su kullanımı, ağırlıklı olarak belirli aralıklarla gerçekleştirilecek güneş panellerinin temizliği ile sınırlı olacaktır. Yakın çevrede etkilenecek herhangi bir su kaynağı bulunmaması ve su tüketiminin düşük olması nedeniyle, projenin yerel su kaynakları üzerinde herhangi bir önemli etkisi olmayacaktır.

4.2.2.1.7. Biyoçeşitlilik

Alt Projenin işletme aşamasının biyolojik çeşitlilik üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir. Zaman zaman gerçekleştirilecek bakım faaliyetlerinin yaratacağı sınırlı düzeydeki hareketlilik, yerel yaban hayatını veya habitatları tehdit etmeyecektir. Proje alanındaki vejetasyon durumu istikrarlı şekilde korunacak olup ilave bir habitat kaybı öngörülmemektedir.

4.2.2.2. Sosyal Etkiler ve Riskler

4.2.2.2.1. Toplum Sağlığı ve Güvenliği

İşletme aşamasında ortaya çıkabilecek temel iş sağlığı ve güvenliği (İSG) riskleri, rutin bakım ve kontrol faaliyetleriyle ilişkili olacaktır. Çalışanlara, görev tanımlarına uygun mesleki eğitimler de dahil olmak üzere kapsamlı İSG eğitimleri verilecektir; bu eğitimler elektrikli ekipmanların güvenli kullanımı ve yüksekte çalışma gibi konuları içerecektir. Ulusal İSG mevzuatına ve uluslararası standartlara tam uyum sağlanacaktır. Uygun Kişisel Koruyucu Donanımın (KKE) kullanımı her zaman zorunlu olacaktır. Buna ek olarak, düzenli güvenlik denetimleri, acil durum tatbikatları ve tazeleme eğitimleri gerçekleştirilerek mesleki risklerin en aza indirilmesi ve işletme aşaması boyunca güçlü bir güvenlik kültürü oluşturulması hedeflenecektir.

4.2.2.2.2. Çalışma ve İş Koşulları

İşletme aşamasında çalışma koşulları ulusal mevzuata ve uluslararası standartlara uygun olacaktır. İstihdam olanakları bakım ve izleme faaliyetleriyle sınırlı olacak olup, çalışanlara adil ücret ve uygun çalışma koşulları sağlanacaktır. Bu aşamada kayda değer bir işçi akını beklenmemektedir.

4.2.2.2.3. Trafik

İşletme aşamasında trafik etkileri, bakım amaçlı yapılacak seyrek araç hareketleri ile sınırlı olacaktır. Bu durumun yerel trafik akışları ve yol güvenliği üzerinde ihmal edilebilir düzeyde bir etkisinin olması beklenmektedir.

4.2.2.2.4. Kırılgan Gruplar

İşletme aşamasının, toplumdaki kırılgan gruplar üzerinde olumsuz bir etkisinin olması beklenmemektedir; zira proje günlük yaşama minimum düzeyde etki edecek şekilde işletilecektir. Hatta, istikrarlı bir enerji arzı sağlayarak, projeden dolayı olarak kırılgan grupların elektrik erişiminin iyileştirilmesi yoluyla desteklenmesi mümkündür.

4.2.2.2.5. Kültürel Miras

İşletme aşamasında kültürel miras alanları üzerinde herhangi bir ek etki oluşması beklenmemektedir.

4.2.2.2.6. Teknik ve Sosyal Altyapı Hizmetleri

Alt Proje, şebekeye yenilenebilir enerji sağlayarak teknik altyapıya olumlu katkıda bulunacak ve bölgesel enerji talebini destekleyecektir. Uzun vadede, projenin yerel elektrik arzının güvenilirliğini artırması ve bu sayede bölgede yeni altyapı yatırımlarının gelişmesine zemin hazırlaması beklenmektedir.

4.3. İnşaat ÇSYP Matrisi

No	Etki Açıklaması	Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	İlgili Planlar/Prosedürler
ÇSS2 - Çalışma ve İş Koşulları				
1	İSG – Fiziksel Tehlikeler: Elektrik Tehlikeleri Elektrik Çarpması Kıvılcım ve Yangın Riski İletişim ve Güvenlik Sistemlerinin Arızalanması Ekipman Arızası	• İnşaat iş gücü • Çalışanlar • Toplum	<u>Genel Tedbirler</u> • Enerjili tüm elektrikli cihazlar ve hatlar uyarı işaretleri ile işaretlenecektir. • Cihazlar servis veya bakım sırasında kilitlenecek (enerjinin kesilmesi ve kontrol edilen bir kitleme cihazı ile açık bırakılması) ve etiketlenecektir (kilit üzerinde uyarı etiketi bulunacaktır). • Yüksek gerilimli ekipmanların (“elektrik tehlikesi”) ve erişimin kontrollü veya yasak olduğu servis odalarının uygun şekilde etiketlenmesi sağlanacaktır. • Herhangi bir kazı işleminden önce, gömülü tüm elektrik kablolarının doğru şekilde tespit edilmesi ve işaretlenmesi sağlanacaktır. • Elektrik çarpmalarını önlemek için tüm elektrik sistemlerinde kaçak akım koruma röleleri (RCD) kurulacaktır. • Enerji verilmeden önce tüm elektrikli ekipmanların ve panoların uygun şekilde topraklanması sağlanacaktır. • Elektrik bakım çalışmaları sırasında yalıtkan paspaslar ve eldivenler kullanılacaktır. • Uzatma kabloları kullanılacaksa, gerekli akım ve uzunluğa göre seçilecek; geçici kullanım için yalnızca dış mekân tipi kablolar kullanılacaktır. Tüm elektrik kontrol panoları ve şalter panolarının yakınında CO₂ bazlı yangın söndürücüler bulundurulacaktır.switchboards. <u>Saha Tedbirleri</u> • Çalışanlara elektrik tehlikeleri ve güvenlik önlemleri konusunda özel eğitim programları düzenlenmesi sağlanacaktır.	• İSG Yönetim Planı • İSG Eğitim Planı • Güvenlik Eğitimi ve Oryantasyon Programı • Olay Bildirim ve Araştırma Prosedürü • İYP (İşgücü Yönetim Planı) • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı

			• Elektrik kazalarına müdahale için hızlı müdahale ekiplerinin ve acil durum planlarının oluşturulması sağlanacaktır. • Alt Proje sahasında düzenli elektrik güvenliği denetimlerinin yapılması sağlanacaktır. • Çalışanların uygun kişisel koruyucu donanım (KKE) kullanmasını sağlamak amacıyla sürekli denetimler yapılacaktır. • Elektrik kazaları durumunda kullanılmak üzere acil iletişim planlarının geliştirilmesi sağlanacaktır.	
2	İSG – Fiziksel Tehlikeler: Dönen ve Hareketli Ekipmanlar Düşme Riski ve Yaralanma Riski Ekipman Arızası	• İnşaat iş gücü	<u>Genel Tedbirler</u> • Enerjili tüm elektrikli cihazlar ve hatlar uyarı işaretleri ile işaretlenecektir. • Cihazların servis veya bakım sırasında kilitlenmesi (enerjinin kesilmesi ve kontrol edilen bir kilitleme cihazı ile açık bırakılması) ve etiketlenmesi (kilit üzerine uyarı işareti konulması) sağlanacaktır. • Yüksek gerilimli ekipmanların (“elektrik tehlikesi”) ve erişimin kontrollü veya yasak olduğu servis odalarının uygun şekilde etiketlenmesi sağlanacaktır. • Herhangi bir kazı işleminden önce gömülü tüm elektrik kablolarının doğru şekilde tespit edilmesi ve işaretlenmesi sağlanacaktır. • Elektrik sistemlerine kaçak akım röleleri (RCD) kurulacaktır. • Tüm ekipmanların ve dağıtım hatlarının uygun şekilde topraklanması sağlanacaktır. • Uzatma kabloları kullanılacaksa gerekli akım ve uzunluğa göre seçilecek; yalnızca geçici amaçlı ve dış mekân kullanımına uygun kablolar kullanılacaktır. • Yüksek gerilim panoları ve ekipmanları önünde yalıtkan paspaslar bulundurulacaktır. • Elektrik kaynaklı yangınlara müdahale edebilmek için kritik noktalara CO₂ yangın söndürücüler yerleştirilecektir.	• Güvenlik prosedürleri • İSG Eğitimleri • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı

			• Elektriksel, mekanik, döner ve hareketli tüm ekipmanlara ilişkin periyodik bakım, onarım ve kontroller üretici talimatlarına ve İSG standartlarına uygun olarak yapılacaktır. <u>Saha Tedbirleri</u> • Ekipman çalıştırılmadan önce tüm çalışanların güvenlik protokollerine uyması sağlanacak; makine çalıştırma öncesi gerekli kontrol listeleri kullanılacaktır. • Kazıcı, yükleyici vb. ağır makineler için operasyon alanlarının çakışmasını önleyecek şekilde net bir yerleşim planı oluşturulacaktır. • Sahadaki eğimli veya düzensiz zeminlerde makinelerin yalnızca stabilize ve sıkıştırılmış yüzeylerde çalıştırılması sağlanacaktır. • Döner veya hareketli ekipmanlarla ilgili tüm olaylar ve ramak kala durumları sahadaki İSG kayıt defterine işlenecek ve haftalık olarak proje İSG sorumlusuna raporlanacaktır. • Döner makinelerin yakınında, kolay erişilebilir noktalarda acil durdurma butonları bulundurulacaktır.	
3	İSG – Fiziksel Tehlikeler: Kaynak ve Sıcak İşler Yangın Riski Fiziksel Yaralanmalar Duman ve Gaz Maruziyeti Düşme veya Yaralanma Riski	• İnşaat iş gücü	<u>Genel Tedbirler</u> • Kaynak işlemlerinde görev alan veya kaynakçıya yardımcı olan tüm personele kaynakçı gözlüğü ve/veya tam yüz koruyucu gibi uygun göz koruyucuları sağlanacaktır. • Kaynak veya sıcak kesme işlemleri mevcut kaynak istasyonları dışında gerçekleştirilecekse, özel sıcak iş ve yangın önleme tedbirleri ile Standart Operasyon Prosedürleri (SOP’ler) uygulanacaktır. Buna “Sıcak Çalışma İzinleri, hazır bekleyen yangın söndürücüler, yangın nöbetçisi bulundurulması ve kaynak veya sıcak kesme işlemi tamamlandıktan sonra en az bir saat boyunca yangın gözetiminin sürdürülmesi” dahildir. <u>Saha Tedbirleri</u> • Kaynak alanında yangın söndürücüler, su veya köpük tabancaları gibi yangın güvenlik ekipmanlarının kolay erişilebilir şekilde bulundurulması sağlanacak ve bu ekipmanların bulunduğu alanlar açıkça işaretlenecektir.	• Güvenlik prosedürleri • İSG eğitimleri • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı

			- Tüm çalışanların kaynak işlemleri ve sıcak işlerin güvenli yönetimi konusunda eğitilmesi ve bilgilendirilmesi sağlanacaktır. Ayrıca acil durum eylem planları kapsamında tatbikatlar düzenlenecektir. - Kaynak ve sıcak iş gerçekleştiren çalışanların her zaman uygun kişisel koruyucu donanım (KKE) kullanması sağlanacaktır; buna yanmaz iş kıyafetleri, doğru filtreye sahip kaynak maskeleri, eldivenler ve güvenlik botları dahildir.	
4	İSG – Fiziksel Tehlikeler: Endüstriyel Araç Kullanımı ve Şantiye Trafiği Trafik kazası Proje ekipmanının zarar görmesi	İnşaat iş gücü	Genel Tedbirler - Sürücülerin sağlık gözetiminden geçirilmesi sağlanacaktır. - Geçiş üstünlükleri, saha hız limitleri, araç muayene gereklilikleri, işletim kuralları ve prosedürleri (örneğin forkliftlerin çatallarının aşağıda iken kullanılmasının yasaklanması) ile trafik yönü ve düzenine ilişkin kontroller oluşturulacaktır. - Tüm sürücülerin ve ekipman operatörlerinin ulusal mevzuata ve saha gerekliliklerine uygun geçerli sürücü ve operatör belgesine sahip olması sağlanacaktır. Saha Tedbirleri - Şantiye için araç güzergâhlarını, hız limitlerini ve kısıtlı alanları tanımlayan bir trafik yönetim planı hazırlanacak ve uygulanacaktır. Plan tüm çalışanlara iletilecek ve trafik kazası veya acil durumlar için hızlı müdahale prosedürlerinin oluşturulması ve anlaşılması sağlanacaktır. - Şantiye içinde yaya yolları ve güvenli geçiş noktaları belirlenecek ve bu yolların çalışanlar tarafından kullanılması teşvik edilecektir. - Araçların hareket ettiği bölgelerde görüşü engelleyen unsurlar kaldırılacak ve alanın yeterli şekilde aydınlatılması sağlanacaktır.	- Güvenlik prosedürleri - İSG eğitimleri - Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı - İYP (İşgücü Yönetim Planı) - Trafik Yönetim Planı
5	İSG – Fiziksel Tehlikeler: Ergonomi, Tekrarlayan Hareketler, Elle Taşıma ve Kaldırma	İnşaat iş gücü	Genel Tedbirler Mekanik yardımcılarının kullanılması sağlanacak, bu sayede malzeme kaldırma, alet tutma ve çalışma nesnelerini taşıma için gerekli fiziksel	- Güvenlik prosedürleri - İSG eğitimleri - İYP (İşgücü Yönetim Planı)

	Kaldırma Operasyonları İSG Riskleri		güç azaltılacak; belirlenen ağırlık sınırlarını aşan durumlarda birden fazla kişinin birlikte kaldırma yapması sağlanacaktır. • Çalışma süreçleri tekrarlayan veya ergonomik olmayan pozisyonlardan kaçınılacak şekilde düzenlenecek; çalışanlar arasında görev rotasyonu uygulanacaktır. • Çalışma süreçlerine dinlenme ve esneme molaları dâhil edilecek ve iş rotasyonu sağlanacaktır. <u>Saha Tedbirleri</u> • Çalışanların dinlenme ve esneme yapabilmeleri için çalışma alanına yakın uygun bölgeler oluşturulacaktır. • Kullanılan tüm ekipmanların güvenli ve verimli çalışmayı destekleyecek şekilde iyi durumda tutulması sağlanacaktır. • Kaldırma ekipmanlarının (örneğin vinçler, kaldırma aparatları) düzenli bakım ve kontrolleri yapılacak, mekanik arızaların önüne geçilecektir.	• Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
6	İSG – Kimyasal Tehlikeler Kimyasal Maruziyet Yangın ve Patlama Riskleri Çevresel Kirlilik	• İnşaat iş gücü	<u>Genel Tedbirler</u> • Kimyasal tehlikelerin çalışanlara ulusal ve uluslararası gereklilikler ile standartlara (Uluslararası Kimyasal Güvenlik Kartları – ICSC, Malzeme Güvenlik Bilgi Formları – MSDS/SDS vb.) uygun şekilde etiketleme ve işaretleme yoluyla iletilmesi sağlanacaktır. Yazılı bilgilendirme araçlarının çalışanlar ve ilk yardım personeli tarafından kolayca anlaşılabilir bir dilde olması ve erişilebilirliği sağlanacaktır. • Tüm kimyasal maddelerin açık şekilde etiketlenmesi ve ikincil muhafaza sistemi bulunan, havalandırılmalı özel depolama alanlarında bulundurulması sağlanacaktır. • Çalışanlara, mevcut bilgi kaynaklarının (örneğin MSDS/SDS) kullanımı, güvenli çalışma yöntemleri ve KKE'nin doğru kullanımı konusunda eğitim verilmesi sağlanacaktır. <u>Saha Tedbirleri</u>	• Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı •

			• Kimyasal dökülmeler veya kazalar için etkili bir acil durum müdahale planı hazırlanacak ve bu planın uygulanabilirliğini sağlamak amacıyla düzenli tatbikatlar yapılacaktır. • Kullanılan kimyasallara ilişkin atıkların bertarafı için uygun yöntemler belirlenecek ve bu yöntemler uygulanacaktır. • Kimyasallarla çalışırken uygun KKE sağlanacak ve bu ekipmanın kullanımını teşvik eden bir güvenlik kültürü oluşturulacaktır. • Sızıntı kitleri ve emici/ nötralize edici malzemelerin kullanımını içeren bir Kimyasal Dökülme Müdahale Planı hazırlanacak ve uygulanacaktır.	
7	Çalışma Koşulları Genel Çalışma Koşulları Adil olmayan ücretler, uygunsuz çalışma saatleri, izin haklarının kullanılmaması, haksız muameleye karşı koruma sağlanmaması, yetersiz konaklama koşulları.	• İnşaat iş gücü	Genel Tedbirler • Tüm çalışanların yasal haklarının güvence altına alınması ve işveren ile çalışan arasındaki yükümlülüklerin adil sözleşmelerle açık şekilde tanımlanması sağlanacaktır. • Çalışanlara yönelik haftalık toolbox eğitimlerinin uygulanması sağlanacak, bu eğitimlerin İSG Planı ve Çalışma Koşullarını içermesi sağlanacaktır. • Çocuk işçiliği, zorla çalıştırma ve kayıt dışı çalışmanın İYP kapsamında kesin olarak yasaklanması sağlanacaktır. • Çalışanların sendika kurma ve sendikaya katılma haklarının desteklenmesi ve bu süreçte herhangi bir ayrımcılığa uğramamalarının sağlanması güvence altına alınacaktır. • İnşaat çalışanlarına yönelik konaklama tesislerinin ulusal mevzuata ve uluslararası standartlara (Dünya Bankası UFK Performans Standartları) uygun şekilde tasarlanması ve inşa edilmesi sağlanacaktır. Saha Tedbirleri • İşçilere yönelik bir Şikâyet Mekanizması (ŞM), İYP ile uyumlu şekilde uygulanacak ve tüm çalışanların işe giriş oryantasyonu sırasında ŞM hakkında bilgilendirilmesi ve gerektiğinde anonim olarak başvuru yapabilmesi sağlanacaktır.	• Kurumsal İşe Alım Politikası • Çalışan Şikâyet Mekanizması • Güvenli çalışma prosedürleri • Alt yüklenici sözleşme şablonları • Oryantasyon Eğitim Planı • Çalışan kayıtları • İşgücü Yönetim Planı (İYP) • Çalışan Konaklama Yönetim Planı

			• Çalışan konaklama alanlarının ulusal standartlara ve Dünya Bankası rehberliğine uygun olması sağlanacak; bunun için aşağıdaki hususlar sağlanacaktır: ○ Yatakhanelerde yeterli alan, havalandırma ve aydınlatma ○ Yeterli sayıda hijyenik tuvalet, duş ve el yıkama ünitesi ○ Güvenli içme suyu ve atık bertaraf sistemleri ○ Gerekğinde kadın ve erkek çalışanlar için ayrı tesisler • Çalışanların istihdam durumu, ücretleri, çalışma saatleri ve izin haklarına ilişkin kayıtların tutulması ve İşgücü Yönetim Planına uyumun izlenmesi sağlanacaktır.	
8	Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (GBV); çalışanlara yönelik cinsel sömürü ve istismar / cinsel taciz (SEA/SH); toplumsal cinsiyet eşitsizliği	• İnşaat iş gücü • Yakın çevrede yaşayan topluluk üyeleri (özellikle kadınlar ve kırılgan gruplar)	<u>Genel Tedbirler</u> • Yüklenici, Alt Yüklenici ve Kontrollük ekiplerinin yönetim kadrolarına CDŞ/CSİ/CT'nin önlenmesi, müdahale süreçleri ve mağdur odaklı yaklaşım konularında zorunlu işe giriş ve tazeleme eğitimleri verilecektir. • Her türlü taciz, istismar veya ayrımcılığa karşı sıfır tolerans politikası uygulanacak ve proje iş gücü içerisinde bu yaklaşımın benimsenmesi sağlanacaktır. • Tüm çalışanların sahaya mobilizasyondan önce CDŞ/CSİ/CT önleme hükümleri içeren bir Davranış Kuralları (CoC) belgesini imzalaması sağlanacak ve bu belge çalışma alanlarında ve konaklama tesislerinde görünür şekilde sergilenecektir. <u>Saha Tedbirleri</u> • CDŞ/CSİ/CT şikâyetleri için gizli ve mağdur odaklı bir şikâyet mekanizması uygulanacak, anonim bildirim yapılmasına imkân sağlanacak ve başvuruların sağlık, psikososyal ve hukuki destek sunan yetkin hizmet sağlayıcılarına derhâl yönlendirilmesi sağlanacaktır. • Tüm çalışanlara yönelik düzenli farkındalık ve eğitim oturumları gerçekleştirilecek; bu eğitimlerde kabul edilebilir işyeri davranışları, bildirim kanalları ve uygunsuz davranışların disiplin süreçleri ele alınacaktır.	• Etik kurallar ve Davranış Kuralları • Şikâyet mekanizması • CSİ/CT Önleme ve Müdahale Planı

			- Yerel otoritelerle koordinasyon içinde, işçi-toplum etkileşimlerinde CSİ/CT risklerini azaltmaya yönelik topluluk bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir. - Yüklenici ekibi içinde gizlilik, yönlendirme prosedürleri ve olay kayıt süreçleri konusunda eğitimli bir CDŞ/CSİ/CT Odak Noktası görevlendirilecektir.	
ÇSS3 - Kaynak Verimliliği ve Kirlilik Önleme ve Yönetimi				
9	Hava Emisyonları ve Ortam Hava Kalitesi			
	Kazı çalışmaları sırasında oluşan toz emisyonları ile araç ve makinelerden kaynaklanan gaz emisyonları nedeniyle geçici rahatsızlık oluşması.	- İnşaat iş gücü (Çalışanlar) - Topluluklar En yakın yerleşimler (Yaygın, Tokluca Mahalleleri)	Genel Tedbirler - Toz emisyonlarını kontrol altına almak amacıyla stabilize olmayan yollar ve gevşek malzemeler üzerinde su püskürtme gibi toz bastırma tedbirleri uygulanacaktır. Saha Tedbirleri - Proje alanında hava kalitesi standartları yerel ve ulusal mevzuata uygun şekilde sağlanacaktır. - İnşaat çalışmalarında ilgili emisyon standartlarını karşılayan modern ekipman ve araçlar kullanılacaktır. - Hava kalitesiyle ilgili bir şikâyet alınması hâlinde Şikâyet Mekanizması derhâl devreye alınacak, inşaat faaliyetleri gözden geçirilecek ve çalışmalar yeniden başlamadan önce ilave toz bastırma veya hız kontrolü gibi düzeltici tedbirler uygulanacaktır. - Görsel incelemeler yapılacak ve gerekli görülmesi durumunda duyarlı alıcılarda (örneğin Yaygın ve Tokluca mahalleleri) periyodik ortam hava kalitesi ölçümleri gerçekleştirilecektir.	- İnşaat Planı ve Programı - Şikâyet Mekanizması
10	Enerji Tasarrufu			
		Doğal Kaynaklar	Genel Tedbirler	İnşaat Planı ve Programı

			- Projede kullanılan tüm malzeme ve ekipmanların uluslararası enerji verimliliği standartlarına uygun olması sağlanacaktır. Saha Tedbirleri - Güneş panellerinin maksimum güneş ışığı alacak şekilde konumlandırılması sağlanacaktır. - Enerji verimliliği yüksek ekipman ve makinelerin seçilmesi sağlanacaktır.	
11	Atıksu ve Çevre Suyu Kalitesi			
	İnşaat faaliyetleri nedeniyle oluşan atık suların oluşumu ve boşaltımı	Yüzey suyu kaynakları	Genel Tedbirler - Şantiye tesislerinden (tuvaletler, duşlar, mutfak vb.) kaynaklanan evsel nitelikli atık sular sızdırmaz ve sızıntıya karşı dayanıklı fosseptik tanklarında toplanacaktır. Fosseptik tankları düzenli olarak denetlenecek ve yerel belediye veya su idaresi tarafından yetkilendirilmiş lisanslı hizmet sağlayıcılar tarafından periyodik olarak boşaltılacaktır. - Çalışanlara oryantasyon ve toolbox eğitimleri kapsamında uygun atık su yönetimi ve hijyen uygulamaları hakkında eğitim verilecektir. - Aritılmamış atık su veya gri suyun doğrudan çevreye (toprağa veya yüzey sularına) boşaltılması önlenecektir. Saha Tedbirleri - Fosseptik tankı sızıntıyı önlemek amacıyla geçirimsiz bir kaplama ile inşa edilecektir. - Taşma durumunda atık suyun çevre alanlara ulaşmasını engellemek için ikincil muhafaza (set veya bariyer) oluşturulacaktır.	Atık Yönetim Planları
12	Tehlikeli Madde Yönetimi			

	İnşaat faaliyetleri sırasında tehlikeli atık oluşumu	• İnşaat iş gücü • Topluluklar • Flora ve fauna	<u>Genel Tedbirler</u> • Tüm çalışanlara, işyerindeki kimyasal tehlikeleri tanımaları ve bu tehlikelere karşı nasıl önlem alacaklarını bilmeleri için tehlike iletişimi ve güvenlik eğitimleri sağlanacaktır. • Eğitim programları; tehlike tanımlama, güvenli malzeme elleçleme, depolama, etiketleme, kişisel koruyucu donanım (KKE) kullanımı ve acil durum müdahalesi konularını kapsayacaktır. • Tüm kimyasal maddeler, yağmur ve yüzey akışından korunacak şekilde belirlenmiş, açıkça etiketlenmiş ve sızdırmaz kaplarda, geçirimsiz zemin üzerinde depolanacaktır. • Yakıt depolama, boya ve yağlayıcı kullanım gibi tehlikeli madde içeren bakım faaliyetleri; iyi havalandırılan ve dökülme önleyici ekipmanlarla donatılmış alanlarda gerçekleştirilecektir. • Atık Yönetim Planı, yüklenici tarafından mobilizasyon öncesinde hazırlanacak ve İLBANK'a sunularak onaylanacaktır. Planda tüm atık türleri için sorumluluklar, depolama yöntemleri, taşıma ve lisanslı bertaraf prosedürleri yer alacaktır. <u>Saha Tedbirleri</u> • Tehlikeli kimyasalların güvenli şekilde depolanması için özel alanlar oluşturulacak ve bu alanlar ilgili uyarı işaretleriyle işaretlenecektir. • Çalışanların tehlikeli maddeler konusunda spesifik eğitim almasını sağlamak amacıyla özel eğitim modülleri hazırlanacak ve düzenli aralıklarla uygulanacaktır. • Sahada üretilen tüm tehlikeli maddeler ve atıklar için envanter kayıt sistemi oluşturulacak, miktarlar, depolama süreleri ve bertaraf kayıtları düzenli olarak güncellenecektir. • Tehlikeli maddelerle ilgili tüm kaza ve olay raporları kayıt altına alınacak ve gerekli düzeltici faaliyetler belgelenecektir. • Tehlikeli maddelerin elleçlenmesi, taşınması ve bertarafı ile görevli personele özel eğitim sağlanacaktır.	• Atık Yönetim Planı • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
--	---	---	---	---

13	Atık Yönetimi			
	İnşaat faaliyetleri sırasında atık oluşumu	• İnşaat iş gücü • Topluluklar • Flora ve fauna	Genel Tedbirler • Atıkların önlenmesi, azaltılması, yeniden kullanımı, geri kazanımı, geri dönüşümü, bertaraf öncesi işlem ve son aşamada bertarafı esas alan bir atık yönetim hiyerarşisi oluşturulacaktır. • Geçici atık depolama alanlarında atık ayrıştırma ve depolama işlemleri, GIIP ve ilgili mevzuatta belirtilen standartlara uygun şekilde sağlanacaktır. • Yüklenici tarafından saha mobilizasyonundan önce bir Atık Yönetim Planı hazırlanacak ve İLBANK'ın onayına sunulacaktır. • Atıklar kaynağında (organik, geri dönüştürülebilir, inert, tehlikeli) ayrıştırılacak; depolama alanlarının net şekilde işaretli, geçirimsiz ve hava koşullarına karşı korunaklı olması sağlanacaktır. • Tüm atık türlerinin toplanması, taşınması ve bertarafı için lisanslı atık firmalarının görevlendirilmesi sağlanacaktır. Saha Tedbirleri • Geçici atık depolama alanları oluşturulacak ve bu alanlar uygun tabelalarla işaretlenecektir. • Çalışanlara atık yönetimi ve atık ayrıştırma süreçlerine ilişkin özel eğitim programları hazırlanacak ve düzenli aralıklarla uygulanacaktır. • Yerel geri dönüşüm tesisleri ile iş birliği yapılarak geri dönüşüm süreçleri geliştirilecek ve bu süreçler proje faaliyetlerine entegre edilecektir.	• Atık Yönetim Planı
14	Gürültü			
	İnşaattan kaynaklanan gürültü oluşumu	• Yerel topluluk • Proje sahası çevresi	Genel Tedbirler • Gürültünün potansiyel etkileri, daha düşük ses gücüne sahip ekipmanların seçilmesiyle yönetilecektir.	• Paydaş Katılım Planı • Şikâyet Mekanizması

			- Alt proje özelindeki SEP uygulanarak gürültüyle ilgili şikâyetlerin ele alınması, gerekli görülmesi hâlinde düzeltici faaliyetlerin planlanması ve uygulanması sağlanacaktır. - Bu lokasyonda gerçekleştirilecek inşaat faaliyetlerine başlamadan önce ve faaliyetler sırasında PAP'larla istişare edilerek faaliyetlerin kapsamı ve süresi hakkında paydaşlar bilgilendirilecek, inşaat dönemindeki potansiyel etkilerin azaltılması sağlanacaktır. <u>Saha Tedbirleri</u> - Beton karıştırma, ağır ekipman çalışması gibi gürültülü faaliyetler; sabah erken saatler, akşam geç saatler ve gece saatlerinden kaçınılarak, rahatsızlığı en aza indirecek şekilde planlanacaktır. - Yerleşim yerlerinin veya hassas alıcıların 100–200 m mesafe içinde bulunduğu noktalarda geçici gürültü bariyerleri veya akustik perdeler kurulacaktır. - Yüksek gürültü seviyelerine maruz kalan işçiler için OHS düzenlemelerine uygun dinlenme araları ve vardiya döngüleri sağlanacaktır. - Gürültü yönetimi konusunda düzenli toolbox toplantıları ve topluluk bilgilendirme toplantıları yapılacak, şikâyetler ele alınacak ve alınan önlemlerin etkinliği değerlendirilecektir. - İnşaat süresince saha sınırında taşınabilir bir ses seviyesi ölçer ile en az aylık ölçümler yapılacak ve sonuçlar ulusal sınır değerlerle (gündüz 65 dBA, akşam 60 dBA, gece 55 dBA) karşılaştırılacaktır.	
ÇSS4 – Toplum Sağlığı ve Güvenliği				
15	Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ) ve Cinsel Sömürü ve İstismar / Cinsel Taciz (CSİ/CT) ile ilişkili riskler	Topluluklar	<u>Genel Tedbirler</u> Tüm çalışanlara topluluklarla iletişim konusunda etik kurallar ve cinsiyete dayalı şiddet, taciz ve istismarı önlemeye yönelik eğitimler verilecektir.	- Şikâyet Mekanizması - PKP (Paydaş Katılım Planı) - Davranış Kuralları Formu (Code of Conduct)

			- Tüm çalışanların Davranış Kuralları (CoC) belgesini imzalaması ve bu kurallara uyması sağlanacaktır; çalışanlara bu kuralların içeriği ve yaptırımları hakkında bilgilendirme yapılacaktır. - Sahada CDS önleme ve diğer sosyal konulara ilişkin düzenli farkındalık artırma oturumları gerçekleştirilecektir. - Bu kapsamdaki şikayetleri almak için şikâyet mekanizması etkin şekilde uygulanacaktır.	
16	İşgücü Akışı			
	Yerel ekonomi, geçim kaynakları ve istihdam üzerindeki etkiler	Topluluklar	Genel Tedbirler - Yerel istihdamın, alt projenin kapsamı dâhilinde vasıfsız, yarı vasıflı ve vasıflı işçiler için mümkün olduğunca önceliklendirileceği sağlanacaktır. - Toplumlarla düzenli iletişim kurulması ve şikâyet mekanizmasının işletilmesi için PKP'nin uygulanması sağlanacaktır.	- PKP - Şikayet Mekanizması
	Kırılgan ve dezavantajlı bireyler ile gruplar üzerindeki etkiler	Topluluklar	Genel Tedbirler - Alt projenin hassas gruplar açısından önemli bir risk oluşturmamasına rağmen, ilave paydaş katılımı önlemleri uygulanmaya devam edecektir. Alt projeye özgü PKP kapsamında, paydaş katılım faaliyetlerine ulaşım desteği gibi uygulamalar sağlanacaktır. - Etkilenen topluluklardaki hassas gruplara yönelik özel bilgilendirme ve erişim faaliyetleri uygulanacaktır. Bu kapsamda; toplum bilgilendirme toplantıları, yerel kuruluşlarla iş birliği ve hedefe yönelik iletişim stratejileri yürütülecek, böylece bu grupların istihdam fırsatlarından haberdar olması ve bunlara erişebilmesi sağlanacaktır. Örneğin, işitme engelli bireyler için işaret dili tercümesi sağlanacak, görme engelliler için büyük punto gibi erişilebilir formatlarda bilgilendirici broşürler hazırlanacak ve tekerlekli sandalye kullanıcıları için toplantı alanlarına fiziksel erişim temin edilecektir. Ayrıca, toplantılara şahsen katılamayan bireyler için çevrimiçi katılım imkânı sunulacaktır.	- PKP - Şikayet Mekanizması
17	Alt Proje Altyapısının Yapısal Güvenliği			
	Düşme veya ağır ekipmanla temas sonucu	Çalışanlar	Genel Tedbirler	- Güvenlik Prosedürleri - İSG Eğitimleri

	oluşan yaralanmalar		• Projeye ait alanların etrafında, tehlikeli maddelerle ilgili kazalar veya proses hatalarından kaynaklanan büyük tehlikelere karşı halkı korumak ve ayrıca gürültü, koku veya diğer emisyonlara bağlı rahatsızlıkları önlemek amacıyla tampon şeritler veya diğer fiziksel ayırım yöntemleri uygulanacaktır. • Deprem, tsunami, rüzgâr, sel, heyelan ve yangın gibi doğal risklerden kaynaklanabilecek yapı hasarlarını önlemek için yer seçimi ve güvenlik mühendisliği kriterleri projeye entegre edilecektir. Bu doğrultuda, tüm proje yapıları; sismik aktivite, şev stabilitesi, rüzgâr yükleri ve diğer dinamik yükler dahil olmak üzere saha koşullarınca gerekli mühendislik ve tasarım kriterlerine uygun şekilde tasarlanacaktır. • Tehlikeli maddelerin depolanması ve kullanımıyla ilişkili yönetim aksiyonlarını içeren proje-özel bir tehlike analizi hazırlanacaktır. • Tehlikeli madde sızıntılarının ya da kazara gerçekleşen salımların proje sahası dışındaki etkilerini yönetmek amacıyla; patlama ve yangınların kontrol altına alınması, halkın uyarılması, çevrede yaşayanların tahliyesi, güvenlik bölgelerinin oluşturulması ve halka yönelik acil sağlık hizmetlerinin sağlanması gibi tedbirler uygulanacaktır.	• Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
	Yangınlardan kaynaklanan yanıklar ve duman solunması	• Çalışanlar	<u>Genel Tedbirler</u> • Kamuoyunun; tehlikeli maddelerle ilgili kazalar veya proses arızaları gibi büyük tehlikelere, ayrıca gürültü, koku veya diğer emisyonlara ilişkin rahatsızlıklara karşı korunması için proje sahaları çevresinde tampon şeritler veya fiziksel ayırım yöntemleri kullanılacaktır. • Deprem, tsunami, rüzgâr, sel, heyelan ve yangın gibi doğal riskler nedeniyle oluşabilecek yapısal arızaların önlenmesi amacıyla, tüm proje yapılarında yer-özelinde belirlenen risklere uygun mühendislik ve tasarım kriterleri uygulanacaktır. Bu kapsamda yapılar; sismik aktivite, şev duraylılığı, rüzgâr yükleri ve diğer dinamik yüklere göre tasarlanacaktır. • Tehlikeli maddelerin depolanması ve kullanımıyla ilişkili yönetim eylemlerini içerecek şekilde, alt projeye özgü bir tehlike analizi hazırlanacaktır.	• Güvenlik Prosedürleri • İSG Eğitimleri • Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı

			• Patlama ve yangınların kontrol altına alınması, halka uyarı verilmesi, çevredeki bölgelerin tahliye edilmesi, sahada güvenlik bölgelerinin oluşturulması ve halka acil tıbbi hizmet sağlanması gibi önlemler yoluyla, olası dışsal salınımların etkileri yönetilecektir.	
18	Trafik Güvenliği			
	Yol güvenliği Ağır tonajlı araçların oluşturduğu trafik yoğunluğu Tehlikeli maddelerin şantiyeden ilgili noktalara taşınması	• Yerel Topluluklar • Yol Kullanıcıları • Yol Altyapısı •	Genel Tedbirler • Tüm malzeme ve ekipman taşımacılığında görev alan sürücüler için yol güvenliği ve defansif sürüş ilkeleri vurgulanacaktır. • Tüm ağır makine ve kamyon operatörlerinin geçerli sürücü belgesine ve ilgili güvenlik eğitimlerine sahip olmaları sağlanacaktır. • Sürücü yorgunluğunu önlemek ve ulusal çalışma saati düzenlemelerine uyumu sağlamak amacıyla sefer sıklığı ve süresi sınırlandırılacaktır. • Mümkün olduğunda yerleşim içi yolların kullanımı önlenecektir. Yerleşim alanlarından geçiş kaçınılmaz ise hız limitleri (maks. 30 km/sa), uyarı levhaları ve kritik noktalarda işaretçi personel uygulamaya alınacaktır. • Yerel otoriteler ve topluluklar, trafik güzergâhları, inşaat programı ve beklenen trafik yoğunluğu artışları hakkında önceden bilgilendirilecektir. • Tüm proje araçlarının düzenli bakımı yapılacaktır; geri vites ikazları, çalışan ışıklar ve toz/dökülme önleyici yük örtüleri bulundurulacaktır. • Mobilizasyondan önce bir Trafik Yönetim Planı hazırlanacak ve İLBANK’a sunularak onaylanacaktır. Plan; güzergâhlar, sürücü sorumlulukları, kaza müdahale adımları ve toplum güvenliği protokollerini içerecektir. Saha Tedbirleri • Taşıma faaliyetleri, yoğun trafik saatlerinden ve okul giriş-çıkış zamanlarından kaçınacak şekilde planlanacaktır. • Yakıt, yağlayıcı veya kimyasal taşımalarında kullanılmak üzere Tehlikeli Madde Taşımacılığı ve Acil Durum Müdahale Prosedürü hazırlanacak ve uygulanacaktır. Bu kapsam şunları içerecektir:	• Trafik Yönetim Planı • Paydaş Katılım Planı

			• Taşınan maddelerin tehlike tanımlaması ve etiketlenmesi • Araç uygunluk kontrolleri ve bakımı • Acil durum irtibat bilgileri ve döküntü müdahale prosedürleri • Kazayı önleme ve müdahale konusunda sürücü eğitimi • Yerel trafik otoriteleri ve acil durum hizmetleri ile koordinasyonu sağlamak üzere iletişim protokolleri oluşturulacaktır. • Yerleşim alanları ve şantiye girişlerinde geçici trafik işaretleri, işaretçi personel ve hız kontrol önlemleri uygulanacaktır. • Erişim yolları ve taşıma araçları periyodik olarak denetlenecek; hasar, sızıntı veya güvenlik ihlalleri tespit edilerek kayıt altına alınacaktır. • Tüm trafik kazaları ve ramak kala olaylar kayıt altına alınacak ve aylık çevresel-sosyal izleme raporlarında bildirilecektir.	
Arazi Edinimi, Arazi Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar ve Zorunlu Yeniden Yerleşim				
	Alanı ve çevresini otlatma alanı olarak kullanan yerel topluluklar üzerindeki etkiler	• Yerel Topluluklar	Genel Tedbirler • Arazi kullanımından veya erişim kısıtlamalarından etkilenen paydaşlar için bir şikâyet mekanizmasının erişilebilir olması sağlanacaktır. • Saha izleme çalışmalarıyla herhangi bir ekonomik veya fiziksel yerinden edilmenin meydana gelmediği doğrulanacaktır. • Geçim kaynaklarına ilişkin olası endişeleri izlemek için düzenli aralıklarla topluluk istişareleri gerçekleştirilecektir.	• Şikâyet Mekanizması • PKP
19	ÇSS6 - Biyoçeşitliliğin Korunması ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi			
	Biyoçeşitliliğin bozulması	• Flora and fauna	Genel Tedbirler • Nitelikli bir biyolog tarafından, aktif yuvaları, oyukları ve önemli habitatları belirlemek amacıyla inşaat öncesi ekolojik saha çalışması yapılacaktır; gerekli olması hâlinde yaban hayvanları, uzman gözetiminde güvenli bir şekilde yeniden konumlandırılacaktır. • Bitki örtüsünün temizliği en aza indirilecek ve yalnızca tanımlı çalışma alanlarıyla sınırlandırılacaktır; mümkün olan yerlerde proje sınırı boyunca tampon bitki örtüsü korunacaktır. • Çalışmalar tamamlandıktan sonra geçici olarak bozulan alanlar, yerel türlerle yeniden bitkilendirilerek eski hâline getirilecektir.	• Biyoçeşitlilik Eğitimi • İnşaat Planı ve Programı • İnşaat Öncesi Ekolojik Saha Çalışması Raporu • Çevre Sorumlusu tarafından hazırlanacak aylık denetim raporları

			• İnşaat çalışanları tarafından yaban hayatının avlanması, tuzaklanması veya toplanması kesin olarak yasaklanacak; bu konuda farkındalık eğitimi verilecektir. • Yaban hayvanlarının tuzağa düşmesini önlemek amacıyla drenaj kanalları ve çevre çitleri boyunca yaban hayatı geçiş rampaları veya kaçış yapıları kurulacaktır. • Atıklar ve tehlikeli maddeler, biyolojik çeşitliğe zarar verebilecek toprak veya su kirliliğini önleyecek şekilde yönetilecektir. • Restorasyon sonrası bitki örtüsü ve yaban hayatı kullanımını değerlendirmek amacıyla, yılda iki kez olmak üzere bir inşaat sonrası izleme programı uygulanacaktır.	
20	ÇSS8 - Kültürel Miras			
	Kültürel miras üzerindeki etkiler	• Kültürel Miras	<u>Genel Tedbirler</u> • Tespit Prosedürünün zamanında uygulanarak tesadüfi buluntuların doğru şekilde belirlenmesi ve yönetilmesi sağlanacaktır. • Tespit Prosedürünün inşaat sürecindeki toolbox eğitimlerinin bir parçası hâline getirilmesi sağlanacaktır. • Herhangi bir tesadüfi buluntu tespit edilmesi durumunda inşaat çalışmalarının derhâl durdurulması sağlanacaktır. • İlgili Koruma Kurulu veya Müze Müdürlüğünün derhâl bilgilendirilmesi ve alan güvenliğinin Yüklenici tarafından sağlanması gerekecektir. Resmî bildirim alınana kadar inşaat faaliyetlerine devam edilmeyecektir.	• Tesadüfi Buluntu Prosedürü
21	ÇSS10 - Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklaması			
	Yetersiz paydaş katılımı ve inşaat sürecinde gerçekleştirilen halk bilgilendirme toplantılarının eksikliği İnşaat sürecinde projenin sosyal ve çevresel etkilerine ilişkin bilgilerin eksik olması Dil engelleri nedeniyle bilgiye erişimde güçlük	• Topluluklar	<u>Genel Tedbirler</u> • Topluluklarla etkileşim ve iletişim kurulacak, katılım faaliyetleri için uygun zamanlama planlanacaktır. Ayrıca, alt projenin yönetimine ilişkin olarak yetkililer ve topluluklarla düzenli istişareler yapılacaktır. • Belgelerin anlaşılır ve yerel dilde hazırlanması sağlanacaktır. • Periyodik bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi sağlanacaktır. • Açık ve şeffaf bilgilendirme materyallerinin hazırlanması sağlanacaktır. • Etkili şikâyet mekanizmalarının kurulması sağlanacaktır.	• Şikâyet Mekanizması • PKP

	yaşanması Çatışma ortaya çıkma riski			
	Alt Proje alanına ilişkin belirsiz arazi kullanımı ve geçim kaynakları beklentilerinden kaynaklanan topluluk endişeleri ve anlaşmazlıklar	• Yerel topluluklar • Mahalle muhtarları • Otlatma ve arıcılık yapan gruplar • Gayriresmî kullanıcılar	<u>Genel Tedbirler</u> • Projenin amacı, arazi mülkiyeti ve arazi kullanım durumu hakkında, inşaat öncesinde net ve şeffaf bilgi paylaşımı yapılacaktır. • Muhtarlar ve etkilenen sakinlerle arazi kullanım planlarını açıklığa kavuşturmak ve topluluk beklentileri ile endişelerini kayıt altına almak amacıyla istişare toplantıları düzenlenecektir. • Geçim kaynaklarına ilişkin etkiler (örneğin otlatma ve arıcılık alanları) ve projenin yerel topluluklara sağlayabileceği olası faydalar hakkında bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir. • Topluluk üyelerinin endişelerini veya önerilerini iletebilmeleri için geri bildirim mekanizmaları (öneri kutuları, telefon hattı, çevrimiçi form) oluşturulacaktır. • Toplulukta dolaşan yanlış bilgi veya söylentiler, doğrulanmış ve resmî iletişim kanalları (ör. belediye duyuruları) aracılığıyla giderilecektir. <u>Saha Tedbirleri</u> • İstişare katılımcılarını, dile getirilen endişeleri ve Belediye tarafından verilen yanıtları kayıt altına alan bir Paydaş Katılım Kayıt Defteri tutulacaktır. • Toplumdaki genel görüş ve sosyal kabul düzenli olarak izlenecek ve iletişim sıklığı veya içeriği gerektiğinde uyarlanacaktır. • Kadınların, gençlerin ve kırılgan grupların katılım süreçlerine aktif şekilde dâhil edilmesi sağlanacaktır; uygun zamanlama ve erişilebilir mekânlar kullanılacaktır. • İstişare sonuçları ve sonraki adımlar, muhtarlık panoları ve belediye internet sitesi üzerinden kamuya duyurulacaktır.	• Şikayet Mekanizması • PKP

4.4. İşletme ÇSYP Matrisi

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
		ÇSS2 - Çalışma ve İş Koşulları			
1	İSG - Fiziksel Tehlikeler: Elektrik Tehlikeleri Uygun Olmayan Çalışma Koşulları İş Kazaları ve Elektrik Çarpması		Çalışanlar	- İlgili güvenlik prosedürleri uygulanarak elektrik ekipmanlarının montajı sırasında çalışanların elektrik çarpması nedeniyle yaralanma riski önlenecektir. - Elektrik tehlikesi bulunan alanlarda uyarı işaretleri yerleştirilecek ve maruziyeti önlemek için tüm güvenlik önlemleri uygulanacaktır. - Elektrik ekipmanlarında arıza ve tehlikelerin önlenmesi için periyodik kontroller yapılacaktır. - Operasyon personeline elektrik güvenliği, yangın önleme ve acil durum müdahalesi konularında periyodik İSG tazeleme eğitimleri verilecektir. - Denetim kayıtları tutulacak ve tespit edilen uygunsuzluklar için düzeltici faaliyetler uygulanacaktır. - Elektrik işleri sırasında KKE (yalıtkan eldiven, bot, baret, yüz siperi) kullanılacaktır.	- Güvenlik Prosedürleri - İSG Eğitimleri - Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
2	İSG - Fiziksel Tehlikeler: Dönen ve Hareketli Ekipmanlar Kaldırma Operasyonlarına İlişkin İSG Riskleri		Çalışanlar	- Çalışanlara gerekli tüm KKE ve güvenlik ekipmanları sağlanacaktır. - Bakım sırasında uygun kilitleme/etiketleme (LOTO) prosedürleri uygulanacaktır. - Mekanik güvenlik koruyucularının sağlam olması ve düzenli olarak denetlenmesi sağlanacaktır.	- Güvenlik Prosedürleri - İSG Eğitimleri - Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı - İşgücü Yönetim Planı
3	İSG - Fiziksel Tehlikeler: Kaynak ve Sıcak İşler Uygunsuz Çalışma Koşulları İş Kazaları		Çalışanlar	- Çalışanlara, tehlikeleri bildirme sorumlulukları konusunda eğitim verilecektir. - Tutuşturucu kaynaklar kontrol altında tutulacaktır. - Çalışanlara yangınla mücadele tedbirleri konusunda kapsamlı eğitim verilecektir.	- Güvenlik Prosedürleri - İSG Eğitimleri - Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
4	İSG - Fiziksel Tehlikeler: Ergonomi, Tekrarlayan Hareketler, Elle Taşıma ve Kaldırma Kaldırma Operasyonlarına İlişkin İSG Riskleri		Çalışanlar	- Güvenli taşıma tekniklerinin uygulanması sağlanacaktır. - Uygun KKE ve güvenlik ekipmanlarının kullanılması sağlanacaktır.	- KKE kullanımı - İSG eğitimleri - İYP - Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
5	Genel Uygunsuz Çalışma Koşulları		Çalışanlar	- Çocuk işçiliğin, zorla çalıştırmanın ve kayıt dışı çalışmanın İşgücü Yönetim Planı kapsamında tamamen yasaklanması sağlanacaktır. - Çalışanlara ulusal iş kanunu kapsamındaki haklarına ilişkin çalışma saatleri, ücretler, fazla mesai, tazminat ve yan haklar dâhil olmak üzere açık ve anlaşılır, belgelenmiş bilgi sağlanacaktır. Bu bilgilendirme işe başlama aşamasında ve herhangi bir önemli değişiklik olduğunda yapılacaktır. - Çalışanlara yönelik Şikâyet Mekanizması uygulanacaktır. Çalışanlara işe alım sürecinde bu mekanizma hakkında bilgi verilecek ve mekanizmaya kolay erişim sağlanacaktır.	- ÇSYP - Çalışan Şikâyet Mekanizması - Oryantasyon / İşe Başlama Eğitim Planı - Çalışan kayıtları - İYP
6	Cinsiyete dayalı şiddet (CDŞ); çalışanlara yönelik cinsel sömürü ve istismar/cinsel taciz (CSİ/CT); toplumsal cinsiyet eşitsizliği		Çalışanlar	- Tüm çalışanların Davranış Kuralları'nı (CoC) imzalaması ve içerikleri hakkında bilgilendirilmesi sağlanacaktır. - CDŞ ve CSİ/CT ile ilgili şikâyetleri almak ve yönetmek üzere Şikâyet Mekanizması'nın etkin şekilde işletilmesi sağlanacaktır. - İşe başlama sürecinde tüm çalışanlara, işyerinde saygı ve eşitlik, CDŞ ve CSİ/CT farkındalığına yönelik temel eğitimlerin verilmesi sağlanacaktır.	- Davranış Kuralları Formu - Şikâyet Mekanizması
ÇSS3 - Kaynak Verimliliği ve Kirlilik Önleme ve Yönetimi					
7	Hava Emisyonları ve Ortam Hava				

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
	Kalitesi				
	Hava Kirliliği (olası bir yangın veya benzeri durumda havaya salınan gazlarla ilişkili) Toz Oluşumu Koku Emisyonları		Topluluklar Flora ve fauna	• Ekipmanların düzenli olarak kontrol edilmesi ve bakımının yapılarak optimum performans göstermesinin sağlanacaktır. • Acil durum müdahale planlarının, tehlikeli gaz emisyonlarına yönelik önlemleri içermesi sağlanacaktır. • Yangın sırasında zararlı gaz emisyonlarını azaltmak amacıyla mümkün olan yerlerde yangına dayanıklı malzemelerin kullanılması sağlanacaktır.	• Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı
8	Enerji Tasarrufu				
	Enerji verimsizliği		Topluluklar Flora ve fauna	• ÇSP projesinin tüm aşamalarında (örneğin inverterler, trafolar) enerji verimli teknolojilerin uygulanması sağlanacaktır. • Enerji tüketiminin düzensizlikleri tespit etmek ve gidermek amacıyla düzenli olarak izlenmesi sağlanacaktır. • Projeye bağlı yardımcı sistemlerde (örneğin aydınlatma) yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi sağlanacaktır.	
9	Atıksu ve Çevre Suyu Kalitesi				
	Atık su oluşumu		Topluluklar Flora ve fauna	• Fosseptik tanklarının taşma ve kirlenme risklerini önlemek amacıyla düzenli olarak bakımının yapılması ve boşaltılması sağlanacaktır.	
	Su kullanımı		Topluluklar Flora ve fauna	• Paneller temizlenirken su israfını önlemek amacıyla suyun verimli kullanılması sağlanacaktır. • Güneş paneli temizliği, çok az miktarda su kullanan lastik bıçaklı su püskürtücüler ile yapılacak olup, su tasarrufu sağlayan silme yöntemi uygulanacaktır.	
10	Tehlikeli Madde Yönetimi				

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
	Tehlikeli Maddeler		Topluluklar Operasyon İşgücü Flora ve fauna	• Depolanacak malzemelerin türleri, miktarları ve özellikleri belgelenecektir. • Tehlikeli ve toksik maddelerin güvenli bir şekilde depolanabilmesi için donanımlı ve özel bir depolama alanı oluşturulacak ve kullanılacaktır. • Tehlikeli maddelerin taşınması, sızıntı veya yayılımını önlemek amacıyla uygun kaplar, tanklar ve ikincil sızdırmazlık sistemleri (bunding) kullanılacaktır. • Tehlikeli maddelerin uygun şekilde bertarafı veya geri dönüşümü, lisanslı tesisler aracılığıyla gerçekleştirilecektir.	• Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı • Atık Yönetim Planı
11	Atık Yönetimi				
	Atık Üretimi (Genel)		Topluluklar Flora ve fauna	• Geçici bir Atık Depolama Alanı, saha personeli tarafından oluşturulan atıkları depolamak için sahada kurulacaktır. Atıklar türlerine göre (örneğin evsel, ambalaj, tehlikeli) ayrılarak depolanacaktır. • Evsel atıklar belirlenmiş çöp kutularında toplanacak ve Atık Yönetimi Yönetmeliği'ne uygun olarak belediye düzenli depolama sahasına taşınacaktır. • Ambalaj atıkları dâhil geri dönüştürülebilir atıklar toplanacak ve yağıştan korunmuş belirlenmiş alanlarda geçici olarak depolanacaktır. Bu atıklar, Ambalaj Atıkları Kontrolü Yönetmeliği kapsamında lisanslı geri dönüşüm firmaları tarafından yönetilecektir. • Atık piller, akümülatörler, lastikler, tıbbi atıklar ve kişisel hijyen ürünlerinden kaynaklanan atıklar ilgili mevzuata uygun olarak ayrı şekilde toplanacak, depolanacak ve yönetilecektir. • Tüm atıklar, Türk Çevre Mevzuatı'na uygun şekilde toplanacak, ayrıştırılacak, etiketlenecek ve sahada depolanacaktır.	
	Diğer atıklar		Topluluklar Flora ve fauna	• Hasarlı paneller için geri kazanılabilir malzemelerin geri dönüştürülmesini ve düzenli depolama sahasına giden atık	• Atık Yönetim Planı

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
				miktarının azaltılmasını sağlamak amacıyla bir geri dönüşüm programı uygulanacaktır. • İnverterler, piller vb. kaynaklanan elektronik atıkların sorumlu bir şekilde bertaraf edilmesini sağlamak için e-atık geri dönüşüm tesisleriyle anlaşmalar yapılacaktır. • Güneş panellerindeki kurşun içeren bileşenler ve inverterlerden kaynaklanan elektronik atıklar gibi tehlikeli malzemelerin depolama koşulları, açıkça işaretlenmiş özel bir depolama alanı belirlenerek yönetilecektir. • Kurşun içeren bileşenler ve elektronik atıklar, uygun tehlike sembolleri ve kullanım talimatları ile etiketlenmiş, sağlam ve sızdırmaz kaplarda depolanacaktır. • Kullanılacak araç ve makinelerin bakımları—yağ değişimi, akü değişimi gibi işlemler dahil—alt proje alanı dışında, yetkili servis sağlayıcılar tarafından gerçekleştirilecektir. • Atık piller ve akümülatörler, ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde ayrı toplanacak, depolanacak ve yönetilecektir.	
ÇSS4 – Toplum Sağlığı ve Güvenliği					
	Güneş panellerinden kaynaklanan parlama, özellikle görüşü azaltması veya rahatsızlık vermesi durumunda sürücüler, yayalar ve yakın çevrede yaşayan kişiler için bir güvenlik riski oluşturabilir.		Topluluklar	• Parlama etkisinin periyodik olarak izlenmesi, topluluk geri bildirimlerine dayanarak gerçekleştirilecek ve gerekirse ayarlamalar yapılacaktır.	• Şikâyet Mekanizması

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
	Yerel ekonomi, geçim kaynakları ve istihdam üzerindeki etkiler	•	Topluluklar	• Mevcut yollar, yerel hayvancılık yapanların otlak alanlarına erişimlerinin kısıtlanmamasını sağlayacak şekilde iyileştirilecektir. • Topluluklarla düzenli iletişim kurulması ve şikâyet mekanizmasının işletilmesi amacıyla PKP uygulanacaktır.	• Şikâyet Mekanizması
	Savunmasız ve dezavantajlı bireyler ve gruplar üzerindeki etkiler	•	Topluluklar	• İşe alım politikası; ayrımcılıktan uzak işe alım uygulamalarını, kırılgan grupların ihtiyaçlarına uygun eğitim programlarını ve iş gücüne katılımlarını kolaylaştırmak amacıyla ulaşım veya çocuk bakım hizmetleri gibi destekleyici uygulamaların hayata geçirilmesini içerecektir. • Toplulukların ihtiyaçlarına göre—örneğin yolların ve altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi gibi—olumlu katkı sağlamak amacıyla Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) faaliyetleri tasarlanacak ve uygulanacaktır.	• Şikâyet Mekanizması • PKP
12	Cinsiyete dayalı şiddet (CDS); çalışanlara yönelik cinsel sömürü ve istismar/cinsel taciz (CSİ/CT); toplumsal cinsiyet eşitsizliği	•	Topluluklar	• Etik kurallar ve davranış kuralları, işyerinde cinsiyete dayalı şiddet, taciz, istismar vb. durumların önlenmesi amacıyla tüm çalışanlara sağlanacaktır. • Çalışanların davranış kurallarını imzalamaları ve bu kurallara uymaları sağlanacaktır. • GBV'nin önlenmesi ve diğer sosyal konular hakkında düzenli farkındalık artırma oturumları sahada gerçekleştirilecektir. • Bu konudaki her türlü şikâyeti almak için şikâyet mekanizması uygulanacaktır.	• Şikâyet Mekanizması • Davranış Kuralları Formu (CoC)
ÇSS6 - Biyoçeşitliliğin Korunması ve Canlı Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi					
13	Biyoçeşitliliğin bozulması		Flora ve fauna	• Saha endüstriyel bir bölgede bulunduğundan özel bir biyolojik çeşitlilik tedbiri gerekmemektedir; ancak peyzaj amaçlı kullanılan herhangi bir bitki örtüsü erozyonu önlemek ve alanın görünümünü iyileştirmek için düzenli olarak bakıma tabi tutulacaktır. • Alan etrafındaki çitler güvenliği sağlamak ve yetkisiz erişimi önlemek amacıyla korunacaktır. Saha endüstriyel bölgede yer aldığından yaban hayatı dostu çit uygulamalarına gerek duyulmayacaktır.	Biyoçeşitlilik Eğitimi
ÇSS10 - Paydaş Katılımı ve Bilgi Açıklaması					

No	Etki Açıklaması		Etkilenen	Önerilen Azaltım Tedbiri	Uygulama Planları
14	Paydaş katılım faaliyetlerinin ve kamuoyu istişaresinin yetersiz olması.		Topluluklar	Topluluklarla etkileşim ve iletişim kurulacaktır ve katılım faaliyetleri için uygun zamanlama planlanacaktır. Ayrıca, proje yönetimine ilişkin olarak yetkililer ve topluluklarla düzenli istişareler gerçekleştirilecektir.	• Şikâyet Mekanizması PKP

4.5. İzleme ve Raporlama

Alt kredi sahibi, Alt Proje'nin Ç&S performansına ilişkin iç izleme faaliyetlerini yürütecek ve alt finansman sözleşmesi gerekliliklerine uygun olarak İLBANK'a Periyodik İzleme Raporları sunacaktır. İlgili izleme dönemine ilişkin raporlarda aşağıdaki bilgiler yer alacaktır:

- Alt Proje'ye ilişkin güncel bilgiler ve uygulama sürecindeki ilerleme (örneğin, inşaatın durumu, Alt Proje zaman çizelgesi vb.).
- Yasal gerekliliklere uyum durumu (örneğin, Alt Proje izin süreçleri, ulusal otoritelerce yapılan denetimlerin durumu ve sonuçları, varsa verilen cezalar vb.).
- Uluslararası Finans Kurulu (UFK) standartlarının (örn. Dünya Bankası ÇSS'leri) gerekliliklerinin nasıl karşılandığına ilişkin belgeler (Alt Proje düzeyindeki Çevresel ve Sosyal Eylem Planlarına – ÇSEP'lere uyum durumu).
- Kaza ve olay raporları ile istatistikleri.
- Alt Proje düzeyindeki mevcut Ç&S organizasyonu ve kapasitesi (kapasite geliştirme ve eğitim bilgileri dahil).
- Alt Proje kapsamında yürütülen paydaş katılım faaliyetleri ve şikâyet yönetimi ilerlemeleri.
- Belirlenen Ç&S uygunsuzluklarına dair kayıtlar ve Alt Proje düzeyinde Düzeltici Eylem Planının uygulanma durumu (uygunsuzluk olması hâlinde).

Bu prosedürün kilit performans göstergeleri (KPG'ler) Alt Proje izleme aşaması kapsamında izlenecek, doğrulanacak ve değerlendirilecektir. Alt Projenin hem inşaat hem de işletme aşamalarına ilişkin KPG'ler Tablo 18'de sunulmaktadır.

Tablo 18: Alt Projenin İnşaat ve İşletme Aşamaları için Temel Performans Göstergeleri

Gözlem Odağı	KPG
Dokümantasyon	
ÇSYP Projesine özel planlar geliştirilecek ve uygulamaya konulacaktır..	Alt projenin ÇSYP'sine tam uyum
Hava Kalitesi	
Hava kalitesi olayları	Bildirilen hava kalitesiyle ilgili olayların sayısında azaltım ve sürekli iyileşme olması
Hava kalitesi standartlarına uyumsuzluk	Yılda sıfır şikâyet
Toplum şikâyetleri	Hava kalitesiyle ilgili toplumsal şikâyetlerin sayısında azaltım ve sürekli iyileşme olması
Hız limitinin ihlali	Hız limitine ilişkin bildirilen ihlallerin sayısında azaltım ve sürekli iyileşme olması
Gürültü	
Gürültü ve titreşimle ilgili olaylar	Raporlanan gürültü ve titreşimle ilgili olayların en aza indirilmesi ve sürekli iyileştirilmesi

Gözlem Odağı	KPG
Proje standartlarına uyumsuzluk	Yılda sıfır Uygunsuzluk Raporu (NCR)
Gürültüyle ilgili toplumsal şikâyet sayısı	Yılda sıfır şikâyet
Toplumsal şikâyetler	Gürültüyle ilgili topluluk şikâyetlerinin en aza indirilmesi ve sürekli iyileştirilmesi
Su/Atık Su	
Dökülme olayı	Raporlanan su kalitesiyle ilgili olayların sayısında azaltım ve sürekli iyileşme sağlanması
Alt Proje standartlarına uygunsuzluk	Yılda sıfır Uygunsuzluk Bildirimi (NCR)
Atıksu toplama sistemi	Yılda sıfır şikâyet
Topluluk/özel kuyuların yeraltı suyu seviyeleri	Önemli olumsuz etkinin olmaması
Su kalitesi analizleri	Alt Proje'nin etkilediği veya yakınındaki yüzey ve yeraltı suyunda ulusal ve uluslararası su kalite standartlarının karşılanması
Sel olayları	Altyapı hasarının ve yükler/insanlar için zararın olmaması
Şebekedeki atıksu ve su kaybı kayıtları	Sürdürülebilir düzeyde düşük atıksu ve su kaybı kayıtlarının sağlanması
Atık	
Atık Oluşumu	Üretilen toplam atığın en aza indirilmesi
Atık Bertarafı	Tehlikeli atığın toplam atığa oranının azaltılması (kontaminasyon + oluşum kaynaklı)
Toprak Kalitesi	
Dökülme olayı	Raporlanan toprak kalitesiyle ilgili olayların sayısında azaltım ve sürekli iyileşme
Alt Proje standartlarına uygunsuzluk	Yılda sıfır Uygunsuzluk Bildirimi (NCR)
Toprak kalitesi kazaları	Yılda sıfır kaza
Toprakla ilgili topluluk şikâyetlerinin sayısı	Yılda sıfır şikâyet
Trafik	
Trafik ve Ulaşım Yönetim Planı'nda belirlenen azaltım tedbirlerine karşı tespit edilen uygunsuzluk sayısı	Azalan sayıda / bildirilen uygunsuzluk sayısında sürekli iyileşme
Hız sınırını aşan veya güvensiz araç kullandığı tespit edilen sürücü sayısı	Yılda sıfır aşım
Yaralanma ve ölümle sonuçlanan trafik kazası sayısı	Yılda sıfır kaza
Yük veya yakıt dökülmesi gibi saçılmaların meydana geldiği trafik kazası sayısı	Yılda sıfır şikâyet
Sağlık, Güvenlik ve Çevre	
Planlanan SGÇ denetimlerinin gerçekleştirilme yüzdesi	>90
SGÇ toplantılarına katılım yüzdesi	>90
Uygunsuzlukların (NCR) kapatılma yüzdesi	100
Güvenli gözlem bildirimleri	100%
Güvensiz gözlem bildirimleri	100%
Ramak kaza olay bildirimleri	100%
Olay bildirim sayısı	100%

Gözlem Odağı	KPG
Kaza bildirim sayısı	100%
Kayıp gün sayısı	100%
Toolbox toplantılarına katılım yüzdesi	>90
Risk değerlendirmesi uygunluk yüzdesi	>90
Yasal gerekliliklere uygunluk yüzdesi	100%
Planlanan denetim sonuçları	>85
Eğitim matrisine göre gerçekleştirilen SGÇ eğitimleri	>90
Matrise göre eğitimlerin %90'ından fazlasının tamamlanması	>90
Planlanan eğitimlere katılım yüzdesi	>90
Bireysel yönetici ve saha amirlerinin SGÇ programına katılımı	>90
İş ve Çalışma Koşulları	
Hedef zaman dilimi içerisinde halledilen işçi şikâyetlerinin sayısı	İş kanunları ve yönetmeliklerine %100 uyum Hedef süre içinde sıfır çözümsüz sağlık ve güvenlik olayı Gerekli KKE'nin %100 erişilebilir olması %90 veya üzeri işçi memnuniyeti
Toplum Sağlığı ve Güvenliği	
Bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıklar ile yaralanmaların sayısı	Yılda 1.000 kişi başına düşen bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalık ile yaralanma oranlarında olumsuz eğilim olmaması / anlamlı bir artış görülmemesi
Yerel topluluklardan gelen topluluk sağlığı, güvenliği ve emniyeti şikâyetlerinin (ŞM sisteminde kayıtlı) sayısı	Şikâyet sayısında azalma / sürekli iyileşme
Topluluk sağlığı ve güvenliği ile ilgili raporlanan olayların sayısı	Yılda sıfır olay
Hava kalitesi veya gürültü ile ilgili raporlanan olayların sayısı	Yılda sıfır olay
İnşaat faaliyetlerinin trafik ve yalar için oluşturduğu doğrudan ve dolaylı tehditlerin düzeyi	Hız limitini aşan veya güvensiz araç kullanan sürücü sayısının sıfır olması
Şantiye Alanına Erişim – Güvenlik Çiti / Koruma Bandı Durumu	Sıfır kaza kaynaklı yaralanma ve ölüm
Eğitimler	
Eğitim kayıtları	ÇSYP ve PKP dokümanları ile ilgili eğitimler verilmesi Tüm çalışanlara (ŞM, CDŞ, CSİ/CT dahil) eğitimlerin sağlanması. Planlanan eğitim oturumlarının %100'ünün gerçekleştirilmesi. Katılımcı memnuniyet oranının %80 veya üzerinde olması Varsa, tamamlamayan katılımcı sayısının sıfır olması.
Beyan	
Şikâyet kayıtları Bilgilendirme toplantısı katılımcı kayıtları ÇSYP, PKP, ŞM'nin proje web sitesinde iki dilde (İngilizce ve Türkçe) yayımlanması	Tüm şikâyetler belirlenen süre içinde çözüme kavuşturulması. ÇSYP, proje özelinde CSİ ve ŞM hazırlanacak ve proje web sitesinde yayımlanması.
Kırılğan Gruplar	
Olaylar, Şikâyetler, Toolbox konuşmaları ve eğitimleri, Bilgilendirme/açıklama	Tüm şikâyetler belirlenen süre içinde çözüme kavuşturulması. Kırılğan gruplara yeterli bilgi sağlanması.
Şikâyet Mekanizması	
Şikâyet Kayıtları, ŞM Açıklamaları	Tüm şikâyetler belirlenen süre içinde çözüme kavuşturulacaktır

Gözlem Odağı	KPG
	ŞM, Doğrudan Etkilenen Kişilere ve paydaşlara duyurulacaktır ŞM'nın, Alt Proje web sitesinde yayımlanması
Kültürel Miras	
Tesadüfi Bulgu Varlığı	Sıfır Şikayet Kaydı

Tablo 19: İnşaat Aşaması Çevresel ve Sosyal İzleme Tablosu

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
İşgücü	• İstihdam kayıtları • Oryantasyon Eğitim Planı • Konaklama koşulları	Proje ofisi (saha) Şantiye alanı Konaklama alanı ve odalar	• Doküman incelemesi • Görsel gözlemler • Çalışanlarla görüşmeler	Aylık	Türk İş Kanunu No. 4857; Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu No. 6331; ILO Temel Sözleşmeleri; UFK/EBRD İşçi Konaklama Standartları	Sultangazi Municipality Supervision Consultant Contractor	İş kanunları ve yönetmeliklerine %100 uyum İşbaşı ve iş sağlığı güvenliği eğitimlerinin %100 tamamlanma oranı Çalışan memnuniyet oranı %90 veya üzeri Uluslararası konaklama standartlarına %100 uyum Gerekli KKE (kişisel koruyucu donanım) temininde %100 erişilebilirlik	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
	• İşçi ŞM	Proje Ofisi Şantiye Alanı Konaklama Alanı	• Şikâyet kayıtları • Çalışanlarla yapılan görüşmeler	Günlük	Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu No. 6331; UFK PS2 – İşçi ve Çalışma Koşulları	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Zero unresolved health and safety incidents within the target timeframe 90% or higher satisfaction rate with grievance resolution process	Alt proje bütçesine dahil
Çalışma Koşulları • Genel İSG Riskleri • Kaldırma riskleri • Elektrik Çarpması Riskleri • Yangın riskleri • Manuel taşıma riskleri	• KKE Kullanımı • İSG Eğitimleri	Proje Ofisi Şantiye Alanı	• Güvenlik prosedürleri için belge incelemesi • Alınan önlemlerin yerinde olduğunu kontrol etmek için görsel gözlemler • Kaza kayıtları • Şikâyet kayıtları	Günlük	6331 Sayılı Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu; AB İş Sağlığı ve Güvenliği Çerçeve Direktifi; ILO Sözleşmesi 155; UFK ÇSG Kılavuzları (Genel)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Planlanan ÇSG Denetimlerinin %'si ÇSG toplantılarına katılım %'si Uyumsuzluk Raporlarının (NCR) kapatılma %'si Güvenli ve güvensiz gözlemlerin raporlanması Toolbox eğitimlerine katılım %'si Risk Değerlendirmesi uyum %'si Yasal Gerekliliklere uyum %'si	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
							Planlanan denetimlerin sonuçları ÇSG eğitimlerinin eğitim matrisine göre uygulanması	
Atık Yönetimi - Atık Depolama Alanı - Atık yönetimi uygulamaları	- Yeterli depolama koşulları - Sızıntılar	Atık depolama alanı	Görsel gözlemler Atık kayıtları	Günlük gözlemler Aylık kayıt kontrolü	Türk Atık Yönetimi Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Atık Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Çöp kutularının aşırı doldurulmaması Depolanan atık miktarı Toplanan atık miktarı	Alt proje bütçesine dahil
Toprağın petrol ve kimyasalların dökülmesi ve sızmasına karşı korunması	- Topraktaki yağ lekeleri - Topraktaki kimyasal dökülmeler - Tehlikeli/zehirli maddeler ve atıkların depolama alanı koşulları - Yağmur suyu yönetim sistemi	Alt Proje sahasındaki malzeme depolama yerleri ve atık depolama alanı Otopark alanı	Görsel gözlemler	Günlük	Türkiye Toprak Kirliliği Kontrolü ve Kirlenmiş Sahalar Yönetmeliği; IFC ÇSG Kılavuzları (Tehlikeli Madde Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Bildirilen kaza ve dökülme ve sızıntı olaylarının sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
İnşaat faaliyetleri ve araç trafiğinden kaynaklanan toz	• Toz ve emisyonlardan kaynaklanan rahatsızlık şikayetleri	Sub-project Site	• Şikayet durumunda ölçüm Azaltma önlemleri için görsel gözlemler	Şikayet Durumunda Günlük	Türk Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetim Yönetmeliği; DSÖ Hava Kalitesi Kılavuzları; UFK ÇSG Kılavuzları (Hava Emisyonları ve Ortam Hava Kalitesi)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Alınan şikayet sayısı Çözülen şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Atık su kirliliği	• Atık Su	Foseptik tankları	• Atık su kayıtlarının tutulması (lağım vakum aracı taşıma fişi ile)	Günlük	Türkiye Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Atıksu ve Ortam Suyu Kalitesi)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Sızıntı olmaması Aşırı dolum olmaması (Foseptik tankı doluluk oranının %90'ı geçmemesi) Düzenli bakım (Tüm ekipman ve tankların aylık bakım kayıtlarının tutulması, %100 tamamlanması) Koku olmaması	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
Şantiye makinelerinden gelen gürültü	• Şantiye makinelerinden kaynaklanan gürültüye gelen rahatsızlık şikayetleri	Alt Proje Sahası	• Şikayet Kayıtları	Günlük	Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Hakkında Türk Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Gürültü Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Alınan şikayet sayısı Çözülen şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Tehlikeli maddeler	• Etiketleme • Saklama koşulları	• Tehlikeli madde depolama alanı • Tehlikeli atık depolama alanı	• Azaltma önlemleri için görsel gözlemler	Günlük	Türkiye Atık Yönetimi ve Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Tehlikeli Maddeler)	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Bildirilen dökülme ve sızıntı sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
Topluluk yolları Trafik riskleri	- Hükûmet makamlarından onaylar - Trafik yönetim planı - Yollarda oluşabilecek hasarlar - Acil Durum Müdahale Planı	- Şantiye ofisi - Taşıma güzergahları boyunca - Şikâyet kayıtları	- Şikâyet kayıtlarının incelenmesi - Görsel gözlemler - Etkilenim alanındaki muhtar ile görüşmeler	Günlük	Türk Karayolları Trafik Kanunu; UFK ÇSG Kılavuzları (Trafik Güvenliği); Dünya Bankası Yol Güvenliği Kılavuzları	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Olay/kaza sayısı Alınan şikâyet sayısı Çözülen şikâyet sayısı Yollarda sıfır hasar	Alt proje bütçesine dahil
Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ), Cinsel Sömürü, İstismar/Cinsel Taciz (CSİ/CT) ile ilgili riskler	- Konaklama koşulları - Etik kurallar ve halkla iletişim eğitimi - Çalışanların davranış kuralları - Şikâyet mekanizması	- Etki Alanı Mahalleleri - Şantiye Alanı	- Şikâyet kayıtlarının incelenmesi - Davranış Kuralları - GBV ve SEA/SH konularını içeren Eğitim Planı - Görsel gözlemler - Etkilenim alanındaki Muhtarlarla görüşmeler	Günlük	UFK PS2 ve PS4; Dünya Bankası CDŞ / CSİ/CT İyi Uygulama Notu (2018); ILO Sözleşmesi 190	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Bildirilen olay sayısı Çözülen olay sayısı Şikâyet sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
Kırılgan ve dezavantajlı bireyler ve gruplar	- İşe alım politikası - Kurumsal Sosyal Sorumluluk	- Şantiye alanı - Yakındaki yerleşim yerleri	- İstihdam kayıtları - Görsel gözlemler - Etkilenim alanındaki Muhtarlarla görüşmeler	Aylık	Türk İş Hukuku (ayrımcılık yasağı); UFK PS1 ve PS2	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Alınan şikayet sayısı Çözülen şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Biyoçeşitliliğin bozulması	- Yakın çevredeki hayvan leşleri - Bitki örtüsü - Memeli faaliyetlerinin izlerini (yuva, delik vb.) tespit etmek için takip çalışmaları	Alt proje alanı ve çevresi	Yuva ve inlerin girişleri, izler, dışkılar ve memeli aktivitesinin diğer belirtileri gibi belirtileri belirlemek için şantiyenin sistematik görsel incelemelerinin yürüterek görsel gözlemler.	İki haftada bir	Türkiye Biyoçeşitlilik Stratejisi; UFK PS6 – Biyoçeşitliliğin Korunması; Bern Sözleşmesi	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Proje sahası çevresinde gözlemlenen memeli türlerinin sayısı ve çeşitliliği Tespit edilen ve tanımlanan yuva/yuva sayısı İnşaat faaliyetlerinin memeli yaşam	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesinde Dahil/Dahil Değil)
							alanlarını bozduğu bildirilen olay sayısı	
Kültürel Miras	Tesadüfi Bulgular Presdürü	Şantiye Alanı Ofisi	Belge incelemesi	Duruma göre	Türkiye Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (No. 2863); UFK PS8 – Kültürel Miras	Sultangazi Belediyesi Denetim Danışmanı Yüklenici	Tesadüfi buluntu ve kayıt sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Tablo 20: İşletme Aşaması Çevresel ve Sosyal İzleme Tablosu

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
İş Gücü	- İstihdam kayıtları - Oryantasyon Eğitim Planı - Çalışan Şikâyet Mekanizması	Alt Proje şantiye ofisi	- Belge incelemesi - Görsel gözlemler - Şikâyet kayıtları - Çalışanlarla yapılan görüşmeler	Aylık	Türk İş Kanunu No. 4857; Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu No. 6331; ILO Temel Sözleşmeleri; UFK /EBRD İşçi Konaklama Standartları	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikâyet sayısı Çözülen şikâyet sayısı Bildirilen uyumsuzluk olmaması	Alt proje bütçesine dahil
Genel Çalışma Koşulları - Genel İSG Riskleri - Kaldırma riskleri - Elektrik çarpması riskleri - Yangın riskleri - Elle taşıma riskleri	- KKE kullanımı - İSG Eğitimleri	Alt Proje şantiye ofisi	- Güvenlik prosedürleri için belge incelemesi, - Görsel gözlemler, önlemlerin yerinde olup olmadığını kontrol etmek için - Kaza kayıtları - Şikâyet kayıtları	. Aylık	6331 Sayılı Türk İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu; AB İş Sağlığı ve Güvenliği Çerçeve Direktifi; ILO Sözleşmesi 155; UFK ÇSG Kılavuzları (Genel)	Sultangazi Belediyesi	Planlanan İSG denetimlerinin yüzdesi İSG toplantılarına katılım yüzdesi Uyumsuzluk Raporlarının (NCR) kapatma yüzdesi	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
							Güvenli ve güvensiz gözlemlerin raporlanması Kaza eşiği olaylarının raporlanması Toolbox eğitimlerine katılım yüzdesi Risk Değerlendirmesi uyum yüzdesi Hukuki gerekliliklere uyum yüzdesi Planlanan denetimlerin sonuçları Eğitim matrisine göre gerçekleştirile	

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
							n İSG eğitimleri	
Atık Yönetimi Atık Depolama Alanı Atık yönetimi uygulamaları	- Yeterli depolama koşulları - Sızıntılar	Atık depolama alanı	Görsel gözlemler Atık kayıtları	Aylık Kayıt Kontrolü Gerektiğinde	Türk Atık Yönetimi Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Atık Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi	Çöp kutularının aşırı doldurulmaması Depolanan atık miktarı Toplanan atık miktarı	Alt proje bütçesine dahil
Toprağın petrol ve kimyasalların dökülmesi ve sızmasına karşı korunması	- Topraktaki yağ lekeleri - Topraktaki kimyasal dökülmeler - Tehlikeli/zararlı maddeler ve atıkların depolama alanı koşulları - Yağmur suyu yönetim sistemi	Alt Proje sahasındaki malzeme depolama yerleri ve atık depolama alanı Otopark alanı	Görsel gözlemler	Gerektiğinde	Türkiye Toprak Kirliliği Kontrolü ve Kirlenmiş Sahalar Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Tehlikeli Madde Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi	Bildirilen kaza, dökülme ve sızıntı olaylarının sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Araç trafiğinden	Toz ve emisyonlardan kaynaklanan	Alt Proje alanı	Şikayet kayıtları Azaltma önlemleri için	Gerektiğinde	Türk Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetim Yönetmeliği; DSÖ Hava Kalitesi	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
kaynaklanan toz	rahatsızlık şikayetleri		görsel gözlemler		Kılavuzları; UFK ÇSG Kılavuzları (Hava Emisyonları ve Ortam Hava Kalitesi)		Çözülen şikayet sayısı	
Atık su kirliliği	• Atık su	Foseptik tankları	• Atık su kayıtlarının tutulması (lağım vakum aracı taşıma fişi ile)	Gerektiğinde	Türkiye Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Atıksu ve Ortam Suyu Kalitesi)	Sultangazi Belediyesi	Sızıntı olmaması Taşma olmaması Düzenli bakım yapılması Koku olmaması	Alt proje bütçesine dahil
Şantiye makinelerinde n gelen gürültü	• Şantiye makinelerinden kaynaklanan gürültüden kaynaklanan rahatsızlık şikayetleri	Alt Proje alanı	• Şikayet kayıtları • Azaltma önlemleri için görsel gözlemler	Gerektiğinde	Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Hakkında Türk Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Gürültü Yönetimi)	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikayet sayısı Çözülen şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
Tehlikeli maddeler	- Etiketleme - Saklama Koşulları	- Hazardous material storage area - Hazardous waste storage area	Azaltma önlemleri için görsel gözlemler	Gerektiğinde	Türkiye Tehlikeli Kimyasallar ve Atık Yönetimi Yönetmeliği; UFK ÇSG Kılavuzları (Tehlikeli Maddeler)	Sultangazi Belediyesi	Bildirilen dökülme ve sızıntı sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Topluluk yolları Trafik riskleri	- Devlet makamlarından alınan onaylar - Trafik yönetim planı - Acil Durum Müdahale Planı	- Proje ofisi (saha) - Taşıma güzergahları boyunca - Halkın şikâyet kayıtları	- Şikâyet kayıtlarının incelenmesi - Görsel gözlemler - Etkilenim alanındaki muhtarlarla görüşmeler	Gerektiğinde	Türk Karayolları Trafik Kanunu; UFK ÇSG Kılavuzları (Trafik Güvenliği); Dünya Bankası Yol Güvenliği Kılavuzları	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikâyet sayısı Çözülen şikâyet sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Cinsiyete Dayalı Şiddet (CDŞ), Cinsel Sömürü, İstismar/Cinsel Taciz (CSİ/CT) ile ilgili riskler	- Etik kurallar ve halkla iletişim eğitimi - Çalışanların davranış kuralları - GBV farkındalığı - Şikâyet mekanizması	- Sosyal etki bölgesindeki mahalleler ve çevreleri - Şantiye Alanı	- Şikâyet kayıtlarının incelenmesi - Davranış Kuralları - CDŞ ve CSİ/CT'yi içeren eğitim planı - Görsel gözlemler - Etkilenim alanındaki	Gerektiğinde	UFK PS2 ve PS4; Dünya Bankası CDŞ / CSİ/CT İyi Uygulama Notu (2018); ILO Sözleşmesi 190	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikâyet sayısı Çözülen şikâyet sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
			muhtarlarla görüşmeler					
Kırılgan ve dezavantajlı bireyler ve gruplar	- İşe alım politikası - Kurumsal Sosyal Sorumluluk	Yakındaki yerleşim yerleri	- Çalışma kayıtları - Görsel gözlemler - Etkilenim alanı muhtarlarıyla yapılan görüşmeler	Gerektiğinde	Türk İş Hukuku (ayrımcılık yasağı); UFK PS1 ve PS2	Sultangazi Belediyesi	Alınan şikayet sayısı Çözülen şikayet sayısı	Alt proje bütçesine dahil
Biyoçeşitliliğin bozulması	- Yakın çevredeki hayvan ölümleri - Bitki örtüsü - Oyuk, yuva ve diğer memeli faaliyetlerini tespit etmek için yapılan takip gözlemleri	Alt proje alanı ve çevresi	Sistematik saha görsel denetimleri yapılarak, oyuk girişleri, izler, dışkılar ve diğer memeli faaliyetlerine ait işaretler gibi oyuk ve yuva belirtilerinin tespit edilmesi.	Altı ayda bir	Türkiye Biyoçeşitlilik Stratejisi; UFK PS6 – Biyoçeşitliliğin Korunması; Bern Sözleşmesi	Sultangazi Belediyesi	Proje sahası çevresinde gözlemlenen memeli türlerinin sayısı ve çeşitliliği Tespit edilen ve tanımlanan yuva/yuva sayısı	Alt proje bütçesine dahil

Konu	İzlenecek Parametre	İzleme Konumu	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Referans / Eşik Değer (varsa)	İzleme Sorumluluğu	Anahtar Performans Göstergeleri (KPG'ler)	Maliyet (Alt Proje Bütçesine Dahil/Dahil Değil)
							Operasyon faaliyetlerinin memeli yaşam alanlarını bozduğu bildirilen olay sayısı	

4.6. İlişkili Planlar ve Prosedürler Listesi

Yüklenici/Yükleniciler tarafından hazırlanması gereken Çevresel ve Sosyal Yönetim planları ve prosedürleri Tablo 21’de listelenmiştir.

Tablo 21: Uygulanacak Plan ve Prosedürler

Yönetim Planı veya Prosedürü	İlgili Alt Proje Aşaması (Sadece İnşaat, Sadece İşletme, Hem İnşaat Hem de İşletme Aşaması)
Atık Yönetim Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
Paydaş Katılım Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
İş Gücü Yönetim Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
İnşaat Planı ve Takvimi	Sadece İnşaat
İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Yönetim Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
Trafik Yönetim Planı	İnşaat ve İşletme aşamaları
Olası Buluntu Prosedürü	Sadece İnşaat
Davranış Kuralları, CDŞ & CSİ/CT, Şikâyet Mekanizması, ÇSG ve DB Gereklilikleri ile ilgili oryantasyon	İnşaat ve İşletme aşamaları

Planlar/prosedürler herhangi bir büyük değişiklikte ve/veya en az 6 ayda bir gözden geçirilecek ve revize edilecektir.

4.7. Değişiklik Yönetimi

Alt borçlu, alt projenin önemli değişikliklerini (alt borç alan ve/veya yüklenici faaliyetlerinden kaynaklanan değişiklikler dahil) İLBANK’a İLBANK Değişiklik Bildirim Formu şablonunu kullanarak (Ek I) bildirecektir. Bu tür değişiklikler şunları içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir:

- İdari/organizasyonel yapı değişiklikleri, karar alma seviyesinde
- Çevresel, sosyal ve/veya İSG personeline yapılan değişiklikler
- Alt proje uygulamasını etkileyen mevzuat değişiklikleri (ör. yeni izin süreçleri)
- Tasarım değişiklikleri (ör. alt proje tanımında veya saha kullanım alanında yapılan değişiklikler, yeni geçici veya kalıcı tesisler/saha içi veya saha dışı, çalışan sayısında değişiklikler, saha içi/saha dışı konaklama düzenlemelerinde değişiklikler)
- Takvim/süre değişiklikleri

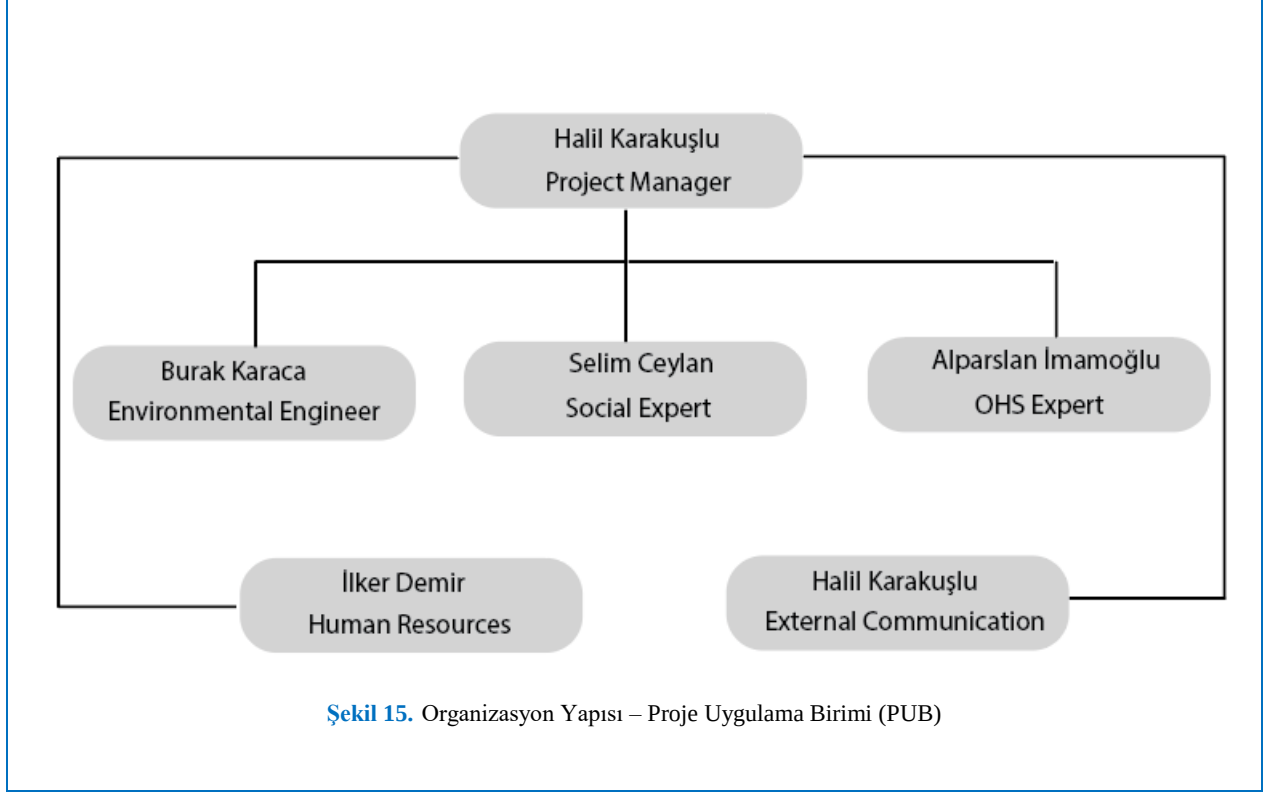
- Çevresel ve sosyal konularla ilgili değişiklikler (ör. yeni biyoçeşitlilik alanları veya kültürel miras unsurlarının tespiti, ek yerleşim ihtiyacı vb.)

Alt proje kapsamında yüklenici veya inşaat denetim danışmanları değişiklikleri, (i) Ç&S taahhütlerinin ve Ç&S rollerinin yeni yüklenici veya denetim danışmanlık firmasına açıklanmasını ve (ii) Ç&S eğitimlerinin yeni yüklenici veya denetim danışmanlık firması personeline yeniden düzenlenmesini ve verilmesini gerektirir.

5. KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİM

5.1. Kurumsal Kapasite

Alt Borçlu tarafından kurulacak olan PUB'un organizasyon yapısı Şekil 15'te sunulmaktadır. PUB, İLBANK'ın memnuniyetine uygun nitelikli personele ve kaynaklara sahip olacaktır.

Alt borçlu, alt finansman sözleşmesi süresince nitelikli personelin atanmasını ve görevde bulunmasını sağlayarak Proje Uygulama Birimi'ni (PUB) sürdürecektir.

Alt borçlu PUB'daki Ç&S ekibi, Alt Proje Ç&S risk ve etkilerinin yönetimi ve izlenmesini destekleyecek ve ÇSYP ile diğer ilgili Ç&S belgelerine tam uyumu sağlayacak minimum aşağıdaki personeli içerecektir:

- **Çevresel Uzman(lar):** Çevresel ve Sosyal Değerlendirme (ÇSD) raporlarında belirtilen çevresel risk ve etkileri ele almak için, örneğin Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED), Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) vb.
- **Sosyal Uzman / Şikâyet Mekanizması (ŞM) Sorumlusu:** ÇSD raporlarında belirtilen sosyal risk ve etkileri, arazi edinimi ve işgücü konularını, paydaş katılımı ve şikâyetlerin çözümünü kapsayacak şekilde ele almak için.
- **İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Uzmanı)** ÇSD raporlarında belirtilen İSG risk ve etkilerini ele almak için.

Gerekli personel kendi organizasyon yapısında bulunmuyorsa, Alt borçlu dışarıdan destek/danışmanlık hizmeti alacaktır.

Yükleniciler

Alt borçlu, sözleşme süresince atanan yüklenicilerin nitelikli personel ve kaynaklara sahip bir organizasyon yapısı kurmasını ve sürdürmesini şart koşacaktır.

Bu, yüklenici organizasyonu altında aşağıdaki personelin atanmasıyla gerçekleştirilecektir:

- Çevresel Uzman(lar)
- Sosyal Uzman(lar), aynı zamanda ŞM Sorumlusu olarak görev yapacak
- İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Uzmanı(lar)

Gerekli personel kendi organizasyon yapısında bulunmuyorsa, yükleniciler üçüncü taraf destek/danışmanlık hizmeti alacaktır.

5.2. Roller ve Sorumluluklar

Alt borçlunun ve diğer kilit tarafların rolleri ve Çevresel ve Sosyal sorumlulukları Tablo 22’de açıklanmıştır.

Tablo 22: ESMP Uygulamasıyla İlişkili Kilit Tarafların Roller ve Çevre ve Sosyal Sorumlulukları

Taraf	Rol	Kilit Sorumluluklar
Alt Borçlu		
Sultangazi Belediyesi	Alt Borçlu Yönetimi	• Alt borçlu, İLBANK’ın tatminini sağlayacak şekilde Alt Proje’nin Ç&S performansından nihai sorumluluğa sahip olacak ve alt finansman sözleşmesi süresi boyunca Alt Proje yüklenicilerinin performansını izleyecektir. • Alt borçlu, alt finansman sözleşmelerinin imzalanmasının ardından Ç&S araçlarının uygulanmasını denetlemek ve ilerlemeyi izlemek için operasyonel ve idari görevleri yerine getirecek bir Proje Uygulama Birimi (PUB) kuracaktır; PUB altında görev yapacak çevresel, sosyal ve İSG personelinin işe alınması için kaynak tahsis edecektir. • ÇSYP, PKP ve İLBANK tarafından talep edilen diğer Ç&S yönetim planları ve prosedürlerinin, İLBANK ile mutabık kalınan süreler içinde hazırlanmasını ve alt borçlunun kendi kaynaklarından veya Alt Proje kredisi aracılığıyla yeterli mali ve insan kaynağı tahsis edilmesini ve uygulanmasını sağlayacaktır. • Alt borçlu, İLBANK temsilcileri ile işbirliği yaparak ÇSEP ve diğer Ç&S taahhütleri üzerinde görüşerek alt finansman sözleşmelerine dahil edilmesini sağlayacaktır (gerekli durumlarda BM Ç&S ekibinin desteği ile). • İLBANK’ın ÇSSS gerekliliklerinin, inşaat denetim danışmanı ile işbirliği içinde hazırlanacak ilgili yüklenici ihale ve sözleşme belgelerine dahil edilmesini sağlayacaktır. • Alt Proje ile ilgili herhangi bir çalışma faaliyeti sağlık, güvenlik veya çevre açısından acil tehlike oluştuyorsa durdurma yetkisini kullanacak ve bu yetkiyi elinde tutacaktır. • Alt Proje’nin Ç&S performansını izlemek ve İLBANK’a alt finansman sözleşmesi koşullarına uygun olarak IFI standartlarında raporlama yapmak için kaynak tahsis edecektir. • İLBANK ve danışmanlarının izleme ziyaretleri ve denetimlerini kolaylaştıracaktır. • Herhangi bir önemli Ç&S olayı veya kazası durumunda İLBANK BM – Ç&S Ekiplerini maksimum 24 saat içinde bilgilendirecek; denetim danışmanları ve/veya yüklenicilerden bu tür olay ve kazaları derhal rapor etmelerini sözleşmesel olarak talep edecektir (İLBANK tarafından belirlenen süre çerçevesinde) (Ek F). • Önemli kazalar veya olaylar için, olay/kaza tarihinden itibaren 15 gün içinde detaylı bir Ç&S Olay İnceleme Formu hazırlayacak ve GIIP’lere uygun olarak yapılacak Kök Neden Analizi (KNA) ile birlikte İLBANK’a sunacaktır (Ç&S Denetim, İzleme ve

Taraf	Rol	Kilit Sorumluluklar
		Raporlama Prosedüründe sunulan şablona uygun). İnceleme, Kök Neden Analizi (KNA) ile desteklenecektir (Ek G).
	Ç&S Takımı - Çevre personeli - Sosyal personel - İSG personeli	- İLBANK tarafından yürütülecek ESMS Eğitim Prosedürü kapsamında düzenlenecek eğitimlere katılım sağlanacaktır. - İLBANK tarafından talep edilen yüksek ve önemli riskli Alt Projeler için ve sınırlı Ç&S kapasitesine sahip orta riskli Alt Projelerde, nitelikli bağımsız uzmanlar tarafından tatmin edici ÇSYP, PKP ve gerekirse diğer Ç&S değerlendirme dokümanlarının hazırlanması ve İLBANK’a onay ve kredi karar süreci için sunulması sağlanacaktır; bağımsız üçüncü taraf uzmanların (ör. dış Ç&S danışmanlık şirketleri, bireysel danışmanlar) görevlendirilmesi koordine edilecektir. - İLBANK’ın ÇSYS çerçevesinde Ç&S durum tespiti yapabilmesi için gerekli yeterli bilgi ve belgeler sağlanacaktır (ör. alt-borçlu anketi ve İLBANK tarafından E&S Tarama ve Risk Sınıflandırması ile ESDD prosedürlerine uygun olarak talep edilecek destekleyici belgeler). - Alt-borçlu yönetimi, ÇSEP ve diğer Ç&S yükümlülüklerinin İLBANK ile alt-finance sözleşmelerine dahil edilmesi sürecinde inceleme ve değerlendirme konusunda gerekli destek sağlanacaktır. - Alt Proje operasyonlarının (saha içindeki yüklenici faaliyetleri dahil) ulusal mevzuata ve alt-finance sözleşmelerinde, ÇSEP ve Alt Proje özel Ç&S dokümanlarında yer alan İLBANK tarafından talep edilen Ç&S gerekliliklerine uygunluğu sağlanacaktır (ÇSYP, PKP ve diğer Ç&S yönetim planları ve prosedürleri dahil). - Alt Proje Ç&S performansı izlenecek ve alt-finance sözleşmesi koşullarına uygun olarak İLBANK’a uluslararası finans kuruluşu (UFK) standartlarında raporlama yapılacaktır. - Ç&S uyumsuzluk durumlarında, İLBANK Genel Müdürlüğü ve Bölge Müdürlüğü Ç&S ekipleri ile koordineli olarak makul zaman çerçevelerinde düzeltici eylemler uygulanacaktır. - Gerekli ve uygun olduğu durumlarda, izleme verilerinin toplanması ve periyodik izleme raporlarının hazırlanması veya katkı sağlanması için inşaat denetim danışmanları, yükleniciler ve/veya dış Ç&S danışmanları koordine edilecektir. - İLBANK temsilcilerinin (bireysel danışmanlar dahil) Alt Proje tesislerine ve kayıtlarına erişimi sağlanacaktır.
İnşaat Denetim Danışmanları	Yönetim ve Ç&S personeli	Alt borçlular adına aşağıdaki görevler yerine getirilecektir: - Alt borçlular tarafından İLBANK ÇSYS Eğitim Prosedürü gereklilikleri doğrultusunda düzenlenecek eğitim oturumlarına katılım sağlanacaktır. - Saha içinde yüklenicilerin inşaat çalışmalarını denetlemek, yükleniciler tarafından Alt Proje’ye özgü Ç&S gerekliliklerinin ÇSYP, PKP ve İLBANK tarafından talep edilen diğer Ç&S yönetim planları ve prosedürleri dahil) günlük olarak uygulanmasını sağlamak. - Alt borçlu ile İLBANK arasındaki alt finansman sözleşmelerinde belirlenen Ç&S gerekliliklerinin uygulanabilmesi için yeterli Ç&S kapasitesinin temin edilmesini sağlamak. - İnşaat yüklenicileri tarafından hazırlanan Ç&S yönetim belgelerinin denetlenmesi ve gözden geçirilmesi konusunda alt borçlulara destek verilecek ve belgeler tamamlandıktan sonra alt borçlulara sunulacaktır. - İnşaat yüklenicileri tarafından hazırlanan aylık öz izleme raporlarının, Ç&S sorunları ve/veya uyumsuzlukların erken tespiti amacıyla gözden geçirilmesi ve tamamlandıktan sonra belediyelere/belediye hizmetlerine sunulması sağlanacaktır. - Saha içinde tespit edilen Ç&S uyumsuzluklarının belirlenmesi ve inşaat yüklenicilerinin, tanımlanmış ve üzerinde anlaşılmış zaman dilimleri içinde düzeltici tedbirler almasını sağlamak. - Alt borçluların talebi doğrultusunda, İLBANK’a sunulacak periyodik Ç&S izleme raporlarının hazırlanmasında destek sağlanacaktır; bu raporlar İLBANK Ç&S Denetim, İzleme ve Raporlama Prosedürü’ne uygun olarak hazırlanacaktır. - Alt proje ile ilgili faaliyetlerde meydana gelen herhangi önemli Ç&S olay veya kazanın alt borçluya 24 saat içinde bildirilmesi sağlanacaktır.
İnşaat Müteahhiti	Yönetim ve Ç&S personeli	- İnşaat sözleşmelerinde belirlenen Ç&S gerekliliklerinin uygulanabilmesi için yeterli Ç&S kapasitesinin temin edilmesi sağlanacaktır. - Alt borçlular tarafından İLBANK ÇSYS Eğitim Prosedürü gereklilikleri doğrultusunda düzenlenecek eğitim oturumlarına katılım sağlanacaktır. - İnşaat çalışmalarına başlamadan önce, inşaat sözleşmelerinde talep edilen şekilde Alt Proje’ye özgü Ç&S yönetim planları ve prosedürleri hazırlanacaktır. - Ulusal mevzuat gerekliliklerine uyulacak ve Alt borçlular ile İLBANK arasında imzalanmış alt finansman sözleşmelerinde ve inşaat sözleşmelerinde belirtilen Ç&S gereklilikleri uygulanacaktır.

Taraf	Rol	Kilit Sorumluluklar
		• Periyodik (ÇSEP tarafından belirlenen sıklıklara uygun) Ç&S öz izleme raporları, inşaat denetim danışmanları aracılığıyla belediyelere/belediye hizmetlerine sunulacaktır; rapor formatı İLBANK tarafından sağlanan format doğrultusunda olacaktır. • Aylık iş sağlığı ve güvenliği (İSG) formları doldurulacak ve inşaat denetim danışmanları tarafından incelenecektir. • Alt borçlunun inşaat denetim danışmanı gözetiminde, Ç&S uyumsuzlukları tespit edilirse düzeltici tedbirler uygulanacaktır. • Alt Proje ile ilgili faaliyetlerde meydana gelen herhangi önemli Ç&S olay veya kazalar, alt borçluya derhal bildirilecektir (İLBANK tarafından en geç 24 saat içinde bildirilecek zaman aralığı belirlenecektir).

5.3. Kapasite Geliştirme ve Eğitim

Alt borçlu personeli (İLBANK tarafından eğitilmiş) yüklenicilere Ç&S eğitimleri verecektir. Eğitim içerikleri Tablo 23’de özetlenmiştir. Alt borçlu, bu modüller doğrultusunda gerçekleştirilecek özel eğitimleri belirleyecek ve çalışmalar başlamadan önce İLBANK’a sunacaktır.

Alt borçlu, alt proje uygulamasına dahil olan yüklenicilerin varsa alt yüklenicilere de Ç&S eğitim programlarının genişletilmesini sağlayacaktır.

Tablo 23: Yüklenici Personelinin Eğitimi için Eğitim Bileşenleri

Modül	Eğitim Adı	Eğitim Süresi	Ana Eğitim İçeriği
Modül 1	İLBANK Ç&S Gereklikleri	1 saat	İLBANK Ç&S gerekliliklerinin genel görünümü: ○ İLBANK Ç&S Politikası (insan hakları, işçi hakları ve çalışma koşulları, topluluk sağlığı, güvenliği ve refahı, kültürel miras, cinsiyet eşitliği vb. konularda rehber ilkeler dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) ○ Dış İletişim (paydaş katılımı, şikâyet yönetimi vb. dahil) ○ İzleme, Değerlendirme ve Raporlama ○ İşçi Yönetimi, Yüklenici Yönetimi ○ İLBANK Davranış Kuralları
Modül 2	Alt proje düzeyinde, sözleşme koşullarına göre yükleniciler için Ç&S Gereklikleri	3 saat	- Alt proje özel gereklilikleri: ○ Ç&S taahhütleri, alt kredi sözleşmelerine dahil edilmiştir ○ Alt proje Ç&S Eylem Planı (ESAP) gereklilikleri ○ Alt proje düzeyinde Ç&S değerlendirme ve yönetim dokümantasyonu (ESMP, SEP ve diğer ilgili Ç&S yönetim planları ve prosedürleri dahil) ○ Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Planı, acil müdahale personeli için düzenli tatbikatlar dahil eğitim programı ○ Özel eğitimler (örneğin, alt projede araç veya filo kullanımı söz konusu ise sürücü eğitimi, güvenlik personelinin güç kullanımı ve gerektiğinde silah kullanımı eğitimi, çalışanlara ve etkilenen topluluklara uygun davranış eğitimi vb.) - İşçi Yönetim Planlarının hazırlanması ve uygulanması.

6. UYGULAMA PROGRAMI VE MALİYET TAHMİNLERİ

6.1. Uygulama Programı

İnşaat ve işletme aşaması faaliyetlerinin süreleri aşağıdaki Tablo'da listelenmiştir.

Tablo 1. Faaliyetlerin Süresi

Aşama	Açıklamalar/Notlar
İnşaat Süresi (saha mobilizasyonundan geçici kabul aşamasına kadar)	12 ay
Garanti Süresi	12 ay / 1 yıl
İşletme Süresi	30 yıl

6.2. Maliyet Tahminleri

Tahmini ÇSYP uygulama maliyetlerinin miktarına ilişkin ayrıntılı bilgi aşağıdaki Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24: ÇSYP Uygulama Maaliyeti

Bileşen	Tahmini Maliyet (₺)
İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Gözlem Eğitimi	90000
Paydaş Katılım Faaliyetleri	90000
Malzemeler ve Kaynaklar	45000
İzleme ve Raporlama	22000
Acil Durum Fonu	22000
Toplam	269000

Ekler

Ek A – ÇSYP’yi Hazırlayan veya Katkıda Bulunan Kişi/Kurum Listesi

Ek B – Mevcut İzin Belgeleri

Ek B.1 – Alt Proje ÇED Kararı

Ek B.2 - ENH Güzergâhının Geçtiği Parselin Tahsis Yazısı

Ek B.3 - Malatya Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün Arazi Sınıfı Tespiti ve ÇED Süreci Görüşü

Ek B.4 – Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün ÇED Süreci Resmî Görüşü

Ek B.5 – Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü ÇED Süreci Görüşü

Ek B.6 – Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı Kurumsal Görüşü (ÇED Süreci için)

Ek B.7 – Malatya Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ÇED Süreci Belgeleri

Ek B.8 - FIRAT ile Bağlantı Anlaşması

Ek B.9 - İmar Planı

Ek B.10 - Karayolları Genel Müdürlüğü 8. Bölge Müdürlüğü Resmî Yazısı

Ek B.11 - ENH Güzergâhına Ait KMZ Belgesi

Ek Annex DB.12- Alt Projenin Genel Yerleşim Planı **İmar Planı**

Ek C – Tapu Belgesi

Ek C1 - Milli Emlak Genel Müdürlüğü Tarafından Verilen Tahsis Uzatma Kararı

Annex D- Parseldeki Gayriresmî Kullanıcılar

Annex E- Proje Parseli İçindeki Yetkisiz Kullanıcılarla İlgili Taahhütname

Ek F – Ulusal Mevzuat ve Uluslararası Standartlar Özeti Tablosu

Ek G – Saha Fotoğrafları

Ek H – Ç&S Olay Bildirim Formu Şablonu

Ek I – Ç&S Olay Soruşturma Formu Şablonu

Ek J – Rastlantısal Buluntu Prosedürü

Ek K – Değişiklik Bildirim Formu

Ek L - Halkın Katılım Toplantısı Tutanağı

Annex A – ÇSYP’yi Hazırlayan veya Katkıda Bulunan Kişi/Kurum Listesi

Kişinin/ Kurumun Adı	şirket/ Kurum	Meslek/ Uzmanlık
Abdulhamit Turgut Bağdat	Ardea Proje & Danışmanlık	Enerji Uzmanı
Didar Güngör	Ardea Proje & Danışmanlık	Sosyal Uzman
Burak Tuncer	Ardea Proje & Danışmanlık	şehir Plancısı
Burcu Kalkan	Ardea Proje & Danışmanlık	evre Mühendisi
Arslan Mehmet	Ardea Proje & Danışmanlık	Finans Uzmanı

Annex B – Mevcut İzin Belgeleri

B.1 Alt Proje ÇED Kararı

TASNİF DIŞI

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-48331039-220.01-13397696

27.08.2025

Konu : Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92
MWm / 10,92 MWp 14,99 Ha) Projesi ÇED
Olumlu Kararı

DAĞITIM YERLERİNE

Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada, 1 Parsel sınırları içerisinde, Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm / 10,92 MWp- 14,99 Ha) projesi ile ilgili olarak Bakanlığımıza Çevrimiçi ÇED süreci Yönetim Sisteminden sunulan ÇED Raporu, İnceleme Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe/10,92 MWm/10,92 MWp-14,99 Ha) projesi hakkında 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin 14. maddesi gereğince Bakanlığımızca "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" Kararı verilmiş olup, Malatya Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından kararın halka duyurulması gerekmektedir.

Söz konusu projeye ait Nihai ÇED Raporu ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yürürlüğe giren yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uyulması, mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması, projede yapılacak Yönetmeliğe tabi değişikliklerin de Bakanlığımıza veya Malatya Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) 'ne iletilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu projeye ait Nihai ÇED Raporu ve eklerinde belirtilen hususlar/taahhütler ile ilgili olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında Bakanlığımızca ve Malatya Valiliği'nce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) İzleme ve Denetim faaliyetleri gerçekleştirilmekte olup, ilgili kurum/kuruluşların da kendi mevzuatı kapsamında izin işlemleri ile izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirme sorumluluğu bulunmaktadır. Bunun yanı sıra İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyesi kurum/kuruluş görüşlerindeki hususlara/taahhütlere aykırı işlem yapıldığının ilgili kurumca Bakanlığımıza veya Malatya Valiliği'ne (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) bildirilmesine müteakip 2872 sayılı Çevre Kanununa göre de ayrıca işlem tesis edilecektir.

Bununla birlikte, bahse konu proje ile ilgili olarak proje sahibi tarafından, 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinin 18. Maddesi 4. Fıkrasında yer alan hüküm kapsamında, ÇED Olumlu Karar tarihinden itibaren 3'er (üç) aylık periyotlarda yatırımın; inşaat öncesine ve inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren Proje İlerleme Raporu'nun Bakanlığımıza sunulması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Eyyüp KARAHAN
Bakan a.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.
Doğrulama Kodu: CF85F849-1BE8-4543-81FD-8C945E7C7DC0
Mustafa Kemal Mahallesi 2082. Caddesi No:52 Çankaya / Ankara
Telefon No: (0312) 410 10 00 Faks:(0312) 419 21 92
KEP Adresi : çevresel@cevresehirclikbakanligi.gov.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Bilgi için: Murat AKDAĞ
İnşaat Yüksek Mühendisi

TASNİF DIŞI

1/2

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

ÇED OLUMLU BELGESİ

29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 14. maddesi gereğince; "GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ (9,9 MWe / 10,92 MWm / 10,92 MWp 14,99 Ha)" projesi hakkında "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı verilmiştir.

Eyyüp KARAHAN
Bakan a.
Çevresel Etki Değerlendirmesi
İzin ve Denetim Genel Müdürü

Karar Tarihi : 27.08.2025
Karar No : 8559
Proje Sahibi : SULTANGAZİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Proje Yeri : Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada, 1 Parsel
Kapasite: GES (10,92 MWm -9,9 MWe)
KAPSAM: EK-1

B.2 ENH Güzergâhının Geçtiği Parselin Tahsis Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.08.2025-E.60902

T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Elazığ Orman Bölge Müdürlüğü
Malatya Orman İşletme Müdürlüğü

Sayı : E-15390090-299-16523488

07.08.2025

Konu : Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi 121 ada
1 parsel (Kurum Görüşü)

SULTANGAZİ BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
(Emlak ve İstimlak Müdürlüğü)

İlgi : Emlak ve İstimlak Müdürlüğünün 30.07.2025 tarihli ve 59483843-756.01.01.01-E.58378 sayılı yazısı.

Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi ile ilgili yazınıza esas; kurum görüşümüz sorulmakta olup;

İşletme Müdürlüğümüzce teşkil edilen komisyon tarafından yapılan inceleme sonucunda; Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesinde bulunan bahse konu parselin orman olarak tescil işlemleri yapılmaktadır. Krokide A harfi ile gösterilen yerden yer altı kablosu geçirmek üzere izin talep edilmiş olup söz konusu 121 ada 1 nolu parselin ağaçlandırma nedeniyle orman olarak tescili devam ettiğinden, orman olarak tescil edildikten sonra 6831 Sayılı Orman Kanununun 17/3. Maddesi kapsamında izin alınmak üzere, A harfi ile gösterilen yerden yer altı kablosu geçirilmesinde bir sakınca bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Osman KAYALAR
İşletme Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 286F4BC8-9764-4F3F-B138-5D2C77E2C58D

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys>

MALATYA ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

Koyunoğlu Mahallesi Evliya Caddesi No: 23 Yeşilyurt - MALATYA

Telefon No: (+90 422) 371 20 70 - 72 Belge Geçer No: (+90 422) 371 20 77

İnternet adresi: <http://elazig.ogm.gov.tr>

Bilgi için: Abdullah ÇELİK

Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulaması: https://ebys.sultangazi.bel.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?eD=BSUEC8F852&eS=60902 adresinden yapı

ENH'nin geçtiği parselin tapusu

TAŞINMAZA AİT TAPU KAYDI (Aktif Malikler için Detaylı - ŞBİ var)			
Zemin Tipi	: Ana Taşınmaz	Ada/Parsel	: 121/1
Zemin No	: 99947339	Yüzölçüm	: 174.740,54 m2
İl / İlçe	: MALATYA/BATTALGAZI	Ana Taş. Nitelik	: HAM TOPRAK
Kurum Adı	: Battalgazi TM		
Mahalle / Köy Adı	: YAYGIN Köyü		
Mevkii	:		
Cilt / Sayfa No	: 24 / 2316		
Kayıt Durum	: Akıf		

TAŞINMAZ ŞERH / BEYAN / İRTİFAK			
S/B/İ	Açıklama	Malik / Lehdar	Tarih - Yevmiye
Beyan	3083 Sayılı Yasanın 6. Maddesine gereğince kısıtlıdır.		11/05/2018 - 9161

MÜLKİYET BİLGİLERİ					
Sistem No	Malik	Elbirliği No	Hisse Pay/Payda	Metrekare	Edinme Sebebi - Tarih - Yev.
428774332	MALİYE HAZİNESİ		TAM	174.740,54	3083 S.Y. Göre Topulaştırma İşlemi - 11/05/2018 - 9161-

CamScanner ile taran

* Tesis edilen şerhler ve beyanlar salt elektronik ortamda tutulmaktadır.

Raporlayan: tk47094
Çiğdem ARINÇ AKYOL
Kaydına Uygundur.
1.10.2025

B.3 Malatya Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün Arazi Sınıfı Tespiti ve ÇED Süreci Görüşü

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Sayı : E-10763127-230.99-17724006

23.01.2025

Konu : İmar planına esas kurum görüşü

Sayın Süleyman BAYRAM
ŞEYH BAYRAM MAH. NENEHATUN SK. VATAN SİTESİ A NO: 15 YEŞİLYURT / MALATYA

İlgi : 28.12.2024 tarihli başvurunuz.

İlgi yazınızda; Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi sınırları dahilinde bulunan, tapuda mülkiyeti maliye hazinesi adına kayıtlı, ham toprak nitelikli 117/1 numaralı taşınmaz üzerine Sultangazi Belediyesince GES amaçlı İmar planı yapılması amacıyla, 5403 sayılı Kanun kapsamında tarım dışı amaçlı kullanım izni talep edilmektedir.

Dosyasındaki mevcut belgeler ile birlikte mahallinde yapılan inceleme neticesinde, söz konusu taşınmazın bulunduğu bölgede yıllık yağış ortalamasının 383,6 mm/yıl ve toprak derinliğinin 5 cm, parsel yüzeyinin %60 taş ile kaplı olduğu ve eğiminin %30-40 arasında olduğu etüt raporu ile tespit edilmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında yayımlanan Tarım Arazilerinin Korunması Kullanılması ve Planlanmasına dair Genelgenin 6. Maddesinin 2'inci fıkrasında "Tarım dışı alanlar Kanun'un 3'üncü maddesi (i) bendinde tanımlanmıştır. Bu kapsamda üzerinde 5 cm den az nebati toprak bulunan araziler veya yıllık yağış ortalaması 574 mm/yıldan fazla olan bölgelerde %30 dan fazla eğime sahip araziler, yıllık yağış ortalaması 574 mm/yıldan az olan bölgelerde %20 den fazla eğime sahip olan araziler (dikili alanlar hariç) tarım dışı alan olarak tanımlanır." hükmü gereği; İmar planı yapılması amacıyla planlama talep edilen parselin 5403 sayılı Kanun'un 3.maddes (i) bendinde ifade edilen tarım dışı alanlardan olması nedeniyle 5403 sayılı Kanun'un 13.maddesi kapsamında yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

Gereğini rica ederim.

Talat TABUR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 82EB55AC-107F-4A4F-8D2D-E22008D525B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Karakavak Mah. Turgut Özal Bulvarı No:157/1

Tel: (0422) 238 01 48 Faks:

E-Posta: malatya@tarim.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Fikret YAZGAN

Mühendis

B.4 Sivas Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün ÇED Süreci Resmî Görüşü

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Sayı : E-74364744-611.02-5243922

Konu : Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın
Mahallesi sınırlarında tapunun 117 ada 1
parselinde kayıtlı taşınmazda yapılması
planlanan GES ÇED Başvuru Dosyası
Kurum Görüşü Hk. (44.00.171)

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE (Enerji Yatırımları Şube Müdürlüğü)

İlgi : 14.05.2024 tarihli ve E-48331039-220.01-9450689 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi sınırlarında tapunun 117 ada 1 parselinde kayıtlı taşınmazda Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (GES) projesi ÇED Başvuru Dosyasına yönelik kurum görüşümün bildirilmesi istenmektedir.

Müdürlüğümüz arşivinde yapılan incelemede; Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi sınırlarında tapunun 117 ada 1 parselinde yer alan taşınmazın üzerinde bulunduğu ÇED alanlarının günümüz itibarıyla herhangi bir sit alanı içerisinde yer almadığı ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli olmadığı anlaşılmıştır.

Müdürlüğümüz uzmanlarınca Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemindeki ÇED Başvuru Dosyasında yer alan 1/25000 ölçekli haritada sınırları gösterilen ÇED alanları üzerinde yapılan yüzey incelemesinde 2863 sayılı Kanun kapsamına giren herhangi bir korunması gerekli taşınır/taşınmaz kültür varlığı veya parçasına rastlanmamış olup Yaygın Mahallesi 117 ada 1 parselde ÇED projesinin gerçekleştirilmesinde 2863 sayılı kanunun kültür varlıkları açısından sakınca bulunmamaktadır. Ancak yapılacak çalışmalar sırasında herhangi bir taşınır/taşınmaz kültür varlığı veya parçasına rastlanması durumunda 2863 sayılı Kanun'un 4. maddesi gereği çalışmaların durdurularak en yakın müze müdürlüğüne veya mülki idare amirine haber verilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İbrahim GÜL
Koruma Bölge Kurulu Müdür V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: F42AB47A-6DA4-4319-BBF1-9CB256729ED0 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Halil Rıfat Paşa Mahallesi Müm Baba Caddesi No: 8 PK 58030 Merkez/SİVAS Bilgi için: Mustafa Fahrettin GÜRBÜZ
Tel No: 0346 221 88 57 / 0346 221 96 00 Faks No: 0346 221 88 87 Arkeolog
E-Posta: sivaskurul@ktb.gov.tr Elektronik Ağ: www.korumakurullari.ktb.gov.tr Telefon No: (346) 221 88 57
KEP Adresi: sivaskurul@hs01.kep.tr 135

B.5 Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü ÇED Süreci Görüşü

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü

Sayı : E-62865314-611.02-14473907

29.05.2024

Konu : Güneş Enerji Santrali (9,9 Mwe / 10,92
Mwm /10,92 Mwp 16,60 Ha) Projesi
Toplantı Tarihleri

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞINA
(Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)

İlgi : 14.05.2024 tarihli ve E-48331039-220.01-9450689 sayılı yazınız.

İlgede kayıtlı yazıda, Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Parsel Mahallesi /Köyü Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 Mwm /10,92 Mwp 16,60 Ha) projesi hakkında ÇED Yönetmeliği ÇED Genel Formatı (Ek-3) çerçevesinde hazırlanan ve Bakanlığınıza sunulan dosya ile ilgili ÇED Yönetmeliği'nin 8. maddesi gereğince ÇED sürecinin başlatıldığı belirtilerek görüşümüzün iletilmesi talep edilmektedir.

ÇED Raporu'nda yapılan incelemelere göre söz konusu proje alanının; 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu (Millî Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı ve Tabiatı Koruma Alanı), 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu (Yaban Hayatı Koruma Sahası, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası), 04.04.2014 tarihli ve 28962 sayılı Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında Genel Müdürlüğümüzün yönetimindeki Korunan Alanlar içerisinde kalmadığı tespit edilmiştir.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında Genel Müdürlüğümüzce oluşturulan ve konu uzmanlarınca gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde elde edilen verilerin yer aldığı Nuh'un Gemisi Veri Tabanı Biyolojik Çeşitlilik Raporunun ÇED Raporuna eklenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda; proje için hazırlanacak olan ÇED Raporunun ekte "Güneş Enerji Santralleri (GES ve Depolamalı GES) Projeleri ve Hibrit Projeler Değerlendirme Formatı" dikkate alınarak, ayrıca yaban hayatı ve botanik uzmanı tarafından hazırlanması, Bakanlığınıza temin edilecek Biyolojik Çeşitlilik Raporu içerisinde yer alabilecek türlerin ÇED Raporundaki tablolara işlenmesi, özellikli alanlar ve ilgili türlerin korunması için gerekli olan tedbirlerin detaylı olarak ÇED Raporunda yer verilmesi bunlara ek olarak çevredeki diğer enerji faaliyetlerin oluşturabileceği gereken önlemlerin belirlenmesi kümülatif etkinin ortaya konarak risk-etki-tedbir matrisinin oluşturulması formatta belirtilen hususların ÇED Raporunun ilgili bölümlerinde yer alması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ergül TERZİOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: F8DFDE76-A5DB-4FCF-8A01-353618579B4C Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>
Beştepe Mah. Alparslan Türkeş Cad. No:71 Yenimahalle/ANKARA Bilgi için: Can AKKOYUN
Telefon: (0312) 207 50 00 Mühendis
KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Ek: GES Projeleri Değerlendirme Formatı (6 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: F8DFDE76-A5DB-4FCF-8A01-353618579B4C Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>
Beştepe Mah. Alparslan Türkeş Cad. No:71 Yenimahalle/ANKARA Bilgi için: Can AKKOYUN
Telefon: (0312) 207 50 00 Mühendis
KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GÜNEŞ ENERJİ SANTRALLERİ (GES ve DEPOLAMALI GES) PROJELERİ ve
HİBRİT PROJELER DEĞERLENDİRME FORMATI

Projeye ilişkin hazırlanacak ÇED Raporunda aşağıdaki hususlarla ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir:

1. Hibrit Projeler (RES'e ilave GES veya Depolamalı GES, HES'e ilave GES veya Depolamalı GES, JES'e ilave GES veya Depolamalı GES) başvuruları için kümülatif değerlendirme yapılması,

2. Proje alanı ve etki alanı üzerinde kapsamlı bir arazi çalışması yapılarak fauna ve flora türlerinin belirlenmesi, türlerin Türkçe ve bilimsel adlarının, endemizm durumunun, nispi bolluk derecelerinin, IUCN ve Bern Sözleşmesi kapsamındaki statülerinin, tehlike (VU, EN, CR ve lokal endemik) kategorilerinin ve uluslararası anlaşmalarla (Bern Sözleşmesi vb.) koruma altına alınan tür olup olmadığının tablo halinde verilmesi (Tablo.1),

3. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında Genel Müdürlüğümüzce oluşturulan ve konu uzmanlarınca gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde elde edilen verilerin yer aldığı Nuhun Gemisi Veri Tabanı Biyolojik Çeşitlilik Raporunun ve talep edilmesi halinde Ornitolojik Değerlendirme Raporu'nun ÇED Raporuna eklenmesi gerekmektedir. Bakanlık Makamından her yıl alınan "Belge Ücret Tarifesi" kapsamında, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Hesabına (TR37 0001 0017 4569 1622 4950 02) proje adı belirtilerek ilgili belge ücretinin yatırılmasına müteakip Biyolojik Çeşitlilik Raporunun Genel Müdürlüğümüzden temin edilmesi,

4. Proje alanı kuş göç yolları açısından darboğazlar üzerindeyse ornitoloji uzmanlığı bulunan kişi veya kişilerce ilkbahar (1 Mart – 30 Haziran) ve sonbahar (1 Ağustos – 30 Kasım) göç dönemlerini kapsayacak şekilde, her dönem için 30'ar gün olmak üzere toplamda 60 günlük izleme çalışmasını da içeren *Ornitolojik Değerlendirme Raporu'nun* hazırlanması ve bu rapor hazırlanırken Tablo 2'de yer alan kıstaslara riayet edilmesi,

5. ÇED aşamasında ornitolojik değerlendirme raporu talep edilen projelerin işletme aşamasında da en az 1 yıl boyunca ornitolojik izlemesinin yapılarak, izleme raporunun Tablo 2'nin (k) bendinde yer alan hususlar gözetilerek ilkbahar ve sonbahar göç dönemleri için ayrı ayrı sunulması,

6. Endemik ve lokal endemik türler ile tehlike (VU, EN, CR) altındaki türlerin harita üzerinde koordinatlarıyla verilmesi ve türlerin yayılım alanlarının fotoğrafları ile birlikte sunulması,

7. Faaliyetin proje alanında bulunan bölgesel/lokal endemik, VU (hassas/zarar görebilir), EN (tehlike altında), CR (kritik derecede tehlike altında) olan türler ile hassas habitatlar üzerindeki olası etkilerinin ortaya koyulması,

8. Tablo 3'te belirtilen türler başta olmak üzere alanda tespit edilen nesli tehlike altındaki tür, habitat ve ekosistemler için risk-etki-tedbir matrisinin oluşturulması, inşaat ve işletme aşaması için ayrı ayrı yorumlanması (Tablo 4),

9. Faaliyet alanı yakınında koruma statüsü olan alanlar varsa mesafelerin harita üzerinde gösterilmesi,

10. Proje alanını ve yakın çevresini temsil eden resimlerin raporda yer alması ve proje alanında yapılmakta olan faaliyetlerin (yerleşim, madencilik, sanayi, tarım, vb.) değerlendirilmesi gerekmektedir.

Genel Müdürlüğümüzce koruma altında bulunan alanları etkilemesi muhtemel olan projelerde ise yukarıda belirtilen maddelere ilave olarak;

Projeye ilişkin hazırlanacak ÇED Raporunda aşağıdaki hususlarla ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü mevzuatı kapsamındaki korunan alanlar veya etki alanında yer alan GES Faaliyetlerinin korunan alana mesafesi ve olası etkileri DKMP Genel Müdürlüğü Korunan Alanlar Mevzuatı Kapsamında değerlendirilecektir.

Faaliyet alanı, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Yaban Hayatı Koruma Sahası, Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı, Tabiatı Koruma Alanı, Sulak Alan içinde yer alıyorsa bahse konu faaliyet ile ilgili olarak, "Uzun Devreli Gelişme Planı-Gelişme Planı-Sulak Alan Yönetim Planı-Yaban Hayatı Yönetim ve Gelişme Planı" hükümleri ve ilgili mevzuatı doğrultusunda değerlendirme yapılacaktır. Faaliyet alanının diğer mevzuatla korunan alanlar içerisinde yer alması halinde bahse konu mevzuat çerçevesinde tüm izinlerin alınması gerekmektedir.

GES Faaliyetleri için hazırlanacak Değerlendirme Raporu; üç ayrı uzmanlık alanından en az üç kişilik çalışma grubu tarafından hazırlanmalı ve çalışma grubunda yer alacak uzmanlar aşağıda belirtilen disiplinlerde olmalıdır:

1. Fauna Uzmanı: Omurgalı hayvanlar (proje alanı özelliklerine göre karasal veya sucul) alanında en az yüksek lisans (tezli) derecesine sahip, deneyimli/saha çalışması yapmış olan fauna/ekoloji/yaban hayatı uzmanı.

2. Flora Uzmanı: Bitkiler konusunda en az yüksek lisans derecesine sahip, deneyimli/saha çalışması yapmış olan, proje alanındaki habitat tipleri ile bitki türlerinin tespitini yapacak, ayrıca nadir, endemik ve koruma öncelikli türlerin bulunup bulunmadığını belirleyecek uzman.

3. Ornitoloji Uzmanı: Kuşların sistematigi, ekolojisi veya avifauna konularında en az yüksek lisans (tezli) derecesine sahip, sahanın ornitolojik hareketliliğine (türlerin üreme, beslenme, barınma, göç vb.) ilişkin değerlendirmeleri yapacak ve gerekli tedbirleri ortaya koyacak uzman.

ÇED sürecinde, Genel Müdürlükçe projenin özellikleri çerçevesinde ihtiyaç duyulması halinde farklı disiplinlerden uzmanların çalışma grubunda yer alması talep edilebilir.

Yukarıda talep edilen arazi ve izleme çalışmalarını gerçekleştirecek uzmanların özgeçmişlerinin ve çalışma yaptıkları dönemlerin raporda yer alması gerekmektedir.

Tablo 1: Flora-Fauna İçin Örnek Tür Tablosu

Türkçe Adı	Bilimsel Adı	IUCN Kategorileri	BERN Sözleşmesi Eki	TOB tarafından Koruma Altına Alınan Yaban Hayvanı Türleri	Endemizm	Nispi Bolluk Derecesi	Tespit Şekli

Tablo 2: Ornitolojik Değerlendirme Raporunda Yer Alması Gereken Kıstaslar

Kıstaslar	Açıklamalar
a) Ornitolojik değerlendirme çalışması başlama tarihleri	İlkbahar ve sonbahar dönemlerine ilişkin ornitolojik değerlendirme çalışmaları birlikte sunulmalıdır. İzleme çalışmaları ÇED Başvurusundan en erken 1 yıl önce başlayabilir. Bu husus c bendinde belirtilen ilgili Bölge Müdürlüğüne bildirim yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
b) Ornitolojik değerlendirme çalışmalarının dönemi	1 Mart-30 Haziran ve 1 Ağustos- 30 Kasım
c) Çalışma takviminin ve uzman bilgilerinin Bölge Müdürlüğüne/ Müdürlüklerine Bildirilmesi	Takvim ve uzman bilgileri ilgili Bölge Müdürlüğüne/Müdürlüklerine arazi çalışmasına başlamadan en az 5 iş günü öncesi bildirilmelidir.
ç) Arazi çalışmalarının gün, saat ve noktaları	Tablo halinde raporda yer almalı
d) Kuş türleri tablosu	Bölgede görülen kuş türlerinin Türkçe adı, bilimsel adı, IUCN kategorileri, BERN Sözleşmesi Ekleri, TOB tarafından Koruma Altına Alınan Yaban Hayvanı Türleri
e) Bölgeden geçen kuş türleri sayıları ve türlere ilişkin birey sayıları	Tablo halinde raporda yer almalı
f) Göçmen tür ve yerli tür ayrımı	Tablo halinde raporda yer almalı
g) Kuş türlerinin bölgeyi kullanma amaçları	Kıtlama, üreme, beslenme, tüy değiştirme vb. Tablo halinde raporda yer almalı.
ğ) Kuşların proje alanına giriş çıkış yönleri	Haritada gösterilmeli
h) Uçuş koridorunun GES alanına mesafesi	Metre veya km cinsinden belirtilmeli
ı) Bölgedeki termal hava akımları	Harita üzerinde gösterilmeli
i) Risk-Etki- Tedbir matrisi	Tablo olarak bulunmalı
j) Kümülatif etkinin ortaya konması	Yorum olarak bulunmalı
k) Sayısal verilerin teslim edilmesi	Bu tablonun e,f,g,ğ bendleri kapsamında toplanan veriler elektronik ortamda gdb formatında rapor ekinde sunulmalıdır (WGS 84)

Tablo 3: Korumada Öncelikli Türler Listesi

Sıra No	Türkçe Adı	Latince Adı	Grubu
1	Ada tavşanı	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Memeli
2	Akdeniz fokü	<i>Monachus monachus</i>	Memeli
3	Akdeniz nalburunlu yarasası	<i>Rhinolophus euryale</i>	Memeli
4	Alageyik	<i>Dama dama</i>	Memeli
5	Anadolu parşı	<i>Panthera pardus tulliana</i>	Memeli
6	Anadolu yaban koyunu	<i>Ovis gmelinii anatolica</i>	Memeli
7	Anadolu yersincabı (Gelengi)	<i>Spermophilus xanthopyrmnus</i>	Memeli
8	Avrupa yersincabı	<i>Spermophilus citellus</i>	Memeli
9	Blasius nalburunlu yarasası	<i>Rhinolophus blasii</i>	Memeli
10	Boz ayı	<i>Urcus arctos</i>	Memeli
11	Çengelboymuzlu dağkeçisi	<i>Rupicapra rupicapra</i>	Memeli
12	Çizgili sırtlan	<i>Hyaena hyaena</i>	Memeli
13	Faremsi yediuyur	<i>Myomimus roachi</i>	Memeli
14	Hatay dağ ceylanı	<i>Gazella gazella</i>	Memeli
15	İğdir çölfaresi	<i>Meriones dahlı</i>	Memeli
16	Karakulak	<i>Lynx lynx</i>	Memeli
17	Kayalık gerbili	<i>Gerbillus dasyurus</i>	Memeli
18	Kaya yediuyuru	<i>Dryomys laniger</i>	Memeli
19	Kızıl gevik	<i>Cervus elaphus</i>	Memeli
20	Mehely'in nalburunlu yarasası	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Memeli
21	Mısır meyve yarasası	<i>Rousettus aegyptiacus</i>	Memeli
22	Oklu kirpi	<i>Hystrix indica</i>	Memeli
23	Ova ceylanı	<i>Gazella marica</i>	Memeli
24	Sakallı yarasası	<i>Myotis brandtii</i>	Memeli
25	Saz kedisi	<i>Felis chaus</i>	Memeli
26	Silifke dikenlifaresi	<i>Acomys cilicicus</i>	Memeli
27	Su samuru	<i>Lutra lutra</i>	Memeli
28	Toros yersincabı	<i>Spermophilus taurensis</i>	Memeli
29	Uzunayaklı yarasası	<i>Myotis capaccinii</i>	Memeli
30	Uzunkanatlı yarasası	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Memeli
31	Doğu uzun kanatlı yarasası	<i>Miniopterus pallidus</i>	Memeli
32	Ada martısı	<i>Ichthyophaga audouinii</i>	Kuş
33	Ak sırtlı ağaçkakan	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Kuş
34	Bıyıklı doğan	<i>Falco biarmicus</i>	Kuş
35	Bozkır kartalı	<i>Aquila nipalensis</i>	Kuş
36	Büyük orman kartalı	<i>Clanga clanga</i>	Kuş
37	Dağ horozu	<i>Tetrao mlakosiewiczzi</i>	Kuş
38	Dikkuyruk	<i>Oxyura leucocephala</i>	Kuş
39	Elmabaş patka	<i>Aythya ferina</i>	Kuş
40	Flamingo	<i>Phoenicopterus roseus</i>	Kuş
41	Gökdoğan	<i>Falco peregrinus</i>	Kuş
42	İzmir yalıçapkını	<i>Halcyon smyrnensis</i>	Kuş
43	Kadife ördek	<i>Melanitta fusca</i>	Kuş
44	Kara ağaçkakan	<i>Dryocopus martius</i>	Kuş
45	Kara akbaba	<i>Aegypius monachus</i>	Kuş
46	Kaşıkçı	<i>Platalea leucorodia</i>	Kuş
47	Kelaynak	<i>Geronticus eremita</i>	Kuş
48	Kızıl akbaba	<i>Gyps fulvus</i>	Kuş
49	Küçük akbaba	<i>Neophron percnopterus</i>	Kuş
50	Küçük kerkenez	<i>Falco naumanni</i>	Kuş
51	Leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	Kuş

Tablo 3: Korumada Öncelikli Türler Listesi. Devam.

Sıra No	Türkçe Adı	Latince Adı	Grubu
52	Pasbaş patka	<i>Aythya nyroca</i>	Kuş
53	Sakallı akbaba	<i>Gypaetus barbatus</i>	Kuş
54	Şah kartal	<i>Aquila heliaca</i>	Kuş
55	Tepeli pelikan	<i>Pelecanus crispus</i>	Kuş
56	Toy	<i>Otis tarda</i>	Kuş
57	Tuna	<i>Grus grus</i>	Kuş
58	Uludoğan	<i>Falco cherrug</i>	Kuş
59	Yaz ördeği	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Kuş
60	Ağrı kertenkelesi	<i>Darevskia unisexualis</i>	Sürüngen
61	Anadolu engereği	<i>Vipera anatolica</i>	Sürüngen
62	Benekli kaplumbağa	<i>Emys orbicularis</i>	Sürüngen
63	Bukalemun	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	Sürüngen
64	Dev kertenkele	<i>Varanus griseus</i>	Sürüngen
65	Fırat kaplumbağası	<i>Rafetus euphraticus</i>	Sürüngen
66	Harran kertenkelesi	<i>Acanthodactylus harranensis</i>	Sürüngen
67	İribaş deniz kaplumbağası	<i>Caretta caretta</i>	Sürüngen
68	İskenderun kertenkelesi	<i>Acanthodactylus schreiberi</i>	Sürüngen
69	Kafkas engereği	<i>Vipera kaznakovi</i>	Sürüngen
70	Leopar kelen	<i>Eublepharis angramainyu</i>	Sürüngen
71	Trakya tosağası	<i>Testudo hermannii</i>	Sürüngen
72	Tosağa	<i>Testudo graeca</i>	Sürüngen
73	Sivas engereği	<i>Montivipera albizona</i>	Sürüngen
74	Van kertenkelesi	<i>Darevskia sapphirina</i>	Sürüngen
75	Vagner engereği	<i>Montivipera wagneri</i>	Sürüngen
76	Yayla engereği	<i>Vipera darevskii</i>	Sürüngen
77	Yeşil kaplumbağa	<i>Chelonia mydas</i>	Sürüngen
78	Antalya semenderi	<i>Lyciasalamandra antalyana</i>	Amfibi
79	Atf'ın Likya semenderi	<i>Lyciasalamandra atifi</i>	Amfibi
80	Benekli semender	<i>Neurergus strauchii</i>	Amfibi
81	Beyşehir kurbacağı	<i>Pelophylax caralitanus</i>	Amfibi
82	Kafkas semenderi	<i>Mertensiella caucasica</i>	Amfibi
83	Kırmızı semender	<i>Lyciasalamandra fazilae</i>	Amfibi
84	Likya semenderi	<i>Lyciasalamandra luschani</i>	Amfibi
85	Marmaris semenderi	<i>Lyciasalamandra flavimembris</i>	Amfibi
86	Tavas kurbacağı	<i>Rana tavasensis</i>	Amfibi

Tablo 4: Örnek Risk-Etki-Tedbir Matrisi

Risk	Etki	Etki Büyüklüğü (düşük-orta-yüksek)	Önleyici/Azaltıcı Tedbir
Toz oluşumu sebebiyle bitkilerin gözeneklerinin kapanması	Fotosentez, solunum, boşaltım, terleme gibi yaşamsal fonksiyonların zarar görmesi	Yüksek	Toz kaynaklarının perdelenmesi, branda vb materyaller ile kapatılması, Spreyileme
Tıraşlama/kesim sebebiyle yuva ve yavru bireylerin zarar görmesi	Üreme başarısının düşmesine bağlı türün popülasyonunun azalması	Yüksek	Tıraşlama faaliyetlerinin uzman bir biyolog eşliğinde ve kontrolünde gerçekleştirilmesi, Her tür ağaç kesiminden önce kontroller yapılarak bu türlerin yuvasının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi, Yuva ya da yavruya rastlanırsa yavrulara el teması olmaksızın uygun yöntemlerle en yakın ağaca veya uygun habitata yuva nakli yapılması, vb.

B.6 Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı
Kurumsal Görüşü (ÇED Süreci için)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Etüt, Planlama ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-22549675-611.02-4761247

04.07.2024

Konu : Malatya Battalgazi Sultangazi Belediye
Başkanlığı Güneş Enerji Santrali Projesi
Format Görüşü

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 14.05.2024 tarih ve E-48331039-220.01-9450689 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Malatya ili, Battalgazi ilçesi, Yaygın Mahallesi, 117 ada, 1 parselde Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan "Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe/10,92 MWm/10,92 MWp 16,60 ha)" projesi için hazırlanan ÇED başvuru dosyasının Bakanlığınıza sunulduğu belirtilerek, proje ile ilgili olarak görüşünüzün bildirilmesi istenmektedir.

Söz konusu projeye ait ÇED başvuru dosyası tarafımızca incelenmiş olup, aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Kuruluşumuz Tesisleri ile İlgili Hususlar:

-Faaliyet alanı yakınlarında kuruluşumuza ait herhangi bir proje bulunmamaktadır.

Yerüstü Suları ile İlgili Hususlar:

-Yerüstü su kaynaklarının hidrolojik özellikleri, mevcut ve planlanan kullanımı, faaliyet alanına mesafeleri ve debileri belirtilmelidir.

-Proje alanı ve civarında su kaynağına rastlanması durumunda Kurumumuz ile irtibata geçilmelidir. Su kaynağı ve kaynağı besleyen alanda herhangi bir tahribat oluşturulmayacağı ve gerekli tüm tedbirlerin alınacağı ÇED raporunda taahhüt edilmelidir.

-Proje alanı ve etki alanı içerisinde tespit edilebilecek çeşme, kaynak, pınar vb. yapıların koordinatları belirtilmeli ve korunması için alınacak tedbirlerin rapora eklenmesi gerekmektedir.

-31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği" 28.10.2017 tarih ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik" ve 30.11.2012 tarih ve 28483 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği" hükümlerine uyulmalıdır.

Yeraltı Suyu ile İlgili Hususlar:

-Yeraltı su kaynaklarının hidrojeolojik özellikleri, mevcut ve planlanan kullanımı, faaliyet alanına mesafeleri ve debileri belirtilmelidir. Faaliyet sahası ve etki alanında bulunan kuyulardaki (araştırma, içme-kullanma, tarımsal sulama amaçlı) yeraltı suyu seviyeleri ile akım yönleri tespit edilip hidrojeoloji ve jeoloji haritalarına işlenmelidir.

-Faaliyet kapsamında kullanılacak suyun yeraltı suyu ile karşılaşması durumunda, bunun için gerekli olan YAS kullanma belgesinin ÇED süreci içerisinde, DSİ 9. Bölge Müdürlüğüne (Elazığ) müracaat edilerek alınması ve ÇED raporuna eklenmesi gerekmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C28BF105-2706-49F8-9D3E-6B67F764DAFC
Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Anadolu Bulvarı No:9 PK: 06530
Çankaya/ANKARA
Telefon No : Belgegeçer No :
KEP Adresi : dst.gulmud@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/devlet-su-isleri-ebys>

Bilgi için:Fulya MORGÜL
Mühendis
fulyamorgul@dst.gov.tr

-Proje sahasındaki tüm faaliyetlerden meydana gelecek kirlenici unsurların, tehlikeli ve kirlenici maddelerin (katı ve sıvı tüm atıklar) meteorik suların etkisiyle yeraltı suyu karnajına karışmasının önlenmesi ve sahada kullanılacak olan tüm depolama malzemeleri (fosseptikler, konteynırlar, tanklar, çöktürme havuzu vb.) ve depolama zeminlerinin sızdırmazlıklarının sağlanacağı taahhüt edilmektedir. Uygulanacak zemin geçirimsizlik önlemleri detaylı olarak açıklanmalıdır. Yeraltı suyu kaynaklarının hidromorfolojik, biyolojik ve kimyasal yapılarının bozulmaması amacıyla tüm tedbirlerin faaliyet sahibince alınacağı ÇED raporunda taahhüt edilmektedir.

-Projenin kaynaklı olarak yeraltı suyu (kuyu, kaynak, çeşme, kaptaj vb.) veya yüzeysel su (akarsu, dere, göl, baraj v.b.) kaynaklarında kalite ve miktar açısından herhangi bir olumsuz etki tespit edilmesi veya faaliyet sırasında yeraltı suyu ile karşılaşılması durumunda; işletme faaliyetlerinin durdurulacağı, oluşacak bütün zararın firma tarafından karşılanacağı ve Kurumumuz direktifleri doğrultusunda hareket edileceği taahhütleri raporda verilmektedir.

-Faaliyetin yerüstü ve yeraltı suları üzerindeki olumsuz etkilerinin izlenebilmesi amacıyla belirlenecek her türlü izleme çalışması vb. uygulamaların faaliyet sahibince yerine getirileceği ve bu uygulamalarla ilgili idari, hukuki ve mali tüm sorumluluğun faaliyet sahibine ait olacağı hususu kabul ve taahhüt edilmektedir.

-DSİ Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan ve 10.10.2012 tarih ve 28437 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İçme Suyu Temin Edilen Akifer ve Kaynakların Koruma Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ" hükümleri doğrultusunda faaliyet etki alanında içme suyu koruma alanı yapılması durumunda, ilgili ilan şartlarına hiçbir hak iddia edilmeksizin uyulacağı firma tarafından taahhüt edilmektedir.

-Proje alanında 167 sayılı "Yeraltı Suları Hakkında Kanun" ve 07.04.2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre çalışma yapılması gerekmekte olup, yeraltı suları ile ilgili yürürlükte bulunan tüm mevzuata uyulacağı taahhüdü isimleri belirtilerek ÇED raporu içerisinde açık olarak yer almalıdır.

Taşkın Kontrolü ve Drenaj İşleri ile İlgili Hususlar:

-Olası aşırı yağışlarda oluşabilecek çevre, yüzey ve taşkın sularına karşı yapıların su basman kotunun doğal zemin kotundan yeterli yükseklikte uygulanması, tüm tedbirlerin faaliyet sahibi tarafından alınacağı, meydana gelebilecek taşkın zararlarından ve 3. kişilerin görebileceği zarar ziyandan DSİ'nin sorumlu tutulmayacağı, her türlü sorumluluğun proje sahibine ait olacağı, DSİ'den zarar ziyan talep edilmeyeceği hususları ÇED raporunda taahhüt edilmesi gerekmektedir.

-Proje alanı içinden veya yakınlarından geçmekte olan akarsu ve dereler üzerinde yol geçişi sağlanması durumunda, "Karayolu Yolboyu Mühendislik Yapıları İçin Afet Yönetmeliği" esasları doğrultusunda gerekli projelendirme yapılmalı, DSİ 9. Bölge Müdürlüğü'nden hidrolik olarak uygunluk görüşü alındıktan sonra fenni usul ve esaslar doğrultusunda inşa edilmelidir. Kuruluşumuzca inşa edilen taşkın kontrol tesislerinde uygulanan minimum menfez boyutu 2 m x 2 m olarak belirlenmiştir. Çok gözlü menfez şeklinde yapılan geçiş yapıları taşkınlar esnasında sürüklenen rüsbat ile bitki kök ve dalları nedeniyle tıkanmakta, can ve mal kayıplarına neden olmaktadır.

-Yapılacak çalışmalarda akar ve kuru dere yataklarının doğal akışını bozacak ve kesiti daraltacak müdahalelerden kaçınılmalıdır. Dere yataklarının mevcut ve kadastrofal genişliğinin aynen korunacağı, dere yatağı çevre üstlerinden itibaren her iki yakada 20 m şeritvari sahanın koruma alanı olarak bırakılarak bu alanda hiçbir şekilde kazı ve dolgu yapılmayacağı, dere yatakları üzeri kapatılmayacağı, derelerin tabi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: C28BF105-2706-49F8-9D3E-6B67F764DAFC Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/devlet-su-isleri-ebys>
Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Anadolu Bulvarı No:9 PK: 06530 Bilgi için: Fulya MORGÜL
Çankaya/ANKARA Mühendis
Telefon No : Belgegeçer No : fulyamorgul@dsi.gov.tr
KEP Adresi : dsi_gulmud@hs01.kep.tr

yataklarının muhafaza edileceği, dere yataklarında yapılaşmaya gidilmeyeceği, dere yataklarına ve kenarlarına pasa malzeme, hafriyat, katı veya sıvı atık dökülmeyeceği, üretim fisesi vb. malzeme konulmayacağı ve erozyonla oluşacak rüsubatın dere yataklarına intikalinin saha içerisinde alınacak önlemlerle engelleneceğinin ÇED raporunda taahhüt edilmesi gerekmektedir. Derelerle alakalı yapılacak her türlü çalışma ve/veya dere yataklarına müdahaleyi gerektirebilecek her türlü işlem öncesi Kurum görüşümünün mutlak surette alınması gerekmektedir.

-Derelerin faaliyetlerden ötürü kirlendiğinin tespit edilmesi halinde mevcut faaliyetin derhal durdurulacağı ve kirliliğin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınacağı ÇED raporunda taahhüt edilmesi gerekmektedir.

-Proje sahası ve etki alanında taşkın riskine karşı, 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu çerçevesinde gerekli tedbirler proje sahibince alınmalı ve 4373 sayılı Kanun kapsamında olan veya olmayan dere yatakları içerisinde suyun kabarmasına sebebiyet veren, akım rejimini değiştiren bent ve kabartıcı tesis yapılmamalıdır. Dere yatakları ile ilgili yapılacak iş ve işlemlerde 4373 sayılı "Taşkın Suları ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu" (Mülga) Bakanlığın, 2006/27 sayılı "Dere Yatakları ve Taşkınlar" konulu genelgesi ve 03.05.2019 tarih ve 30763 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Taşkın ve Rüsubat Kontrolü Yönetmeliği'nde" yer alan hususlara riayet edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Su Temini ile İlgili Hususlar:

-Proje kapsamında kullanılacak suyun nereden temin edileceği ve suyun temin edileceği kaynaklardan alınacak su miktarı belirlenmelidir. Su temini konusundaki gerekli izinler (İl Özel İdaresi, Belediye vs.) ÇED süreci içinde tamamlanmalı, söz konusu belgeler ÇED Raporuna eklenmelidir.

-Proje kapsamında ihtiyaç duyulan suyun, yeraltı suyundan veya yerüstü su kaynaklarından temin edilmek istenmesi halinde DSİ 9. Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınması gerekmektedir. Su temini konusundaki gerekli izinler, işletmeye geçilmeden önce 10.12.2019 tarihli ve 30974 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Su Tahsisleri Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre alınmalıdır.

Atıksu ile İlgili Hususlar:

-Toplanan atık suların nihai bertarafının nasıl sağlanacağına ilişkin, atık suların cins ve miktarları, bertaraf yöntemleri ve deşarj edileceği ortamlar hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir. Gerekli izinler alınmalı ve izin belgeleri rapora eklenmelidir.

-Faaliyet kapsamında oluşacak her türlü atıksuyun, yeraltı suyu ve yüzeysel suları kirlenmesini önleyici tedbirler alınmalı, yapılacak tüm çalışmalarda azami hassasiyet gösterilmelidir.

Genel Hususlar:

-Uygun ölçekteki (1/25.000 yada 1/100.000) ayrıntılı ve anlaşılır bir şekilde faaliyet alanı, renkli olarak hazırlanacak harita üzerinde gösterilmelidir. Proje dahilinde oluşacak her türlü atığın, yeraltı suyu taşıyan akifer yapıya, kaynaklara ve su sondaj kuyularına olası etkileri ve önlemleri değerlendirilmelidir. Yeraltı suyu eğri seviye eğrileri, yeraltı suyu akım yönleri ve ruhsat, işletme, ÇED başvuru alan sınırları ile tesislerin yerleri gösterilmelidir.

-Arazinin hazırlanması ve yapılacak işler kapsamında nerelerde ne miktarda ve ne kadar alanda hafriyat yapılacağı, hafriyat artığı malzemenin nerelere taşınacağı, nerelerde depolanacağı veya hangi amaçlar için kullanılacağı açıklanmalıdır. Depolama alanları olarak seçilecek alanlar dere yatakları ile irtibatlı olmamalıdır. Hafriyat atıkları ile ilgili olarak "Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği" hükümlerine uygun hareket edilmelidir. Faaliyet kaynaklı hafriyat, kaldırılacağı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: C28EF105-2706-49F8-9D3E-6B67F764DAFC Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/devlet-su-isleri-ehys>
Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Anadolu Bulvarı No:9 PK: 06530 Bilgi için: Fulya MORGUL
Cankaya/ANKARA Mühendis
Telefon No : Belgegeçer No : fulyamorgul@dsi.gov.tr
KEP Adresi : dsi.gulmmd@hs01.kep.tr

belirtilen bitkisel toprak veya herhangi bir atığın kesinlikle dere yataklarına ve proje sahası yakınında bulunan Yaygın Göleti'ne bırakılmaması gerekmektedir. Faaliyetin hangi aşamasında olursa olsun malzeme ve erozyonla oluşacak rüsubatın dere yataklarına ve gölete intikalinin saha içerisinde alınacak önlemlerle engelleneceği ÇED raporunda taahhüt edilmektedir.

-Çalışmalar sırasında 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" ile diğer meri mevzuat hükümleri ve 07.11.2019 tarih ve 30941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Su Yapılan Koruyucu Güvenlik Tedbirleri Yönetmeliği" kapsamında her türlü can ve mal emniyeti hususundaki koruyucu güvenlik tedbirlerinin talep sahibi tarafından alınması gerekmektedir.

-Proje kapsamında (inşaat ve işletme aşamalarında) meydana gelecek tüm katı ve sıvı atıkların cins ve miktarları; bu atıkların bertaraf şekilleri açıklanmalıdır.

-Üçüncü kişi, kurum ve kuruluşlara ve/veya bunlara ait taşınır/taşınmaz mallara verilebilecek zarar-ziyandan, oluşabilecek her türlü kaza ve olumsuz olaylardan Kurumumuzun hiçbir şekilde sorumlu olmayacağı, DSİ'ye herhangi bir maddi yaptırımı bulunamayacağı, her türlü sorumluluğun talep sahibine ait olacağı taahhüt edilmektedir. Ayrıca faaliyet etki alanında yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren tüm maddi unsurların (baraj, gölet, kaptaj, kaynak, içme suyu hattı, sondaj kuyusu, enerji iletim hattı vb.) söz konusu faaliyetten olumsuz etkilenmesi durumunda her türlü zarar ve ziyanın ilgili firma tarafından karşılanacağı taahhüt edilmektedir.

-Olası doğal afetlere (deprem, heyelan, taşkın, çığ vs.) karşı alınacak tedbirler belirtilmelidir. Ayrıca, 2872 Sayılı Çevre Kanunu ve ilgili meri mevzuata uyulmalıdır.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen taahhütlerin, uyulması istenen hususların ve gerekli bilgilerin ÇED raporunda yer alması durumunda projeye ilişkin nihai değerlendirme Kuruluşumuzca yapılacaktır.

Gereğini arz ve bilgilerinizi rica ederim.

Cengiz Han KILIÇASLAN
Genel Müdür a.
Genel Müdür Yardımcısı

Dağıtım:

Gereği:

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim
Genel Müdürlüğüne

Bilgi:

DSİ 9. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: C28BF105-2706-49F8-9D3E-6B67F764DAFC Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/devlet-su-isleri-ebys>
Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Anadolu Bulvarı No 9 PK: 06530 Bilgi için: Fulya MORGÜL
Çankaya/ANKARA Mühendis
Telefon No : Belgegeçer No : fulyamorgul@dsi.gov.tr
KEP Adresi : dsi.genlmud@hs01.kep.tr

B.7 Malatya Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ÇED Süreci Belgeleri

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Sayı : E-90215094-220.01-9653651

03.06.2024

Konu : Sultangazi Belediye Başkanlığı Güneş
Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm
/10,92 MWp- 16,60 Ha) Projesi Halkın
Katılım Toplantısı Hakkında

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞINA
(Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)

İlgi : a) Bakanlığımızın 14/05/2024 tarih ve E-48331039-220.01-9450689 sayılı yazısı.
b) Alta ÇED Proje A.Ş.'nin 15/05/2024 tarih ve ALTA-2024-246 sayılı yazısı.
c) 17/05/2024 tarih ve E-90215094-220.01-9502774 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazıda; Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Nolu Parsel Mahallesi/Köyü Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm/10,92 MWp 16,60 Ha) projesi hakkında, ÇED Yönetmeliği ÇED Genel Formatı (Ek-3) çerçevesinde hazırlanan ve Bakanlığımıza sunulan dosya ile ilgili ÇED Yönetmeliğinin 8. Maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak halkı proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla 28/05/2024 tarihinde Halkın Katılım Toplantısının Malatya Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından düzenlenerek, söz konusu proje için kurumumuz yasal yetki, görev ve sorumluluklar çerçevesinde Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminde yer alan ÇED Başvuru Dosyası hakkında görüşümüzün 04/06/2024 tarihine kadar Bakanlığımıza iletilmesi istenilmektedir.

İlgi (b) yazıda; Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Parsel adresinde "Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe/10,92 MWm/10,92 MWp-16,60 Ha)" projesinin yapılmasının planlandığı, söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinin 9. Maddesi gereğince 28/05/2024 tarihinde saat 14:00' de Yaygın Mahallesi, Güven Sokak, No:15 Battalgazi / MALATYA" adresinde Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezinde faaliyetle ilgili Halkı bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak için "Halkın Katılım Toplantısı" yapılacağı belirtilerek toplantı yerinin Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezi olarak seçilmesinin tarafımızca değerlendirilmesi talep edilmektedir.

İlgi (c) yazımız ile söz konusu proje kapsamında gerekli duyuruların yapılabilmesi için ilgili kurumlar bilgilendirilerek, proje ile ilgili olarak Halkın Katılım Toplantısı 28/05/2024 tarihinde saat 14.00' de Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, Güven Sokak No:15 adresinde Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezinde tarafımızca düzenlenmiştir.

Proje kapsamında hazırlanacak olan ÇED Raporunda Bakanlığımız tarafından verilecek ÇED Raporu Özel Formatına ilave bir talebimiz bulunmamakla beraber, toplantıya ait tutanaklar, fotoğraflar, katılımcı listesi ile Yaygın ve Tokluca Mahalle Muhtarlığının 30/05/2024 tarihli dilekçeleri yazımız ekinde sunulmaktadır.

Doküman Kodu: 64AFC6B-F5FC-4F27-AB4D-34B75330CCF4 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
Çöçükk Mahallesi Necip Fazıl Kısakırık Cad.No:4/1 Kep Adresi Bilgi için Ertugrul MENTES
malatyacevresehirclik@hs01.kep.tr Mühendis
Telefon No : (422) 371 12 17 Belgegeçer No : (422) 371 12 21 Telefon No:(422) 371 12 17-
e-posta : malatya@csb.gov.tr internet adresi : www.csb.gov.tr/iller/malatya 342

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

10 Ek-1
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-90215094-220.01-9502774

17.05.2024

Konu : Sultangazi Belediye Başkanlığı Güneş
Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm
/10,92 MWp- 16,60 Ha) Projesi Halkın
Katılım Toplantısı Hakkında

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Bakanlığımızın 14/05/2024 tarih ve E-48331039-220.01-9450689 sayılı yazısı.
b) Alta ÇED Proje A.Ş.'nin 15/05/2024 tarih ve ALTA-2024-246 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazıda; Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Nolu Parsel Mahallesi/Köyü Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm/10,92 MWp 16,60 Ha) projesi hakkında, ÇED Yönetmeliği ÇED Genel Formatı (Ek-3) çerçevesinde hazırlanan ve Bakanlığımıza sunulan dosya ile ilgili ÇED Yönetmeliğinin 8. Maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak halkı proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla 28/05/2024 tarihinde Halkın Katılım Toplantısının Malatya Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından düzenlenerek, söz konusu proje için kurumumuz yasal yetki, görev ve sorumluluklar çerçevesinde Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminde yer alan ÇED Başvuru Dosyası hakkında görüşümüzün 04/06/2024 tarihine kadar Bakanlığımıza iletilmesi istenilmektedir.

İlgi (b) yazıda; Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Parsel adresinde "Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe/10,92 MWm/10,92 MWp-16,60 Ha)" projesinin yapılmasının planlandığı, söz konusu proje için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinin 9. Maddesi gereğince 28/05/2024 tarihinde saat 14:00' de Yaygın Mahallesi, Güven Sokak, No:15 Battalgazi / MALATYA" adresinde Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezinde faaliyetle ilgili Halkı bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak için "Halkın Katılım Toplantısı" yapılacağı belirtilerek toplantı yerinin Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezi olarak seçilmesinin tarafımızca değerlendirilmesi talep edilmektedir.

İlgi (a) ve ilgi (b) yazılar kapsamında Halkın Katılım Toplantısı 28/05/2024 tarih ve saat 14:00' de Yaygın Mahallesi, Güven Sokak, No:15 Battalgazi / MALATYA adresinde yer alan Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezinde yapılacak olup, ÇED Yönetmeliğinin 8. Maddesi (4) "Proje ile ilgili olarak başvurunun yapıldığı, ÇED Sürecinin başladığı, ÇED başvuru dosyasının halkın görüşüne açıldığı ve ÇED süreci tamamlana kadar projeye ilişkin görüş ve önerilerin İl Müdürlüğüne ve Bakanlığa verilebileceğine dair duyuru, Bakanlık ve İl Müdürlüğü internet sayfasında ilan edilir. Ayrıca askıda ilan, anons ve benzeri şekilde de halka duyurulur" hükmü kapsamında ekte sunulan duyuru metninin ilan edilmesi, Halkın Katılım Toplantısı sonrası ilan asma-indirme tutanaklarının Valiliğimize (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne) gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 63F42F0F-9C2B-4F44-9F31-83DD211F3DDB Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
Çöğür Mahallesi Necip Fazıl Kısakürek Cad.No:4/1 Kap Adresi Bilgi için:Ertaç MENTEŞ
malatyacvvesehircilik@hs01.keo.tr Mühendis
Telefon No : (422) 371 12 17 Belge Geçer No : (422) 371 12 21 Telefon No:(422) 371 12 17
e-posta : malatya@csb.gov.tr internet adresi : www.csb.gov.tr/iller/malatya
KEP Adresi : malatyacvvesehircilik@hs01.keo.tr

Abdulselam BIÇAK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: Duyuru Metni (1 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Bilgi:

- Malatya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına
Müdürlüğüne (Müdürlüğü Bilgi Teknolojileri, İnsan (Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim
Kaynakları ve Destek Hizmetlerinden Sorumlu Şube Genel Müdürlüğü) (Ek Konulmadı.)
Müdürlüğü) - ALTA ÇED Proje Müh. A.Ş.'ye (Gevhermesibe
- Battalgazi Kaymakamlığına / MALATYA Mah. İstasyon Cad. Kibar Apt. Kat:2 No:57/3
- Battalgazi Belediye Başkanlığına / MALATYA Kocasinan / KAYSERİ) (Ek Konulmadı.)
- Yaygın Mahalle Muhtarlığına / Battalgazi /
MALATYA
- Tokluca Mahalle Muhtarlığına / Battalgazi /
MALATYA

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 63F42F0F-9C2B-4F44-9F31-820D211F3DDB

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

Çöğür Mahallesi Necip Fazıl Kısakürek Cad.No:4/1 Kep Adresi

malatyacevresehirclik@hs01.kep.tr

Telefon No : (422) 371 12 17 Belge Geçer No : (422) 371 12 21

e-posta : malatya@csb.gov.tr internet adresi : www.csb.gov.tr/iller/malatya

Bilgi için: Ertuğrul MENTES

Mühendis

Telefon No: (422) 371 12 17-

342

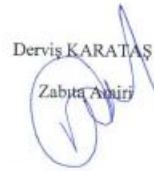

ZABIT VARAKASI

Malatya Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 14.05.2024 tarih ve E-90215094-220.01-9502774 sayılı yazıları gereği; Muhtarlık bölgesi askı listelerinin 14.05.2024 ile 28.04.2024 tarihleri arasında Belediyemiz ilan panolarında halka ilan ettirildiğine dair işbu zabıt varakası tanzim ve imza edildi.

Sadık BAY

Zabıta Amiri

Derviş KARATAŞ
Zabıta Amiri

Üçbuğlar Mahallesi Sivas Caddesi No:48 Battalgazi / MALATYA
www.battalgazi.bel.tr 444 65 95 iletisim@battalgazi.bel.tr

Bilgi için: Kenan KAPLAN[4034]

B.8 FIRAT ile Bağlantı Anlaşması

LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİCİLERİ (SULTANGAZİ BELEDİYESİ GES) İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

Üretici No:
Tarih: 16/07/2024 Sayısı: 051 442 023 024 00009975

Bu Anlaşma; isim veya unvanı ile kanuni ikametgâh adresi aşağıda belirtilen Üreticiye ait Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında kurulmuş üretim tesisinin 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun) ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (YEK Kanunu) ile bu kanunlar uyarınca çıkarılmış ikincil mevzuat uyarınca dağıtım sistemine bağlanması için gerekli hüküm ve şartları içermektedir.

Taraflar Dağıtım Şirketi: Üretici:
Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş. T.C. SULTANGAZİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Kanunî Adresleri: Cumhuriyet Mahallesi Uğur Mumcu Mahallesi Atatürk
Melike Sok. No:4/A Bulvarı No:54
Merkez/ELAZIG Sultangazi/İSTANBUL

Temsile Yetkili Kişiler: Mustafa CELİK
Bağlantı Sorumluları Fırat EDAŞ Şirket Müdürü
İmzalar; Şirket Yetkilisi
Bu anlaşma, genel hükümleri içeren Birinci Bölümü ve özel hükümleri ve ekleri içeren İkinci Bölümü ile birlikte ayrılmaz bir bütündür.

¹ Dağıtım Şirketinin numarası yazılır. Numaralar 17/3/2004 tarih ve 2004/3 sayılı YPK Kararının 2 numaralı ekinde göre belirlenir. Numaralar iki haneli olarak yazılır.
² Dağıtım bölgesindeki ilin trafik plaka kodu yazılacaktır.
³ Üretim kaynak kodu yazılır. Buna göre rüzgar için 01, güneş için 02, hidrolik için 03, jeotermal için 04, biyogaz için 05, biyokütle için 06, doğalgaz için 07, rüzgar+güneş için 10, biyogaz+güneş için 11, biyogaz+doğalgaz için 12 kodları kullanılacaktır. Hibrit üretim tesis kapsamında burada belirtilenlerden farklı bir kaynak kompozisyonu durumunda EPDK görüşü alınır.
⁴ Abone grubu kodları kullanılacaktır. Buna göre mesken için 01, ticarethane için 02, tarımsal sulama için 03, işme ve kullanma suyu için 04, sanayi için 05, diğer 1 için 06, diğer 2 için 07, mesken+ticarethane için 08, mesken+sanayi için 09, ticarethane+sanayi için 10, mesken+ticarethane+sanayi için 11, mesken+tarımsal sulama için 12, işme ve kullanma suyu+ticarethane için 13 kullanılacaktır. Tüketim birleşimine kapsamında burada belirtilenlerden farklı bir abone kompozisyonu durumunda EPDK görüşü alınır.
⁵ İlk anlaşmaya 0000001 sırası verilerek teselsül ettirilir.

F.234 /8.8.2022/ Rev. Tarih/No:8.8.2022/0

1

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

(3) Dağıtım Şirketi ve üretici tarafından işletme sınırlarında yer alan tesis ve/veya teçhizatın bakım/onarımı, işletilmesi ve korunması ile ilgili olarak yetki ve sorumluluğun hangi tarafta olduğunu belirleyen yetki çizelgesi ve dağıtım sistemi ile üretici tesisiyle ve/veya iletim sistemi arasındaki işletme sınırlarında veya ortak sorumluluğun bulunduğu yerlerde uygulanacak güvenlik yönetimi sisteminin işletilmesi, dağıtım sistemine bağlanmak için başvuru bulunanlar için, bağlantının tesis edilmesinden 15 (onbeş) gün önce Dağıtım Şirketi tarafından üretici ile müzakere edilmek suretiyle düzenlenir ve bu anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilir.

MADDE 6. KARŞILIKLI YÜKÜMLÜLÜKLER:

A. Dağıtım Sistemi Varlıklarının Tesis Edilmesi ve Müşteri Mülkiyetindeki Tesisten Faydalanma:
(1) Dağıtım Sistemi Varlıklarının Üretici Tarafından Tesis Edilmesi veya Etirilmesi:

(1) Dağıtım sistemine bağlantı yapılmasının dağıtım şirketi tarafından ilave yatırım gerektirdiği hallerde veya sistem kullanımı açısından kapasitenin yetersiz olması nedeniyle genişleme yatırımı veya yeni yatırım yapılmasının gerekli olduğu hallerde yatırım dağıtım şirketine yapılır. Ancak yeterli finansmanın mevcut olmaması halinde üretim tesisi tüketim tesisi ile aynı yerde olan üreticiler, bu nitelikteki yatırımlar için AGY'G'den Bağlantı Yapan Tüketiciler için geçerli Dağıtım Sistemine Bağlantı Anlaşmasında öngörülen hükümlere göre işlem yapabilirler. Ancak üretim tesisi tüketim tesisi ile aynı yerde olmayan üreticiler yeterli finansmanın mevcut olmaması halinde dağıtım şirketi ile akdedecekleri özel hukuka tabi bir sözleşme kapsamında bu yatırımı yapabilir. Bu sözleşme kapsamında yapılan genişleme ve/veya yeni yatırım gerçekleştirilen bedelinin veya ne kadarının geri ödeneceği, geri ödemenin esas ve usulleri ile bu anlaşmanın ve yapılacak özel hukuka tabi anlaşmanın feshedilmesi halinde tarafların hak ve yükümlülükleri taraflar arasında akdedilecek anlaşma ile belirlenir.

(2) Bir Başka Üretici Mülkiyetindeki Tesisten Faydalanma:

(1) Dağıtım sistemine bağlı bir üretici tarafından bağlantı noktasına kadar müstakilen tesis edilmiş branşman hattından Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği çerçevesinde üçüncü şahıslar da yararlanabilir.

B. Mali Yükümlülükler:

1. Bağlantı Bedeli:

(1) Dağıtım Şirketinin Kurul tarafından onaylı tarifesindeki yöntemle göre hesaplanan bağlantı bedeli üretici tarafından Dağıtım Şirketine ödenir.

2. İşletme ve Bakım Masraflarının Karşlanması:

(1) Bağlantı varlıklarının işletme ve bakım masrafları, mülkiyet sınırları dahilinde ilgili taraflarca karşılanır.

3. Diğer Masraflar:

(1) Bu anlaşmadan doğan vergi, resim, harç gibi yükümlülükler ile diğer masrafların tamamı üreticiye aittir.

4. Tazminat:

(1) Üretici ve işletme sorumlusu, bu anlaşma ve ilgili mevzuatta aykırı kusurlu davranışları sonucunda Dağıtım Şirketinin uğradığı zararları tazmin eder. Dağıtım şirketi de kusurlu davranışından kaynaklanan üreticinin zararını ödemekle yükümlüdür.

F.234 /8.8.2022/ Rev. Tarih/No:8.8.2022/0

3

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

BİRİNCİ BÖLÜM

MADDE 1 - TARAFLAR

(1) Bu anlaşma dağıtım şirketi ile Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) kapsamında elektrik üretim tesisi kuran gerçek veya tüzel kişiler (Üretici) arasında imzalanır. Bu anlaşmanın tarafları Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş ile T.C. SULTANGAZİ BELEDİYE BAŞKANLIĞI (üretici)'dir.

MADDE 2. ANLAŞMA KONUSU VE BAĞLANTI BİLGİLERİ:

(1) Bu anlaşma Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kuran kişilerin dağıtım sistemine bağlanmasına ilişkin hükümleri içerir.
(2) Bağlantı bilgileri Ek-1'de belirtilmiştir.

MADDE 3 - ANLAŞMANIN YORUMLANMASI

(1) Bu Anlaşma öncelikle Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik (Yönetmelik) ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ'e (Tebliğ) uygun olarak yorumlanır ve uygulanır. Yönetmelik ve Tebliğ'de hüküm bulunmaması halinde Kanun ve YEK Kanununa göre çıkarılmış ikincil mevzuata (ilgili mevzuat) uygun yorum ve uygulama yoluna gidilir.

MADDE 4. ANLAŞMA GÜCÜ:

(1) Üretici; bu anlaşma, Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanım Hakkında Tebliğ hükümleri uyarınca revize edilmeden bağlantı noktasına anlaşıma gücünün üzerinde elektrik enerjisi veremez.

(2) Üreticinin anlaşma gücünü ihlal etmesi durumunda Dağıtım Şirketi ihlalin giderilmesi için bildirirde bulunarak 15 (onbeş) günlük ihlali giderme süresi verir ve bu anlaşmanın 16 ncı maddesi kapsamında ilgili yaptırımını uygular. Üreticiye Dağıtım Şirketi tarafından kesilen faturalar, anlaşma gücüne ve bu gücün aşılmasına dair kayıtlarını içeren bildirim yerine geçer, bu durumda ayrıca bildirim yapılmasına gerekmez. İhlal bildirim alındığında derhal sona erdirilir veya tebliğat tarhinden itibaren en geç engellenen süre içinde giderilir. İhlalin en geç verilen süre içinde giderilmemesi/giderilememesi halinde Dağıtım Şirketi üreticinin sisteme elektrik enerjisi vermesini engelleyebilir. Bu halde dahi tüketim tesisinin sistemden enerji alması engellenemez. Elektrik enerjisinin kesilmesi ve tekrar verilmesi durumunda ortaya çıkan masraf ve maliyetler, üretici tarafından Dağıtım Şirketine ödenir.

(3) Dağıtım Şirketi, üreticinin anlaşma gücü üzerinde elektrik enerjisi vermesini önlemek amacıyla otomatik enerji kesme sistemleri tesis edebilir. Bu sistemlerin teçhizatı üreticiden istenmez.

(4) Üreticinin anlaşma gücünü ihlal etmesi durumunda, Dağıtım Şirketi ile üretici arasında bu anlaşmanın 16 ncı maddesi hükümleri uyarınca işlem yapılır.

MADDE 5. MÜLKİYET SINIRLARI:

(1) Dağıtım Şirketi ile üretici arasındaki tesis ve/veya teçhizatın mülkiyet sınırları Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine göre belirlenir ve Ek-2'de belirtildiği şekildedir.

(2) Taraflar, Ek-2'de belirtilen mülkiyet sınırlarına göre kendi tesis ve teçhizatın bakım onarımı, işletilmesi ve korunması ile yetkili ve sorumludurlar.

F.234 /8.8.2022/ Rev. Tarih/No:8.8.2022/0

2

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

C. Teknik Hükümler:

1. Veri Sağlama:

(1) Üretici, bağlantının gerçekleştirilmesi için talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi Dağıtım Şirketine verir.

2. Koruma ve Ölçüm Sistemi:

Koruma:

(1) Üretici; uygulanacak koruma sistemi ile ilgili tasarımlarını ilgili mevzuat çerçevesinde belirtilen şartlara uygun olarak hazırlayarak Dağıtım Şirketine sunar ve koruma ayarlarını Dağıtım Şirketi ile varacağı mutabakat uyarınca Dağıtım Şirketinin kontrol ve koordinasyonu altında yapar. Dağıtım Şirketi ile üreticinin mutabakatı varlığı koruma sistemi ayarları ile ilgili ayrıntılar Ek-3'de belirtilmiştir.

(2) Üretici, bağlantı noktasında, bölgenin çevre şartları da göz önüne alınarak tespit edilen ilgili teknik mevzuata ve TS/EN/IEC öncelik sırasına uygun olarak standartlarına uygun malzeme kullanır.

Ölçüm Sistemi:

(1) Ölçüm sisteminde ilgili mevzuatta tanımlanan sayaçlar kullanılır.
(2) Ölçüm sistemi ile ilgili projeler, mevzuata uygun olarak üretici tarafından hazırlanır ve Dağıtım Şirketi tarafından kontrol edilir.

(3) Üretici, ölçüm sisteminin karşılıklı kayıt altına alınması, ölçüm sistemini oluşturan teçhizatın projeye göre kontrolü ve hassasiyet testleri için Dağıtım Şirketine başvuru bulunur.

(4) Üretici, üretim tesisinin tüketim tesisiyle aynı yerde olması halinde bu Anlaşmada belirlenen yere ilgili mevzuatta dengeleme ve ulaştırma sisteminin gerektirdiği haberleşmeyi sağlayabilecek çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik sayaç tesis eder. Ayrıca üretim tesisinin üretimini ölçmek amacıyla müstakil bir sayaç daha tesis edilir. Üretici, üretim tesisinin tüketim tesisiyle aynı yerde olmaması halinde ise bu Anlaşmada belirlenen yere ilgili mevzuatta dengeleme ve ulaştırma sisteminin gerektirdiği haberleşmeyi sağlayabilecek ana sayaç tesis eder. Ancak aynı yerde birden çok kaynağa dayalı üretim tesisinin bulunması halinde, her bir üretim tesisi için ayrı yedek sayaç teçhiz edilir.

(5) Ölçüm sisteminde yer alan sayaçlarla ilgili devreye alma ve periyodik muayene işlemleri Ek-4'e uygun olarak gerçekleştirilir.

(6) Taraflardan birisi test tarihleri dışında sayacın/sayaçların hatalı ölçüm yaptığını iddia ederse, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu ve Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği ve Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(7) Taraflardan biri, sayaçların hatalı ölçme yaptığını iddia eder ve test sonucunda söz konusu cihazların hassasiyet sınıfı içerisinde çalıştığı anlaşırsa, yapılan bu testin masrafları, talepte bulunan tarafa karşılanır; aksi durumda test masrafları ölçüm teçhizatı hatalı olan tarafa karşılanır.

(8) Ölçme sistemine dahil olan tüm sayaçlara ilişkin olarak mühtir kopartıldığı veya sayaçların normal ölçüm yapmasına engel olacak mahiyette herhangi bir müdahalenin yapılmış olduğu tespit edilirse veya sayaçlar kayıt yapılmıyorsa veya kontrol ve test sonucu ana sayacın yanlış ölçüm yaptığı tespit edilirse, ana sayaç grubu kayıt değerlerinin yedek sayaç grubu kayıt değerleri ile aynı olduğu son ölçümden itibaren doğru enerji miktarları yedek sayaç grubu üzerinden tespit edilir. Yedek sayaç grubunun da mühtirün kopartıldığı veya sayacın normal ölçüm yapmasına engel olacak mahiyette herhangi bir müdahalenin yapılmış olduğu tespit edilirse veya yedek sayaç da kayıt yapılmıyorsa veya kontrol ve test sonucu yedek sayacın yanlış ölçüm yaptığı tespit edilirse ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

F.234 /8.8.2022/ Rev. Tarih/No:8.8.2022/0

4

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

3. İletişim:

(1) Üretim tesisinin kurulu gücü 11 kW'ın üzerinde olan üreticiler, dağıtım şirketi tarafından gerekli alt yapının kurulmuş olması kaydıyla, dağıtım şirketi tarafından yapılacak bildirim üzerine bu anlaşmada belirtilen mülkiyet sınırlarında uzaktan izleme ve kontrol için gerekli ekipman ve altyapıyı teçhizat yükümlüdür. Dağıtım şirketi bildirimde uzaktan izleme ve kontrol sisteminin gerekli teknik özelliklerini de bildirir.

(2) Üretici ile iletişimin temin edilmesi için; ilgili mevzuat kapsamında öngörülen donanımlar, üretici tesisinin dağıtım sistemine bağlanması aşamasında Dağıtım Şirketi ile görüşülmek suretiyle belirlenir. İletişim sistemine ilişkin bilgiler Ek-5'de belirtilmiştir.

4. Kompanzasyon:

(1) Kompanzasyona ait uygulamalar ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

(2) Üreticinin her bir ölçüm noktasından çekeceği endüktif reaktif enerjinin/vereceği kapasitif reaktif enerjinin, aktif enerjiye oranı ilgili mevzuata uygun olmak zorundadır.

5. Harmonik Bozulmalar, Flicker Şiddeti, Faz Dengesizliği:

(1) Harmonik bozulmalar, flicker şiddeti ve faz dengesizliğinin giderilmesine ilişkin uygulamalar ilgili mevzuata uygun olarak yapılır.

6. Üretim Tesislerinin Tasarım ve Performans Şartları:

(1) Üretim tesisleri mevzuata uygun olarak tasarlanır, devreye alınır ve işletilir.

7. Talep Kontrolü:

(1) Dağıtım Şirketi, üreticinin talep kontrolünden etkilenme olasılığı bulunması halinde etkilenen tarafı mümkün ise önceden haberdar eder. Üreticinin talep kontrolü uygulamalarına ilişkin hak ve yükümlülükleri Ek-6'da yer almaktadır.

8. Periyodik Bakım

(1) Üretici, üretim tesisinin koruma, bağlantı ve diğer kısımlarının periyodik (teçhizatın özelliğine göre aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık) olarak kontrol ettirir ve tutanak altına alır. Tutanaklara tarih sırası verilir ve bir nüshası dağıtım şirketine ibraz edilir.

(2) Dağıtım şirketi istediği zaman üretim tesisinin bağlantı ekipmanları, koruma düzenekleri ve diğer kısımlarının kontrolünü talep edebilir. Bu durumda üretici makul süre içinde muayene yaptırmak ve tutanağı dağıtım şirketine ibrazla mükelleftir. Üretici, denetimlerde ibraz edilmek üzere muayene ve bakım personelinin yeterli belgelerinin bir örneğini bulundurmaz.

MADDE 7. ERİŞİM ve MÜDAHALE HAKLARI:

(1) Dağıtım Şirketi, mülkiyetin gayri ayni haklar da dahil olmak üzere:

a) Bağlantı ve dağıtım sistemi varlıklarının tesisi, işletmesi, bakımı, kontrolü, test edilmesi ve sökümlesi,

b) Ölçüm sistemlerine zaman sınırlaması olmaksızın erişim, hakkına sahiptir. Taraflar, temsilcileri, çalışanları ve taraflarca davet edilen diğer kimseler;

a) Can ve mal güvenliğinin sağlanması için yapılması gereken acil durum müdahaleleri,

b) Dağıtım Şirketinin, dağıtım sistemini ilgili mevzuatta yer alan hükümler uyarınca işletilebilmek amacıyla yapacağı müdahaleler, dışında diğer tarafın tesis ve/veya teçhizatına müdahale edemez.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

MADDE 8. PARALELE GİRME

(1) Üretim tesislerinin paralele girme işlemlerine ilişkin alınması gerekli tüm tedbirler (koruma, kilitleme, iletişim gibi), üretim yapan üretici tarafından alınacak ve paralele girme işlemleri dağıtım şirketinin komuta ve talimatları doğrultusunda üretim yapan üretici tarafından üretici tesislerinde gerçekleştirilecektir.

MADDE 9. MÜCBİR SEBEP HALLERİ:

(1) Taraflar bu anlaşmadan kaynaklanan bir yükümlülüğünü mücbir sebeplerden dolayı yerine getirememeleri halinde; mücbir sebebe yol açan koşulları, maliyetini ve tahmini süresini açıklayan mücbir sebep bildirim raporunu, mücbir sebebin süresi boyunca yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunu ortadan kaldırmak için aldığı önlemleri ve güncel bilgileri içeren bir rapor veya süreden olaylarda periyodik raporları diğer tarafa gönderir. Dağıtım şirketinin raporunu ya da raporları resmi internet sitesinde derhal yayımlaması yeterlidir. Ancak raporun bir suretinin istenmesi halinde üreticiye derhal gönderilir/ibraz edilir.

MADDE 10. ÜRETİCİ BAĞLANTISININ VE/VEYA ENERJİSİNİN KESİLMESİ:

(1) Dağıtım Şirketi;

a) a) Bu anlaşma ve ilgili mevzuat hükümleri gereğince enerji kesilmesini gerektiren durumlarda en az 2 (iki) gün önceden bildirimde bulunmak suretiyle,

b) Dağıtım sisteminin herhangi bir bölümünün Dağıtım Şirketi tarafından test ve kontrolünün, tadilatının, bakımının, onarımının veya genişletilmesinin gerektirdiği durumlarda en az 5 (beş) gün önceden bildirimde bulunmak suretiyle,

c) Mücbir sebep hallerinden birine bağlı durumlarda,

d) Can ve mal güvenliğinin sağlanmasının gerektirdiği durumlarda,

e) Dağıtım sistemini veya enerji alınan veya verilen başka bir sistemi etkileyen veya etkileme ihtimali olan kaza, sistem arızası veya acil durumlarda, üreticinin tesis ve/veya teçhizatının bağlantısını kesebilir.

(2) Enerji kesintisine neden olan durumun ortadan kalkmasından sonra üreticiye ait tesis ve/veya teçhizat ilgili mevzuat hükümlerine göre yeniden enerjilendirilir.

(3) Üreticinin bağlantı noktasında enerjisinin kesilmesine ilişkin yazılı talebi Dağıtım Şirketi tarafından varılan mutabakat çerçevesinde yerine getirilir. Bu kapsamda dağıtım şirketinin enerjiyi kesme ve tekrar verme işlemleri ile ilgili olarak yaptığı harcamalar, üretici tarafından üstlenilir.

MADDE 11. DAĞITIM SİSTEMİNDEN AYRILMA:

(1) Üretici, bu anlaşmaya konu tesis ve/veya teçhizatını sistemden ayırma talebini en az iki ay önceden Dağıtım Şirketine yazılı olarak bildirir.

(2) Dağıtım Şirketi ile üretici farklı bir süre için mutabık kalmadıkları takdirde, sistemle bağlantının fiziki olarak kesilmesini takip eden dört ay içerisinde birbirlerinin arazisi içinde bulunan varlıklarını kaldırır.

MADDE 12. DEVİR, TEMLİK VE REHİN:

(1) Üretici, bu anlaşma kapsamındaki haklarını veya yükümlülüklerini başkalarına devir, temlik ve rehne konu edemez.

F.234 /B.8.2022/ Rev. Tarih/No:8.8.2022/0

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

MADDE 13. HİZMET ALIMI:

(1) Dağıtım Şirketi ile üretici, önceden birbirlerinin yazılı onayını almaksızın, bu anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerini hizmet alımı yoluyla başkalarına göndirebilir. Hizmet alımı yoluna gidilmesi, bu anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerin devri anlamına gelmez. Hizmet alımında bulunan üretici, bu durumu uygulamanın başlamasından en az 3 (üç) iş günü öncesinden Dağıtım Şirketine yazılı olarak bildirir.

MADDE 14. GİZLİLİK:

(1) Taraflar, ilgili mevzuatın uygulanması sonucu veya piyasa faaliyetleri yahut bu anlaşmanın uygulanması sonucunda sahip oldukları ticari öncemi haiz bilgilerin gizli tutulması için gerekli tedbirleri almak ve kendi işbirlikleri ve/veya hissedarları olan tüzel kişiler dahil üçüncü şahıslara açıklamamak ve ilgili mevzuat ile öngörülen hususlar dışında kullanmamakla yükümlüdür. Taraflar, yeni başlamış veya yürüten projeleri kapsamında danışmana yahut bağımsız denetim kuruluşuna, işlem denetçisine veya sigorta şirketine sunulan veya kamuya mal olmuş bilgiler ile yürürlükte olan kanun ve düzenlemeler ya da verilmiş olan bir mahkeme kararı, idari emir gereğince açıklanması gereken bilgilerin gizli bilgi tanınma girmediğini kabul ederler.

MADDE 15. FERAGAT:

(1) Üretici yazılı olarak haklarından feragat etmediği sürece; ilgili mevzuat ve bu anlaşma kapsamındaki hakların kullanılmasındaki gecikme, bu hakların kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz ve bu haklardan feragat edildiği anlamına gelmez. Bir hakkın kısmen kullanılması, bu hakkın veya başka bir hakkın ileride kullanımı engellemez.

MADDE 16. CEZAI ŞARTLAR:

(1) Üreticinin ilgili mevzuat ve bu anlaşma hükümlerinin herhangi birini ihlal etmesi durumunda, Dağıtım Şirketi, yazılı bildirim yaparak aşağıda yer alan cezai şartları uygular.

İhhal Tanımı	Üretici Tarafından Dağıtım Şirketine Ödenmesi Gereken Ceza
a) Üreticinin bağlantı noktasına anlaşıma gücü üzerinde elektrik enerjisi vermesi	Her takvim yılında; üreticinin sisteme verdiği gücün anlaşma gücünü aşması halinde, sisteme verilen gücün anlaşma gücünü aştığı değerlerin en yükseği dikkate alınarak, ilk aşımın gerçekleştiği aydan itibaren ilgili takvim yılı sonu veya ilgili takvim yılı sonundan önce ise bu anlaşmanın yürürlükte olduğu dönem sonuna kadar ceza uygulanır. Bu ceza, anlaşma gücünü aşan kısım için (kW), ilgili takvim yılının en yüksek Sistem Kullanım Fiyatı üzerinden hesaplanan bedelin dört misli olarak hesaplanır. Anlaşma gücü üzerinde sisteme verilen enerji miktarı, destek ödemesi hesabında dikkate alınmaz.
b) Üreticinin tesis ve/veya teçhizatının bu anlaşma ve ilgili mevzuatta belirtilen bozucu etkilere ilişkin değerlerini aşması	İçinde bulunan aya ait Sistem Kullanım Fiyatına göre hesaplanan bedelin %5'i oranında ceza uygulanır. Bu oran aylık olarak toplam %30 u geçemez. Ceza,

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarhi/No:8.8.2022/0

7

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

	00.00-24.00 saatleri arasında bir defadan fazla uygulanmaz.
c) Üreticinin ilgili mevzuatta tanımlanan emniyet tedbirlerini alması, yanlış manevrası, test ve işletme hatası veya teçhizat arızası gibi nedenlerle Dağıtım Şirketi çalışanlarını, tesislerinin, dağıtım sisteminin olumsuz yönde etkilenmesi	İçinde bulunan aya ait Sistem Kullanım Fiyatına göre hesaplanan bedelin %5'i oranında ceza uygulanır. Ceza, 00.00-24.00 saatleri arasında bir defadan fazla uygulanmaz.
ç) Üreticiye ait arızalı iletim teçhizatının Dağıtım Şirketi yazılı uyarısına rağmen onarılmaması/değiştirilmemesi ve bu durumu ile kullanılmaya devam edilmesi	Gerekli onarımın/değişikliğinin yapılmayıp ihlalın devam ettiği her gün için içinde bulunan aya ait Sistem Kullanım Fiyatına göre hesaplanan bedelin %1'i oranında ceza uygulanır.
d) Üreticinin dağıtım sisteminin her bir ölçüm noktasında çekecekleri endüktif reaktif enerjinin/verecekleri kapasitif reaktif enerjinin, aktif enerjiye oranının ilgili mevzuatta uygun olmaması	Üreticinin o ayki Sistem Kullanım Fiyatına göre hesaplanan bedelin % 0,25'i oranında ceza uygulanır. Ceza, her uzlaştırma periyodu için yapılacak ölçümlerin sonucuna göre 00.00-24.00 saatleri arasında bir defadan fazla uygulanmaz.
e) Üreticiye ait üretim tesisi ile bağlantı ekipmanının, şebeke kaybı olması veya kısa devre arızası oluşması durumlarında, dağıtım sistemiyle bağlantısının kesilmediğinin veya bağlantısı kesik olduğu halde enerjisiz şebekeye çok kısa, kısa veya uzun süreli enerji verildiğinin tespit edilmesi (ilgili kilitleme sistemlerinin çalışmaması)	Her bir ihlal için anlaşma gücü üzerinden hesaplanacak aylık sistem kullanım bedeli kadar ceza uygulanır.

(2) Dağıtım Şirketi kendisinden kaynaklanan bir nedenle bu anlaşma kapsamında üreticiye taahhüt ettiği anlaşma gücünü sağlayamaması durumunda bu gücün sağlanmadığı süreye karşılık gelen ve ilgili aya ait toplam sistem kullanım bedeli üzerinden hesaplanan bedel üreticiye ödenir. Elektrik Piyasasında Dağıtım Sisteminde Sunulan Elektrik Enerjisinin Tedarik Sürekliliği, Ticari ve Teknik Kalitesi Hakkında Yönetmelikte tanımlanan, geçici, kısa ve uzun süreli kesintiler ile iletim sisteminde kaynaklanan nedenler ve mücbir sebepler sonucu oluşan kesintiler için ilgili mevzuattaki hükümler geçerlidir.

MADDE 17. EK PROTOKOLLER/EK SÖZLEŞMELER:

(1) Taraflar, karşılıklı mutabakat sağlanmaları halinde ve mevzuat çerçevesinde, aralarında bu anlaşmaya ek olarak ilave ve/veya değişiklik protokolleri/sözleşmeleri yapabilir.

(2) Bu anlaşmanın birinci bölümünde yer alan genel hükümler, Enerji Piyasası Düzenleme Kurul kararı ile değiştirilebilir.

MADDE 18. TADİLATLAR:

(1) Yönetmelik, Tebliğ ve Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanım Hakkındaki Tebliğ hükümlerine göre yapılan tadilat, Ek-7'e işlenir.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarhi/No:8.8.2022/0

8

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

MADDE 19. SONA ERME:

- 1) Bu anlaşma;
- a) Üreticinin üretim izninin Yönetmelik ve Tebliğ kapsamında iptal edilmesi veya sona ermesi hallerinde;
- b) Üreticinin iflasına karar verilmesi, tasfiye memuru atanması, hukuken tasfiyesini gerektiren bir duruma ortaya çıkması veya acze düşmesi hallerinde;
- c) Üretim tesisinin geçici kabul işlemlerinin, bu anlaşmanın imza tarihinden itibaren YG seviyesinden bağlanacak hidroelektrik üretim tesislerinde üç yıl, YG seviyesinden bağlanacak hidroelektrik dışındaki üretim tesislerinde iki yıl, AG seviyesinden bağlanacak tüm üretim tesislerinde bir yıl içinde yapılmaması halinde bu anlaşma bu sürelerin sonunda, kendiliğinden sona erer.
- (2) Bu anlaşmanın sona ermesi, doğmuş ve/veya doğacak mali yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

MADDE 20. KISMI HÜKÜMSÜZLÜKTE ANLAŞMANIN GEÇERLİLİĞİ:

- (1) Bu anlaşmanın herhangi bir hükümünün, batıl, hükümsüz, geçersiz, uygulanamaz veya mevzuata aykırı olduğu tespit edilirse; bu durum anlaşmanın geri kalan hükümlerinin geçerliliğini kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz. Yapılan tespit sonucunda anlaşmanın yürütülmesine engel bir halin ortaya çıktığından anlaşılması durumunda, anlaşma Türk Borçlar Kanunu çerçevesinde geçersiz kabul edilir.

MADDE 21. ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ:

- (1) Dağıtım Şirketi ile üreticinin bu anlaşmanın hükümleri üzerinde mutabakata varamamaları halinde, taraflar, anlaşmazlığın çözümü konusunda Kuruma yazılı olarak başvuruda bulunabilir. Anlaşmazlıklar Kurum tarafından çözüme kavuşturulur.

MADDE 22. BİLDİRİMLER:

- (1) Bu anlaşma uyarınca yapılacak bildirimler, taahhütlü mektup veya telgraf kullanılarak karşı tarafın ikamet adresine yapılır. Faturaya kayıt düşülerek yapılacak bildirimler de geçerlidir.
- (2) Dağıtım şirketinin adres değişikliği, resmi internet sayfasına yayımlanarak bildirilir.

MADDE 23. MEVZUATA UYUM:

- (1) Bu anlaşmanın yürürlük tarihinden sonraki mevzuat değişiklikleri tarafları bağlar. Bu anlaşma hükümleri mevzuat hükümlerine uymama gerekçesi olarak ileri sürülemez.

MADDE 24. YÜRÜRLÜĞE GİRME:

- (1) Bu anlaşma, ezari şartlar bakımından üreticinin dağıtım sistemini kullanmaya başladığı tarihte diğer hükümleri bakımından imzalandığı tarihte yürürlüğe girer.

Eklere:

1. Bağlantı Bilgileri,
2. Mülkiyet Sınırları Çizelgesi,
3. Bağlantı Tek Hat Şeması
4. Koruma Sistemi Ayarları,
5. Devreye Alma Testleri,
6. İletişim Sistemine İlişkin Bilgiler,
7. Üretici Talep Kontrolü Uygulamalarına İlişkin Hak ve Yükümlülükleri,
8. Tadilat,
9. Tesis Sözleşmesi
10. Diğer Yükümlülükler

F.234 (8.8.2022) Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

9

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

İKİNCİ BÖLÜM

**EK-1
BAĞLANTI BİLGİLERİ**

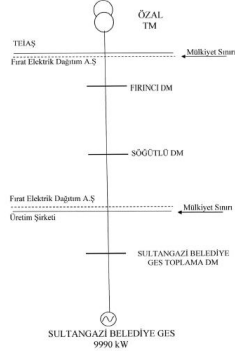
Tesisin Adresi	: Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mah. 117 Ada 1 Numaralı Parsel
Üreticinin Bağlanacağı Nokta	: ÖZAL TM Çıkışı F9 Pütürge Fiderinden enerji alan Söğütülü DM Olarak belirlenmiştir. (02.01.2024 Tarihli 12422 Sayılı Çağrı Mektubundaki bağlantı görüşü geçerlidir.)
Gerilim Seviyesi	: 34,5
Ölçüm Noktası	: Ekte sunulan tüketim tesisi abone numaraları
Bağlantı İçin Öngörülen Tarih	: (Dağıtım Şirketinin fiziki bağlantıya ilişkin olarak verdiği termin program çerçevesinde)
Bağlantı Bedeli	:
Tüketim için Anlaşma Gücü	: 5000,86 kW
Kurulu Güç	: 10660,773 kW
Bağlantı Gücü	: 5000,86 kW
Bağlantı Varlıkları	: Bağlantı noktasında kullanılan tüm bağlantı varlıkları üreticinin kullanımındadır.
Üretim için Anlaşma Gücü	: 9990 kW
Kurulu Güç	: 9990 kW
Bağlantı Varlıkları	: Bağlantı noktasında kullanılan tüm bağlantı varlıkları üreticinin kullanımındadır.
Ölçüm Sistemi Tek Hat Şeması	: Ekte yer almaktadır.
Tapu Kaydı	: Ekte yer almaktadır.
Elektrik Projesi	: Ekte yer almaktadır.
İnşaat/Yapı Kullanma İzin Belgesi	:

F.234 (8.8.2022) Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

10

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

**EK-2
MÜLKİYET SINIRLARI ÇİZELGESİ**

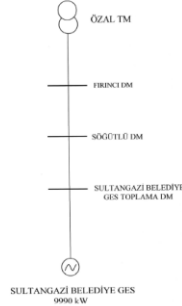

F.234 (8.8.2022) Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

11

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

**EK-3
BAĞLANTI TEK HAT ŞEMASI**

F.234 (8.8.2022) Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

12

LİSANSIZ ÜRETİCİLER İÇİN DAĞITIM SİSTEMİNE BAĞLANTI ANLAŞMASI

**EK-4
KORUMA SİSTEMİ AYARLARI**

Koruma sisteminin ilişkin değerler aşağıdaki projede mevcuttur.

F.234 (8.8.2022) Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

13

**EK-4
DEVREYE ALMA TESTLERİ**

Bu Ek, devreye alma programına dahil edilecek olan testleri ve kontrolleri belirler.

Ölçüm teçhizatı, topraklama ve izolasyon gibi temel testler ile Elektrik Tesisleri Kabul Yönetmeliği ve Elektrik Kuvveti Akım Tesisleri Yönetmeliğinde belirtilen diğer testlere de tabi tutulur.

1. Ölçü Transformatörleri

Yeni ölçü transformatörleri devreye alınırken Dağıtım Şirketi, saha testleri ve denetimlerle ilgili olarak aşağıdaki hususları tespit eder ve kayıt altına alır:

- (a) Seri numaraları, çevirme oranı, gücü, doyma katsayısı, imal yılı, hassasiyet sınıfı dahil olmak üzere tesis edilen üniteye ait detayları,
- (b) Her sekonder sarğı için GT ve AT'nin kullanılan çevirme oranı, polaritesi ve ölçüm teçhizatını da gösterir prensip şeması.

Dağıtım Şirketi mevcut ölçü transformatörleri için, pratikte mümkün olduğu sürece (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülükleri gerçekleştirir. Ancak, Dağıtım Şirketi her durumda GT ve AT çevirme oranlarını tespit eder ve kayıt altına alır.

2. Ölçü Transformatörleri Bağlantı ve Yükleri

Tüm tesisler için Dağıtım Şirketi, pratikte mümkün olduğu sürece aşağıdakileri gerçekleştirir:

- (a) GT ve AT bağlantılarının doğrulanması,
- (b) GT ve AT'lerin her bir ölçüm sekonderi için harici devre sekonder yük ölçümünün tespit edilip kayıt altına alınması,
- (c) AT ve GT'lerin ölçüm hassasiyetinin gerektirdiği en düşük yük değerlerinin standartlara göre (IEC185, IEC186) tespit edilip kayıt altına alınması.

3. Ölçüm Sistemi

3.1. Genel Kontroller

Aşağıdaki hususlar sahadaki veya başka bir yerde (fabrika, referans cihaz, akredite laboratuvar gibi) gerçekleştirilebilir:

- (a) Dengeleme ve Ulaştırma Yönetmeliği uyarınca gerekli olan ölçüm sistemi detay bilgilerinin kaydedilmesi,
- (b) Kayıtlardaki GT ve AT çevirme oranlarının sahadaki oranlarla aynı olduğunun tespit edilip kayıt altına alınması,
- (c) Varsa, sayaç test terminal bloklarının sağlıklı çalıştığının tespit edilmesi,
- (d) Kablo ve bağlantıların onaylanmış gemoya uygulandığının tespit edilmesi,
- (e) Sayaç bağlantısının enerjinin akış yönüne göre doğru yapılmış olduğunun tespiti,
- (f) Bağımsız Yerel Veri Toplama Ünitelerinin kullanılması durumunda, sayacı Yerel Veri Toplama Ünitesine bağlayan kanalda gerçekleştirilecek tahsis işlemlerinin ve sayaç birimlerine ait değerlerinin veya eşdeğer verilerin her sinyal için doğru olduğunun tespit edilmesi,
- (g) Yerel sorgulama teçhizatının doğru çalıştığının tespit edilmesi.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

14

3.2. Saha Testleri

- Aşağıdaki testler sahadaki gerçekleştirilir:
- (a) Yukarıdaki 1, 2 ve 3.1 maddeler uyarınca sahadaki daha önceden kontrolü yapılmamış olan kablo ve bağlantıların kontrol edilmesi,
- (b) Sayaç/Yerel Veri Toplama Ünitesi'nin koordineli evrensel saate göre doğru ayarlanmış olduğunun tespiti,
- (c) Sayaç terminallerindeki gerilim bağlantılarının ve fazların sırasının doğru olduğunun kontrol edilmesi,
- (d) Sayaç/Yerel Veri Toplama Ünitesi'nin ilk endeks tespit protokolünün yapılması ve kayıt altına alınması,
- (e) Her sayaç GT ve AT çevirme oranı da dikkate alınarak mevcut yükte veya harici güç kaynağı vastasıyla uygulanan yükte sayaç kaydının doğru olduğunu teyit etmek amacıyla test edilmesi,
- (f) Sayaç alarm bilgilerinin fonksiyonlarının kontrol edilmesi.

4- İlgili mevzuat ve ilgili teknik mevzuatın ve bu mevzuatta atıf yapılan standartların bulunduğu diğer devreye alma testleri.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

15

**EK-6
İLETİŞİM SİSTEMİNE İLİŞKİN BİLGİLER**

Kullanıcının iletişim sistemine ilişkin bir yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Fırat EDAŞ İletişim 186

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

16

**EK-7
ÜRETİCİNİN TALEP KONTROLÜ UYGULAMALARINA İLİŞKİN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ**

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

17

EK-8
TADİLÂT

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

18

EK-10
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

09.05.2021 tarih 31479 sayılı Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin 5.1.H maddesinden başvuru yapılmıştır.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

20

EK-9
TESİS SÖZLEŞMESİ

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

19

EK-11

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI VE İŞLENMESİ AYDINLATMA METNİ

İşbu aydınlatma metni, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca elektrik dağıtım sistemine bağlantı sağlamak üzere **Firat Elektrik Dağıtım A.Ş.**'ye başvuruda bulunan Kullanıcıları ve bağlantı sağlanması sürecine müdahil olan diğer ilgili kişileri, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ikincil düzenlemeleri kapsamında kişisel verileri hakkında bilgilendirmek üzere hazırlanmıştır.

1. Veri Sorumlusunun Kimliği

Veri Sorumlusu	FIRAT ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.
Tebliğat Adresi	Cumhuriyet Mah. Melike Sok. No:4/A ELAZIĞ
Telefon Numarası	(0424) 234 56 00

2. Kişisel Verilerin Hangi Amaçla İşleneceği:

Kullanıcı ve elektrik dağıtım sistemine bağlantı sağlanması sürecine müdahil olan diğer ilgili kişilerin verileri,

- Bağlantı başvurularının alınması, dağıtım bağlantı anlaşmasının akdedilmesi ve uygulanması,
- Bağlantı hattının geçtiği özel mülkiyetlere ilişkin alınan kullanım izin veya muvafakatın tapuya tescilli veya gerhi, resmî yazışmaların yürütülmesi, kamulaştırma izin ve görüş işlemlerinin yapılması,
- Şirketimizin uğradığı zararların tazmini, cezai şartların tahsili, anlaşmazlıkların çözümü,
- Ölçüm sisteminin (sayacın) devreye alınması, muayenehanesi, ölçüm sistemine erişim sağlanması,
- İletişim sisteminin kullanımı,
- Acil durum müdahaleleri, sistem arızaları ve kazalara müdahale edilmesi, amaçlarıyla toplanmakta ve işlenmektedir.

3. Kişisel Verilerin Kimlere ve Hangi Amaçla Aktarılabileceği:

Kişisel verilerinizi açıklanmaması ve aktarılması önceliğimizdir. Bununla birlikte yasal yükümlülüklerimiz doğrultusunda Resmi talepleri karşılarken verilerinizi ihtiva eden belge ve kayıtların bildirilmesi gerektiğinde bu aktarım süreçlerinde 6698 sayılı Kanun'da yer alan genel ilkelere riayet edilecektir. Kayıtları aktarırken koşullar elverdiğince veri minimizasyonu, sınırlı amaçla kullanım gibi ilkelere uygun şekilde maskelendirme veya sadeleştirme çözümü uygulanacaktır.

Elektrik piyasası mevzuatı gereğince EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ("ETKB"), Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ ("TEDAŞ")'a sunulan cevap ve raporlarda kişisel veri bulunmaktadır. Tesis devir işlemleri, üretim lisanslarıyla ilgili işlemler, bağlantı ve sistem kullanımıyla ilgili süreçlerde kişisel veri içeren kayıtlar TEİAŞ'a, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na ("EPDK"), TEDAŞ'a ve ETKB'ye aktarılacaktır.

Bağlantı hattının geçtiği özel mülkiyetlere ilişkin alınan kullanım izin veya muvafakatın tapuya tescilli veya gerhi sürecinde, kamulaştırma süreçlerinde kişisel veri içeren resmi belgeler mahkemelere ve TEDAŞ'a bildirilecektir. İç tesisat ve bağlantı projeleriyle ilgili kayıtlarda yapı sahipleri, proje mühendisleri gibi kişilerin verileri elektrik piyasası mevzuatı gereğince EPDK ve TEDAŞ'a bildirilecektir.

Hukuki süreçlerde dış kaynak avukatlarla ve Kazancı Holding AŞ avukatlarıyla çalışılmaktadır. Ödeme işlemlerinde anlaşmalı ödeme kuruluşları ve bankalarda Şirketimize ödeme yapan kişilerin kayıtları alınacaktır. Bu kayıtlar, ödemeyi gerçekleştirdiğiniz ödeme kuruluşu ve banka tarafından (kendi tabi oldukları mevzuat uyarınca) veri sorumlusu olarak saklanacaktır.

F.234 /B.8.2022/ Rev.Tarih/No:8.8.2022/0

21

4. Kişisel Veri Toplamının Yöntemi ve Hukuki Sebebi:

Kişisel verileriniz, bunları ihtiva eden belge ve kayıtlar elden, noter suretiyle veya Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi üzerinden ya da yasal usule uygun diğer yöntemlerle toplanmaktadır.

Ayrıca EPDK, TEDAŞ, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi, İçişleri Bakanlığı Açık Kapı, Şirketimizin ve bağlı olduğu Kazancı Holding AŞ'nin kurumsal medya hesapları üzerinden talep ve şikayet başvurusu alınmaktadır. Bu başvuruları değerlendirdikten sonra sonuçları konuyu aktaran resmi kurumla paylaşılacaktır.

Verilerinizi toplarken ve işlerken 6698 sayılı Kanunun 5(2) maddesinde yer alan şu hukuki sebeplere dayanarak: "c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması"

5. İlgili Kişinin Kanunun 11 İnci Maddesinde Sayılan Diğer Hakları:

İlgili kişilerin 6698 sayılı Kanun'da yer alan haklarını yukarıdaki yazışma adresine başvuruda bulunarak her zaman işletebilecektir.

Kanun gereğince haklarım ile ilgili bilgilendirildiğimi kabul ve beyan ederim.

OKUDUM, ANLADIM.

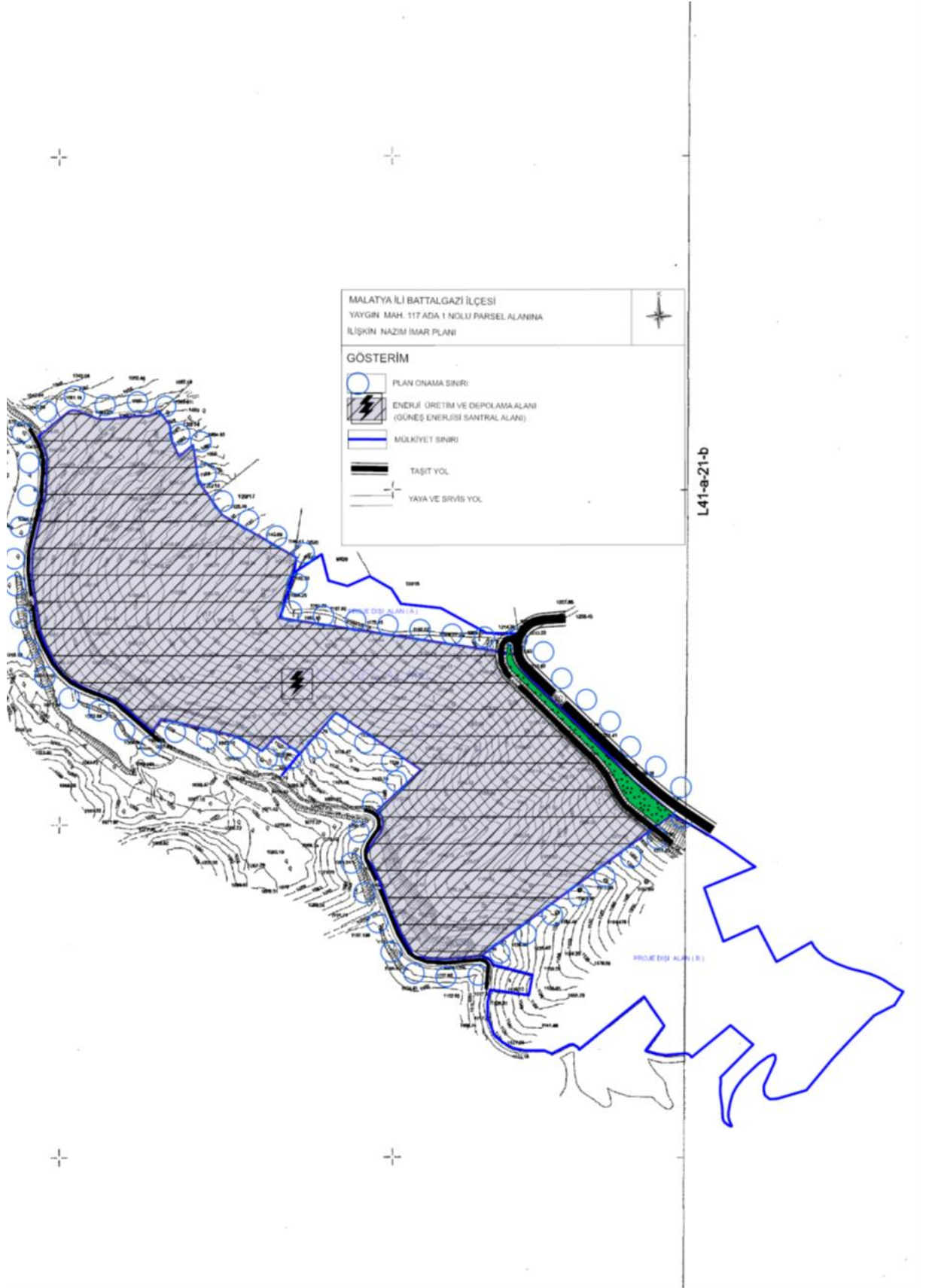
Nezaket
Abuzer Yiğit

İmza
S. Y. S.

İletişim

0533-6048268

B.9 İmar Planı

B.10 Karayolları Genel Müdürlüğü 8. Bölge Müdürlüğü Resmî Yazısı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yazısı Tarih ve No: 14.05.2024 tarih ve 9450689 sayılı yazı.

PROJENİN KONUSU: Malatya İli Battalgazi İlçesi Yaygın Mahallesi, 117 Ada 1 Parsel Mahallesi/Köyü Sultangazi Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanan Güneş Enerji Santrali (9,9 MWe / 10,92 MWm /10,92 MWp 16,60 Ha) Projesi
(Görüş Verme Tarihi: 04/06/2024)

GÖRÜŞÜ GÖNDEREN KURUM/KURULUŞUN ADI: Karayolları Genel Müdürlüğü

Hazırlanacak ÇED Raporu'nda;

- Söz konusu proje kapsamındaki GES alanının, hangi karayolunun/otoyolun **kamulaştırma sınırlarına** ne kadar mesafede olduğunun bir tablo şeklinde verilmesi, 1/25000 ölçekli topoğrafik haritada ya da Google Earth haritasında mesafeleri ile birlikte gösterilmesi,
- Projenin inşaat ve işletme aşamasında hangi yolların kullanılacağını raporda belirtilmesi,
- Proje sahasından karayoluna ulaşımın öncelikle mevcut kavşaklardan sağlanması bunun mümkün olmaması durumunda bağlantı yolu yapılacaksa geçiş yolu izin belgesi için Karayolları 8. Bölge Müdürlüğüne başvurulacağını, projesinin onaylatılacağını taahhüt edilmesi, yapılmayacaksa da raporda belirtilmesi,
- İnşaat ve işletme aşamalarında yolların kullanılması durumunda “2918 sayılı Trafik Kanunu” ve Karayolları ile ilgili çıkarılan tüm kanun ve yönetmeliklere uyulacağını taahhüt edilmesi,
- Proje kapsamında kurulacak tüm tesislere ve yapılara ilişkin yer planlanmasında “Karayolu Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uyulacağını ve Karayolu Kamulaştırma Sınırı Çekme Paylarına dikkat edileceğinin taahhüt edilmesi,
- Tehlikeli madde sınıfına giren tüm malzemelerin taşınması esnasında “Tehlikeli Maddelerin Karayolu İle Taşınması Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uyulacağını taahhüt edilmesi,
- İnşaat ve işletme aşamalarında kullanılacak karayoluna gelebilecek ilave araç yükünün, araç cinsi ve sayısı şeklinde detaylandırılarak sefer sayısı üzerinden % artış olarak hesaplanması ve güncel trafik hacim haritasının ilgili kesiminin rapora eklenmesi,
- İnşaat ve işletme aşamasında malzemelerin taşınması sırasında karayollarına ve ilgili tesislerine zarar verilmeyeceğinin, verilmesi durumunda zararın Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü ile yapılacak protokol çerçevesinde ilgili firma tarafından karşılanacağını taahhüt edilmesi,
- İnşaat aşamasında, inşaat işlerinde kullanılacak malzemelerin nakil güzergâhları ile ilgili olarak Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınacağını ve belirtilen hususlar doğrultusunda hareket edileceğinin taahhüt edilmesi,
- İnşaat ve işletme aşamalarında yola giriş ve çıkışlarda trafik güvenliği açısından her türlü önlemin Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü görüşleri doğrultusunda ilgili firma tarafından alınacağını taahhüt edilmesi,
- Tesise ulaşım yolunun karayoluna olan bağlantısında sahadan yola gelebilecek olumsuz zemin malzemesinin (çamur, mil vs.) önlenmesi için en az 150 m'lik kesiminin anayol kaplama standardında (beton veya sathi kaplama) yapılacağını, diğer kesimlerde en az 30 cm kalınlığında alt temel malzemesi serileceğinin belirtilmesi,

- İnşaat ve işletme aşamalarında yapılacak tüm taşımalarda yük ve malzeme taşıyan araçların dingil başına gelen azami yüklerine göre taşıma yapılacağı ve istiap haddinin aşılmayacağı için ayrıca yükünün branda ile kapatılacağı, nakliye esnasında karayoluna malzeme savrulmasının önlenmesi için her türlü önlemin ilgili firma tarafından alınacağı taahhüt edilmesi,

- Proje kapsamında kullanılması planlanan taş dolgu ve diğer dolgu malzemeleri varsa ve kullanılacaksa, dolguda kullanılacak malzemenin temin edileceği ocak alanları ve nakil güzergâhı kesinleştikten sonra Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınacağı taahhüt edilmesi, yoksa da raporda belirtilmesi,

- Proje ile ilgili olarak ileride oluşabilecek sorunların önüne geçilmesi ve kamu zararının oluşmaması için mevcut, proje ve yapım aşamasındaki karayolu güzergâhımıza yakın kesimlerde yapılacak ilave ve mevcut her türlü ön çalışma projesi, uygulama (aplikasyon) projesi, tasarı tip kesit vb. projelerin Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'ne gönderilerek, uygun görüşlerinin alınacağı taahhüt edilmesi,

- Proje ile ilgili yukarıda belirtilen hususlara ilave olarak Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınarak, görüşte belirtilenlerin rapor içine girilmesi, istenen tüm taahhütlere uyulacağı belirtilerek, eğer isteniyorsa projede yapılması istenen tüm değişikliklerin yapılarak, yapılan revizyonların kontrolü açısından Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nden uygundur görüşünün alınması ve bu görüş yazısının ve varsa eklerinin de CED Raporu'na eklenmesi gerekmektedir.

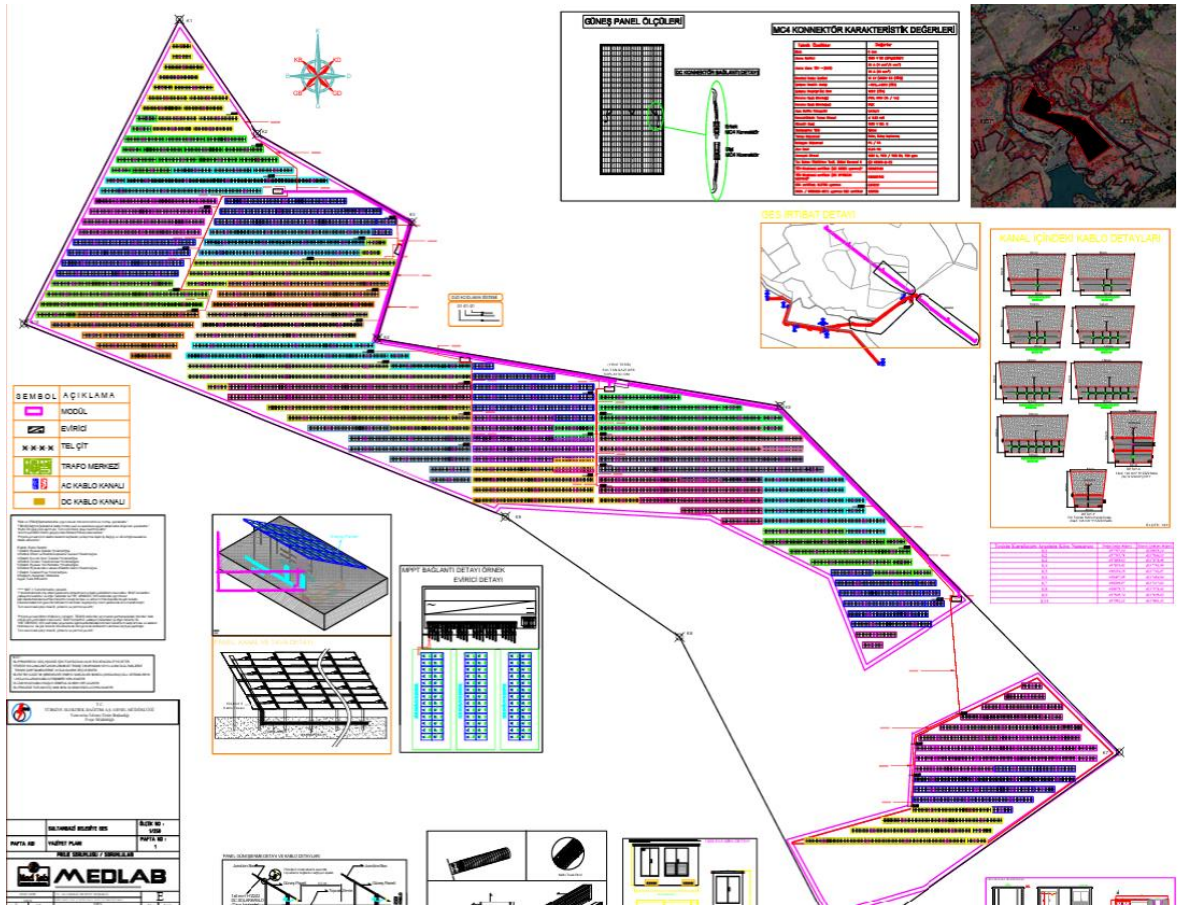
- Söz konusu proje alanı yolumuzun öngörünüm alanında kalıyorsa ve yola yakınsa, Karayolları Genel Müdürlüğümüz Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı'na başvurularak karayolu ve trafik güvenliği açısından olumsuz durum teşkil etmemesi açısından parlama analizi yapıp yapılmayacağına dair görüş alınması, değerlendirme sonucunda; analiz yapılmasının gerekli görülmesi halinde, Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı'nca öngörülen yetki sahibi kurum ve kuruluşlara müracaat edilerek analizin yaptırılması, analiz sonuçlarının Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığına sunulması uygun görüş alınması, Parlama analizi raporunun ve uygun görüş yazısının CED raporuna eklenmesi ve ayrıca raporun içerisinde analiz sonuçları ve alınacak tedbirlerin detaylı bir şekilde tüm bilgi ve belgeleri ile birlikte raporda açıklanması gerekmektedir (Tüm görüş yazıları, tarih-sayı ve ek kaçta verildikleri belirtilerek rapor içerisine girilmelidir).

B.11 ENH Güzergâhına Ait KMZ Belgesi

Sultangazi ENH.kmz

B.12 Alt Projenin Genel Yerleşim Planı

Ek B.13: Saha Ziyaret Fotoğrafları

Ek B.14: Saha Ziyareti Görüşmesi için Topluluk Düzeyinde Anket Formu

TOPLULUK DÜZEYİ SORU FORMU

Bu anket, Sultangazi Belediyesi tarafından yapılacak olan Güneş Enerjisi Santrali Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Amaç: Yaygın Mahallesi ve proje alanına yakın mesafede olan Beydağı ve Tokluca Mahallelerinin, Güneş Enerjisi Santralinin inşaat ve işletme evrelerine ilişkin algı, riskler, hassas gruplar, geçim ve arazi kullanımı etkileri, baraj/havza kullanımı, trafik-toz-gürültü, istihdam beklentileri ve şikâyet mekanizması farkındalığını tespit etmek.

Hedef kitle: Mahalle sakinleri (hane temsilcisi ≥18), muhtar/yerel kanaat önderleri, mera/koyun yolu kullananlar, baraj çevresini kullananlar, proje parseli yakınındaki "yasal olmayan kullanıcılar" dâhil.

Mahalle/köyünüz bu çalışmalarda etki alanı sınırları içerisinde olmakla birlikte olumlu ve/veya olumsuz etkiler yaşaması olasılık dâhilindedir. Gerçekleştireceğimiz bu anketle yerleşim yeri hakkında bilgi sahibi olmak, olumlu etkileri güçlendirmek ve olumsuz etkileri en aza indirmek hedeflenmektedir.

Anket kapsamında almayı hedeflediğimiz bilgiler:

-Proje hakkındaki bilgi seviyeniz,

-Yerleşim yerinin demografik özellikleri,

-Proje arazisini kullanma biçimleri,

-Hane halklarının sosyo-ekonomik düzeyi,

-Sizin ve mahalle/köyde yaşayan vatandaşların inşaat ve işletme dönemlerindeki ihtiyaç, öneri ya da çekinceleri,

Katılım sağladığınız için teşekkür ederiz.

Anket No:	
Anket Uygulayan Kişinin Görevi/Adı/Soyadı/Telefon Numarası:	
Görüşülen Kişinin Adı/Rolü	
Tarih:	
İl/İlçe/Mahalle	

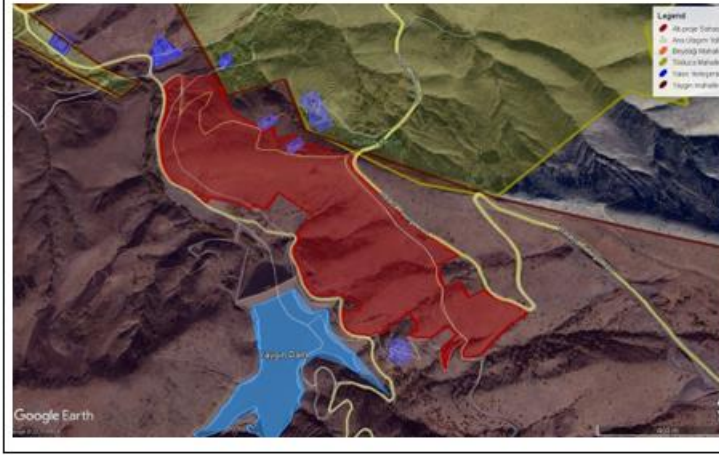
Alt-proje Bilgileri

Proje sahası 117 ada 1 parsel üzerinde yer almaktadır. Proje parseli kuru marjinal arım arazisi sınıfındadır. Proje sahası Yaygın Barajı'nın kuzeyinde yaklaşık 60 metre mesafede yer almaktadır. Proje alanının kuzeyinden Malatya-Pötürge yolu, güneyinden de Yaygın mahalle yolu geçmektedir. Yaygın barajı yaklaşık 600 metre mesafede bulunmaktadır.

Proje Sahası ve Yakın Yerleşim Yerleri

Proje Sahası Yakın Ölçek

A.PROJE HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYİ

A.1.Bu hanede en az 6 aydır yaşıyor musunuz?	1. Evet 2. Hayır
A.2.Ev ya da işyeriniz proje alanına yaklaşık ne kadar mesafede?	☐ 0-500 m ☐ 0.5-1 km ☐ 1-3 km ☐ >3 km ☐ Bilmiyor
A.3.Son 1 sene içerisinde baraj/mera/proje yolunu ne sıklıkla kullandınız?	
A.4.Projeyi daha önce duydunuz mu? (Hayır ise B bölümüne geçin)	1. Evet 2. Hayır
A.5.Projeyi kimden duydunuz?	
A.6.Proje hakkında neler biliyorsunuz?	
A.7.Proje hakkında bilgi seviyeniz yeterli mi?	1. Evet 2. Hayır 3. Kısmen
A.8. Projenin ÇED sürecinde yapılan Halkın Katılım Toplantısına katıldınız mı?	☐ Evet ☐ Hayır

A.9.Proje hakkında edinmek istediğiniz ek bilgiler nelerdir?	
A.10.Bugüne dek proje ile ilgili herhangi bir şikâyetiniz veya öneriniz oldu mu? Olduysa eğer bunu hangi kanal ile ilettiniz? Şikâyet veya önerinizin ele alınma veya çözülme şeklinden memnun musunuz?	

B. HANE DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

B.1.Hane Büyüklüğü		Nüfus
	Sürekli ikamet eden	
	Çocuk	
B.2.Yaşlı / engelli birey	Yaşlı (65+) var mı? ☐ Evet ☐ Hayır	Engelli birey? ☐ Evet ☐ Hayır
B.3. Hane gelirinin başlıca kaynağı:		
B.4.Hane aylık gelir aralığı		
B.4.2023 depremi sonrası geçici/kalıcı yer değiştirme yaşandı mı?		
B.5.Nüfusta kalıcı bir değişiklik olduysa sebebi nedir?		
B.6. Hanede kadın hane reisi var mı?		

C. Arazi/Mera ve Geçim Kullanımları

C.1.Hane mera/otlatma yapıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
C.2.Eğer Evet:	C.2.a. Sürüyü hangi güzergâhlardan geçiriyorsunuz? (şoklu seçenek) ☐ Proje parseli içi ☐ Parsel kenarı ☐ Yaygın Barajı çevresi ☐ Malatya-Pütürge yolu üstü ☐ Diğer:
	C.2.b. Mevsimsellik (hangi mevsimde yapıldığı):

	İlkbahar ☐ Yaz ☐ Sonbahar ☐ Kış ☐
	C.2.c.GES nedeniyle otlatma rotanız etkilenirse, makul alternatif var mı? ☐ Evet, kolay ☐ Evet, zor ☐ Hayır ☐ Emin değilim
	C.2.d. Proje alanı/baraj civarında tarımsal faaliyetiniz var mı? ☐ Evet → (varsa ürün: ____; sezon: ____) ☐ Hayır
	C.2.e. Proje sahası yakınında odun/toplama/arıcılık ya da başka bir faaliyet yapıyor musunuz? ☐ Evet (açıklayın) ☐ Hayır
	C.2.f. Geçim üzerinde olası etki (1=hiç, 5=çok yüksek): (açıklayınız) ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

D1. İnşaat ve İşletme Dönemi Etkileri

D1.a. Aşağıdakileri 1–5 arası değerlendirin (1=hiç endişe yok, 5=çok yüksek): ☐ Trafik artışı ve yol güvenliği: ☐ Toz ve hava kalitesi: ☐ Gürültü: ☐ Görsel etki/peyzaj: ☐ İşçi-toplum etkileşimi (uygunsuz davranış, GBV/SEA riskleri): ☐ Atık/sızıntı (yağ, kimyasal):
D1.b. Hangi yolları günlük kullanıyorsunuz? ☐ Malatya-Pütürge yolu (proje alanının kuzeyinden geçen üst yol) ☐ Baraj yolu (proje alanının güneyinden aşağı yol) ☐ Köy yolları ____ ☐ Diğer

D1.c. Öncelikli önlemler beklentiniz (en fazla 3):
☐ Sulama/Toz bastırma
☐ Hız limitleri/levha
☐ Servis saatleri
☐ Gürültü bariyeri
☐ İşçi davranış kuralları
☐ Şantiye çiti/izleme
☐ Diğer

D1.d. Parlama/yansıma ve gölgeleme konusunda endişeniz var mı?
☐ Yok
☐ Az
☐ Orta
☐ Yüksek

D1.e.GES'ten yerel fayda beklentiniz:
☐ Düşük elektrik maliyeti
☐ Yol/altyapı
☐ Ağaçlandırma
☐ İstihdam olanağı
☐ Diğer

D2.PROJE ETKİLERİ (Detaylı)

Projenin inşaat ve işletme dönemlerinde ne tür olumlu/olumsuz etkiler beklemektesiniz?

Etki konusu	Etkinin niteliği	Proje dönemi	Beklenen etkinin açıklaması	Etkinin azalması için öneriler
D2.a.Toz	1.Olumlu 2.Olumsuz 3.Her ikisi 4.Hiçbiri	1.İnşaat 2.İşletme 3.Her iki dönemde de		
D2.b.Koku	1.Olumlu 2.Olumsuz 3.Her ikisi 4.Hiçbiri	1.İnşaat 2.İşletme 3.Her iki dönemde de		
D2.c.Gürültü	1.Olumlu 2.Olumsuz 3.Her ikisi 4.Hiçbiri	1.İnşaat 2.İşletme 3.Her iki dönemde de		
D2.d.Yol	1.Olumlu 2.Olumsuz 3.Her ikisi 4.Hiçbiri	1.İnşaat 2.İşletme 3.Her iki dönemde de		
D2.e.Ulaşım hizmetleri	1.Olumlu 2.Olumsuz 3.Her ikisi 4.Hiçbiri	1.İnşaat 2.İşletme 3.Her iki dönemde de		
D2.f.Trafik	1.Olumlu 2.Olumsuz	1.İnşaat 2.İşletme		

Annex C – Tapu Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 27.07.2023-E.216914

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-66844966-400[325.01.02]-6977912
Konu : Sultangazi Belediye Başkanlığı GES Tahsis
(3129-24364)

27.07.2023

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) 22.12.2022 tarihli ve 167492 sayılı yazımız.
b) Sultangazi Belediye Başkanlığının 216579 sayılı yazısı.
c) Bakanlığımızca (Bakan Müşavirliği) yayımlanan 2018/11 sayılı İç Genelge.

Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait 117 ada, 1 parsel numaralı ve 447.399,72 m² yüzölçümlü taşınmazın 300.000 m²'lik kısmının "Güneş Enerji Santrali" kurulması amacıyla Sultangazi Belediye Başkanlığı adına 2 (iki) yıl süreli ön tahsis ilgi (a) yazımız ile uygun görülmüştü.

Bu defa Sultangazi Belediye Başkanlığından alınan ilgi (b) yazıda; GES başvuru işlemlerinde minimum 2 yıl süre şartı arandığından bahisle söz konusu taşınmazın 300.000 m²'lik kısmının ön tahsis süresinin uzatılması talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin "Lisans alma ile şirket kurma muafiyeti" başlıklı 5 inci maddesinin;

-1 inci fıkrasının (h) bendinde; "Belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sanayi tesisleri ve tarımsal sulama amaçlı tesisler tarafından bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücünün iki katı ve diğer kişiler bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, tüketim tesisi ile aynı ya da farklı ölçüm noktasında kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi,"

-5 inci fıkrasında ise "Bu Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişilerin üretim tesisleri ile tüketim tesislerinin aynı dağıtım bölgesi içerisinde olması zorunludur. Ancak, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında, tüketim tesisinin bulunduğu dağıtım lisansı bölgesi dışında da üretim tesisi kurulabilir." hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, yukarıda belirtilen hükümler kapsamında Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait 117 ada, 1 parsel numaralı ve 447.399,72 m² yüzölçümlü taşınmazın 300.000 m²'lik kısmının, 2021/14 ve 2022/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında gerekli izinlerin alınması, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün uygun görüşünün alınması, ticari amaçla kullanılmaması, üçüncü kişilere ticari ya da gayri ticari amaçla kullandırılmaması/devredilmemesi, tahsisli idarenin ilgili mevzuatları ile belirlenen ve alınması

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: E4A99520-C88C-435C-99BD-7E283B916079 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
KEP Adresi : cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr Bilgi için: Nesrin GÖRLEK
Çevre ve Şehircilik Uzmanı

Osman KAYA
Genel Farkat Neli
KEP

zorunlu olan gelirler dışında her ne ad altında olursa olsun herhangi bir ücret alınmayarak kamunun bedelsiz olarak faydalanmasına açık tutulması, bu hususlar dışında ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması durumunda ise Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67, 70 ve 73/A maddesine göre işlem yapılması kaydıyla, 5018 sayılı Kanunun 47 nci maddesi ile 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca, "Güneş Enerji Santrali" kurulması amacıyla Sultangazi Belediye Başkanlığı adına 2 (iki) yıl süreli ön tahsis uygun görülmüştür.

Belirtilen süre içerisinde yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve üzerinde tesis/bina inşaatına başlanması halinde ön tahsisin hizmet süresince devamı için kesin tahsise dönüştürülmesi yönünde talepte bulunulacaktır. Aksi halde tahsis işlemi herhangi bir işleme ve yazışmaya gerek olmaksızın kendiliğinden kalkmış sayılacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Tufan BÜYÜKUZUN
Bakan a.
Milli Emlak Genel Müdürü

Dağıtım:

Gereği:

MALATYA VALİLİĞİNE (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

Bilgi:

Sultangazi Belediye Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: E4A99520-C88C-435C-99BD-7E283B916079 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>
KEP Adresi : cevreveschircilikbakanligi@sa01.kep.tr Bilgi için:Nesrin GÜRLEK
Çevre ve Şehircilik Uzmanı

C.1 Milli Emlak Genel Müdürlüğü Tarafından Verilen Tahsis Uzatma Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 22.05.2025-E.38632

İ.T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-66844966-400-12563323

22.05.2025

Konu : Taşınmaz Ön Tahsisinin Uzatılması (GES
Kurulumu İçin) (3129-24364)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Bakanlığımızca (Bakan Müşavirliği) yayımlanan 2018/11 sayılı İç Genelge.
b) 27.07.2023 tarihli ve E-66844966-400[325.01.02]-6977912 sayılı yazımız.
c) 21.05.2025 tarihli ve 59483843-756.01.01.01-E.37763 sayılı yazımız.

Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait 117 ada, 1 parsel numaralı ve 447.399,72 m² yüzölçümlü taşınmazın 300.000 m²'lik kısmının "Güneş Enerji Santrali" kurulması amacıyla Sultangazi Belediye Başkanlığı adına 2 (iki) yıl süreli ön tahsisi uygun ilgi (b) yazımız ile uygun görülmüştü.

Bu defa, Sultangazi Belediye Başkanlığından alınan ilgi (c) yazı ile, yapılacak GES yatırıma ilişkin işlemlerin devam ettiğinden bahisle ön tahsis süresinin uzatılmasının talep edildiği bildirilmiştir.

Bilindiği üzere, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin "Lisans alma ile şirket kurma muafiyeti" başlıklı 5 inci maddesinin;

-1 inci fıkrasının (h) bendinde; "Belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sanayi tesisleri ve tarımsal sulama amaçlı tesisler tarafından bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücünün iki katı ve diğer kişiler bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, tüketim tesisi ile aynı ya da farklı ölçüm noktasında kurulan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi,"

-5 inci fıkrasında ise "Bu Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişilerin üretim tesisleri ile tüketim tesislerinin aynı dağıtım bölgesi içerisinde olması zorunludur. Ancak, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında, tüketim tesisinin bulunduğu dağıtım lisansı bölgesi dışında da üretim tesisi kurulabilir." hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, yukarıda belirtilen hükümler kapsamında, Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Yaygın Mahallesinde bulunan, mülkiyeti Hazineye ait 117 ada, 1 parsel numaralı ve 447.399,72 m² yüzölçümlü taşınmazın 300.000 m²'lik kısmının, ticari amaçla kullanılmaması, üçüncü kişilere ticari ya da gayri ticari amaçla kullandırılmaması/devredilmemesi, tahsisli idarenin ilgili mevzuatları ile belirlenen ve alınması zorunlu olan gelirler dışında her ne ad altında olursa olsun herhangi bir ücret alınmayarak kamunun bedelsiz olarak faydalanmasına açık tutulması, bu hususlar dışında ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması durumunda ise Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67, 70 ve 73/A maddesine göre işlem yapılması kaydıyla, 5018 sayılı Kanunun 47 nci

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 43BE422E-6229-484A-AD99-4D31A50BA45C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

KEP Adresi: cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Gözde ATOM
Çevre ve Şehircilik Uzmanı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Adresi: https://ebys.sultangazi.bel.tr/enVision/VajlDate_Doc.aspx?eD=BSVENY55F3&eS=3863

maddesi ile 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 101 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca, "Güneş Enerji Santrali" kurulması amacıyla Sultangazi Belediye Başkanlığı adına yeniden 2 (iki) yıl süreli ön tahsisi uygun görülmüştür.

Belirtilen süre içerisinde yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve üzerinde tesis/bina inşaatına başlanması halinde ön tahsisin hizmet süresince devamı için kesin tahsise dönüştürülmesi yönünde talepte bulunulacaktır. Aksi halde tahsis işlemi herhangi bir işleme ve yazışmaya gerek olmaksızın kendiliğinden kalkmış sayılacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Veli TUNÇEZ
Bakan a.
Milli Emlak Genel Müdürü

Ek: [Görüntü](#)

Dağıttım:

Gereği:

MALATYA VALİLİĞİNE (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

Bilgi:

Sultangazi Belediye Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 43BE422E-6229-484A-AD99-4D31A50BA45C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr>

KEP Adresi: cevreseshircilikbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Gözde ATOM
Çevre ve Şehircilik Uzmanı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrağın Doğrulaması https://ebys.sultangazi.bel.tr/enVision/Vajj/date_Doc.aspx?eD=BSVENY55F3&eS=3863 adresinden yap

Annex D Parseldeki Gayriresmî Kullanıcılar

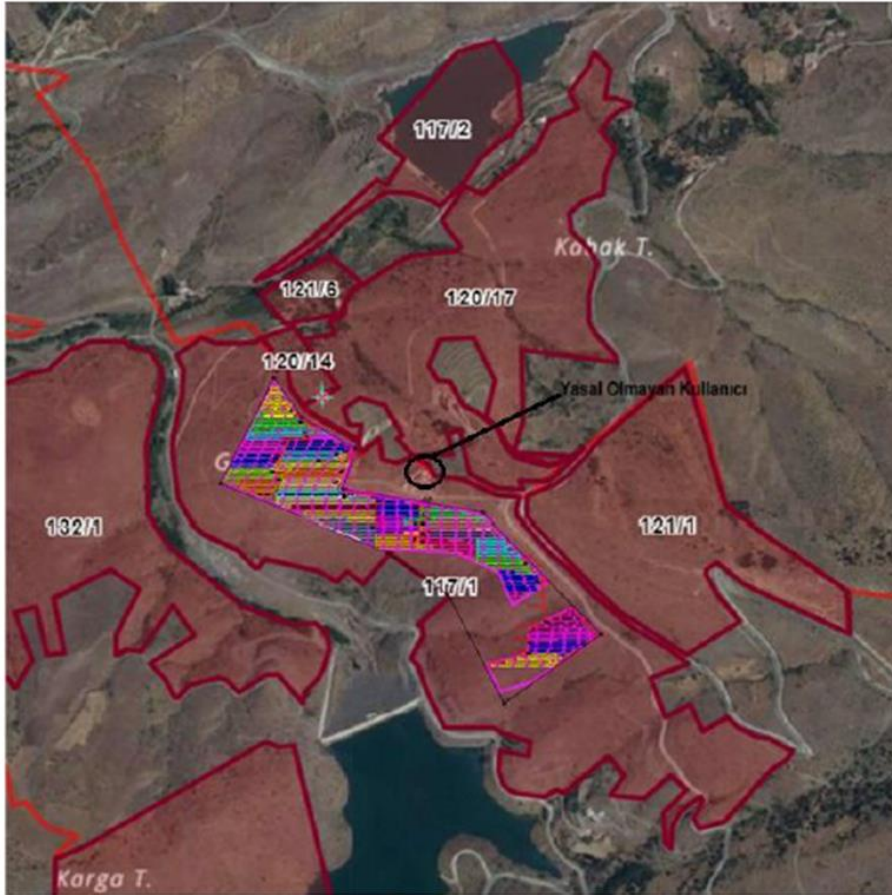

Annex E Proje Parseli İçindeki Yetkisiz Kullanıcılarla İlgili Taahhütname

Malatya ili, Battalgazi ilçesi, Yaygın Mahallesi, 117 ada 1 parsel üzerinde Türkiye Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP) kapsamında sağlanması planlanan finansman ile Sultangazi Belediyesi tarafından inşa edilecek Sultangazi Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali (Alt Proje) ile ilgili yapılan çevresel ve sosyal değerlendirmelerde, söz konusu parsel üzerinde yasal olmayan kullanıcılar tarafından inşa edilmiş bir adet evin bulunduğu belirlenmiştir. Söz konusu parselin bu konutların sahiplerinin geçim kaynağı üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Parsel içinde yaşayanların geçim kaynağının inşaat işiyle alakalı olduğu kendisinin bölgede herhangi bir tarımsal faaliyet veya hayvansal faaliyet göstermediği, bilinmektedir. Aynı şekilde, GES alanını herhangi bir faaliyet için kullanmadıkları taraflarından beyan edilmiştir. Ayrıca, bu konutlar alt proje kapsamında yıkılmayacak olup, istendiği takdirde mevcut sahipleri tarafından kullanılmaya devam edecektir. Şekil 1'de gösterildiği üzere güneş enerjisi panellerinin yerleştirileceği alan yasal olmayan kullanıcılar tarafından inşa edilmiş olan konutların kullanılmasına da engel olmamaktadır.

Şekil 1:

Sınıflandırma: Tasnif Dışı

Şekil 2 :

İnşa edilmesi planlanan güneş enerji santralinin gelecekte herhangi bir şekilde genişletilmesi planlanmamaktadır. Çizimlerde de açıkça gösterildiği üzere, santral alanında herhangi bir genişleme öngörülmemekte olup, bu durum alanda bulunan ve yasal olmayan kullanıcılar tarafından inşa edilmiş konutların kullanımını da engellememektedir. Bununla birlikte, Sultangazi Belediyesi, alt projenin bu konutları etkileyecek şekilde genişletilmesi ya da bu alt proje ile ilişkili başka bir tesisin yapılması durumunda — ve söz konusu tesisin “ilişkili tesis” olarak tanımlanması halinde — eğer bu yapıların zarar görmesi ya da yıkılması söz konusu olursa, inşaat çalışmalarına başlanmadan önce Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ESF) kapsamında yer alan ESS5 – Arazi Edinimi, Arazi Kullanım Kısıtlamaları ve Gönüllü Yeniden Yerleşim standardına uygun bir Yeniden Yerleşim Planı hazırlanacağını ve bu Plan İller Bankası Proje Yönetim Birimi tarafından onaylandıktan sonra bu onaylanmış plana uygun olarak hareket edeceğini taahhüt eder.

Annex F Ulusal Mevzuat ve Uluslararası Standartlar Özeti Tablosu

Çevre Kanunu kapsamında geliştirilen düzenlemeler, aşağıda belirtilen çevresel unsurların yönetimine ilişkin prosedür ve ilkelerin belirlenmesini ve tanımlanmasını amaçlamaktadır.

Yönetmelikler / Tebliğler	OG Numarası	OG Tarihi	Proje için Önem/İfade
Çevre İzin ve Lisansları			
Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği	31907	29.07.2022	Projenin kapsamının belirlenmesi ve proje öncesi, inşaat ve işletme aşamalarındaki etkilerin değerlendirilmesi.
Çevresel İzinler ve Lisanslama Yönetmeliği	29115	10.09.2014	Projenin tüm aşamalarında çevresel izin ve lisans gereklilikleri.
Çevresel Denetim Yönetmeliği	27061	21.11.2008	İnşaat ve işletme aşamalarında proje sahibi veya kamu otoriteleri tarafından yapılacak çevresel denetim gereklilikleri.
Özel Güvenlik Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik	25606	07.10.2004	İnşaat aşamasında kamp alanı güvenliği ve işletme aşamasında güvenlik amaçları.
Hava Kalitesi Kontrolü ve Sera Gazı (GHG) Emisyonları			
Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	27277	03.07.2009	İnşaat aşamasında toz emisyonları.
Egzoz Gazı Emisyonlarının Kontrolü Yönetmeliği	30004	11.03.2017	Proje araçlarının, makinelerinin ve ekipmanlarının tüm aşamalarda işletilmesi.
Biyçeşitliliğin Korunması ve Doğanın Korunması			
Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Alanları Yönetmeliği	259637	08.11.2004	Projenin planlama aşamasında Proje alanına yakın yaban hayatının korunması için alınacak tedbirler.
Chemicals and Other Dangerous Substances			
Malzemelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Yönetmelik	28848	11.12.2013	Yapım ve işletme aşamalarında kullanılacak kimyasal ve karışımlara yönelik önlemlerin alınması.
Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik	30105	23.06.2017	İşletme aşamasında kullanılacak kimyasalların belirlenmesi.
Poliklorlu Bifenillerin (PCB) ve Poliklorlu Terfenillerin (PCT) Kontrolüne İlişkin Yönetmelik	26739	27.12.2007	İşletme aşamasında transformatörler, kapasitörler, gerilim regülatörleri, anahtarlar, motorlarda kullanılan yağlar, PCB içeren eski elektrikli cihaz veya ekipmanlar ile floresan aydınlatma balastlarının kullanımı.
Gürültü			
Çevresel Gürültünün Kontrolü Yönetmeliği	32029	30.11.2022	Yapım ve işletme aşamalarında gürültü emisyonlarının belirlenmesi ve alınacak önlemler.

Yönetmelikler / Tebliğler	OG Numarası	OG Tarihi	Proje için Önem/İfade
Açık Alanda Kullanılan Ekipmanlardan Kaynaklanan Çevresel Gürültü Emisyonlarına İlişkin Yönetmelik	26392	30.12.2006	Proje sahasında yapım ve işletme aşamalarında gürültü kaynaklarından kaynaklanan gürültü seviyelerinin düzenlenmesi.
Toprak ve Arazi Kullanımı			
Noktasal Kaynaklı Kirleticilerle Kirlenmiş Sahalar ve Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	27605	08.06.2010	Yapım ve işletme aşamalarında toprak kirlenmesi risklerinin belirlenmesi.
Kazı Toprağı ile İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	25406	18.03.2004	Kazı toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının kaynağında yönetimi.
Tarımsal Arazilerin Korunması, Kullanılması ve Planlanması Hakkında Yönetmelik	30265	09.12.2017	Projenin planlama aşamasında arazi kullanımındaki değişimin yönetilmesi.
Atık			
Atık Yönetimi Yönetmeliği	29314	02.04.2015	Yapım ve işletme aşamalarında atığın oluşumundan bertarafına kadar çevreye ve insan sağlığına zarar verilmeden yönetimi.
Sıfır Atık Yönetmeliği	30829	12.07.2019	Sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, yapım ve işletme aşamalarında sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, geliştirilmesi, izlenmesi, finansmanı, kayıt altına alınması ve belgelendirilmesine ilişkin genel ilkeler.
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	30283	27.12.2017	Yapım ve işletme aşamalarında ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, kaçınılmaz ambalaj atıklarının yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yöntemleriyle bertarafa gönderilecek miktarının azaltılması.
Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği	30985	21.12.2019	Atık yağ tanımı kapsamındaki yağların yönetimi, geri kazanımı, bertarafı, alınacak tedbirler ve yapılacak bildirimler.
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	29959	25.01.2017	Tıbbi atıkların üretildiği noktalarda toplanması, geçici depolanması, tıbbi atık işleme tesislerine taşınması ve bertarafı.
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği	28300	22.05.2012	Yapım ve işletme aşamalarında elektrikli ve elektronik ekipman atıklarının yönetimi.
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği	25569	31.08.2004	Atık piller ve akümülatörlerin geri kazanımı veya nihai bertarafı için toplama sistemi kurulması ve yönetimi.
Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	26357	25.11.2006	Yapım ve işletme aşamalarında ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetiminde gerekli

Yönetmelikler / Tebliğler	OG Numarası	OG Tarihi	Proje için Önem/İfade
			düzenleme ve standartların sağlanmasını teminen toplama ve yönetim sisteminin kurulması.
Su ve Atıksu			
Yeraltı Sularının Kirlilik ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik	28257	07.04.2012	Yapım ve işletme aşamalarında yeraltı suyu kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması.
Su Ortamında ve Çevresinde Tehlikeli Maddelerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği	26005	26.11.2005	Yapım ve işletme aşamalarında tehlikeli maddelerin yönetimi.
Atıksu Toplama ve Uzaklaştırma Sistemleri Hakkında Yönetmelik	29940	06.01.2017	Atıksu toplama ve uzaklaştırma sistemlerinin planlanması, tasarımı, projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslar.
Yapısal Güvenlik			
Doğal Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik	26582	14.07.2007	Proje kapsamındaki yapım işlerinin yönetimi.
Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik	26454	06.03.2007	Proje kapsamındaki yapım işlerinin yönetimi.
Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği	30364	18.03.2018	Deprem etkisi altında tasarım ve yapım işlerine yönelik alınacak önlemler ile mevcut binaların deprem etkisi altındaki performansının değerlendirilmesi.
Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik	26735	19.12.2007	Yapım ve işletme aşamalarında yangından korunmaya yönelik alınacak önlemler.
Trafik			
Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik	28801	24.10.2013	Yapım ve işletme aşamalarında taşınacak tehlikeli maddeler.
Karayolları Trafik Yönetmeliği	23053	18.07.1997	Yapım ve işletme aşamalarında kullanılacak araç ve makinelerin hız limitlerinin düzenlenmesi.
Trafik İşaretleri Hakkında Yönetmelik	18789	19.06.1985	Yapım ve işletme aşamalarında kullanılacak trafik işaretlerinin düzenlenmesi.
İş Sağlığı ve Güvenliği ile Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik			
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	28681	18.06.2013	İşyerlerinde acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri çalışmalar.
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki ve Sorumluluklarına İlişkin Yönetmelik	28512	29.12.2012	İş güvenliği uzmanlarının görev ve sorumluluklarının tanımlanması.

Yönetmelikler / Tebliğler	OG Numarası	OG Tarihi	Proje için Önem/İfade
İşyeri Hekimlerinin ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarına İlişkin Yönetmelik	28713	20.07.2013	İşyeri hekimleri ve diğer sağlık personelinin görev ve sorumluluklarının tanımlanması.
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	28786	05.10.2013	Yapım aşamasında alınacak önlemler.
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	28628	25.04.2013	Ekipman kullanımına ilişkin yapım aşamasında alınacak önlemler.
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	28733	12.08.2013	Yapım ve işletme aşamalarında kimyasal maddelerin kullanımına ilişkin alınacak önlemler.
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	28633	30.04.2013	İşyerlerinde meydana gelebilecek patlayıcı ortam tehlikelerine karşı çalışanların korunmasına yönelik alınacak önlemlere ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi.
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	28744	23.08.2013	Geçici veya belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışanların işyerindeki diğer çalışanlarla eşdeğer düzeyde iş sağlığı ve güvenliği açısından korunması.
İş Sağlığı ve Güvenliği İşaretleri Yönetmeliği	28762	11.09.2013	Yapım ve işletme aşamalarında alınacak iş sağlığı ve güvenliği önlemleri.
Tozla Mücadele Yönetmeliği	289812	05.11.2013	İşyerlerinde ortaya çıkabilecek tozdan kaynaklanan risklerin önlenmesi ve çalışanların tozun etkilerinden korunması amacıyla iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin alınacak tedbirler.
Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik	30105	23.06.2017	Yapım ve işletme aşamalarında, tehlikeli madde ve karışımların etkin kontrolü ve izlenmesini sağlamak, insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirmek amacıyla KKDİK Yönetmeliği (30105, 23.06.2017) uyarınca güvenlik bilgi formlarının hazırlanması.
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (6331)	28339	20.06.2012	Yapım ve işletme aşamalarında alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri.
Kişisel Koruyucu Donanımlar Yönetmeliği	30761	01.05.2019	Yapım ve işletme aşamalarında çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler.
Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	28721	28.07.2013	Yapım ve işletme aşamalarında çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler.

Yönetmelikler / Tebliğler	OG Numarası	OG Tarihi	Proje için Önem/İfade
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	28512	29.12.2012	Yapım ve işletme aşamalarında ortaya çıkabilecek iş sağlığı ve güvenliği risklerinin belirlenmesi.
Alt İşverenlik Yönetmeliği	27010	27.09.2008	Yapım ve işletme aşamalarında yüklenici ve alt yüklenicilerin yönetimi.
İşyerlerinde Kişisel Koruyucu Donanımların Kullanılması Hakkında Yönetmelik	28695	02.07.2013	Yapım ve işletme aşamalarında çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler.
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Çalışanların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	28706	13.07.2013	Yapım ve işletme aşamalarında çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler.
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	28648	15.05.2013	Yapım ve işletme aşamalarında çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınacak önlemler.
Yüksek Akım Tesisleri Yönetmeliği	24246	30.11.2000	Yüksek akım tesislerinin güvenli kurulumu, yapımı, işletimi ve bakımına ilişkin tedbirler.
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	28717	24.07.2013/	Malzeme ve ekipmanların elle taşıma yöntemleriyle güvenli taşınmasına yönelik prosedürlerin tanımlanması.
Kültürel Miras			
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	18113	23.07.1983	Yapım aşamasında rastlantısal buluntular ortaya çıkması hâlinde alınacak önlemlerin belirlenmesi.
Kültür ve Tabiat Varlıkları ile İlgili Araştırma, Sondaj ve Kazılar Hakkında Yönetmelik	18485	10.08.1984	Yapım aşamasında ortaya çıkarılan kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin usul ve yükümlülüklerin tanımlanması.

Türkiye'nin onayladığı uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler aşağıda listelenmiştir:

Uluslararası Anlaşmalar ve Sözleşmeler	Anlaşma / Sözleşme Yılı
Paris Agreement	2021
UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)	2004
Rio Declaration on Environment and Development and Statement on Forest Principles	1992
Convention on Biological Diversity (Rio Convention)	1992
Paris Convention on the Protection of the World Cultural and Natural Heritage	1975

Uluslararası Anlaşmalar ve Sözleşmeler	Anlaşma / Sözleşme Yılı
Barselona Sözleşmesi – Akdeniz’in Kirlenmeye Karşı Korunmasına İlişkin Sözleşme	1976
Akdeniz’in Deniz Çevresi ve Kıyı Bölgesinin Korunmasına İlişkin Sözleşme (Barselona Sözleşmesi)	1981
Bern Sözleşmesi – Avrupa’nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması	1982
Viyana Sözleşmesi – Ozon Tabakasının Korunmasına İlişkin Sözleşme	1988
Montreal Protokolü – Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Protokol	1990
Sulak Alanlar Sözleşmesi – Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar, Özellikle Su Kuşları Yaşam Alanları Sözleşmesi	1994
Nesli Tehlike Altındaki Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)	1996
Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi	1998
Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu – Sanayi Kaynaklı Kazaların Sınır Ötesi Etkileri Sözleşmesi	2000
Aarhus Sözleşmesi – Çevresel Konularda Bilgiye Erişim, Karar Alma Sürecine Halkın Katılımı ve Yargıya Başvuru Hakkı Sözleşmesi	2001
Stockholm Sözleşmesi – Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Sözleşme	2010
Bonn Sözleşmesi – Göçmen Türlerin Korunması Sözleşmesi	1972
Akdeniz’de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitlilik Protokolü ve ilgili diğer protokoller	1988
Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Zorla Çalıştırma Sözleşmesi	1930
ILO Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi	1948
ILO Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi	1949
ILO Eşit Ücret Sözleşmesi	1951
ILO Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi	1957
ILO Ayrımcılık (İstihdam ve Meslek) Sözleşmesi	1958
ILO Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Yasaklanması Sözleşmesi	1999

Annex G – Saha Fotoğrafları

Annex H – Ç&S Olay Bildirim Formu Şablonu

1) Olay Ayrıntıları

Olay Tarihi: [Lütfen belirtiniz]	Olay Saati: [Lütfen belirtiniz]	
Olayın Gerçekleştiği Yer:	[Lütfen belirtiniz]	
Alt Borçlunun Adı:	[Lütfen belirtiniz]	
İLBANK'a Bildirim Tarihi: [Lütfen belirtiniz]	İLBANK'a Bildiren: [Lütfen belirtiniz]	Bildirim Türü: [Lütfen belirtiniz; e-posta/telefon görüşmesi/medya bildirimi/diğer]
Dünya Bankası'na Bildirim Tarihi: [Lütfen belirtiniz]	Dünya Bankası'na Bildiren: [Lütfen belirtiniz]	Bildirim Türü: [Lütfen belirtiniz; e-posta/telefon görüşmesi/medya bildirimi/diğer]
Alt Proje Yüklenici Firmanın Adı:	[Lütfen belirtiniz]	
Olayda Yer Alan Alt Yüklenicinin Adı:	[Lütfen belirtiniz]	

2) Olay türü (lütfen geçerli olan tüm seçenekleri işaretleyin)⁷

☐ Ölüm	☐ Şiddet eylemleri/protesto
☐ İş gücü kaybına neden olan yaralanma	☐ Kültürel miras kaynakları üzerindeki beklenmeyen etkiler
☐ Usule uygun olmayan tahliye/yerinden edilme	☐ Biyolojik çeşitlilik kaynakları üzerindeki beklenmeyen etkiler
☐ Çocuk işçiliği	☐ Çevre kirliliği olayı
☐ Zorla çalıştırma	☐ Baraj arızası
☐ Hastalık salgınları	☐ Diğer

3) Olayın Açıklaması/Anlatımı

For example:

- I. Olay nedir? [Lütfen kısaca açıklayınız]
- II. Olay hangi koşullar veya durumlar altında meydana gelmiştir (biliniyorsa)? [Lütfen kısaca açıklayınız]
- III. Olayın temel olguları açık ve tartışmasız mıdır, yoksa farklı yorumlar/versiyonlar var mıdır? Bu versiyonlar nelerdir? [Lütfen kısaca açıklayınız]
- IV. Olay hâlâ devam etmekte midir yoksa kontrol altına alınmış mıdır? [Lütfen kısaca açıklayınız]
- V. İlgili yetkililere bilgi verilmiş midir? [Lütfen kısaca açıklayınız]

⁷ Tanımlar için Ek 2'ye bakınız.

4) Olayı kontrol altına almak için alınan önlemler

Eylemin Kısa Açıklaması	Sorumlu Taraf	Beklenen Tarih	Durum

Yüklenici ile ilgili olaylarda:

Yüklenicinin Adı:

Çalışmalar durduruldu mu? Evet ☐ Hayır ☐

Not: Lütfen çalışmalarını durdurmaya ilişkin talimatın bir kopyasını ekleyiniz

5) Etkilenen kişilere hangi destek sağlandı?

[Lütfen kısaca açıklayınız]

EKLER

Ek 1: İlgili belgeler

[Not: Lütfen bu aşamada mevcut olan ilgili belgeleri işaretleyiniz ve rapora ekleyerek sununuz]:

- ☐ Mağdurların ve olaya karışan kişilerin sosyal güvenlik kayıtlarının kopyası
- ☐ Çalışmaların durdurulmasına ilişkin talimatın kopyası
- ☐ Mağdurların ifadeleri
- ☐ Tanık ifadeleri
- ☐ İlgili mercilere yapılan bildirimlerin kopyaları
- ☐ İlgili mercilerin hukuki soruşturma raporlarının kopyaları
- ☐ Etkilenen ve olaya karışan kişilere ait Ç&S eğitim kayıtlarının kopyaları
- ☐ Etkilenen ve olaya karışan kişilere ait İSG eğitim kayıtlarının kopyaları
- ☐ Olayla ilgili fotoğraflar

☐ Diğer

Ek 2: Olay Türleri

Cevresel ve sosyal (C&S) olay müdahale süreci kullanılarak bildirilecek olay türleri şunlardır::

Ölüm: Bir kazadan/olaydan itibaren bir yıl içinde meydana gelen, kimyasallara/toksinlere maruziyetten kaynaklanan meslek hastalığı/rahatsızlığı dâhil olmak üzere bir kişinin veya kişilerin ölümü.

İş Gücü Kaybına Neden Olan Yaralanma: Bir çalışanın 3 veya daha fazla gün işe devam edememesine neden olan yaralanma veya kimyasallara/toksinlere maruziyetten kaynaklanan meslek hastalığı/rahatsızlığı; ya da kimyasal/toksik madde salımı sonucunda toplumdan bir kişinin tıbbi tedavi gerektirmesi.

Siddet Eylemleri/Protesto: Bir kişinin, başka bir kişiye veya bir gruba/topluluğa karşı tehdit edilen veya fiilen uygulanan kasıtlı fiziksel güç kullanımı; yaralanmaya, ölüme, psikolojik zarara, işçilere veya proje yararlanıcılarına yönelik hak kayıplarına yol açması veya proje çalışma alanının güvenli işletimini olumsuz etkilemesi ya da yüksek olasılıkla etkilemesi.

Hastalık Salgınları: Beklenenin üzerinde vaka görülmesi. Hastalık bulaşıcı olabilir veya nedeni bilinmeyen bir etiyolojiye dayanabilir.

Usule Uygun Olmayan Yerinden Edilme: Bireylerin, ailelerin ve/veya toplulukların yaşadıkları evlerden ve/veya kullandıkları arazilerden kendi iradeleri dışında, uygun hukuki ve diğer korumalara erişimleri sağlanmadan ve/veya onaylanmış bir yeniden yerleşim planına uygun olmayan şekilde geçici veya kalıcı olarak yerinden edilmesi.

Çocuk İşçiliği: Bir çocuk işçiliği olayı: (i) 14 yaşın altındaki (veya ulusal mevzuatın belirlediği daha yüksek asgari yaşın altındaki) bir çocuğun proje ile bağlantılı olarak istihdam edilmesi veya çalıştırılması; ve/veya (ii) yukarıdaki asgari yaşın üzerindeki ancak 18 yaşın altındaki bir çocuğun, eğitimiyle çelişecek veya sağlığına ya da fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki veya sosyal gelişimine zarar verecek nitelikte tehlikeli bir işte istihdam edilmesi veya çalıştırılması.

Zorla Çalıştırma: Bir projeye bağlantılı olarak, kişinin tehdit veya ceza baskısı altında gönülsüz şekilde yerine getirdiği her türlü iş veya hizmet; borç karşılığı çalışma, zorunlu çalışma veya benzeri çalışma düzenlemeleri dâhil. Bu kapsam, insan ticareti mağdurlarının proje kapsamında çalıştırılması durumlarını da içerir.

Kültürel Miras Üzerindeki Beklenmeyen Etkiler: Proje tasarımı veya çevresel ve sosyal değerlendirmenin bir parçası olarak öngörülmemiş veya tahmin edilmeyen, yasal olarak korunan ve/veya uluslararası düzeyde tanınan kültürel miras veya arkeolojik değere sahip alanlarda meydana gelen etkiler (dünya mirası alanları veya ulusal düzeyde korunan alanlar dâhil).

Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Beklenmeyen Etkiler: Proje tasarımı veya çevresel ve sosyal değerlendirme aşamalarında öngörülmemiş, yasal olarak korunan ve/veya uluslararası düzeyde tanınan yüksek biyolojik çeşitlilik alanlarına, Kritik Habitatlara veya IUCN Tehdit Altındaki Türler Kırmızı Listesinde Kritik Tehlike Altında veya Tehlike Altında sınıflandırılan türlere yönelik etkiler. Buna söz konusu türlerin avlanması veya yasa dışı ticareti de dâhildir.

Çevre Kirliliği Olayı: Toprak, su veya hava için belirlenen emisyon standartlarının 24 saatten uzun süre aşılması veya çevreye zarar verilmesi (örneğin kimyasal/toksik maddeler yoluyla).

Baraj Arızası: Aşma veya baraj yapılarının çökmesi yoluyla tutulmuş suyun veya malzemenin ani, hızlı ve kontrolsüz şekilde salınması.

Diğer: Çevre, etkilenen topluluklar, halk veya çalışanlar üzerinde önemli olumsuz etkisi olabilecek diğer tüm olaylar veya kazalar; zararın meydana gelip gelmediğine bakılmaksızın tekrar eden uygunsuzluklar veya sistematik sorunlara işaret eden olaylar ve Banka yönetiminin dikkatini gerektiren durumlar.

Annex İ – Ç&S Olay Soruşturma Formu Şablonu

1) Soruşturma Bulguları

Örneğin:

- I. Olayın nerede ve ne zaman gerçekleştiği,
- II. Kimlerin dahil olduğu ve kaç kişi/hane halkının etkilendiği,
- III. Ne olduğu ve olayın gerçekleşmesini etkileyen koşullar ile eylemler,
- IV. Beklenen çalışma prosedürlerinin neler olduğu ve bunlara uyulup uyulmadığı,
- V. İşin organizasyonu veya düzenlemesinin olayı etkileyip etkilemediği,
- VI. İş için yeterli eğitim/ehliyet sahibi kişilerin bulunup bulunmadığı ve gerekli ile uygun ekipmanın mevcut olup olmadığı,
- VII. Temel nedenlerin neler olduğu; eksik risk kontrol tedbirleri veya sistemsel bir aksaklık olup olmadığı..

2) Soruşturma sonucunda uygulanacak düzeltici faaliyetler (Düzeltilici Faaliyet Planı'nda ayrıntılı olarak tanımlanacaktır)

Eylen	Sorumlu Taraf	Beklenen Tarih

3a) Ölüm/İş Gücü Kaybına Neden Olan Yaralanma Bilgileri

Ölüm ☐		İş gücü kaybına neden olan yaralanma ☐				
İşçi veya halktan bir kişi için ölüm/yaralanmanın doğrudan nedeni (lütfen uygun olanların tümünü işaretleyiniz)⁸:						
☐ Nesnelerin içinde veya arasında sıkışma						
☐ Tıbbi sorun						
☐ Düşen cisim tarafından çarpılma						
☐ İntihar						
☐ Bir cisme basma, çarpma veya bir cisim tarafından çarpılma						
☐ Proje aracında iş amaçlı seyahat						
☐ Boğulma						
☐ Proje dışı araçla iş amaçlı seyahat						
☐ Kimyasal, biyokimyasal veya malzeme maruziyeti						
☐ Proje aracıyla işe gidiş geliş						
☐ Düşmeler, tökezlemeler, kaymalar						
☐ Proje dışı araçla işe gidiş geliş						
☐ Yangın ve patlama						
☐ Trafik kazası (yalnızca halk üyeleri için)						
☐ Elektrik çarpması						
☐ Diğer						
☐ Cinayet						
Adı Soyadı	Yaş / Doğum Tarihi	Uyruk	Cinsiyet	Ölüm / Yaralanma Tarihi	Ölüm / Yaralanma Nedeni	Etkilenen Taraf (Çalışan / Halk)
			☐ Kadın ☐ Erkek			☐ Alt borçlu çalışanı ☐ Yüklenici çalışanı ☐ Alt yüklenici çalışanı ☐ Kamu

⁸ Tanımlar için Ek 1'e bakın

--	--	--	--	--	--	--

3b) Mali Destek/Tazminat Türleri (Düzeltici Faaliyet Planı şablonunda tam olarak açıklanacaktır - şablon Ek 3'te)

- ☐ Tazminat Gerekmemektedir
 ☐ Yüklenici Sigortası
☐ İşçi Tazminatı/Ulusal Sigorta
 ☐ Diğer
☐ Doğrudan Yüklenici
 ☐ Mahkeme Tarafından Belirlenen Yargı Süreci

Adı	Tazminat Türü	Tazminat Tutarı (TRY)	Sorumlu Taraf

4) Ek Anlatı

Ek 1: Ölüm/yaralanmanın doğrudan nedenlerinin tanımı

- Nesnelerin içinde veya arasında sıkışma:** Bir nesnenin içinde sıkışma; sabit bir nesne ile hareketli bir nesne arasında sıkışma; hareketli nesneler arasında sıkışma (uçan veya düşen cisimler hariç).
- Düşen cisim tarafından çarpılma:** Kaymalar ve göçükler (toprak, kaya, taş, kar vb.); çökme (bina, duvar, iskele, merdiven vb.); elle taşıma sırasında düşen cisim tarafından çarpılma; düşen cisim tarafından çarpılma.
- Bir cisme basma, çarpma veya cisim tarafından çarpılma:** Nesnelerin üzerine basma; sabit cisimlere çarpma (önceki bir düşme nedeniyle oluşan darbeler hariç); hareketli cisimlere çarpma; hareketli cisimler tarafından çarpılma (uçan parçacıklar ve kırıntılar dahil) ancak düşen cisimler hariç.
- Boğulma:** Sıvı içerisinde batma/çıkma sonucu solunumun engellenmesi.
- Kimyasal, biyokimyasal veya malzeme maruziyeti:** Zararlı maddelere veya radyasyona maruz kalma ya da temas.
- Düşmeler, tökezlemeler, kaymalar:** Yüksekten düşme (ağaç, bina, iskele, merdiven vb.) veya derin boşluklara düşme (kuyu, hendek, kazı, çukur vb.) ya da aynı seviyede düşme.
- Yangın ve patlama:** Yangınlara veya patlamalara maruz kalma ya da temas.
- Elektrik çarpması:** Elektrik akımına maruz kalma veya temas.
- Cinayet:** Bir insanın başka bir insan tarafından öldürülmesi.
- Tıbbi sorun:** Bedensel bir rahatsızlık veya kronik hastalık.
- İntihar:** Kişinin kendi hayatına kasıtlı ve gönüllü olarak son vermesi veya buna teşebbüs etmesi.
- Diğer:** Çalışanlarda veya halk üyelerinde ölüme ya da yaralanmaya yol açan diğer tüm nedenler.

Araç Trafik Kaynaklı Olaylar

- Proje aracında iş amaçlı seyahat:** Proje çalışanlarının, proje araçlarını kullanarak çalışma saatleri içinde ücretli iş kapsamında yaptığı yolculuk sırasında karıştığı trafik kazaları.
- Proje dışı araçla iş amaçlı seyahat:** Proje çalışanlarının, proje dışı araçları kullanarak çalışma saatleri içinde ücretli iş kapsamında yaptığı yolculuk sırasında karıştığı trafik kazaları.

- 15. Proje aracıyla işe gidiş geliş:** roje çalışanlarının, proje araçlarını kullanarak (i) ikametgâhlarına, (ii) yemek yedikleri yerlere veya (iii) ücretlerini aldıkları yerlere giderken karıştığı trafik kazaları.
- 16. Proje dışı araçla işe gidiş geliş:** Proje çalışanlarının, proje dışı araçları kullanarak (i) ikametgâhlarına, (ii) yemek yedikleri yerlere veya (iii) ücretlerini aldıkları yerlere giderken karıştığı trafik kazaları.
- 17. Trafik kazası (yalnızca halk için):** Proje dışı çalışanların/halk üyelerinin herhangi bir amaçla seyahat ederken karıştığı trafik kazaları.

Ek 2: İlgili belgeler

[Not: Lütfen mevcut olan ilgili belgeleri işaretleyiniz ve rapora ekleyerek sununuz]:

- ☐ Mağdurların ve olaya karışan kişilerin sosyal güvenlik kayıtlarının kopyası
- ☐ Çalışmaların durdurulmasına ilişkin talimatın kopyası
- ☐ Mağdurların ifadeleri
- ☐ Tanık ifadeleri
- ☐ İlgili mercilere yapılan bildirimlerin kopyaları
- ☐ İlgili mercilerin hukuki soruşturma raporlarının kopyaları
- ☐ Etkilenen ve olaya karışan kişilere ait Ç&S eğitim kayıtlarının kopyaları
- ☐ Etkilenen ve olaya karışan kişilere ait İSG eğitim kayıtlarının kopyaları (temel İSG eğitimi, işbaşı eğitimi, ziyaretçi eğitimi, işe özel eğitim, tazeleme eğitimi vb.)
- ☐ Olayla ilgili fotoğraflar
- ☐ Etkilenen ve olaya karışan çalışanlara ait sağlık muayene kayıtları
- ☐ Kişisel Koruyucu Donanım teslim formlarının kopyaları (imzalı)
- ☐ Olay için tamamlanmış Kök Neden Analizi
- ☐ Yargı sürecine ilişkin bilgi/belgeler
- ☐ Diğer

Ek 3: Düzeltici Faaliyet Planı şablonu

Faaliyet No:	Ç&S Uygunsuzluğunun Kısa Açıklaması	Düzeltici Faaliyet	Gerekli Finansal ve İnsan Kaynakları	Sorumlu Taraf	Düzeltici Faaliyetin Tamamlanma Tarihi	Düzeltici Faaliyetin Başarıyla Tamamlandığını Gösteren Göstergeler	Düzeltici Faaliyetin Durumu

Annex J – Rastlantısal Buluntu Prosedürü

J.1 Giriş

Bu belge, alt proje için Tesadüfi Bulgu Prosedürünü açıklamaktadır ve alt projeyle ilişkili inşaat faaliyetleri sırasında tesadüfi bulgular meydana gelmesi durumunda izlenecek prosedürleri özetlemektedir.

J.2 Kapsam

Bu Rastlantısal Buluntu Prosedürü (CFP), Sultangazi Belediyesi 10,92 MWp / 9,9 MWe Güneş (Fotovoltaik) Enerji Santrali Projesi kapsamında, inşaat faaliyetleri sırasında karşılaşılabilecek rastlantısal buluntuların yönetilmesi amacıyla uygulanacaktır. CFP belgesinin amacı şunları sağlamaktır:

- outline uygulanacak mevzuat ve bu prosedürle ilgili standartların ortaya konulması,
- rollerin ve sorumlulukların tanımlanması,
- proje taahhütleri, operasyonel prosedürler, eğitim gereklilikleri ve bu prosedürle ilgili rehberliğin tanımlanması,
- izleme ve raporlama prosedürlerinin tanımlanması

Alt proje alanında bilinen bir arkeolojik sit alanı veya kalıntı bulunmamasına rağmen, alt projenin inşası sırasında arkeolojik buluntularla karşılaşılma potansiyeli bulunduğu değerlendirilmektedir. Arkeolojik kaynakların keşfine veya bunlar üzerindeki olumsuz etkilere yol açabilecek potansiyel, panellerin zemine çakılması faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilir. Bu CFP, arkeolojik bir rastlantısal buluntu tespiti durumunda alınacak aksiyonlara ilişkin yüklenicilere ve çalışanlara bilgi sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

J.3 Mevzuat ve Standartlar

Proje için geçerli olan mevzuat ve standartlar şunlardan oluşmaktadır:

- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standardı (ÇSS) 8: Kültürel Miras
- Uygulanabilir Türk mevzuatı ve ulusal standartlar
- Türk kamu otoritelerinin diğer yükümlülükleri ve talepleri
- Projenin uyacağını taahhüt ettiği diğer sektör yönergeleri

Türkiye’de taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları, 23.07.1983 tarihli ve 18113 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (Kanun No. 2863) ile korunmakta ve muhafaza edilmektedir. Kanun 2863 kapsamında hukuki koruma sağlanan varlıklar şunlardır:

- 19. yüzyılın sonuna kadar inşa edilmiş tüm doğal varlıklar ve taşınmaz kültür varlıkları,
- 20. yüzyıl sonrasına ait olup Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından korunmaya değer önemli varlık olarak tescil edilen tüm taşınmaz kültür varlıkları,

- arkeolojik sit alanlarında bulunan tüm taşınmaz kültür varlıkları,
- Milli Mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş dönemindeki önemli tarihî olaylara tanıklık etmiş yapılar/bölgeler ile zaman ve tescil şartı aranmaksızın Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kullanılmış konutlar.

ürkiye’de kültürel mirasın korunmasına yönelik karar alma görev ve yetkisi ulusal düzeyde Kültür ve Turizm Bakanlığı’na aittir. Bakanlık bünyesinde yer alan Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve restorasyonu ile sorumludur. Bakanlık tarafından alınan kararların ve yayımlanan düzenlemelerin uygulanması ise yerel idareler tarafından yürütülmektedir. Yerel düzeyde, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tanımlanan Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları bulunmaktadır ve bu kurullar kendi yetki alanları içinde kültürel mirasın korunması, tescili ve sınıflandırılmasından sorumludur. Proje için yetkili kurul Malatya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüdür. Kanun 2863'e göre, hukuki korunma niteliği taşıyan tüm doğal ve kültürel varlıklar Devlet mülkiyetindedir. Bu nedenle bölge kurulları, koruma alanlarına yönelik olumsuz etkileri olabilecek inşaat, yıkım ve kazı faaliyetleri gibi tüm uygulamaları onaylama veya reddetme yetkisine sahiptir.

J.4 Roller ve Sorumluluklar

Bu prosedürün uygulanmasına ilişkin temel roller ve sorumluluklar aşağıda özetlenmiştir.

Rol	Sorumluluklar
Yüklenici - Proje Müdürü	● İnşaatın başlatılması, yürütülmesi ve tamamlanması için gerekli çeşitli faaliyetlerin geliştirilmesi, gözden geçirilmesi, onaylanması ve koordinasyonundan genel olarak sorumludur. ● Bu prosedürün proje kapsamında yürütülen faaliyetler doğrultusunda hazırlanmasını ve gerektiğinde güncellenmesini sağlar. ● Bu prosedürde belirtilen prosedür ve rehberliklerin uygulanabilmesi için yeterli kaynakların sağlanmasını temin eder.
Yüklenici - Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Uzmanı	● İnşaat sırasında Rastlantısal Buluntu Prosedürünün (CFP) başlatılması, geliştirilmesi, uygulanması ve koordinasyonunu sağlar. ● Bu prosedürde belirtilen prosedür ve rehberliklere ilişkin olarak tüm saha personeline ve alt yüklenicilere yeterli eğitimin verilmesini sağlar. Uygun kontrol prosedürlerini oluşturur ve gerekli durumlarda denetimler gerçekleştirir. ● Arkeolojik bir rastlantısal buluntu potansiyeli durumunda ilgili kamu kurumlarıyla istişarede bulunur ve raporlama yapar. ● Tüm doğrulanmış rastlantısal buluntuları “Rastlantısal Buluntu Bildirim Formu”nu doldurarak kayıt altına alır ve bir kayıt defterinde saklar. Rastlantısal buluntu kayıt defterinin güncel tutulmasını sağlar.
Yüklenici - Şantiye Şefi	● İnşaat sırasında sahada CFP hükümlerinin günlük olarak uygulanmasını sağlar. ● İnşaat sırasında potansiyel rastlantısal buluntularla ilgili olarak Ç&S Uzmanına bildirimde bulunur.
Çalışanlar	● Bu prosedürde belirtilen arkeolojik rastlantısal buluntu prosedürlerini ve rehberliklerini anlar ve bunlara uygun hareket eder. ● Potansiyel rastlantısal buluntuları Şantiye Şefine bildirir.

J.5 Etki Önleme ve Azaltma

Bir arkeolojik buluntuya rastlanması durumunda aşağıdaki adımlar uygulanacaktır:

- Arazi temizliği ve kazı faaliyetlerinde görev alan tüm personel, arkeolojik korumanın yönetiminden sorumlu olacak ve bu konularda Ç&S Uzmanı tarafından eğitilecektir.

- Herhangi bir potansiyel rastlantısal buluntu ile karşılaşılması hâlinde, buluntunun yakın çevresindeki tüm inşaat faaliyetleri derhal durdurulacaktır.
- Şantiye Şefi derhal bilgilendirilecektir. Şantiye Şefi, buluntunun bulunduğu yerin konumunu, potansiyel arkeolojik malzemenin özelliklerini ve fotoğraflarını kaydedecek ve ardından Ç&S Uzmanını bilgilendirecektir.
- Rastlantısal buluntuya rastlanmasından itibaren en geç üç gün içinde Malatya Müze Müdürlüğü bilgilendirilecektir. Malatya Müze Müdürlüğüne ait iletişim bilgileri aşağıda verilmiştir:
Adres: Kernek, 1. Bolluk Sk. No:2, 44200 Battalgazi/Malatya
Telefon: (0422) 321 30 06
E-posta: malatyamuzesi@kulturturizm.gov.tr
- Yetkili kurum tarafından inceleme yapılana kadar, alan ve çevresi hasar veya kayba karşı 24 saat güvenlik altına alınacaktır.
- Ç&S Uzmanı, doğrulanan her bir rastlantısal buluntu için “Rastlantısal Buluntu Bildirim Formu”nu dolduracak ve kültürel mirasın korunmasından sorumlu kurumlar tarafından belirlenen inşaatın yeniden başlayabileceği tarihi Proje Müdürüne bildirecektir.
- Buluntuların yönetimine ilişkin izlenecek sonraki adımlar ve uygulanacak uygun plan (proje yerleşiminde değişiklik, koruma, muhafaza, restorasyon veya kurtarma gibi işlemler) yetkili kurumlar tarafından karara bağlanacak ve yazılı olarak bildirilecektir.
- İlgili personelin eğitimi sırasında kullanılmak üzere, inşaat sahasında karşılaşılması muhtemel potansiyel eserlerin fotoğrafları takip eden sayfalarda sunulmaktadır

J.6 Doğrulama ve İzleme

Ç&S Uzmanı/uzmanları, meydana gelen tüm arkeolojik rastlantısal buluntu vakalarını kayıt altına alacaktır. Yetkili kurum tarafından doğrulanan her bir rastlantısal buluntu için “Rastlantısal Buluntu Bildirim Formu”nu dolduracak ve kopyalarını bir kayıt defterinde saklayacaktır. Rastlantısal buluntuların kaydedilmesi için kullanılabilecek örnek bir bildirim formu aşağıda sunulmaktadır. Rastlantısal buluntu kayıt defteri yıllık olarak özetlenecek ve doğru yönetim prosedürlerinin uygulandığını doğrulamak amacıyla yarıyıl izleme raporlarına eklenecektir.

Bu CFP’ye uyulmaması hâlinde gerekli düzeltici faaliyetler uygulanacaktır.

J.7 Raporlama

Yüklenici, saha-özel ÇSYP’de tanımlanan rastlantısal buluntular dâhil tüm raporlama gerekliliklerine uyacaktır (yüklenici aylık ve üç aylık izleme raporları hazırlayacak ve kontrol müşaviri aracılığıyla Sultangazi Belediyesi 10,92 MWp / 9,9 MWe Güneş (Fotovoltaik) Enerji Santrali Projesi’ne sunacaktır; Sultangazi Belediyesi 10,92 MWp / 9,9 MWe Güneş (Fotovoltaik) Enerji Santrali Projesi raporları üç ayda bir İLBANK’a iletecek (İLBANK’ın talep etmesi hâlinde

aylık olarak da iletilecektir); İLBANK ise düzenli yarıyıl izleme raporları sağlayarak Dünya Bankası'nı bilgilendirecektir.

Sultangazi Belediyesi Alt Projesi		
10,92 MWp / 9,9 MWe Güneş (Fotovoltaik) Enerji Santrali Projesi		
Rastlantısal Buluntu Bildirim Formu		
KAYIT		
Kaydedenin adı:		
Bulgu tarihi ve saati:		
Saha Adı:	Koordinatlar	
	X	Y
Bulgunun açıklaması:		
Fotoğraf:		
Tahmini ağırlık ve boyutlar:		
İLGİLİ KİŞİ		
Adı/Ünvanı/Görevi:		
Tarih ve Saat:		

İletişim bilgileri:	
Konuşmanın detayları:	
KARARLAR	
Uygulanacak koruma önlemi:	
Taşınır veya taşınmaz: Eğer taşındıysa lütfen yeni konumu belirtin.	
Gerekli ek faaliyetler:	
Yeniden başlama tarihi ve saati:	
Notlar:	
TESLİM	
Adı:	Tarihi:

Annex K – Değişiklik Bildirim Formu

Değişiklik Bildirim Formu	
Alt Proje Adı	
Alt Proje Lokasyonu	
Alt Proje Aşaması	☐ Pre-construction
	☐ Construction
	☐ Operation
Değişikliği Bildiren Kurumun Adı	
Tarih	
Değişiklik Kategorisi <i>(lutfen ilgili olanların tümünü seçiniz)</i>	☐ Mevzuat Değişikliği
	☐ Tasarım Değişikliği
	☐ Çevresel ve Sosyal faktörlere bağlı Program Değişikliği
	☐ Teknik, finansal, hukuki veya idari faktörlere bağlı Proje Programı Değişiklikleri
	☐ Alt Proje uygulamasında karşılaşılan Çevresel ve Sosyal sorunlara bağlı değişiklikler
	☐ Yüklenici veya Yapım Kontrollük Firması Değişikliği

Değişiklik Bildirim Formu			
		☐ Diğer (lutfen aşağıda belirtiniz)	
Değişikliklerin Ayrıntılı Açıklaması			
Değişiklik Bildirim Formu ile Sunulan Belgeler			
Değişikliği Bildiren Personelin Adı			
Değişikliği Bildiren Personelin Pozisyonu			
İmza			

Ek L – Halkın Katılım Toplantısı Tutanağı

TÜRKİYE KAMU VE BELEDİYE YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ (PUMREP)

SULTANGAZİ BELEDİYESİ
GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ PROJESİ
HALKIN KATILIMI TOPLANTISI TUTANAĞI

Revizyon	:	REV.00
Toplantı Tarihi	:	09.12.2025 – 14.00
Toplantı Yeri:	:	Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kütür Merkezi

Bu Halkın Katılımı Toplantısı Tutanağı, İLBANK A.Ş. adına Ardea Enerji Teknolojileri tarafından hazırlanmıştır. Dünya Bankası (DB) tarafından desteklenen PUMREP Projesi kapsamında İLBANK A.Ş. ve Ardea Enerji Teknolojileri'nin izni olmadan, basım, fotokopi veya başka bir yöntemle çoğaltılamaz ve/veya yayınlanamaz; izin alınmadan üretildikleri amaç dışında kullanılamazlar.

1. HALKIN KATILIMI TOPLANTISI

Sultangazi Belediyesi GES Projesi, Türkiye'deki şehirlerde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla, Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (PUMREP) finansmanı kapsamında yürütülen alt projeden bir tanesini oluşturmaktadır. Dünya Bankası tarafından finanse edilen ve İller Bankası A.Ş. (İLBANK) aracılığıyla uygulanan PUMREP, kamu sektöründe sürdürülebilir enerji çözümleri geliştirilmesi ve enerji güvenliğinin artırılması yönünde önemli bir adımı temsil etmektedir. Alt-proje kapsamında hazırlanmış olan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planları (ÇSYP), ulusal mevzuat dahil olmak üzere Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, Koruma Politikaları, Dünya Bankası Genel ÇSG Kılavuzları ve Endüstriyel Sektör Kılavuzları ve İLBANK'ın ÇSYP'sine uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çalışmalara ek olarak, ÇSYP'nin tamamlanmasının ardından, **09 Aralık 2025 tarihinde saat 14.00'da** bir Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantının duyuruları resmî internet sitesinde, ulusal ve yerel gazetelerde yayımlanmış; ayrıca, mahalle muhtarlıklarına ve duyuru panolarına, mahalledeki camilere, kahvehanelere, büfe ve fırına broşürler asılarak halkın bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Toplantı günü Yaygın Mahallesi muhtarı toplantıya katılması için özel olarak aranmıştır, fakat mahalle dışında olması sebebiyle toplantıya katılamayacağını bildirmiştir.

1.1 Toplantı Özeti

Halkın Katılımı Toplantısı kapsamında, Sultangazi Belediyesi ve müşavir firma temsilcileri tarafından alt-projeyle dair bilgilendirmeler yapılmıştır. Toplantının açılış konuşması yapılmış ve alt-projeyle ilişkin genel bilgiler kamuoyuyla paylaşılmıştır. Ardından, Ardea Enerji Teknolojileri Ekibi sosyal uzmanı tarafından alt-projenin önemi vurgulanmış ve Dünya Bankası finansmanı ile PUMREP kapsamında yürütüldüğü belirtilmiştir. Yenilenebilir enerji ve iklim değişikliğiyle mücadele açısından bu alt-projenin Sultangazi için önemli bir adım olduğu ifade edilmiştir. Güneş Enerji Santrali (GES) projesi ile Sultangazi'nin enerji maliyetlerinin büyük bir kısmının temiz enerji kullanılarak karşılanacağı açıklanmıştır. Alt-projenin planlanan süreleri de paylaşılmış; projenin 12 ayda tamamlanmasının öngörüldüğü belirtilmiştir.

Ardea Enerji Teknolojileri Ekibi'nin sosyal uzmanı tarafından yapılan sunumla birlikte, alt-projenin tanıtımı yapılmış ve çevresel ve sosyal yönetim planına (ÇSYP) ve Paydaş Katılım Planına (PKP) ilişkin bilgiler aktarılmıştır. Halkın katılım toplantısının amacı ve önemi katılımcılara anlatılmıştır. Güneş Enerjisi Santralleri hakkında bilgilendirilme yapılmıştır. Alt projenin İstanbul'da uygun büyüklükte, kamuya ait ve teknik olarak GES kurulmaya elverişli boş arazi bulunmadığından, alt proje için Milli Emlak tarafından tahsis edilen Malatya Battalgazi'deki kamu arazisinin seçildiği aktarılmıştır. Alt-projenin kurulacağı alanın konumu ve teknik detayları açıklanmıştır. ÇSYP kapsamında, alt-projenin çevresel ve sosyal riskleri değerlendirilmiş; mevcut durum analizi, arazi coğrafyası, iklim koşulları, bitki örtüsü, doğal ve kültürel değerler ile taşkın ve deprem gibi doğal afetlere yönelik analizler kamuoyu ile paylaşılmıştır. Alt-projenin sahası ve çevresinde oluşabilecek olası çevresel ve sosyal etkiler ile bu etkileri azaltmaya yönelik önlemler anlatılmıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımıyla birlikte, alt-projenin iklim değişikliğiyle mücadeleye katkı sağlayacağı, bölgede yaşayanlar açısından geleceğe yönelik fırsatlar sunabileceği vurgulanmıştır. İnşaat ve işletme aşamasında yerel iş gücü için fırsatlar yaratabileceği aktarılmıştır. Bölgedeki yenilenebilir enerji potansiyelinin artırılması için de bir fırsat yaratacağı vurgulanmıştır.

3

Ayrıca, alt-projenin inşaat ve işletme aşamalarında şikâyet mekanizmasına önem verileceği ve bu mekanizmanın etkin şekilde işletileceği ifade edilmiştir. Şikâyet mekanizmasını ne olduğu ve nasıl çalışacağı, Sultangazi Belediyesi ve Battalgazi Belediyesi arasındaki protokol hakkında bilgi verilmiştir. Şikâyet kanalları ve nasıl başvuru yapılacağı şeffaf bir şekilde katılımcılara aktarılmıştır.

1.2 Soru & Cevap Oturumu

Bu alt bölümde, Halkın Katılımı Toplantısı sırasında, katılımcıların görüş, talep ve soruları ile bunlara ilişkin alınan cevaplar sunulmuştur. Detaylar aşağıdaki gibidir:

1. Vatandaş, Yaygın Mahallesi:

Proje kapsamında yollarda bir iyileştirme yapılacak mı?

Danışman Firma Yetkilisinin Yanıtı:

Yaygın Mahallesi'nin ana ulaşım yollarının asfaltlı ve iyi durumdadır, fakat alt proje alanı içerisinde inşaat aşamasında gerekli görülmesi halinde iç yollarda iyileştirme faaliyetleri belediye tarafından yapılacaktır.

2. Vatandaş, Yaygın Mahallesi:

30 yıl sonra panellere ve altproje alanına ne olacak?

Danışman Firma Yetkilisinin Yanıtı:

Paneller, invertörler ve sahadaki diğer teknik ekipmanlar çevresel standartlara uygun olarak kaldırılacak ve geri dönüşümü sağlanabilenler geri dönüşüme gönderilecektir. Alt proje sahasında ise beton dökme temelli ciddi bir çalışma olmayacağı için sahada ciddi bir bozulma olması beklenmemektedir. Sökme işleminden sonra toprağın kendini yenilemesiyle yeniden kullanılabilirliği düşünülmektedir.

3. Vatandaş, Yaygın Mahallesi:

Alt proje parseli içerisinde eskiden kaynak suyu vardı, kaynak suyu dışarı alınabilir mi?

Belediye Yetkilisinin Cevabı:

Yapılan etüt çalışmalarında parselde bir kaynak suyuna rastlanmamıştır, fakat inşaat sırasında böyle bir durumla karşılaşılması durumunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

4

1.3 Toplantı Sonucu

Sultangazi Belediyesi iş birliğiyle yürütülen proje kapsamında düzenlenen Halkın Katılım Toplantısı, Sultangazi Belediye Başkan Yardımcısı, Battalgazi Belediyesi temsilcileri, müşavir firma yetkilisi ve bölge halkının katılımıyla 12 kişi ile 45 dakika sürmüştür. Toplantıda, alt-projenin amacı, teknik detayları, çevresel ve sosyal etkileri ile halk için sağlayacağı faydalar detaylı bir şekilde açıklanmış; özellikle inşaat ve işletme süreçlerinde alınacak tedbirler üzerinde durulmuştur. Katılımcılardan gelen sorular, proje ekibi tarafından yanıtlanmış ve halkın öneri ve görüşleri dikkatle dinlenerek kayıt altına alınmıştır. Toplantı sonunda, alt-projenin bir sonraki aşamaları hakkında bilgi verilmiş ve halkın süreç boyunca iletişimde kalabileceği kanallar paylaşılmıştır.

2. Katılımcı Listesi

Resim 1: Katılımcı İmza Listesi

PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI KATILIMCI LİSTESİ					
Toplantı Konusu:	Kamu ve Belediyeye Yenilenebilir Enerji Projesi (KAEYEP) Sultangazi Belediyesi GES Projesi Paydaş Katılım Toplantısı				
Toplantı Yeri / Tarihi:	Sultangazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezi				09.12.2025 - 14:00
Katılımcılar:	İsim-Soyisim	Muslak	Yerel Etmel Kurum /Yerleşim Yeri	Telefon	İmza
1			Yoktur-Belediye		
2	Gıftai		Vatandaş - Tokatlıca		
3	"		Vatandaş - Yagşın		
4	"		Vatandaş - Yagşın		
5	Ali İsmail		Vatandaş - Yagşın		
6	M. H. H. Sultangazi Belediyesi				
7	Memur		Belediye		
8	E. H. H. Sultangazi Belediyesi				
9	Gıftai		Vatandaş - Yagşın		
10	"		Vatandaş - Yagşın		
11	Memur		Vatandaş - Yagşın		
12	D. M. D.		Yagşın		
13					
14					
15					
16					
17					

6

3. Ekler

Ek 1: Halkın Katılımı Toplantısı Fotoğrafları

Resim 2: Toplantı Görüntüleri

7

¹ Toplantı günü Yaygın Mahallesi'nde elektrik kesintisi olması sebebiyle sunum yansıtılarak yapılamamış, bilgisayar üzerinden katılımcılara gerekli kısımlar gösterilmiştir.

8

9

Ek 2: Gazete İlanları

Resim 3: Hürriyet Gazetesindeki HKT Davet İlanı

The image shows a page from the Hürriyet newspaper. The main headline is "Vivaldi'nin kızları yüzde 15 azalmış K". Below it, there's a section titled "T.C. DOKÜMİ İKRA GİREBİ" with a sub-headline "TASINMAZIN GAZETE VEYA İNTERNET HABER SİTESİ İLANI". To the right, there's a large advertisement for "AVRUPA'NIN FUTBOL MABEDİNDE MUTLULUK GOZYASLARI GOL OLDU" featuring a photo of a football match. Below the main headline, there's a section titled "Fatih ÇEKİRGE" and another titled "OYU DOLU YAZILAR". At the bottom right, there's a section titled "bulmaca" with a crossword puzzle.

10

Resim 4: Malatya Son Manşet Gazetesi'ndeki HKT Davet İlanı

The image shows a page from the Malatya Son Manşet newspaper. The main headline is "İŞKUR İŞ İLANLARI". Below it, there's a section titled "T.C. MALATYA 2. ASLİYE İHKUK MAHKEMESİNİN ESAS NO: 2025/487 ESKİ İLAN". To the right, there's a section titled "T.C. MALATYA 2. ASLİYE İHKUK MAHKEMESİNİN ESAS NO: 2025/488 ESKİ İLAN". At the bottom right, there's a section titled "T.C. MALATYA 2. ASLİYE İHKUK MAHKEMESİNİN ESAS NO: 2025/489 ESKİ İLAN".

11

Resim 5: Milliyet Gazetesi İnternet Sitesinde HKT Davet İlanı

12

Ek 3: Sultangazi Belediyesi ve Battalgazi Belediyesi Resmî Web Sitesinde Yayımlanan ÇSYP ile ilgili Dokümanlar ve Duyurular

Resim 6: Sultangazi Belediyesi Resmi İnternet Sitesinde Yayımlanan ÇSYP Dokümanları

13

Halkımıza saygı ile duyurulur.

Toplantı Bilgileri:

- **Toplantı Yeri:** Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür Merkezi
- **Toplantı Yerinin Adresi:** Yaygın Mahallesi Güven Sokak No: 15 – Battalgazi / MALATYA
- **Toplantı Tarihi ve Saati:** 09/12/2025 – Saat: 14:00

İletişim Bilgileri:

- **Altproje Sahibi:** Sultangazi Belediyesi
- **Telefon:** 0212 4593535
- **E-Posta:** halilkarakuslu@sultangazi.bel.tr
- **Çevresel ve Sosyal Yönetim Planlarını Hazırlayan Kuruluş:** Ardea Proje Danışmanlık
- **Telefon:** 0312 219 75 40

GES DUYURU METNİ İLBANK içerisine buradan ulaşabilirsiniz

TÜRKİYE KAMU VE BELEDİYE YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ (PUMREP) içerisine buradan ulaşabilirsiniz

You can access the TÜRKİYE PUBLIC AND MUNICIPAL RENEWABLE ENERGY PROJECT (PUMREP) content here

TÜRKİYE KAMU VE BELEDİYE YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ (PUMREP) içerisine buradan ulaşabilirsiniz

You can access the You can access the TÜRKİYE PUBLIC AND MUNICIPAL RENEWABLE ENERGY PROJECT (PUMREP) content here content here

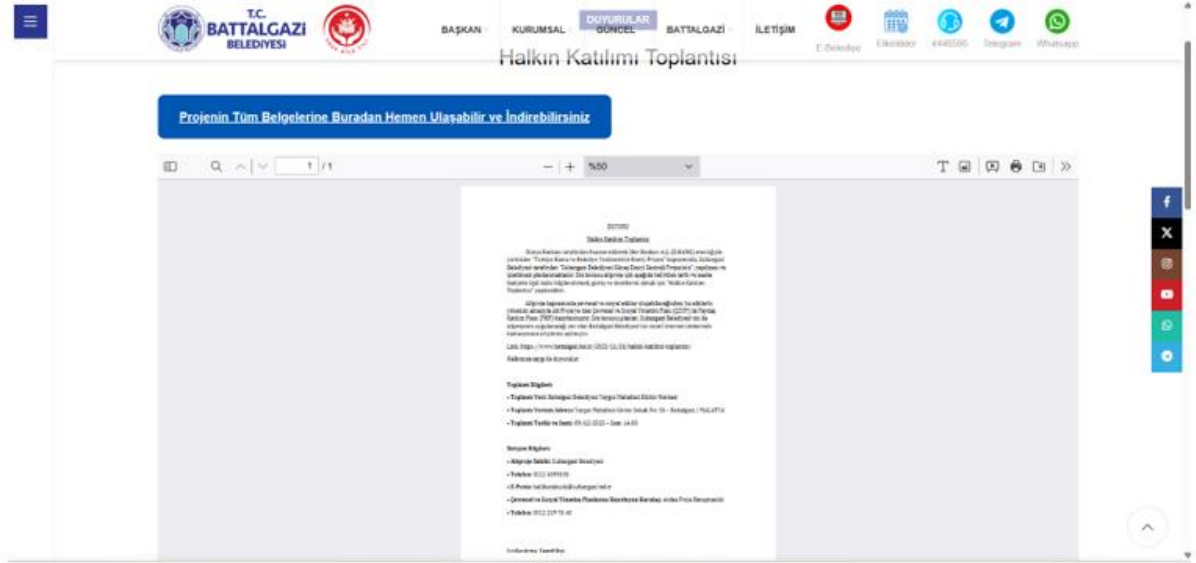
Sultangazi Belediyesi GES Brosür içerisine buradan ulaşabilirsiniz

You can access the Sultangazi Municipality SSP Brochure content here

İLGİLİ BİRİM Destek Hizmetleri Müdürlüğü

Resim 7: Battalgazi Belediyesi Resmi İnternet Sitesinde Yayımlanan ÇSYP Dokümanları

Ek 4: Sultangazi Belediyesi GES Projesi HKT Broşürü

Ayrıca ÇSYP potansiyel proje etkilerinin yönetimi için geliştirilen önlem ve kontrolleri tanımlamakta, bu etki azaltma önlemlerinin uygulanma takvimini belirlemekte, ÇSYP'nin uygulanmasında rol ve sorumlulukları ile Dünya Bankası gerekliliklerine uygun olarak raporlama ve izleme gerekliliklerini tanımlamaktadır.

İzleme gereklilikleri de ÇSYP kapsamındaki izleme tablolarında tanımlanarak sunulacaktır. Buna göre projenin inşaat aşamasında, toz emisyonları, hava kirliliği, inşaat sırasında ve geçici trafik yükünden oluşacak görüntü, atık üretimi, iş sağlığı ve güvenliği; işletme aşamasında ise kimyasalların depolanması ve kullanımı, santralin yansıma ve parlama etkisi, geçim kaynakları, şikâyetler, topluluk çatışmaları, paydaş katılımı, iş sağlığı ve güvenliği ve işgücü parametreleri ÇSYP'de ve PKP'de belirlenen şartlara uygun izlenecektir.

Alt projenin Etki Alanı; Yaygın, Tokluca ve Beydağ Mahallelerini içerecek şekilde belirlenmiştir. Etki alanının belirlenmesi hem çevresel hem de sosyal risklerin kapsamlı şekilde değerlendirilmesini ve tüm potansiyel etkilenen topluluklar ile çevresel alıcılar için uygun önleme ve izleme planlarının tasarlanmasına sağlamaktadır. Projenin bilgilendirilmesi ve duyurulması aşamasında Sultangazi Belediyesi'nin resmi iletişim kanallarına ek olarak, Malatya'da yerel olarak erişilebilir araçlar kullanılacaktır. Battalgazi Belediyesi resmi web sitesinde de alt-proje dokümanları paylaşılacaktır.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) ve Paydaş Katılım Planı (PKP)'nin uygulanmasından sorumlu ana kurum, Alt-projenin inşaatından ve işletme aşamalarından da sorumlu olan Sultangazi Belediyesidir. Alt-projenin farklı aşamalarında çeşitli taraflar (Yükleniciler, Müşavir firma, Proje Uygulama Birimi, İLBANK vb.) ÇSYP ve PKP kapsamında çeşitli konularda sorumluluk alacaklardır. Sözü edilen tüm çalışmalar Sultangazi Belediyesi tarafından koordine edilecektir. Alt-proje dokümanları Sultangazi Belediyesi ve Battalgazi Belediyesi'nin internet sitesi üzerinden yayınlanacak ve talep edilmesi halinde bu dokümanlar Sultangazi Belediyesi tarafından paylaşılacaktır.

Sultangazi Belediyesi, Alt-projeyle ilişkin bilgi paylaşımı için Paydaş Katılım Planı hazırlamış, halkın görüş, öneri ve şikâyetlerini iletebileceği bir Şikâyet Mekanizması kurmuştur.

ŞİKAYET MEKANİZMASI

Alt proje üzerinde kurulacak Şikâyet Mekanizması'nın iletişim kanalları aşağıda yer almaktadır. Sultangazi Belediyesi'nin iletişim kanalları haricinde, vatandaşlardan ve alt proje çalışanlarından gelecek şikâyetler, İLBANK'ın iletişim kanallarından veya CİMER ile YİMER üzerinden de iletebilir.

Sultangazi Belediyesi Şikâyet Mekanizması

Telefon: 444 23 32

E-mail: cagri@sultangazi.bel.tr

İLBANK Şikâyet Mekanizması

Web Sitesi/Uluslararası İlişkiler Bilgi Edinme Başvurusu Formu: www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeuluslararası

E-posta: yitibbhc@ilbank.gov.tr

aydosozel@ilbank.gov.tr

Tel: +90 312 508 79 79 /

CİMER

- Web sitesi: www.cimer.gov.tr
- Çağrı merkezi: 150
- Telefon numarası: 0312 590 20 00

YİMER

- Web Sitesi: www.yimer.gov.tr
- Çağrı Hattı: 157
- Telefon: +90 312 515 71 22

TÜRKİYE KAMU ve BELEDİYE YENİLENEBİLİR ENERJİ PROJESİ

Sultangazi Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali Projesi

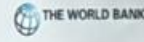
Halkın Katılımı Toplantısı Bilgilendirme Broşürü

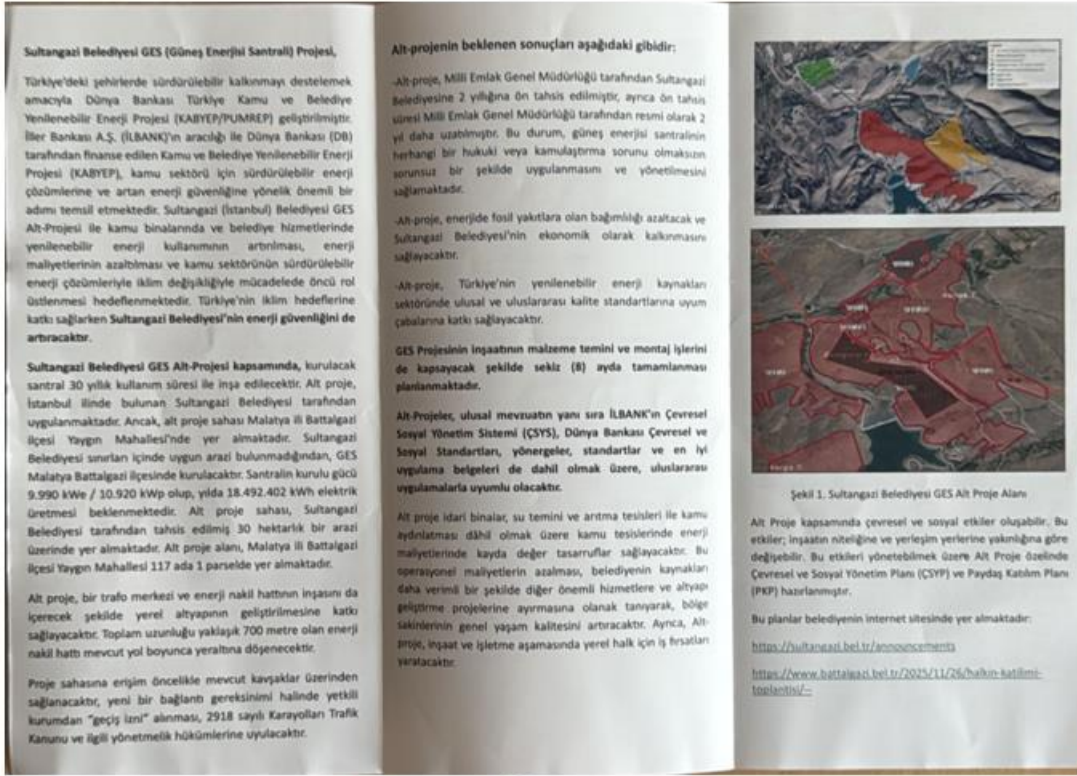
Tarih: 9 Aralık 2025

Saat: 14.00

Yer: Battalgazi Belediyesi Yaygın Mahallesi Kültür
Merkezi

(Yaygın Mahallesi Güven Sokak No: 15 –
Battalgazi / MALATYA)

17

Ek 5: Halkın Katılımı Toplantısında Halka Yapılan Sunum

Türkiye Kamu ve Belediye Yenilenebilir Enerji Projesi (KABYEP)/(PUMREP)

**Sultangazi Belediyesi
10,92 MWp / 9,9 Mwe KAPASİTELİ GÜNEŞ ENERJİSİ SANTRALİ
HALKIN KATILIM TOPLANTISI**

Proje Yürütücüsü

Proje Uygulayıcısı

Proje Finansörü

18

Halkın Katılım Toplantısının Amacı

- Alt projenin amacı, kapsamı ve uygulanacağı alan hakkında halkı doğru ve açık şekilde bilgilendirmek.
- Proje ile ilgili görüş, öneri ve endişeleri doğrudan yerel halktan dinlemek ve kayıt altına almak.
- Projenin sosyal ve çevresel etkileri konusunda halkı bilgilendirmek ve olası etkileri en aza indirmek için alınacak önlemleri paylaşmak.
- Proje süresince halkın haklarını, iletişim kanallarını ve şikayet mekanizmasını tanıtmak.
- Belediyenin ve proje ekibinin şeffaflık, katılımcılık ve hesap verebilirlik yaklaşımını vurgulamak.

19

THE WORLD BANK

Güneş Enerjisi Santralleri

- GES, güneş ışığını elektrığe çeviren temiz ve sessiz bir enerji üretim sistemidir.
- Toprağa, suya, havaya zarar vermez; kimyasal atık üretmez.
- Gürültü oluşturmaz, koku yaymaz.
- İnsan sağlığına veya hayvanlara olumsuz bir etkisi yoktur.
- Paneller yerden yüksektir; çevreye radyasyon yaymaz.
- Proje alanı sadece panel kurulu alanla sınırlıdır; çevrede hayvancılık ve günlük yaşam normal şekilde devam eder.

20

THE WORLD BANK

Proje Alanı
300.000 m²

[illegible]

ARDEA
ENERGY TECHNOLOGIES INC. CO.

GES Proje Alanı

Projenin Sahibi Sultangazi Belediyesi

- Bu GES projesi, Türkiye çapında belediyelerin temiz enerji üretmelerini destekleyen bir Dünya Bankası programının parçasıdır.
- Program gereği her belediye kendi enerji ihtiyacını karşılamak, enerji giderlerini azaltmak ve çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamak için GES yatırımı yapabilir.

Neden GES Malatya'da Yapılıyor?

- İstanbul'da uygun büyüklükte, kamuya ait ve teknik olarak GES kurulmaya elverişli boş arazi bulunmadığından, proje için Milli Emlak tarafından tahsis edilen Malatya Battalgazi'deki kamu arazisi seçilmiştir.
- Yani arazi devlet tarafından resmî olarak Sultangazi Belediyesi'ne tahsis edilmiştir.

GES Proje Alanı

Projenin Bölgeye Sağlayacağı Kamu Yararı

- GES, tamamen yenilenebilir ve temiz enerji üretir.
- Fosil yakıt kullanılmadığı için hava kirliliği oluşturmaz, gürültü ve koku yaymaz.
- Bölgedeki çevresel yükü artırmaz, yaşam kalitesini olumsuz etkilemez
- İnşaat ve işletme aşamalarında yerel işgücüne öncelik verilecektir.
- Güvenlik, bakım-onarım, temizlik, nakliye gibi hizmetlerde bölgedeki firmalara iş imkânı sağlanacaktır.
- Bu projeyle bölgede yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik uzmanlık, tecrübe ve yeni iş alanları oluşacaktır.
- Proje, Battalgazi için yenilenebilir enerji potansiyelinin değerlendirilmesi açısından bir başlangıçtır.
- Altyapı gelişimi, ulaşım yollarının iyileştirilmesi ve bölgenin tanınırlığı artacaktır.
- Bu sayede gelecekte bölgeye daha fazla temiz enerji ve kalkınma projesi gelebilir.

GES Proje Özeti

Kapasite

Fotovoltaik Panel
Kurulu Güç: 10.920 kWp
Bağlantıgücü: 9.990 kWe
Yıllık elektrik üretimi:
18.492.402 kWh

Uygulama Programı

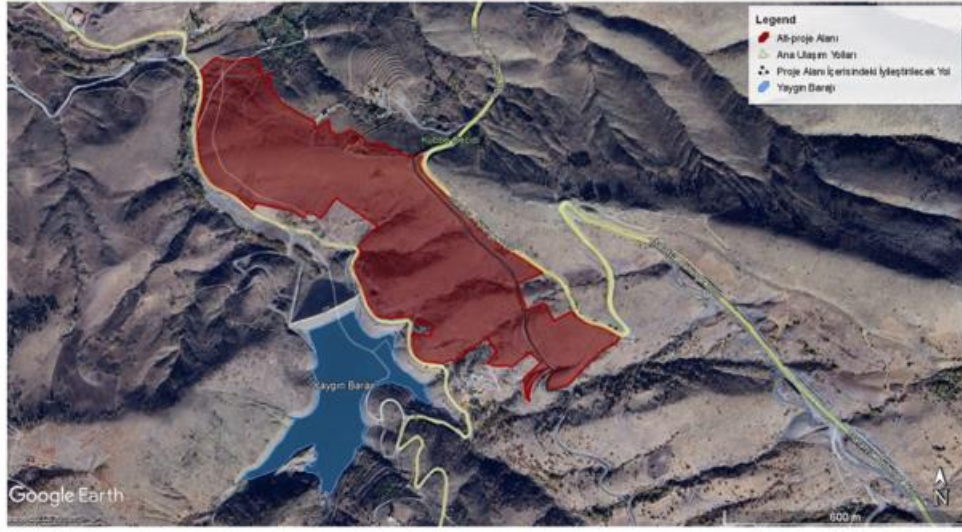
Projenin inşaat süresinin 12 ay olması planlanmaktadır.
Projenin işletme süresi 30 yıl olacaktır.

İş Gücü Gereksinimleri

Aşama	İşçi Sayısı (yüklenici ve alt yükleniciler dâhil)	Planlanan Konaklama Düzenlenmesi
İnşaat İşçileri (zirve dönemi)	30	Saha içi geçici konaklama (işçiler için prefabrik kamp veya geçici tesisler)
İşletme İşçileri (zirve dönemi)	4	Saha dışı konaklama (sahada kalıcı konut yok, işçiler ihtiyaç halinde gidip gelecektir)

GES Proje Alanı Erişim Yolu

26

Alt-proje Etki Alanı

- Alt-proje etki alanı, güneş enerji santralinin doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebileceği alanları ifade eder.
- Bu etkiler inşaat sırasında oluşabilecek gürültü, trafik hareketliliği, toz, arazi kullanım değişiklikleri gibi unsurlardan kaynaklanabilir.

Etki Alanı İçerisindeki Mahalleler

Mahalle	Proje Alanına Uzaklık	Potansiyel Etki	Değerlendirme Sonucu
Yaygın Mahallesi	700 m	En yakın yerleşim	Doğrudan etkiler kontrol altında; gürültü & toz limitlerin uyulacak.
Tokluca Mahallesi	1,35 – 2 km	Gürültü, toz, trafik	Etki düşük
Beydağı Mahallesi	2,35 km	Sosyo-ekonomik & ulaşım	Etki düşük
Yaygın Göleti & Barajı	Yakın konum	Su kaynakları	Proje suyu doğrudan kullanmıyor; kirlilik riski yok

27

Alt-proje Etki Alanı

28

Çevresel ve Sosyal Etkiler / Önlemler

1. Gürültü

Alınacak Önlemler:

- Çalışmalar mesai saatleri arasında yapılacaktır.
- Proje parseli içerisindeki gayriresmi kullanıcı dikkate alınarak çalışmalar sırasında gürültü sınırlarına uyulacaktır.

2. Toz ve Hava Kalitesi

Alınacak Önlemler:

- Şantiye yolları düzenli sulanacaktır.
- Rüzgarlı havalarda toz kontrolü artırılabilecektir.

3. Toprak ve Arazi Kullanımı

Önlemler:

- Sadece GES kurulacak alan çevrili olacak olup, proje parseli içerisindeki diğer alar kullanılabilir.
- Arazide kalıcı bir bozulma olmayacaktır.

4. Su Kaynakları (Yaygın Göleti & Yaygın Barajı)

Önlemler:

- Kimyasallar sızdırmaz, kapalı depolarda tutulacaktır.
- Proje, su kaynaklarıyla fiziksel temas kurmamaktadır.
- Atık sular yönetmeliklere uygun şekilde bertaraf edilecektir.

29

THE WORLD BANK

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İLBANK

SULTANGAZI BELEDİYESİ

ARDEA ENERGY TECHNOLOGIES INC. CO.

Çevresel ve Sosyal Etkiler / Önlemler

5. Biyoçeşitlilik ve Doğal Yaşam

Önlemler:

- Proje alanı, önemli bir bitki örtüsünün veya doğal habitatın bulunduğu bir bölgede yer almamaktadır; bu nedenle Alt Proje faaliyetlerinden kaynaklanacak etkilerin düşük olması beklenmektedir

6. Trafik ve Ulaşım

Önlemler:

- Şoförlere güvenli sürüş eğitimi verilecektir.
- Trafiğin yoğun olduğu saatlerde nakliye yapılmayacaktır.
- Toz azaltımı için yollar sulanacaktır.

7. Şikayet Mekanizması

Önlemler:

- Sultangazi Belediyesi, Battalgazi Belediyesi, İLBANK, CİMER ve YİMER kanalları aktif olarak kullanılacaktır.
- Şikayetler 7-15 gün içinde değerlendirilecektir.
- Süreç tamamen şeffaf ve izlenebilir olacaktır.

30

THE WORLD BANK

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İLBANK

SULTANGAZI BELEDİYESİ

ARDEA ENERGY TECHNOLOGIES INC. CO.

Şikayet Mekanizması

1. Ne işe yarıyor?

- Proje ile ilgili şikâyet - talep - öneri - görüş bildirmek isteyen herkes için ücretsiz ve erişilebilir bir sistemdir.
- Amaç: Sorunları hızlı çözmek, halkı bilgilendirmek ve projenin her aşamasında güveni artırmak.
- Türkçe bilmeyen ya da okuma-yazma bilmeyen kişiler de yardım alarak başvuru yapabilir.

2. Kimler başvuru yapabilir?

- Mahalle sakinleri
- Arıcılar, hayvancılıkla uğraşanlar
- Proje çalışanları
- Etkilenen tüm topluluklar
- İsteyen herkes adıyla veya isimsiz (anonim) başvuru yapabilir.

3. Nasıl şikâyet / başvuru yapabilirim?

- Sultangazi Belediyesi Çözüm Merkezi: 444 23 32 / Battalgazi Belediyesi Çözüm Merkezi: 4446595
- İLBANK: +90 312 508 79 79
- CİMER: 150
- YİMER (yabancılar için): 157

Şikayet Mekanizması

3. Nasıl şikâyet / başvuru yapabilirim?

İnternet Üzerinden

- Sultangazi Belediyesi Şikâyet Sistemi:
(<https://butce.sultangazi.bel.tr/WebBasvuru/istekvesikayet-web/>)
- Battalgazi Belediyesi Şikâyet Sistemi
(<https://vatandas.battalgazi.bel.tr/>)
- CİMER: www.cimer.gov.tr
- YİMER: www.yimer.gov.tr
- İLBANK: <https://www.ilbank.gov.tr/form/bilgiedinmeuluslararası>

4. Yazılı Başvuru

- Dilekçe bırakarak
- Muhtarlar aracılığıyla
- Toplantılarda sözlü olarak
- Kurulacak şikâyet kutuları ile

32

Şikayet Açma / Kapama Formu

EKLER

Ek A: Örnek Şikayet Başvuru Formu

Sikayet Formu

GES hakkında bilgilerdir.

[illegible]

Source:

Tariffs:

Ek B: Örnek Şikayet Kapatma Formu

Şikayet Kapatma Formu

İşletim Kayıtları Numarası		
Caraklı açıl çubukları tanıtılması:		
Caraklı uçtan vaskül çubukları tanıtılması (görsel/yaş)		
Formülasyon Caraklı mı?	[] EVET	[] HAYIR
İlerideki İşletim ve Kararın Kısıtlılığı		
İlerideki İşletim Açısından		Son Karar ve Sorumluluk Kararları
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Tarminat ve Son Aşamalar

Bu bölüm, yıkıyıcı sahilinin tarimat ödemesini alması ve yıkıyıcının giderilmesi sonrasında doldurulacak ve imzalanacaktır.

Notlar:

Şikayet Sahibi Ad-Soyad ve İmza

Sorumlu Kurum/Şirket Temsilcisinin Unvanı,
Adı-Soyadı ve İmzası:

Tachy...

33

Katılımınız ve İlginiz İçin Teşekkür Ederiz.

34

Ek 6: HKT Duyuruları

35

36

THE WORLD BANK

37

THE WORLD BANK

38

THE WORLD BANK

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM BÜYÜKLÜĞÜ BAKANLIĞI

İLBANK

SULTANGAZİ
İLLERİNE

ARDEA
ENERGY TECHNOLOGIES INC. CO.

39

THE WORLD BANK

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM BÜYÜKLÜĞÜ BAKANLIĞI

İLBANK

SULTANGAZİ
İLLERİNE

ARDEA
ENERGY TECHNOLOGIES INC. CO.

40

THE WORLD BANK

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
KLİMA BAKANLIĞI

İLBANK

SULTANGAZI
BELEDİYESİ

